

AKAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021

TILINPÄÄTÖKSEN SISÄLLYS

TOIMINTAKERTOMUS	4
0 PERUSTIETOA KAUPUNGISTA	5
I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	7
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	7
1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne	17
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	19
1.4.1 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa	19
1.4.2 Kaupungin tuloperustaan vaikuttavat muutokset	19
1.4.3 Muutokset vuoden 2021 talousarvioon	20
1.5. Talouden tasapainottamisohjelmat	23
1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	29
1.7 Kaupungin henkilöstö	30
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	32
1.9 Ympäristötekijät	37
2.0 Muut ei-taloudelliset asiat	38
2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	39
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	41
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	41
3.2 Toiminnan rahoitus	51
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	54
5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	57
6 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	58
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	58
6.2 Konsernirakenne	58
6.3 Konsernin toiminnan ohjaus	59
6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	59
6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	60
6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	61
6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	63
7 KESKEISET LIITETIEDOT	66
8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	67
8.1 Tilikauden tuloksen käsittely	67
8.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	67
TOTEUTUMISVERTAILU	69
9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	69
9.1 Kaupunginhallitus	69
9.2 Elinvoimalautakunta	78
9.3 Perusturvavaliokunta ja perusturvalautakunta	84
9.4 Sivistyslautakunta	98
9.5 Tekninen lautakunta	109
9.6 Konsernitavoitteiden toteutuminen	117
9.6.1 Kunnan 100 % omistamat tytäryhteisöt	117
9.6.1.1 Akaan Vuokra-asunnot Oy	117
9.6.1.2 Kiinteistö Oy Aravaniitty	120
9.6.1.3. Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	122
9.6.1.4 Kiinteistö Oy Akaan Elehallit (perusteilla v. 2021 lopussa)	124

9.6.2. Kunnan muut tytäryhtiöt	125
9.6.2.1 Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo	125
9.6.2.2 Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	127
9.6.2.3 Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä	129
10 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	131
10.1 Käyttötalouden toteutuminen	131
10.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	136
10.3 Investointiosan toteutuminen	140
10.4 Rahoitusosan toteutuminen	153
10.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	154
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	157
11 TULOSLASKELMA	158
12 RAHOITUSLASKELMA	159
13 TASE	160
14 KONSERNILASKELMAT	161
LIITETIEDOT	164
15 LIITETIEDOT	165
ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	180
16 ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	181
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	184
17 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	185
18 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	186
LUETTELOT JA SELVITYKSET	187
19 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ 20 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	188
LIITTEET	190
TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2020-2024/ SEURANTA 2020-2021	191
TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2021/ SEURANTA 2021	193
HENKILÖSTÖKERTOMUS	194

TOIMINTAKERTOMUS

0 PERUSTIETOA KAUPUNGISTA

Toijalan kaupunki ja Viialan kunta lakkasivat ja muodostivat Akaan kaupungin 1.1.2007 alkaen. Vuoden 2011 alussa Kylmäkosken kunta lakkasi ja liittyi Akaan kaupunkiin.

Sijainti

Akaan kaupunki sijaitsee Etelä-Pirkanmaalla Tampereen läheisyydessä. Se muodostuu kolmesta taajamasta Toijalasta, Viialasta ja Kylmäkoskesta. Yhdessä Valkeakosken kaupungin ja Urjalan kunnan kanssa Akaa muodostaa Etelä-Pirkanmaan seutukunnan.

Kaupungin sijaintietuna on hyvät liikenneyhteydet mm. Tampere-Helsinki –moottoritie, Tampere-Turku –valtatie sekä päärata. Myös laaja Vanajaveden vesistö sivuaa Akaata. Yhteydet valtakunnan keskuksiin ovatkin tärkeitä Akaan kehittämisen ja vetovoiman kannalta.

Väestö

Akaan väkiluku oli vuoden 2020 lopussa 16.391. Vuoden 2021 aikana väkiluku kasvoi 76 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 16.467.

Väkiluku ikäryhmittäin 31.12.	2020	2021
0-14	2 710	2 678
15-64	9 721	9 701
65-74	2 331	2 380
75-	1 629	1 708
Yhteensä	16 391	16 467

Lähde: Tilastokeskus: Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain 1980-2021

Verrattaessa vuoden 2020 lopun väkilukuun vuonna 2021 ikäryhmä 0-14 -vuotiaat väheni 32 henkilöllä, ikäryhmä 15-64 -vuotiaat väheni 20 henkilöllä, ikäryhmä 65-74 -vuotiaat kasvoi 49 henkilöllä ja ikäryhmä yli 75-vuotiaat kasvoi 79 henkilöllä.

Koulutusaste 31.12.2020	15-v. täyttänyt väestö	Tutkinnon suorittaneiden osuus	Keskiasteen tutkinnot	Korkea-asteen tutkinnot
Akaa	13 681	71,1 %	45,6 %	25,5 %
Etelä-Pirkanmaa	35 263	72,1 %	46,3 %	25,8 %
Pirkanmaa	442 201	76,6 %	43,0 %	33,6 %
Koko Suomi	4 672 932	74,2 %	41,6 %	32,6 %

Lähde: Tilastokeskus: 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan 1970-2020

Akaassa ja Etelä-Pirkanmaalla on tutkinnon suorittaneita vähemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Työpaikat ja työvoima

Akaan työllinen työvoima oli yhteensä 6.897 henkilöä 31.12.2019. Akaan työpaikkojen määrä oli samana ajankohtana 4.857, joten työpaikkaomavaraisuus oli 70,4 prosenttia.

Työpaikkojen toimiala 31.12.2019	Maa-, metsä- ja kalatalous	Kaivos toiminta, teollisuus ja rakentaminen	Yksityiset ja julkiset palvelut	Muu tai tuntematon
Akaa	3,0 %	35,9 %	58,8 %	2,2 %
Etelä-Pirkanmaa	3,3 %	34,7 %	59,8 %	2,2 %
Pirkanmaa	2,0 %	22,5 %	73,6 %	1,8 %
Koko Suomi	2,7 %	20,5 %	74,7 %	1,9 %

Lähde: Tilastokeskus: Työpaikat toimialan (TOL 2008) mukaan alueittain 2007-2019

Akaan ja koko Etelä-Pirkanmaan työpaikkoja on kaivostoiminnan, teollisuuden ja rakentamisen -toimialalla enemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Vuonna 2020 Akaan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,9 prosenttia. Vuonna 2021 keskimääräinen työttömyysaste laski 9,6 prosenttiin. Työttöminä oli keskimäärin 722 henkilöä. Näistä alle 25-vuotiaita oli 84 ja yli 50-vuotiaita 300. Yli vuoden työttöminä olleita henkilöitä oli keskimäärin 145.

Keskimääräinen työttömyysaste	2020	2021
Akaa	10,9	9,6
Etelä-Pirkanmaa	11,8	10,2
Pirkanmaa	13,3	10,6
Koko Suomi	13,0	11,4

Lähde: Pirkanmaan Ely-keskus: Pirkanmaan työllisyyskatsaukset 1-12/2020-2021

Akaan ja Etelä-Pirkanmaan keskimääräinen työttömyysaste oli matalampi kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Asuminen

Akaan maapinta-ala on 293,14 km². Asukkaita/ maakm² on 56,17.

Talotyytit 31.12.2020	Talotyytit yhteensä	Erilliset pientalot	Rivi- ja ketjutalot	Asuinkerrostalot	Muu tai tuntematon
Akaa	7 857	58,2 %	14,3 %	25,6 %	1,9 %
Etelä-Pirkanmaa	20 646	51,9 %	12,7 %	33,6 %	1,8 %
Pirkanmaa	265 672	34,0 %	13,4 %	50,8 %	1,9 %
Koko Suomi	2 766 679	38,2 %	13,5 %	46,8 %	1,5 %

Tilastokeskus: Asuntokunnat koon ja asunnon talotyyppin mukaan 1985-2020

Akaan ja koko Etelä-Pirkanmaan asuntokannasta on erillisiä pientaloja enemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Asuntokunnat 31.12.2020	Asuntokuntia yhteensä	Henkilöitä/ Asuntokunta	Omistus-asunnot	Vuokra-asunnot	Muu (sis. asumisoikeus.) tai tuntematon
Akaa	7 857	2,04	76,5 %	22,2 %	1,4 %
Etelä-Pirkanmaa	20 646	1,98	74,7 %	23,9 %	1,4 %
Pirkanmaa	265 672	1,92	61,2 %	35,5 %	3,2 %
Koko Suomi	2 766 679	1,96	62,3 %	34,4 %	3,2 %

Lähde: Tilastokeskus: Asuntokunnat ja asuntoväestö asuntokunnan koon ja hallintaperusteen mukaan 2005-2020

Akaassa on henkilöitä/ asuntokunta enemmän kuin keskimäärin Etelä-Pirkanmaalla, Pirkanmaalla ja koko Suomessa. Akaassa ja Etelä-Pirkanmaalla asuntokunnista asuu omistusasunnossa useampi kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

I.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2021 oli Akaassa edelleen poikkeuksellinen koronapandemiasta johtuen. Palveluita jouduttiin tarjoamaan poikkeuksellisissa olosuhteissa alueellisia koronarajoituksia ja suosituksia noudattaen. Esimerkiksi erikoissairaanhoidossa kustannuksissa oli kasvua vain 2 % vuoden 2019 tasosta ja hoitopäivien määrä jäi merkittävästi alle vuoden 2019 tason. Vuoden 2021 koronatilanteen johdosta kaupungin nettomenot vähentyivät kokonaisuutena noin 90.200 euroa: nettovaikutukset käyttötalouteen -172.400 euroa, vaikutukset verotuloihin +359.500 euroa ja vaikutukset valtionosuuksiin -96.900 euroa.

Talouden osalta kaupungin tilikauden alijäämä oli -0,99 Me. Tilikauden alijäämä muodostui lopulta kuitenkin 3,2 Me muutettua talousarviota paremmaksi. Tilikauden tulokseen ja sen painumiseen miinukselle vaikutti merkittävästi mm. lastensuojelun sijaishuoltoihin usean vuoden takautuva lasku (-1,6 Me), seudullisen ympäristöterveydenhuollon laskutuksen oikaisu (-0,3 Me), erikoissairaanhoidon kalliin hoidon taseus (-0,6 Me) sekä Ele-hallien yhtiöittämisen (-1,5 Me) siirtyminen tuleville vuosille hallinto-oikeuteen tehdyn valituksen johdosta. Vuoden 2021 tilinpäätöksen seurauksena taseessa on edelleen ylijäämää 1,9 Me johtuen vuoden 2020 tilinpäätöksen jälkeen taseesta olleesta noin 2,9 Me ylijäämästä.

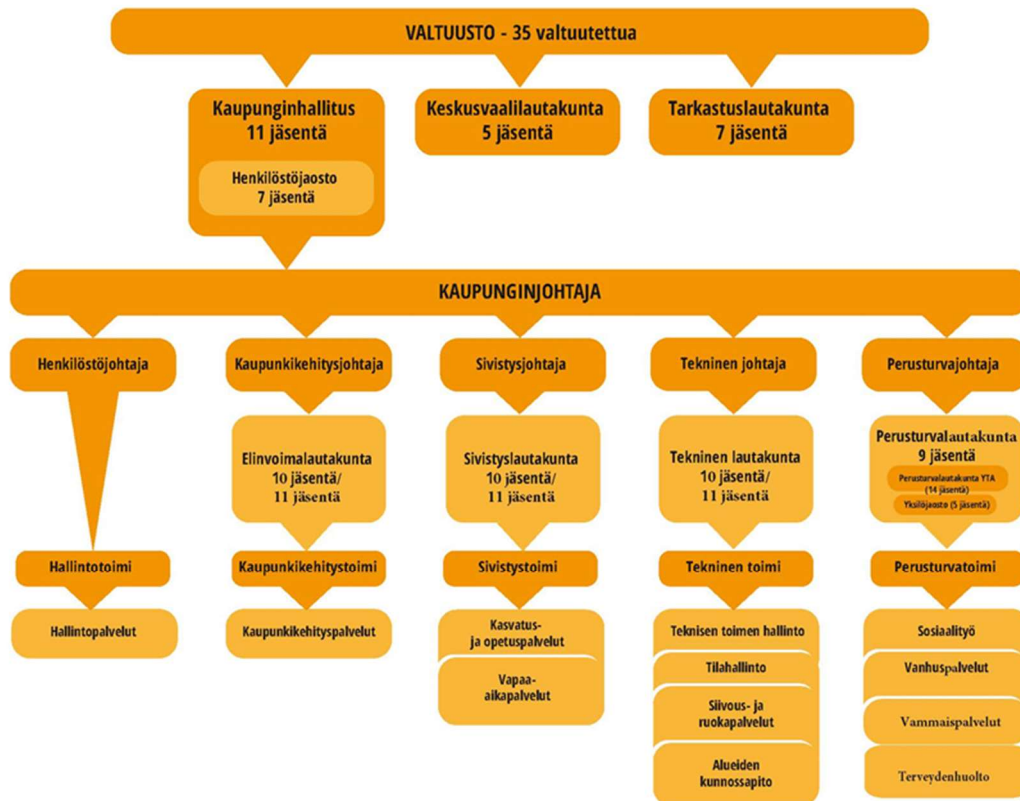
Akaan asukasluku oli vuoden lopussa 16 467 ja se saatiin vihdoin 0,5 % kasvu-uralle. Kuntien välinen nettomuutto oli +68, nettomaahanmuutto +23, syntyneet +126 ja kuolleet -139. Vuoden 2021 aikana toteutettiin laaja tonttikampanja ja asuntokauppa kävikin Akaassa hyvin. Asuntojen rakennuslupien kasvu (liukuva vuosisumma) oli vuoden 2021 lopussa +33,9 % ja vanhojen osakehuoneistojen arvo nousi n. 2,2 %. Akaan hyvä kehitys nähtiin myös Hypossa, joka nosti Akaan asuntoluokitusta kahdella pykälällä. Vuoden 2021 aikana toteutettiin tonttikampanja ja panostettiin kaupungin markkinointiin asuinkuntana. Kaupungin omistuksessa olevia asuintontteja myytiin 7 ja tonttivarauksia saimme yhteensä n. 19. Markkinointikampanjan arvioidaan vauhdittaneen Akaan asuntokauppaa laajemminkin. Tonttikampanjat ovat jatkuneet myös kuluvana vuonna saaden jopa valtakunnallista näkyvyyttä ja alkuvuoden 2022 (helmikuun tilanne) osalta kuntien välinen muuttoliike on jatkanut hyvää kehitystään toteutuen edelleen paremmin vuoteen 2021 verrattuna.

Kaupungin toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin ja kaupungin tärkeät hankkeet etenivät: Uusi hyvinvointikeskus valmistui ajallaan budjetin mukaisesti ja se otettiin käyttöön elokuussa. Akaan Pointin yritysalueelle sijoittuva uusi raakapuutermiinali valmistui kesäkuussa ja yritysalueen yritystonttien hinnoittelu saatiin käyntiin vuoden 2021 aikana. Akaan Viialan uusi liikuntahalli valmistuu huhtikuussa 2022 ja avajaisia siellä vietetään toukokuussa. Viialan uuden yhtenäiskoulun rakentaminen etenee ja Toijalan kouluverkon osalta valtuusto teki päätöksen 300 oppilaan ”Nappilan” koulun rakentamisesta ensisijaisesti vanhan terveyskeskuksen tontille. Myös keskuskeittiön rakentaminen Toijalaan on edennyt suunnitelman mukaisesti. Akaan Toijalan Sataman osalta viime kesä oli vilkas ja onnistunut. GoParkin-vesipuisto palveluineen sai valtakunnallista huomiota ja alueen päivittäiset asiakasmäärät ylittivät toisinaan 1000 asiakkaan rajan.

Lämmin kiitos kaupungin henkilöstölle vuodesta 2021. Palvelut saatiin järjestettyä poikkeuksellisissa oloissa ja tärkeät hankkeet etenivät hienosti. Ilman henkilökunnan kovaa työtä ja sitoutumista tämä ei olisi ollut mahdollista. Iso kiitos myös luottamushenkilöille sujuvasta yhteistyöstä ja tärkeistä päätöksistä, jotka vievät Akaata kohti strategian mukaista tahtotilaa.

Antti Peltola, kaupunginjohtaja

I.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Akaan kaupungin organisaatio

Vuoden 2021 alusta kaupunginhallituksen vastuualueelta hallintopalvelujen tehtävätasolla toimistopalveluissa purettiin keskitetyt toimistopalvelut ja yhteensä 13 vakanssia siirtyi toimialoilte.

Vuoden 2021 alusta perusturvalautakunnan vastuualueella vanhus- ja vammaispalvelujen tehtäväalue erottui vanhuspalvelujen tehtäväalueeksi ja vammaispalvelujen tehtäväalueeksi. Lisäksi kotisairaaloitoiminta siirtyy terveydenhuollon tehtäväalueelle.

Vuoden 2021 helmikuun päätöksen mukaisesti tehostetun palveluasumisen palvelutuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyi huhtikuun alussa ja asukkaat siirrettiin Mäntymäestä muihin yksiköihin mm. Attendo Peltolasta vuokrattuihin tiloihin ja ostopalveluyksiköihin.

Akaan valtuuston poliittiset voimasuhteet 31.7.2021

asti	paikkaluku
puolue	
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	12
Kansallinen Kokoomus	8
Vasemmistoliitto	4
Vaaliliitto	4
- Suomen Keskusta 3	
- Suomen Kristillisdemokraatit 1	
- Liberaalit 0	
Perussuomalaiset	2
Vihreä liitto	3
Sininen tulevaisuus	1
Ryhmä 2020	1
Yhteensä	35

Akaan valtuuston poliittiset voimasuhteet vuonna 2021 1.8.2021 alkaen

puolue	paikkaluku
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	10
Vaaliliitto	10
- Kansallinen Kokoomus 10	
- Liberaalit 0	
Perussuomalaiset	6
Vaaliliitto	5
- Suomen Keskusta 4	
- Suomen Kristillisdemokraatit 1	
Vihreä liitto	2
Vasemmistoliitto	2
Yhteensä	35

Akaan valtuusto vuosina 2017 - 2021 (31.7.2021 saakka)

Ahonen Jukka	Ryhmä 2020	Pulkkinen Mervi	Kesk.
	Kesk.	Puomila Janita	Kok.
	23.11.2017	Rajala Sami	Kok.
	asti)	Rekola Janika (26.9.2018 asti)	PS
Bister Salla	SDP	Ritari Mirva (19.6.2019 asti)	Kok.
Einola-Virtanen Heli	PS	Roininen Saija	SDP
Heinonen Hilikka	SDP	Rupponen Mika	SDP
Humaloja Matti	Vas.	Rämö Harri	SDP
Joronen Hanni	Vihr.	Rytkönen Jouko (19.6.2019 alkaen)	Kok.
Järvinen Hannu	SDP	Saari Jukka	Vas.
Kallioinen Salla	SDP	Saarinén Timo	SDP
Kivi Marko (26.9.2018 alkaen)	PS	Salminen Brita (30.10.2019 asti)	Vihr.
Knuutila Heikki	SDP	Salminen Jukka (19.6.2019 asti)	Kok.
Kuusisto Kati (30.10.2019 alkaen)	Vihr.	Salonen Jouni	SDP
Lapinleimu Sari	Kok.	Saramies Jaana	Vihr.
Leinonen Jaakko	Kok.	Setälä Mika	KD
Liehu Vesa	Kesk.	Toivonen Maija	Kok.
Nord-Sarkola Kirsi	SDP	Toivonen-Perttunen Tuija	Vas.
Pajasmaa Mika	Kok.	Turja Sauli	Sin.
Peltola Marko (19.6.2019 alkaen)	Kok.	Vahtinen Jouni	Kesk.
Piirainen Heli	Vas. (Vihr. 25.9.2018 asti)	Vahtinen Kirsi	SDP

Valtuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Puomila Janita (19.6.2019 alkaen)
Puheenjohtaja	Leinonen Jaakko (19.6.2019 asti)
I varapuheenjohtaja	Timo Saarinen
II varapuheenjohtaja	Vahtinen Jouni

Akaan valtuusto vuosina 2021-2025 (1.8.2021 alkaen)

Ahola Sami	SDP	Maijala Antti	VAS
Ahonen Jukka	KESK	Määttä Anni	KOK
Einola-Virtanen Heli	PS	Parikka Jouni	KOK
Halme Jussi	PS	Pulkkinen Mervi	KESK
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja	KOK	Puomila Janita	KOK
Hyötyläinen Sami	KOK	Rajala Sami	KOK
Joronen Hanni	VIHR	Rantala Harri	SDP
Järvinen Hannu	SDP	Rupponen Mika	SDP
Kallioinen Salla	SDP	Rämö Harri	SDP
Koski Jouni	KOK	Salonen Jouni	SDP
Knuutila Heikki	SDP	Setälä Mika	KD
Käpylä Arttu	PS	Toivonen Maija	KOK
Laajoki Martti	PS	Vahtinen Jouni	KESK
Leinonen Jaakko	KOK	Vahtinen Kirsi	SDP
Liehu Vesa	KESK	Viirolainen Mikko	VAS
Lius Hannu	PS	Virtanen Timo	PS
Loppi Inka	SDP	Väisänen Laura	VIHR
		Yli-Koivisto Mari	KOK

Valtuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Kallioinen Salla
Varapuheenjohtaja	Leinonen Jaakko

Kaupunginhallitus 31.7.2021 saakka

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Bister Salla	Vahtinen Kirsi
Joronen Hanni	Naakka Jaakko
Järvinen Hannu	Lehtinen Arto
Kivistö Tapio	Einola-Virtanen Heli
Leinonen Jaakko	Lapinleimu Sari
Loppi Inka	Roininen Saija
Pulkkinen Mervi	Ahonen Jukka
Rajala Sami	Pulkkinen Timo

Rämö Harri
Rytkönen Jouko
Toivonen-Perttunen Tuija

Halmela-Taberman Hannele
Kuusisto Kati
Saari Jukka

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Rämö Harri
Leinonen Jaakko
Pulkkinen Mervi

Kaupunginhallituksen esittelijä

Kaupunginjohtaja

Peltola Antti

Kaupunginhallitus 2021-2023

Jäsen

Einola-Virtanen Heli
Joronen Hanni
Järvinen Hannu
Käpylä Arttu
Loppi Inka
Pulkkinen Mervi
Puomila Janita
Rajala Sami
Rämö Harri
Toivonen Maija
Vaittinen Jouni

Henkilökohtainen varajäsen

Talonen-Ojanperä Elina
Kuusisto Kati
Moisio Aki
Halme Jussi
Tammisto Timo
Ahonen Jukka
Määttä Anni
Parikka Jouni
Bister Salla
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja
Setälä Mika

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Rajala Sami
Einola-Virtanen Heli
Pulkkinen Mervi

Kaupunginhallituksen esittelijä

Kaupunginjohtaja

Peltola Antti

Toimielimet ja niiden jäsenet ja esittelijät

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto (31.7.2021 saakka)

Jäsen

Jara Juhani

Henkilökohtainen varajäsen

Jussila Leila (11.6.2020 asti)
Kivi Marjatta (11.6.2020 alkaen)
Saarinen Timo
Toivonen-Alastalo Hilu
Rytkönen Jouko
Jurvanen Reino
Ahonen Jukka
Kauranen Elisa

Järvinen Hannu
Kuusisto Kati
Leinonen Jaakko
Mäki Tero
Räsänen Tiina
Toivonen Raija

Henkilöstöjaoston puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Järvinen Hannu
Leinonen Jaakko

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston esittelijä

Henkilöstöjohtaja

Sinivuori Briitta-Liisa

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto 2021-2023

Jäsen

Ahonen Jukka
Hyötynen Kalle
Järvinen Hannu
Nord-Sarkola Kirsi
Puomila Janita
Väätäinen Jarmo

Henkilökohtainen varajäsen

Pulkkinen Mervi
Soininen Suvi
Toivonen Raija
Moisio Aki
Rytkönen Jouko
Virtanen Timo

Yli-Koivisto Mari

Henkilöstöjaoston puheenjohtajat

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston esittelijä

Henkilöstöjohtaja

Määttä Anni

Järvinen Hannu

Puomila Janita

Sinivuori Briitta-Liisa

Elinvoimalautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Halme Jussi (11.11.2020 alkaen)

Inkinen Heli

Kallioinen Salla

Kivi Jorma

Kivistö Tapio (25.9.2019 asti)

Koivuniemi Sirkka

Liehu Vesa

Pahlanen Anssi

Pajasmaa Mika

Sakala Markku (25.9.2019 alkaen, 11.11.2020 asti)

Toivonen-Alastalo Hilu

Vikman Anttijuusi

Weltzien Nina

Henkilökohtainen varajäsen

Riekkinen Juhana

Rintala Petri

Tromstedt Seija

Soininen Suvi

Sakala Markku (25.9.2019 asti)

Räsänen Tiina

Vesänen Pertti (30.10.2019 asti)

Peltola Kim (30.10.2019 alkaen)

Heikkinen Petri

Vehka-aho Jani

Riekkinen Juhana (25.9.2019 alkaen)

Salovaara Anu

Sulin Niko (25.9.2019 asti)

Peltola Marko (25.9.2019 alkaen)

Saxberg Susanna

Elinvoimalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Kallioinen Salla

Pajasmaa Mika

Elinvoimalautakunnan esittelijät

Kaupunkikehitysjohtaja

Elinkeinopäällikkö,

va. kaupunkikehitysjohtaja (18.11.2020 alkaen)

Rakennustarkastaja (1.2.2021 asti)

vs. rakennustarkastaja (1.3.2021 alkaen)

Sarkkinen Jyri (18.11.2020 asti)

Jokinen Jari

Välimäki Pauliina

Uusimaa Janne

Elinvoimalautakunta 2021-2025

Jäsen

Halme Jussi

Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja

Hyrkäs Matti

Inkinen Heli

Kivistö Tapio

Liehu Vesa

Määttä Anni

Parikka Jouni

Rantala Harri

Savikko Sari

Henkilökohtainen varajäsen

Laine Sirkku

Yli-Koivisto Mari

Näsi Jari

Halmela-Taberman Hannele

Ekman Martti

Kuusisto Kati

Vihervaara Tommi

Löflund Lari

Inha Tero

Kaukojärvi Juha

Elinvoimalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Rantala Harri

Määttä Anni

Elinvoimalautakunnan esittelijät

Kaupunkikehitysjohtaja

Elinkeinopäällikkö,

va. kaupunkikehitysjohtaja

vs. rakennustarkastaja (1.3.2021 alkaen)

Silvén Lasse (10.5.2021 alkaen)

Jokinen Jari (9.5.2021 asti)

Uusimaa Janne

Yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Anttila Markku
Inkinen Heli
Joronen Hanni (25.9.2019 asti)
Kivi Jorma
Knuutila Heikki
Lahdensivu Johanna
Lapinleimu Sari (25.9.2019 alkaen)
Orava Antti (25.9.2019 alkaen)
Rytkönen Jouko (25.9.2019 asti)
Salonen Jouni
Weltzien Nina

Henkilökohtainen varajäsen

Murola Anton
Juhana Riekkinen
Toivonen-Alastalo Hilu (25.9.2019 asti)
Soininen Suvi
Toivonen Raija
Jaakkola Timo
Vikman Anttijuusi
Saramies Jaana (25.9.2019 alkaen)
Vikman Anttijuusi
Lehtinen Arto
Lapinleimu Sari (30.10.2019 asti)
Toivonen Maija (30.10.2019 alkaen)

Urjalan edustajat

Jäsen

Rydenfelt-Kurtti Mari
Saari Janne
Uotila Mikko (28.10.2020 asti)
Vuori Ilkka (28.10.2020 alkaen)
Westerbacka Jussi
Virtanen Paula

Henkilökohtainen varajäsen

Joutsela Sanna
Rytty Turo
Suonpää Janne
Suonpää Janne
Susijärvi Jami
Pakkanen Mari

Perusturvalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Saari Janne (19.6.2019 alkaen)
Salonen Jouni (19.6.2019 asti)
Salonen Jouni (19.6.2019 alkaen)
Saari Janne (19.6.2019 asti)
Anttila Markku (19.6.2019 asti)

Perusturvalautakunnan esittelijä

Ma. Perusturvajohtaja

Anttila Elina

Yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunta 2021-2025

Jäsen

Kilpinen Susanna
Knuutila Heikki
Mäki Tero
Pentti Erja
Rytkönen Jouko
Räsänen Tiina
Salonen Jouni
Väisänen Laura
Weck Marlena

Henkilökohtainen varajäsen

Mäkinen Anne
Ikäheimo Mari
Nenonen Toni
Aarnio Petri
Illman Bjarne
Jääskeläinen Virpi
Heino Jaana
Kuusisto Katri
Kivi Marko

Urjalan edustajat

Jäsen

Ahvenus-Välimaa Kirsi
Alitalo Katja
Nääppä Tea-Maria
Saari Janne
Salmi Jyrki

Henkilökohtainen varajäsen

Wesin Lisa
Hiukkämäki Terttu
Valtonen Taina
Pynnä Lari
Susijärvi Jami

Perusturvalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Rytkönen Jouko
Salonen Jouni
Alitalo Katja

Perusturvalautakunnan esittelijä

Ma. Perusturvajohtaja

Anttila Elina

Perusturvalautakunnan yksilöjaosto 31.7.2021 saakka

Jäsen

Anttila Markku
Joronen Hanni (25.9.2019 asti)
Knuutila Heikki
Lahdensivu Johanna
Orava Antti (25.9.2019 alkaen)
Rytkönen Jouko (25.9.2019 asti)
Lapinleimu Sari (25.9.2019 alkaen)

Henkilökohtainen varajäsen

Murola Anton
Toivonen-Alastalo Hilu (25.9.2019 asti)
Inkinen Heli
Jaakkola Timo
Saramies Jaana (25.9.2019 alkaen)
Vikman Anttijuusi
Vikman Anttijuusi

Yksilöjaoston puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Anttila Markku
Knuutila Heikki

Perusturvalautakunnan yksilöjaoston esittelijä

Sosiaalityöntekijä Virtanen Teija

Perusturvalautakunnan yksilöjaosto 2021-2023

Jäsen

Kilpinen Susanna
Mäki Tero

Henkilökohtainen varajäsen

Ikäheimo Mari
Nenonen Toni

Salonen Jouni
Rytkönen Jouko
Väisänen Laura

Knuutila Heikki
Pentti Erja
Räsänen Tiina

Yksilöjaoston puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Salonen Jouni
Rytkönen Jouko

Perusturvalautakunnan yksilöjaoston esittelijä

Sosiaalityöntekijä Virtanen Teija

Perusturvavaliokunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Anttila Markku
Inkinen Heli
Joronen Hanni (25.9.2019 asti)
Kivi Jorma
Knuutila Heikki
Lahdensivu Johanna
Lapinleimu Sari (25.9.2019 alkaen)
Orava Antti (25.9.2019 alkaen)
Rytkönen Jouko (25.9.2019 asti)
Salonen Jouni
Weltzien Nina

Henkilökohtainen varajäsen

Murola Anton
Riekkinen Juhana
Toivonen-Alastalo Hilu (25.9.2019 asti)
Soininen Suv
Toivonen Raija
Jaakkola Timo
Vikman Anttijuusi
Saramies Jaana (25.9.2019 alkaen)
Vikman Anttijuusi
Lehtinen Arto
Lapinleimu Sari (30.10.2019 asti)
Toivonen Maija (30.10.2019 alkaen)

Perusturvavaliokunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Salonen Jouni
Anttila Markku

Perusturvavaliokunnan esittelijä

Ma. Perusturvajohtaja

Anttila Elina

Sivistyslautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Alastalo Hannu (13.11.2019 asti)
Einola-Virtanen Heli
Kuusisto Katri (30.10.2019 alkaen)
Lapinleimu Sari
Nord-Sarkola Kirsi
Pulkkinen Mervi (25.9.2019 asti)
Pulkkinen Timo (13.11.2019 alkaen)
Rantala Harri

Henkilökohtainen varajäsen

Salovaara Anu (13.11.2019 asti)
Kivi Marko
Koivuniemi Maria (30.10.2019 alkaen)
Närkki Tuomo
Toivonen Raija
Kontio Timo
Lindholm Elina (13.11.2019 alkaen)
Nieminen Sakari

Rupponen Mika
Räsänen Tiina (25.9.2019 alkaen)
Salminen Brita (30.10.2019 asti)
Setälä Mika
Soininen Suvi (25.9.2019 alkaen)
Taberman Kari
Toivonen-Perttunen Tuija (25.9.2019 asti)

Sivistyslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Sivistyslautakunnan esittelijä
Sivistysjohtaja (31.1.2021 saakka)
Vs. sivistysjohtaja (7.1.2021 alkaen)

Sivistyslautakunta 2021-2025

Jäsen

Harjula Sanni
Helpiölä Sirpa
Koivula Kati
Koski Jouni
Kulmala Voima
Lohi Mika
Rajala Terhi
Rupponen Mika
Toivonen Joni
Yli-Koivisto Mari

Sivistyslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Sivistyslautakunnan esittelijä
Vs. sivistysjohtaja 1.2.2021 alkaen

Tekninen lautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Aarnio Petri
Jara Juhani
Jaakkola Timo
Peltola Marko
Rehuttu Ilkka
Roininen Saija
Salovaara Anu
Talonen-Ojanperä Elina
Tammisto Timo
Toivonen Maija

Vaittinen Kirsi

Teknisen lautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Teknisen lautakunnan esittelijä
Tekninen johtaja

Tekninen lautakunta 2021-2025

Jäsen

Ahola Sami
Hyötyläinen Sami
Lehmusvirta Päivi
Lius Hannu

Tromstedt Seija
Kontio Timo
Saramies Jaana (30.10.2019 asti)
Kaajala-Selkama Sari
Laihia Jari
Mäntysalo Mikko
Laihia Jari

Setälä Mika
Nord-Sarkola Kirsi

Kuusisto Tero
Jämsen Virve

Henkilökohtainen varajäsen

Harju Josefina
Käpylä Arttu
Kontio Timo
Vehka-aho Jani
Näsi Tanja
Nurmi Mira
Koistinen Tomi
Taberman Kari
Nenonen Toni
Määttä Anni

Koski Jouni
Rupponen Mika

Jämsen Virve

Henkilökohtainen varajäsen

Hänninen Matti
Seppi Pirkko
Koppinen Veikko
Pulkkinen Timo
Peltola Kim
Heino Jaana
Kuusisto Kati
Kivi Marko
Palm Henri
Puomila Janita (25.9.2019 asti)
Weltzien Nina (25.9.2019 alkaen)
Nieminen Sari

Toivonen Maija
Roininen Saija

Koota Jaana

Henkilökohtainen varajäsen

Tammisto Timo
Aarnio Petri
Tromstedt Seija
Talonen-Ojanperä Elina

Peltola Kim
Peltola Marko
Tuominen Janina
Vaittinen Kirsi
Virtanen Timo
Weltzien Nina

Teknisen lautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Teknisen lautakunnan esittelijä
Tekninen johtaja

Rehuttu Ilkka
Rajaniemi Jarkko
Kivi Jorma
Vadén Terhi
Räsänen Timo
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja

Vaittinen Kirsi
Peltola Marko

Koota Jaana

Tarkastuslautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Heinonen Hilka
Humaloja Matti
Huuhtanen Pirjo
Juutilainen Petri
Koistinen Tomi
Ojala Virpi
Mattjus Sinikka (19.6.2019 alkaen)
Palander Jarno (19.6.2019 asti)

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Henkilökohtainen varajäsen

Lehtinen Lauri
Soininen Suvi
Nieminen Johanna
Koivuniemi Maria
Smått Tuomo
Lehtonen Sanna
Nieminen Sakari
Nieminen Sakari

Humaloja Matti
Heinonen Hilka

Tarkastuslautakunta 2021-2025

Jäsen

Huuhtanen Pirjo
Koivuniemi Maria
Leinonen Jaakko
Murola Anton
Rantala Marjo
Rupponen Mika
Turja Sauli

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Henkilökohtainen varajäsen

Nieminen Sakari
Orava Antti
Lapinleimu Sari
Vehka-aho Eero
Andersson Aki
Harju Josefina
Raiski-Koivukoski Satu

Leinonen Jaakko
Rupponen Mika

Keskusvaalilautakunta 31.7.2021 saakka

Jäsen

Kariluoma Eija
Pola Janne
Rantanen Pasi
Turja Eija
Uhlenius Paula

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Varajäsen sijaantulojärjestyksessä

Kuusinen Jorma
Laaksonen Aila
Murola Anton
Talonen Elina
Törmä Matti

Kariluoma Eija
Pola Janne

Keskusvaalilautakunta 2021-2025

Jäsen

Kariluoma Eija
Mäki Tero
Peltola Hillevi
Rantanen Pasi
Uusi-Rasi Tiina

Varajäsen sijaantulojärjestyksessä

Saari Jukka
Laaksonen Aila
Kyllönen Kimmo
Salo Erkki
Karttunen Mika

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Kariluoma Eija
Peltola Hillevi

Vaikuttamistoimielimet ja muut toimielimet

Kaupunginhallituksen asettaman vanhus- ja vammaisneuvostoon kuuluu akaalaisten vanhus- ja eläkeläisjärjestöjen sekä vammaisjärjestöjen keskuudestaan valitsevat yhdeksän varsinaista jäsentä ja kahdeksan henkilökohtaista varajäsentä. Kaupungin edustajana neuvostossa toimii hyvinvointikoordinaattori ja sihteerinä perusturvatoimen hallintosihteerä.

Nuorisovaltuustossa on kahdeksan jäsentä. Nuorisovaltuuston edustajat osallistuvat valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien (lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa ja keskusvaalilautakuntaa) kokouksiin.

Puheenjohtajakaoalition jäseniä ovat valtuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajistot sekä valtuustoryhmien puheenjohtajat. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat toimivat myös puheenjohtajakaoalition puheenjohtajistona.

Vuonna 2018 perustettu Viialan yhtenäiskoulun rakennustoimikunta, jonka tehtäviin lisättiin vuonna 2019 myös Viialan liikuntatilaratkaisuun liittyvät rakennustoimikunnan tehtävät, jatkoi toimintaansa myös vuonna 2021. Vuonna 2018 perustettu hyvinvointikeskuksen rakennuttamisen rakennustoimikunta jatkoi työskentelyään vuonna 2021. Vuonna 2020 perustettiin keskuskeittiön rakennustoimikunta. Rakennustoimikuntaan valittiin neljä luottamushenkilöedustajaa ja asiantuntijajäseneksi ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö. Keskuskeittiön rakennustoimikunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja ja pöytäkirjanpitäjänä rakennuttamisapäällikkö. Rakennustoimikunta jatkoi työskentelyään vuonna 2021.

Yt-toimikunnassa on edustaja jokaisesta ammattiyhdistyksestä, joiden jäseniä on Akaan kaupungin palveluksessa. Kaupunginhallitus on päättänyt, että työnantajaa toimikunnassa edustavat henkilöstöjohtaja ja varapuheenjohtaja, kaupunginjohtaja, henkilöstöjohtaja ja kaupunginjohtajan päätöksellä vuorovuosiin yksi toimialajohtajista. Vuonna 2020 toimialajohtajista perusturvajohtaja ja hänen varallaan sivistysjohtaja kuului työnantajien edustajiin.

Johtoryhmä

Peltola Antti	kaupunginjohtaja
Anttila Elina	ma. perusturvajohtaja
Jokinen Jari (9.5.2021 asti)	va. kaupunkikehitysjohtaja
Silvén Lasse (10.5.2021 alkaen)	kaupunkikehitysjohtaja
Määttä Tiina	johtava ylilääkäri
Koota Jaana	tekninen johtaja
Kuusisto Tero (31.1.2021 asti)	sivistysjohtaja
Jämsen Virve (7.1.2021 lähtien)	vs. sivistysjohtaja
Mäkinen Asko	tietohallintopäällikkö
Puhka-Susi Mari	talousjohtaja
Saari-Männistö Salla (31.5.2021 asti)	hallintopäällikkö
Sieppi Maija (1.1.1.-15.10.2021)	vs. hallintopäällikkö
Koivisto Katariina (1.11.2021 alkaen)	hallintojohtaja
Sinivuori Briitta-Liisa	henkilöstöjohtaja
Selkämaa Kati (7.9.2021 asti)	hallintosihteerä
Ikonen Katja (20.10.2021 alkaen)	hallintosihteerä

Tehtäväaluejohtajat

Hallintopalvelut	Sinivuori Briitta-Liisa	henkilöstöjohtaja
Kaupunkikehityspalvelut	Jokinen Jari (9.5.2021 asti)	va. kaupunkikehitysjohtaja
	Silvén Lasse (10.5.2021 alkaen)	kaupunkikehitysjohtaja
Sosiaalityö	Anttila Elina (30.11.2021 asti)	ma. perusturvajohtaja
	Lähteenmäki Elina (1.12.2021 alkaen)	johtava sosiaalityöntekijä
Vanhuspalvelut	Salminen Anna-Stiina	vanhuspalvelujohtaja
Vammaispalvelut	Takanen Marjut	vammaispalvelujohtaja
Terveystenhuolto	Määttä Tiina	johtava ylilääkäri
Kasvatus- ja opetuspalvelut	Kuusisto Tero (31.1.2021 asti)	sivistysjohtaja
	Jämsen Virve (7.1.2021 lähtien)	vs. sivistysjohtaja
Vapaa-aikapalvelut	Kuusisto Tero	sivistysjohtaja
	Jämsen Virve	vs. sivistysjohtaja
Teknisen toimen hallinto	Koota Jaana	tekninen johtaja
Tilahallinto	Lehtonen Ville-Pekka (11.1.-19.11.2021)	kiinteistöpäällikkö
Siivous- ja ruokapalvelut	Matilainen Taina	ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
Alueiden kunnossapito	Palonperä Jukka (7.1.2020-4.6.2021)	kunnossapitopäällikkö
	Helin Toni (20.10.2021 alkaen)	kunnossapitopäällikkö

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne

Vuonna 2021 kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote kasvoi tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 3,4 prosenttia. Vuonna 2022 kokonaistuotannon ennustetaan kasvavan 3,0 prosenttia.

Vuonna 2021 kuluttajahintaindeksin vuosimuutos oli 2,2 prosenttia. Vuonna 2021 kuluttajahintojen nousun arvioidaan olevan 2,6 prosenttia.

Vuonna 2021 työttömyysaste oli Pirkanmaan työllisyyskatsausten mukaan keskimäärin 10,6 prosenttia. Työttömyysasteen arvioidaan hieman alentuvan vuonna 2022.

Kuntien taloudellinen tilanne

Vuonna 2021 Valtiokonttorin keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,6 miljardia euroa, joten vuosikate heikkeni 12,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuosikate asukasta kohden oli kunnissa 646 euroa, edellisenä vuonna 740 euroa. Vuosikate kattoi poistoista 150 prosenttia, edellisenä vuonna 170 prosenttia. Investoinnit olivat 712 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 783 euroa/ asukas. Negatiivisen tulosten kuntia oli 68, edellisenä vuonna 32.

Kuntien toimintakate oli -32,5 miljardia euroa vuonna 2021. Toimintakate heikkeni 1,28 miljardia euroa eli 4,1 prosenttia edellisvuodesta. Toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat 6,3 prosenttia.

Kuntien verorahoitus eli valtionosuudet ja verotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1,9 prosenttia eli noin 0,66 miljardia euroa. Kuntien verotulot olivat 25,42 miljardia euroa ja valtionosuudet noin 10,07 miljardia euroa. Verotulot kasvoivat 6,7 prosenttia eli noin 1,59 miljardia euroa ja valtionosuudet vähenivät 8,5 prosenttia eli noin 0,93 miljardia euroa.

Kuntien lainakanta vuoden 2021 lopussa oli 19,13 miljardia euroa eli keskimäärin 3.476 euroa/ asukas. Lainakanta nousi edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 prosenttia eli keskimäärin 18 euroa/ asukas.

Kuntien investointimenot olivat 3,9 miljardia euroa, mikä oli 9,1 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Kuntien talouden sopeuttamispaheet eivät ole poistuneet. Vanhat alijäämät on katettava ja sopeuttamistoimia on siten jatkettava systemaattisesti. Ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttää kunnilta mittavia sopeutustoimia. Kuntien tulee edelleen huolehtia menojen kestävästä hallinnasta sekä muutettava palvelurakenteita ja kehitettävä toimintatapoja vastaamaan entistä paremmin muuttuvia olosuhteita.

Kuntien väliset investointipaineet vaihtelevat suuresti. Maakuntakeskuksissa ja muissa suurissa kaupungeissa on palvelutarpeen lisääntymisestä johtuvia investointipaineita. Muissa kunnissa investointipaineet liittyvät usein korjausvelkaan.

Verotulot (Kuntaliiton arvion, koko maa, mukaan)

Vuonna 2021 kuntien verotulojen tilitykset kasvoivat 6,7 prosenttia, noin 1.601 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 kuntien verotulojen tilitysten arvioidaan vähenevän 0,2 prosenttia.

Vuonna 2021 kunnallisveron tilitykset kasvoivat 2,4 prosenttia, noin 484 miljoonaa euroa. Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021 korotti 39 kuntaa ja laski 4 kuntaa. Vuoden 2021 veroperustemuutokset vähensivät kunnallisverotuloja noin 179 miljoonaa euroa, josta 172 miljoonaa euroa johtui hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista. Vuonna 2021 kuntaryhmän jako-osuus oli 61,81 %. Vuonna 2022 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan 4,0 prosenttia.

Vuonna 2021 kuntien yhteisöveron tilitykset kasvoivat 45,4 prosenttia, noin 893 miljoonaa euroa. Myönteinen kehitys johtui erityisesti 10 % -yksiköllä korotetusta yhteisöveron jako-osuudesta verovuodelle 2021. Korotettu jako-osuus lisäsi kuntien yhteisöveroja lopulta noin 610 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Lisäksi kunnille kompensoitiin varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin. Yhteisöveron jakojärjestelmän mukaan yhteisövero määräytyy kunnassa toimivien yritysten maksaman yhteisöveron perusteella. Monikuntaisten yritysten osalta yhteisövero jaetaan kuntakohtaisten työpaikkamäärien suhteessa. Vuoden 2021 yhteisöveron lopulliset kunnittaiset jako-osuudet määräytyivät vuosien 2018 ja 2019 keskiarvona. Vuonna 2021 kuntaryhmän yhteisövero-osuus oli 44,13 prosenttia sisältäen em. 10 % -yksikön korotetun osuuden. Vuonna 2022 kuntien yhteisöveron tilitysten arvioidaan vähenevän 32,2 prosenttia. Määräaikainen kuntien jako-osuuden korotus 10 % -yksiköllä poistuu.

Vuonna 2021 kuntien kiinteistöveron tilitykset kasvoivat 12,9 prosenttia, noin 225 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroprosenttejaan vuodelle 2021 korotti 29 kuntaa. Vuonna 2022 kuntien kiinteistöveron tilitysten arvioidaan kasvavan 1,9 prosenttia.

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Lisäksi valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksetaan verotulomenetysten korvaus ja kotikuntakorvaukset. Aiemmistä vuosista poiketen vuonna 2020 kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaus erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta omalle momentilleen. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä.

Vuonna 2021 muutosten jälkeen kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 9,82 miljardia euroa (10,75 miljardia euroa vuonna 2020). Valtionosuudet vähenivät 8,5 prosenttia, noin 0,93 miljardia euroa. Peruspalvelujen valtionosuuteen vaikutti vuonna 2021 mm. kustannustason muutos (+2,3 %) lisäsi valtionosuutta 166 milj. euroa, automaattinen määräytymistekijöiden muutos lisäsi valtionosuutta 29 milj. euroa, lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin) vähensi valtionosuutta -13,7 milj. euroa ja tehtävien ja velvoitteiden muutokset lisäsivät valtionosuutta 67 milj. euroa. Valtionosuusmaksatukseen vaikutti koronavirusepidemiaan liittyvä veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus, joka lisäsi valtionosuutta 118 milj. euroa vuonna 2020 ja vähensi valtionosuutta 123 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin johdosta valtionosuuksiin huomioitiin lisäystä 46,4 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö myönsi 25.11.2021 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 30 kunnalle 30 miljoonaa euroa. Korotusta haki 82 kuntaa yhteensä lähes 146 miljoonaa euroa.

Yhteenveto koronatuista

Kunnat ja kuntayhtymät saivat koronatukea noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2021. Tuki jakautui valtionosuuksien korotukseen 0,3 miljardia euroa, valtionavustuksiin vuonna 2021 1,1 miljardia euroa, valtionavustuksiin vuodelta 2020 0,4 miljardia euroa ja verotuloihin 0,6 miljardia euroa. Valtionosuuksien korotuksena huomioitiin 300 miljoonaa euroa sisältäen peruspalvelujen valtionosuuden korotuksen mukaan lukien kiky-kompensatio. Verotuloihin vaikutti yhteisöveron jako-osuuden 10%-yksikön korotus 610 miljoonaa euroa. Valtionavustuksia myönnettiin terveysturvallisuuden välittömänä tukena 1.068 miljoonaa euroa, OKM:n korona-avustuksena 75 miljoonaa euroa ja vuodelta 2020 ajoitustekijöiden vuoksi siirtyneet tuet yhteensä 387 miljoonaa euroa, mm. 137 miljoonan tuki sairaanhoitopiireille ja 100 miljoonaa euroa joukkoliikenteelle.

Kuntien koronatuot koostuvat eri tukimuodoista ja näkyvät kuntien ja kuntayhtymisen tilinpäätösluvuissa eri tavalla riippuen tuen luonteesta (osa tuista näkyy toimintatuloissa, osa verotuloissa ja osa valtionosuuksissa).

Oman alueen taloudellinen tilanne

Pirkanmaan työllisyyskatsausten mukaan keskimääräinen työttömyysaste Pirkanmaalla oli 10,6 prosenttia vuonna 2021.

Vuonna 2021 Pirkanmaan kuntien vuosikate oli tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan 600 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 707 euroa/ asukas. Vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 107 euroa/ asukas. Vuosikate kattoi 142 prosenttia poistoista, edellisenä vuonna 170 prosenttia. Tilikauden tulos oli 178 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 295 euroa/ asukas. Tilikauden tulos oli 117 euroa/ asukas pienempi kuin edellisenä vuonna. Negatiivisen tuloksen kuntia oli 6, edellisenä vuonna 1. Lainakanta oli 3.318 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 3.362 euroa. Lainakanta väheni edellisestä vuodesta 44 euroa/ asukas.

1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.4.1 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA

Vuoden 2021 alusta kaupunginhallituksen vastuualueelta hallintopalvelujen tehtävätasolla toimistopalveluissa purettiin keskitetyt toimistopalvelut ja yhteensä 13 vakanssia siirtyi toimialoilta.

Vuoden 2021 alusta perusturvalautakunnan vastuualueella vanhus- ja vammaispalvelujen tehtäväalue erottui vanhuspalvelujen tehtäväalueeksi ja vammaispalvelujen tehtäväalueeksi. Lisäksi kotisairaaloiminta siirtyy terveydenhuollon tehtäväalueelle.

Vuoden 2021 helmikuun päätöksen mukaisesti tehostetun palveluasumisen palvelutuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyi huhtikuun alussa ja asukkaat siirrettiin Mäntymäestä muihin yksiköihin mm. Attendo Peltolasta vuokrattuihin tiloihin ja ostopalveluyksiköihin.

1.4.2 KUNNAN TULOPERUSTAAN VAIKUTTAVAT MUUTOKSET

Verotulot

Vuonna 2021 Akaan tuloveroprosentti oli 22,25, mikä oli sama kuin edellisenä vuonna. Kiinteistöveroprosentit olivat yleinen 1,10, vakituinen asuinrakennus 0,65, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,25, rakentamaton rakennuspaikka 6,00, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 ja voimalaitokset 3,10. Kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin edellisenä vuonna.

Akaan kaupungin vuoden 2021 verotulot olivat yhteensä 66.852.600 euroa. Arviodut verotulot ylittivät 1.065.200 euroa verrattuna vuoden 2021 muutettuun talousarvioon ja 2.305.600 euroa verrattuna vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon. Koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

Valtionosuudet

Akaan kaupungin vuoden 2021 valtionosuudet olivat yhteensä 34.427.200 euroa. Arviodut valtionosuudet alittuivat 82.800 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2021 talousarvioon ja ylittivät 1.167.200 euroa verrattuna alkuperäiseen vuoden 2021 talousarvioon. Vuonna 2021 Valtiovarainministeriö myönsi Akaan kaupungille harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta yhteensä 1.250.000 euroa. Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. A.o. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021. Valtionosuuslaskelmien yhteydessä määritellyt kotikuntakorvaukset kirjautuivat käyttötalouteen. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle kirjautui kotikuntakorvauksia yhteensä 846.200 euron nettomenon verran. "Valtionosuuslaskelmakokonaisuus" alittui 82.800 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2021 talousarvioon ja ylittyi 1.167.200 euroa verrattuna vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon.

1.4.3 MUUTOKSET VUODEN 2021 TALOUSARVIOON

Alkuperäisen vuoden 2021 talousarvion tuloslaskelmaosan mukaan vuosikate oli 4.989.700 euroa positiivinen, 4.951.300 euron poistojen jälkeen tilikauden tulos 38.400 euroa ylijäämäinen ja 17.800 euron poistoeron vähennyksen jälkeen tilikauden ylijäämä 56.200 euroa. (Huom. ilman vuoden 2021 talousarvioon sisältyviä uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden vaikutus tilikauden yli-/alijäämään oli +5.154.100 euroa, tilikauden alijäämä olisi ollut 5.097.900 euroa.) Investointiosan mukaan nettoinvestoinnit olivat 14.949.200 euroa. (Huom. ilman vuoden 2021 talousarvioon sisältyviä uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden vaikutus investointituloihin oli +9.349.500 euroa vuonna 2021, investointien nettomenot olisivat olleet 24.298.600 euroa.) Rahoitusosan mukaan talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen oli 1.242.982 euroa positiivinen.

Vuonna 2021 valtuusto teki kolme muutosta talousarvioon. Vuoden 2021 talousarvion 1. muutos tehtiin kesäkuussa. Käyttötalouden osassa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 73.300 euroa arvioitua pienemmät ja toimintakulujen 27.800 euroa arvioitua suuremmat. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin valtuuston päätös 5.5.2021 § 40 "Pappilan koulun kuudesluokkalaisten sijoittuminen Pappilan koululle toteutetaan hyödyntämällä Norlandia päiväkotien päiväkotitoiloihin alkaen syksystä 2021, mikäli oppilaille ei löydy tiloja koulurakennuksen tehokkaammilla tilajärjestelyillä. Päiväkoti Toivon tiloihin sijoitetaan sinne parhaiten soveltuvat ryhmät / koulun toiminnot. Mikäli Arvo Ylpön koulun tehokkaammilla tilajärjestelyillä ei vapaudu riittävästi tilaa AYK:n kuudensien luokkien oppilaiden palauttamiseen koululle, vuokrataan tarvittavat tilat Nahkapirtti Oy:ltä alkaen syksystä 2021. Nahkapirtin tiloihin sijoitetaan sinne parhaiten soveltuvat ryhmät / koulun toiminnot. Lisätien vuokraustarve tarkastellaan vuosittain." Valmistelutilanteen perusteella Nahkapirtin ja Toivon tilojen vuokraus sekä Toivon tilojen osalta keittiöhenkilöstö- ja siivouspalvelun osto oli tarpeellinen. Ulkoinen kokonaismenovaikutus oli yhteensä 113.400 euroa. Vaikutus kasvatus- ja opetuspalvelujen ja siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle.
- Huomioitiin perusturvalautakunnan 25.5.2021 § 43 ja teknisen lautakunnan 19.5.2021 § 65 esityksen mukaisesti Mäntymäen asumisyksikön toiminnan muutoksen vaikutus vuoden 2021 talousarvioon. Vaikutus toimintakatteeseen oli +76.500 euroa. Vaikutus hallintopalvelujen, vanhuspalvelujen, tilahallinnon, siivous- ruokapalveluiden ja alueiden kunnossapidon tehtävätasolle.
- Huomioitiin Akaanportin (Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä) vastike- ja vuokratkustannukset kohdentaminen tilatarpeiden tarkentumisen johdosta uudelleen.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen ja tilikauden tulokseen oli yhteensä -101.100 euroa. Poistoeron vähennystä pienennettiin 14.700 euroa. Kokonaisuutena muutosten vaikutus tilikauden alijäämään oli yhteensä -115.800 euroa.

Investointiosassa nettomenot kasvoivat 700 euroa. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin valtuuston päätös 17.2.2021 § 4 Monetra Oulu Oy:n osakkeen ostosta 720 eurolla.

Rahoitusosassa vaikutus maksuvalmiuteen heikkeni -101.800 euroa.

Lokakuussa tehtiin vuoden 2021 talousarvion 2. muutos. Käyttötalouden osassa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 3.291.600 euroa arvioitua pienemmät ja toimintakulujen 658.100 euroa arvioitua pienemmät. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin valtuuston päätös 29.9.2021 § 95 mm., että kaupungin henkilöstö palkitaan Koronapandemiassa venymisestä ja sitoutumisesta 140 euron suuruisella kertakorvauksella. Kustannusarvio 175.100 euroa.
- Huomioitiin kaupunginhallituksen vastuualueelle hallintopalveluihin pysyvien vastaavien myyntivoittojen vähennystä yhteensä 2.012.200 euroa (ns. normaali kiinteistöjen myynti -250.000 euroa, ns. tasapainottamistoimenpiteet: Elematic-hallien yhtiöittäminen -221.600 euroa, kohdistamaton erä -477.000 euroa, Akaan portin myynti ja Tietotalon myynti yhteensä 1.063.600 euroa).
- Huomioitiin elinvoimalautakunnan esitys 18.10.2021 § 92 nettomenojen lisäyksestä yhteensä 1.713.900 euroa sisältäen pysyvien vastaavien myyntivoittojen vähennystä 1.350.000 euroa tasapainottamistoimenpiteisiin liittyen.
- Huomioitiin perusturvalautakunnan esityksen 28.9.2021 § 84 mukaan vanhuspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä yhteensä 330.000 euroa sisältäen mm. omaishoidon tuen lisäystä, maksutuottojen vähennystä, sijaiskulujen lisäystä ja terveydenhuollon tehtävätasolle nettomenojen lisäystä yhteensä 227.400 euroa sisältäen mm. ympäristöterveydenhuollon lisäystä, COVID-19 pandemian aiheuttamia kustannuksia, vuodeosasto-ostojen vähennystä. Lisäksi huomioitiin perusturvalautakunnan 28.9.2021 § 12 nettomenojen vähennystä yhteensä 230.000 euroa johtuen mm. arvioitua pienemmistä lastensuojelumenoista.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 13.10.2021 § 84 esityksen mukaisesti kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä yhteensä 71.000 euroa sisältäen mm. hanketoiminnan omahoito-osuuden ja henkilöstökustannustarkennuksia ja vapaa-aikapalvelujen tehtävätasolle 3.100 euroa sisältäen aiempaan vuoteen liittyvän palkantarkistuksen.
- Huomioitiin teknisen lautakunnan vastuualueelle tilahallintoon nettomenojen vähennystä 333.000 euroa liittyen tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyvän Elematic-hallien yhtiöittämisen päivittyneistä tiedoista.

Verotulojen arvioitiin varovaisuuden periaatteen mukaan olevan yhteensä 1.240.400 euroa arvioitua suuremmat (kunnallisvero 976.000 euroa arvioitua suurempi, yhteisövero 285.000 euroa arvioitua suurempi ja kiinteistövero 20.600 euroa arvioitua pienempi) johtuen päivittyneestä veroennusteesta.

Muiden rahoitustuottojen arvioitiin olevan 18.000 euroa arvioitua suuremmat päätöksenteossa samanaikaisesti vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen kanssa olleen Elematic-hallin yhtiöittämisen päivittyneiden tietojen johdosta.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen oli yhteensä -2.402.000 euroa.

Poistoissa huomioitiin päätöksenteossa samanaikaisesti vuoden 2021 talousarvion 2.muutoksen kanssa olleen Elematic-hallien yhtiöittämisen päivittyneiden tietojen johdosta vuoden 2021 poistot, yhteensä 216.300 euroa ja Tietotalon vuoden 2021 poistot, yhteensä 22.600 euroa, em. poistot yhteensä 238.900 euroa.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus tilikauden tulokseen ja tilikauden alijäämään oli yhteensä +2.640.900 euroa.

Investointiosassa nettomenot kasvoivat 2.113.500 euroa. Muutoksina oli mm.

- Koy Akaan Elehallit Oy:n osakkeen osto 2.000 euroa.
- Huomioitiin teknisen lautakunnan 23.9.2021 § 106 pohjalta mm. useita investointien hankkeisiin ja hankeryhmän kohteisiin liittyviä määrärahamuutoksia.
- Huomioitiin teknisen lautakunnan 23.9.2021 § 107 pohjalta Viialan liikuntahalliin liittyvä määrärahamuutoksia.
- Huomioitiin investointituloihin vähennystä seuraavasti: tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyvä Akaan portin myynnin osaketulot -1.400.000 euroa, rakennusten ns. normaalin kiinteistöjen myynnin tulot -250.000 euroa, rakennusten tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyvien Elematic-hallien yhtiöittäminen -345.000 euroa, Tietotalon myynti ja kohdistamattoman erä yhteensä -849.500 euroa, maa-alueiden tasapainottamistoimenpiteisiin liittyen -1.350.000 euroa.

Rahoitustoiminnan rahavirrassa huomioitiin antolainojen muutoksissa antolainojen lisäys 8.000 euroa päätöksenteossa samanaikaisesti vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen kanssa olleen Elematic-hallien yhtiöittämisen päivittyneiden tietojen johdosta. Vaikutus maksuvalmiuteen heikkeni 1.161.300 euroa.

Joulukuussa tehtiin vuoden 2021 talousarvion 3. muutos. Käyttötaloulososassa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 662.400 euroa arvioitua pienemmät ja toimintakulujen 1.452.400 euroa arvioitua suuremmat. Muutoksina oli mm.

- Hallintopalvelujen tehtävätasolla huomioitiin pysyvien vastaavien myyntivoittojen lisäys 1.600 euroa johtuen As. Oy Valkoapilan -asunto-osakkeen myynnistä saatavasta myyntivoitosta.
- Huomioitiin elinvoimalautakunnan 13.12.2021 § 125 esityksen mukaisesti nettomenojen lisäystä 727.000 euroa sisältäen mm. pysyvien vastaavien myyntivoittojen vähennyksen 771.800 euroa (josta ns. tonttien normaalin myynnin osuus 196.300 euroa ja tasapainottamistoimenpiteisiin liittyvä osuus 575.500 euroa) ja joukkoliikenteen nettomenojen vähennyksen 57.000 euroa.
- Huomioitiin perusturvalautakunnan esityksen 23.11.2021 19 mukaisesti sosiaalityön tehtävätasolle nettomenojen lisäystä 1.200.000 euroa johtuen takautuvasti vuodesta 2018 alkaen toiselle kunnalle korvattavista lastensuojelun sijaishuollon kustannuksista.
- Huomioitiin perusturvalautakunnan esityksen 23.11.2021 § 103 mukaisesti vanhuspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä 565.000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli 395.000 euroa ja muiden tekijöiden osuus 170.000 euroa.
- Huomioitiin teknisen lautakunnan 24.11.2021 § 152 esityksen mukaisesti tilahallinnon tehtävätasolle nettomenojen vähennystä yhteensä 357.200 euroa johtuen erityisesti kiinteistöjen korjaustoiminnan rakennusten ja alueiden rakentamispalvelujen toteutumisesta arvioitua pienempänä johtuen tilahallinnon valmistelujen puutteista.

Valtionosuuksiin huomioitiin Valtiovarainministeriön päätös 25.11.2021 myöntää Akaan kaupungille harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 1.250.000 euroa. Lisäksi todettiin Akaan kaupungin hakeneen tammi-elokuulta valtionavustusta eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Valtionavustuksesta ei ollut toistaiseksi tullut päätöstä. Ennakoarvion pohjalta ao. valtionavustuksen arvioitiin olevan noin 1,3 miljoonaa euroa, josta tässä vaiheessa varovaisuuden periaatteen mukaan huomioitiin 760.000 euroa. Valtionavustushaun syys-joulukuulta todettiin aukeavan tammikuussa 2022. (Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 126 mukaisesti em. huomioitiin myöhemmässä vaiheessa toimintatuottoihin/ tukiin ja avustuksiin hallintotoimelle annetun oikeuden nojalla.)

Korkotuottojen arvioitiin olevan 44.800 euroa arvioitua suuremmat ja korkokulujen arvioitiin olevan 60.000 euroa arvioitua pienemmät johtuen erityisesti lyhytaikaisena luottona käytetystä kuntatodistusohjelmasta.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen, tilikauden tulokseen ja tilikauden alijäämään oli yhteensä 0 euroa.

Investointiosassa nettomenot kasvoivat 693.700 euroa. Muutoksina oli mm.

- Investointituloissa huomioitiin omaisuuden myyntitulojen/ maa-alueet vähennystä 745.500 euroa ja osakkeiden myyntitulojen lisäystä yhteensä 51.800 euroa johtuen As Oy Valkoapilan asunto-osakkeen myynnistä.

Rahoitustoiminnan rahavirrassa huomioitiin tulorahoituksen korjauserät 770.200 euroa. Vaikutus maksuvalmiuteen parani 76.500 euroa ja oli muutosten jälkeen 0 euroa.

Valtuuston päätökseen sisältyi myös muuta-kohdan huomioiminen seuraavasti: Jos valtuuston päätös 27.10.2021 § 109 "Elematic Oy:lle vuokrattujen teollisuushallien yhtiöittäminen" ja hallituksen päätös 7.12.2021 § 420 "Elematic Oy:lle vuokrattujen teollisuushallien yhtiöittäminen / Ele-hallit yhtiön lainan takauksen kohdistaminen sekä omistajapolitiittinen ohjaus" eivät tule lainvoimaiseksi ja ao. kauppa ei toteudu vuoden 2021 loppuun mennessä, hallintotoimelle annetaan oikeus huomioida seuraavat muutokset talousarvioon:

Tuloslaskelmaosa	Vaikutus toimintakatteeseen/ vuosikatteeseen, euroa
Kaupunginhallituksen vastuualue yhteensä	-1.678.600
• Hallintopalvelut	-1.678.600
Teknisen lautakunnan vastuualue yhteensä	+190.000
• Tilahallinto	+190.000
	-1.488.600

	Vaikutus vuosikatteeseen, euroa
Muut rahoitustuotot	-38.000
Yhteensä	-1.526.600
Investointiosa	
Investointimenot	0
Investointitulot	<u>-4.755.000</u>
Netto	-4.755.000
Rahoitusosa	
Tulorahoituksen korjaukset	+1.678.600
Lainakannan muutokset	+4.603.000
Vaikutus maksuvalmiuteen	0

Em. muuta-kohta konkretisoitui, koska valtuuston päätöksestä 27.10.2021 § 109 tehtiin valitus hallinto-oikeuteen.

Valtuuston talousarvioon tekemien muutosten jälkeen tuloslaskelmaosan vuosikatteen määrä oli 960.000 euroa positiivinen, 5.190.200 euron poistojen jälkeen tilikauden tulos 4.230.200 euroa alijäämäinen ja 3.100 euron poistoeron vähennyksen jälkeen tilikauden alijäämä 4.227.100 euroa. (Huom. ilman vuoden 2021 talousarvioon sisältyviä uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden vaikutus tilikauden yli-/alijäämään on -141.800 euroa, tilikauden alijäämä olisi 4.085.300 euroa.) Investointiosan mukaan nettoinvestoinnit olivat 22.512.100 euroa. Rahoitusosan mukaan talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen oli 56.382 euroa. (Huom. ilman vuoden 2021 talousarvioon sisältyviä uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden vaikutus investointituloihin on +74.500 euroa vuonna 2021, investointien nettomenot olisivat 22.586.600 euroa.)

I.5 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMAT

Talouden tasapainottamisohjelma 2013

Valtuusto hyväksyi 28.8.2013 § 64 talouden tasapainottamisohjelman, johon sisältyi käyttötalouteen, tuloslaskelmaan ja investointeihin liittyviä talouden tasapainottamiskeinoja. Talouden tasapainottamista haettiin mm. kustannussäästöillä, tuloja lisäämällä, tekemällä rakenteellisia muutoksia ja henkilöstösäästöillä.

Talouden tasapainottamisohjelman seuranta ja raportointi merkittiin tiedoksi valtuustossa 27.5.2015 § 22. Lähtökohtaisesti talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti on toimittu. Muuttuneet olosuhteet esim. asiakaskunnassa ja henkilöstössä ovat aiheuttaneet joitakin poikkeamia suunnitelmiin ja toteutuneisiin euroihin. Osa suunnitelmista on toteutunut vaihtoehtoisella tavalla. Talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista jatketaan edelleen ja tavoitellaan ennakkolulotonta uusien toimintatapojen ideointia ja käyttöönottoa toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Talouden tasapainottamisohjelma 2015

Valtuusto hyväksyi uuden talouden tasapainottamisohjelman 17.6.2015 § 41. Ohjelman mukaan vuoden 2015 kustannustasosta säädetään vuoden 2019 loppuun mennessä 5,5 miljoonaa euroa (menojen vähennykset ja tulojen lisäykset yhteensä). Ohjelman henkilöstövaikutukset ovat 58,5 henkilötyövuotta (tarkentuneet 57 henkilötyövuoteen). Lisäksi ohjelman teksteissä olevien kehittämistoimenpiteiden avulla on mahdollisuus saavuttaa säästöjä.

BDO Oy:n tarkastaja Matti Rieki laati vastuullisen JHTT-tarkastaja Jorma Kesän toimeksiannosta tilintarkastuksen tueksi ”Talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi 2015” -raportin tavoitteena muodostaa yleiskuva Akaan kaupungin talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanon käynnistymisestä vuonna 2015 ja tehdä katsaus asetettujen tasapainottamiskeinojen toteutumisen edellytyksiin tulevana vuosina. Arviointi toteutettiin johtoryhmälle toimitetulla webropol-kyselyllä, haastatteluilla sekä mm. päätösaisteistojen tarkastelulla. Haastattelujen ja kyselyn erityisenä painopisteenä oli vuosille 2015-2016 asetetut tavoitteet.

Arvion perusteella ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiseen ei ole havaittavissa normaalista poikkeavia riskejä ja epävarmuustekijöitä. Arvioinnissa syntyneen käsityksen perusteella tasapainottamisohjelman toimenpiteiden valmisteluun ja toteuttamiseen on tartuttu aktiivisesti. Jo tasapainottamisohjelman valmistelussa suunnitelmaan pyrittiin ohjausryhmytyön kautta kirjaamaan realistisia ja toteutettavissa olevia tavoitteita. Kustannusvaikutuksiltaan merkittävimmät yksittäiset epävarmuustekijät liittyvät arvioiden mukana terveydenhuoltopalveluista tehtäviin ratkaisuihin Akaan kunnan sisällä ja valtakunnallisesti sekä erikoissairaanhoidon kustannustason kehitykseen. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys on myös päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästötavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla (irtiottojen välttäminen). Onnistumisen edellytyksenä on mm. tasapainottamisohjelman toteutuminen ja hallittu loppuunsaattaminen edellyttää erittäin johdonmukaista poliittista ja operatiivista päätöksentekoa sekä jatkuvaa tilannekuvan arviointia ja seurantaa kokonaisuutena ja toimialoittain. Valtuusto merkitsi raportin tiedoksi 23.3.2016 § 14.

Keväällä 2020 on tehty talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen seurantaraportti koskien vuosia 2015-2019 käsiteltäväksi lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

YHTEEENVETO

Nettomuutokset	Htv*
Yleiset keinot	-2,00
Hallinto	-5,00
Perusturva/ Sosiaalityö	-4,00
Perusturva/ Vanhus- ja vammaistyö	-15,00
Perusturva/ Terveydenhuolto	0,00
Sivistys	-28,50
Tekninen	-4,00
Yhteensä	-58,50

* tarkentunut myöhemmin 57 htv:n

Nettomuutokset	Htv*
Yleiset keinot	-2,00
Hallinto	-5,00
Perusturva/ Sosiaalityö	-4,00
Perusturva/ Vanhus- ja vammaistyö	-15,00
Perusturva/ Terveydenhuolto	0,00
Sivistys	-28,50
Tekninen	-4,00
Yhteensä	-58,50

* tarkentunut myöhemmin 57 htv:n

2015	TOT 2015	Htv 2015
100 000	183 300	0
29 600	4 000	-0,4483
50 000	871 000	0
149 000	367 900	0
31 000	615 700	0
10 000	0	0
106 750	11 262	0
476 350	2 053 162	-0,4483

2018	TOT 2018	Htv 2018
358 200	844 700	1
269 400	298 000	-2,5
1 093 000	529 700	0
1 319 000	612 836	0
796 000	157 864	0
1 242 000	836 400	2,00
633 620	500 608	0
5 711 220	3 780 108	0,5000

2016	TOT 2016	Htv 2016
318 200	846 400	-2
180 300	186 200	-2,3
408 000	521 900	-1
1 197 000	609 874	-11
796 000	80 000	0
857 000	457 100	-21,18
406 520	317 617	-2
4 163 020	3 019 091	-39,4843

2019	TOT 2019	Htv 2019
358 200	808 200	1
269 400	266 700	1,4
1 093 000	650 200	0
1 319 000	849 336	1
796 000	201 500	0
1 242 000	662 600	4,00
649 020	600 560	-1
5 726 620	4 039 096	6,4000

2017	TOT 2017	Htv 2017
358 200	872 900	0
197 900	235 300	-1,1
483 000	341 500	-3
1 319 000	818 991	0
796 000	175 097	0
1 137 000	832 200	0,78
499 650	505 761	0
4 790 750	3 781 749	-2,8157

Yht. tavoite	Yht. toteut.	Htv, yht.
1 492 800	3 555 500	0
946 600	990 200	-4,9483
3 127 000	2 914 300	-3,5
5 303 000	3 258 937	-10
3 215 000	1 230 161	0
4 488 000	2 788 300	-14,4
2 295 560	1 935 808	-3
20 867 960	16 673 206	-35,8483

ero tavoitteeseen -4 194 754 -22,6517
-21,1517

Yleisten toimenpiteiden osalta suunniteltuja toimenpiteitä on pääsääntöisesti toteutettu. Mm. toimenpiteiden toteuttamiseksi on annettu lisäohjeistusta toimialoille ja henkilöstöön liittyvien toimenpiteiden osalta henkilöstöjohtajan päätöksillä on annettu ohjeistusta esimiehille. Seuturekry:n palvelu- ja yhteistyösopimus sijaisväilyksestä päättyi 1.7.2016 lukien, mutta käyttöä minimoitiin jo syksystä 2015 lähtien. Palveluprosessien läpikäyntiä ja kehittämistä on tehty mm. vuonna 2016 Tampereen kesäyliopiston vetämänä kehittäen

löstövähennykset saatiin pääosin toteutettua. Sijaisia jouduttiin pääasiassa hankkimaan muualta kuin omista yksiköistä johtuen henkilöstömitoituksen tasosta. Talousarvion 2019 yhteydessä valtuusto päätti uudesta lähihoitajan toimesta Torkonkartanoon 1.4.2019 lukien.

Tehostetuksi palveluasumiseksi muuttui mm. Havulinna 1.2.2016 lukien ja myös Mäntymäestä muuttui lisää paikkoja tehostetuksi palveluasumiseksi vuoden 2016 aikana. Lisäksi valtuusto päätti 22.2.2017 (§ 14), että Mäntymäen tehostetun palveluasumisen palvelut kilpailutetaan ja kilpailutus toteutetaan päätöksen liitteen mukaisilla periaatteilla. Kaupunginhallitus päätti 21.11.2017 (§ 417) valita Akaan kaupungin tehostetun palveluasumisen palveluiden hankinta -tarjouskilpailun voittajaksi Espero Care Oy:n liitteenä olleen hankintapäätöksen mukaisesti. Hankintaan sisältyi tehostetun palveluasumisen palveluiden tuottaminen nykyisille Mäntymäen vanhainkodin asukkailla, Mäntymäen vanhainkotirakennuksen osto ja hoitohenkilöstön siirtyminen liikkeenluovutuksena palveluntuottajalle. Syyskuussa 2018 kaupungin päätökset tehostetun palveluasumisen palveluiden hankinnasta (Mäntymäki) saivat lainvoiman, kun korkein hallinto-oikeus hylkäsi asiaan liittyvät valitukset. Sopimukset Espero Care Oy:n kanssa oli tarkoitus allekirjoittaa vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta kaupungista riippumattomista syistä tämä aikataulu ei kuitenkaan toteutunut. 16.4.2019 Espero Care Oy ilmoitti lopullisesti, ettei se allekirjoita hankintamenettelyn perusteella neuvoteltuja sopimuksia. Em. johdosta kaupungilla on vahingonkorvausvaatimus Espero Care Oy:lle käräjäoikeuskäsittelyssä. Mäntymäki muuttui kokonaan tehostetun palveluasumisen yksiköksi 1.10.2019 lukien.

Viialan päiväkeskus Päivikki lakkautettiin 1.1.2016 lukien. Päiväkeskustoiminnan lopettaminen näkyy kasvavana kotihoidon tarpeena. Omaishoidon ja tehostetun palveluasumisen kriteereitä on tiukennettu. Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen päätökset on keskitetty moniammatilliseen SAP-työryhmään, johon kuuluu palveluvastaava, sosiaalityöntekijä, geriatri ja kotiutushoitaja. Omaishoidon tuen matalampi taso saattaa olla vaikuttamassa siihen, että esim. kalliimpien asumispalvelujen tarpeet lisääntyvät ja siten kustannukset lisääntyvät kokonaisuutena. Valtuuston 24.10.2018 § 85 hyväksymässä uudessa talouden tasapainotusohjelmassa 2018 - 2023 päädyttiin nostamaan omaishoidon tuen määrärahoja sekä lisäksi jatkamaan kauppapalvelua.

Vammaispalveluissa toinen sosiaalityöntekijän vakanssi jätettiin täyttämättä 1.3.2016 lukien ja samassa yhteydessä palveluvastaavan tehtäviin sisällytettiin vammaispalvelujen kokonaisvastuuta. Vammaispalveluiden sosiaalityössä asiakastyö on ruuhkautunut, joten väliaikaista työpanosta on ostettu ruuhkan purkamiseksi. Viialan ryhmäkoti lakkautettiin ja uuden Savolakodin toiminta käynnistyi 1.7.2016 lukien. Viialan toimintakeskuksen siirto omiin tiloihin toteutui toukokuussa 2017 toiminnan siirtyessä entisen Aseman koulun tiloihin.

Tasapainotusohjelma on vaikuttanut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintaan ja mm. hoidon laatuun, palveluiden myöntämisen aikaan ja henkilökunnan jaksamiseen. Haasteista huolimatta vanhus- ja vammaispalveluita on voimakkaasti kehitetty ennaltaehkäisevään ja asiakaslähtöiseen suuntaan. Tulevaisuuden kehittämiskohteena ja taloutta tasapainottavina tekijöinä nähdään, että kuntalaisten hyvä matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus on ensiarvoisen tärkeää. Myös ns. etsivää vanhustyötä tulisi olla, jotta riskiryhmässä olevat tunnistettaisiin ja pystyttäisiin ohjaamaan tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

Kotihoidon asiakasmäärä on kokonaisuudessaan noussut runsaasti parin viimeisen vuoden aikana ja asiakkaiden toimintakyky laskenut. Päiväkeskuspalvelun puute alkaa näkyä Akaassa lisääntyvänä kotihoidon kysyntänä ja ennenaikaisena palveluasumiseen ajautumisena. Akaan kotihoitoyksiköiden yhdistyminen alkuvuonna 2017 ja Akaan kotihoidon henkilöstöresurssien vahvistaminen vuonna 2018 ja 2019 on merkittävästi edesauttanut tilanteesta selviämistä. Kotihoidon edelleen kehittäminen on tulevaisuuden keskeinen painopistealue, millä ehkäistään suurempien taloudellisten kustannusten syntyminen.

Terveystieteiden osasto palvelulääkäritoiminta on saatu loppumaan lukuun ottamatta hammashuoltoa ja osa-aikaista lastenpsykiatria. Erilaisten vapaaehtoisten palkattomien vapaiden johdosta on saatu henkilöstösäästöjä. Sijaisia on ensisijaisesti rekrytoitu omista yksiköistä ja vasta toissijaisesti muualta, mutta myös ulkopuolisia sijaisia joudutaan käyttämään sekä palveluiden että potilasturvallisuuden turvaamiseksi.

Vuodelle 2016 suunniteltu Urjalan vuodeosaston lakkauttaminen ja korvaaminen muilla palveluilla tavoitteena 300.000 euron säästö ei toteutunut. Valtuusto kuitenkin päätti 22.6.2016 (§ 43), että Akaan yhteistoiminta-alueen vuodeosastopalvelut keskitetään Etelä-Pirkanmaan yhteiselle vuodeosastolle Valkeakoskelle ja että rahoitusmallina on kiinteistöyhtiö, josta Valkeakoski omistaa 50 %, Akaa 35 % ja Urjala 15 %. Vuodeosastopalvelujen keskittäminen tapahtuu toukokuussa 2020. Vuoden 2019 aikana Akaan ja Urjalan vuodeosastoilta vähennettiin paikkoja muutokseen valmistautumisen johdosta. Lisäksi valtuusto päätti 24.8.2016 (§ 55), että hyvinvointikeskuksen toiminnallinen kokonaisuus toteutetaan uudisrakennuksena ja että valtuusto varaa siihen tarvittavan määrärahan talousarvioon. Valtuusto päätti 13.3.2019 (§ 16) mm. hyväksyä hyvinvointikeskuksen tavoitehintatarjouksen ja käynnistää hankkeen toteutuksen, mikäli hankkeelle myönnetään uusi poikkeuslupa. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi poikkeuslupan 5.7.2019. Urakka alkoi joulukuussa 2019. Uusi hyvinvointikeskus tulee käyttökunnossa syyskuussa 2021.

Vuonna 2015 erikoissairaanhoitojen kustannukset vähentyivät, mutta vuonna 2016 tasapainotusohjelman toteuttamisessa epäonnistuttiin erityisesti erikoissairaanhoitojen kustannusten lisääntyessä hallitsemattomasti. Vuoden 2017 aikana erikoissairaanhoitojen kustannukset kääntyivät hieman laskuun edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2018 erikoissairaanhoitojen kustannukset olivat hieman edellisvuotta pienemmät. Vuonna 2019 erikoissairaanhoitojen kustannukset olivat jonkin verran edellisvuotta suuremmat.

Sivistyksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Kasvatus- ja opetuspalveluissa koulutuksen henkilöstövähennyksiä toteutui 1.8.2016 lukien mm. ala- ja yläkoulujen perusryhmäkokojen nostamisen myötä. Ryhmäkokojen tavoitteelliseksi jakoperustaksi asetettiin vuosiluokilla 1 - 2 enintään 25 oppilasta ja vuosiluokilla 3 - 9 enintään 32 oppilasta. Joustavan perusopetuksen (JOPO) toiminta aloitettiin valtuuston päätöksellä uudelleen syksyllä 2018. JOPO-luokan oppilasmäärä oli suurimmillaan vain 10 henkilöä ja opetuksesta vastasivat opettaja sekä koulunkäynninohjaaja. Tuntikehys laskettiin minimiin 1.8.2016 lukien. Lukion rehtorin virka päätettiin edelleen säilyttää talousarvion 2017 yhteydessä muuttuneiden olosuhteiden johdosta. Vuoden 2019 aikana avustavan

henkilöstön määrä lisääntyi, joten henkilöstösäästöjä jäi saavuttamatta. Sivistystoimessa kouluverkkopäätöksillä on suuri merkitys talouden tulevan tasapainottamisen kannalta. Viialan ja Kylmäkosken taajaman osalta päätöksiä on tehty ja vielä on tulossa päätökset Toijalan taajaman osalta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstövähennykset toteutuivat. Perhepäivähoitajien uusi paikallinen sopimus tuli voimaan 1.2.2017 lukien, mutta palkkausjärjestelmän muutoksen johdosta asialla ei ollut kustannusvaikutusta. Hoitoaikaperusteiseen asiakasmaksujärjestelmään siirryttiin kokonaisuudessaan 1.8.2016 lukien. Uusi ostopalvelupäiväkodin Onni aloitti toimintansa 1.8.2017 ja samalla päättyi Pirtinkulman päiväkodin vuokrasopimus. Ostopalvelusopimus päiväkodin Toivon osalta jatkui kilpailutuksen jälkeen 1.8.2018 lukien. Sahurin vuorohoitoyksikössä ei ole tarjottu yöhoitoa kuin yksittäisiä kertoja. Uusi varhaiskasvatuslaki muutti tilannetta 1.9.2018 lukien ja yöhoitoa on tarjottava.

Vapaa-aikapalveluissa kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden henkilöstövähennykset toteutuivat suunnitellusti. Vuonna 2018 perustettiin kuitenkin määräaikaisesti ja osa-aikaisesti uusi kulttuurikoordinaattorin vakanssi ajalle 1.9.2018-31.7.2019 ja jatkoajalle 1.8.-31.12.2019, joka täytettiin sisäisin henkilöstöjärjestelyin (2 pv/vko). Monitoimihalli hoidettiin omalla työllä helmikuusta 2016 ja kilpailutuksen voittajat 1.8.2016 lukien sopimuksella 3+1 vuotta. Monitoimihallin kiinteistöhoito otettiin kaupungin omaksi toiminnaksi vuoden 2019 aikana.

Teknisen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2016 yhdyskuntatekniikan päällikön toimi lakkautettiin ja kunnossapitotyöntekijän toimi jätettiin täyttämättä. Lokakuussa 2016 henkilöstöjaosto myönsi täyttölupaa ruoka- ja siivouspalvelupäällikön virkaan 1.8.2017 lukien ja lisäksi ao. viranhaltijan työpanosta myytiin 40 % Urjalan kunnalle 31.3.2017 asti. Toijalan paloaseman korjaamon vuokrasopimus päättyi 1.9.2016 lukien. Ao. toiminto siirtyi Viialan taajamaan kaupungin omiin korjaamotiloihin. Varastointijärjestelmä otettiin käyttöön 1.11.2015 lukien. Uusittujen tekniikoiden avulla saadaan säästöä kiinteistöjen energiamenoissa. Tarpeettomia kiinteistöjä on saatu myytyä, mm. vuoden 2018 alussa toteutui ns. Silpolan omakotitalon myynti, jonka myyntipäätös oli tehty loppuvuodesta 2017 ja lisäksi vuoden aikana myytiin ns. Vyhtelän kiinteistö. Vuoden 2019 aikana tehtiin myyntipäätös ns. Vainionlahdesta, mutta ostajat peruivat kaupan.

Yhteenvedon voidaan todeta, että lähtökohtaisesti on toimittu talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys talouden tasapainottamisen onnistumisesta on edelleen päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästötavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla, valmistelijoiden sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin sekä jatkuva tilannekuvan arviointi ja seuranta kokonaisuutena ja toimialoittain. Huomioitavaa on, että talouden tasapainoa edesauttavia muutoksia tehdään jatkuvasti myös ohjelman ulkopuolella. Vanhuspalveluissa mm. kotihoitoyksiköt ovat yhdistyneet Akaan osalta Puskuritielle helmikuussa 2017 ja teknisessä toimessa mm. irtainta omaisuutta on myyty ja kasvatettu metsänhakkuiden myyntituloja. Vuonna 2018 laadittiin myös uusi talouden tasapainottamisohjelma 2018 - 2023, joka hyväksyttiin valtuustossa 24.10.2018 § 84. Lisäksi valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Olennaista on jatkossakin toimia talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti sekä pitää maltillinen linja ns. vapaaehtoisissa/ valinnanvaraisissa henkilöstö- ja menolisäyksissä.

Talouden tasapainottamisohjelma 2018

Valtuusto hyväksyi uuden talouden tasapainottamisohjelman 24.10.2018 § 85. Ohjelman mukaan ajalla 2018-2023 tulojen lisäys on 1,62 miljoonaa euroa ja menojen vähennys 11,97 miljoonaa euroa eli nettovaikutukseltaan 13,6 miljoonaa euroa. Lisäksi ohjelman teksteissä olevien muiden toimenpiteiden ja lisäselvitettävien asioiden avulla on mahdollisuus saavuttaa säästöjä.

Keväällä 2022 on tehty talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen seurantaraportti koskien vuosia 2018-2021 käsiteltäväksi lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

YHTENVETO, NETTO	2018	TOT 2018	2019	TOT 2019	2020	TOT 2020	2021	TOT 2021	YHTEN- SÄ 2018- 2021	YHTEN- SÄ TOT 2018- 2021
Hallinto ja talous	0	0	88 013	127 900	149 275	176 100	286 438	242 400	523 726	546 400
Kaupunkikehitys	0	0	60 000	2 600	160 000	-35 610	160 000	-1 400	380 000	-34 410
Perusturvan toimialan hallinto ja yleiset keinot	0	0	0	0	13 500	0	81 000	10 400	94 500	10 400
Sosiaalitoimi	0	0	500	100	1 300	1 200	1 300	1 300	3 100	2 600
Vanhus- ja vammaispalvelut	0	0	860 944	146 800	258 500	15 200	258 500	-183 800	1 377 944	-21 800
Terveydenhuolto	0	0	0	0	204 000	0	475 000	103 900	679 000	103 900
Kasvatus- ja opetuspalvelut	0	86 600	249 600	230 300	364 600	327 900	369 600	321 700	983 800	966 500
Vapaa-aikapalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisen toimialan hallinto ja yleiset keinot	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	1 200	15 000	11 200
Tilhallinto	0	0	405 500	105 900	143 500	391 600	177 500	134 400	726 500	631 900
Siivous- ja ruokapalvelut	0	0	54 000	52 000	54 000	47 000	234 000	83 000	342 000	182 000
Alueiden kunnossapito	0	0	34 600	52 400	33 400	5 600	33 400	3 600	101 400	61 600
YHTEENSÄ	0	86 600	1 758 157	723 000	1 387 075	933 990	2 081 738	716 700	5 226 970	2 460 290

Hallinnon osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2019 kaupungin sairauspoissaolopäivät vähenivät noin 3,5 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2020 kaupungin sairauspoissaolot vähenivät noin 1,61 päivää vuodesta 2019 ja noin 5,14 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2021 kaupungin sairauspoissaolot vähenivät noin 1,3 päivää vuodesta 2020 ja noin 6,4 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2019 päivitettiin varhaisen tuen malli sekä otettiin käyttöön tuunatun työn malli ja etätyömahdollisuus. Vuoden 2020 aikana päivitettiin etätyömahdollisuutta ja -ohjetta sekä tuunatun työn mallia. Vakanssien täyttölupaprosessia kevennettiin keväällä 2019 siten, että lautakunnan käsittelyvaihe jätettiin pois. Täyttölupaa hakee esimiehen esityksestä toimialajohtaja ja sen myöntää joko kaupungin-

hallituksen henkilöstöjaosto tai henkilöstöjohtaja niiden vakanssien osalta, joiden palkkamäärärahavaraus sisältyy hyväksyttyyn talousarvioon. Vuonna 2020 otettiin käyttöön sähköinen täyttölupaohjelma Laura. Vuonna 2021 päivitettiin etätöohjeistus vastaamaan normaaleja olosuhteita. Uudistettiin toimintamalleja – Hyvä käytös sallittu ja Varhainen välittäminen ja aktiivinen tuki, myös henkilöstön työhyvinvointisuunnitelma päivitettiin. Lisäksi laadittiin henkilöstöopas. Vuoden 2019 talousarviossa kaupungin toiminta-avustuksia vähennettiin 5 prosenttia. Loppuvuodesta 2018 lukien kaikki kaupungin viralliset toimet lukuun ottamatta vaalitoimielimiä ja vanhus- ja vammaisneuvostoa käyttävät sähköistä kokousmateriaalia. Vuonna 2020 vanhus- ja vammaisneuvosto piti ajoittain sähköisen kokouksen, mutta sähköiseen kokousmateriaaliin ei siirrytty. 1.8.2021 lukien aloittaneet vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat jatkaneet samalla käytännöllä. Vuoden 2019 aikana kaupungin jäsenyydet yhdistyksissä tarkasteltiin, mutta yhdestäkään jäsenyydestä ei päätetty luopua vaan aiempien lisäksi tuli viisi uutta jäsenyyttä loppuvuonna 2018 - alkuvuonna 2020.

Kaupunkikehityksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2019 tonttikaupan kasvattamiseksi osan omakotitalotonteista (Männikön alue) hintoja alennettiin 50 %. Lisäksi digimarkkinointia tehostettiin sisältömarkkinointikampanjalla. Alkuvuonna 2019 kaupunki oli myös mukana rakentamisen messuilla, joihin tonttiesite päivitettiin. Em. toimenpiteet eivät johtaneet myynnin lisäykseen, vaan tonttikauppa väheni aiemmasta. Vuonna 2020 tonttikaupan kasvattamiseen ei kyetty panostamaan pääosin koronan aiheuttamien haasteiden vuoksi. Männikön alueen tonttien hintojen alennusta jatkettiin toistaiseksi. Toiminta keskittyi pääosin tulevaisuuden suunnitteluun ja myyntiponnisteluihin yleisesti taloutta tasapainottaviin kiinteistökauppoihin. Vuoden 2021 aikana järjestettiin asuintonttikampanja menestyksekkäästi. Vapaina olevat kerros- ja rivitalotontit kartoitettiin ja laitettiin myyntiin. Tonttikampanja toteutetaan myös vuonna 2022.

Vuonna 2019 kiinteistöveropohjan selvittämiseen ja kiinteistöverotulojen kasvuun liittyen tehtiin pilottiprojekti Toijalan Pääsimien alueella. Saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että koko kunnan osalta tulojen lisäys olisi noin 10 %:n luokkaa. Vuonna 2020 toteutettiin FCG Oy:n tekemänä Toijalan taajaman keskusta-alueelle, Kurvolan alueelle sekä Turkuradan ja Lontilanjoen väliselle alueelle kohdentuva kiinteistöveroselvitys ja Blom Kartta Oy:n tekemänä Viialan taajaman Oopakan alueelle kohdentuva kiinteistöveroselvitys. Vuonna 2021 toteutettiin FCG:n tekemänä kiinteistöveroselvitys Toijalan taajaman keskusta-alueella jo tarkastettujen selvitysalueiden ympärillä. Selvitys-töy jatkuu vuonna 2022 tehtävillä uusilla selvityksillä verotuoton lisäämiseksi.

Vuonna 2019 ja 2020 yritysten määrän nettolisäys Akaassa oli noin 50 kpl ja vuoden 2021 aikana se pysyi samalla tasolla. Viestintä ja markkinointiresurssina tarvitaan sekä omaa että ostopalvelua. Viestinnän ja markkinoinnin rooli korostui entisestään koronan ja myös Akaan kasvun lähdeyttyä käyntiin. Tonttien myynnin tukeminen ja kaupungin kasvu tarvitsee markkinointitoimenpiteitä ja jatkuvaa viestintää. Vuoden 2020 talousarvion yhteydessä viestinnän ja markkinoinnin palvelujen ostojen määrärahoja lisättiin noin 50.000 euroa ja em. lisätty taso on säilynyt sen jälkeen.

Rakennustarkastuksen osalta selvitettiin naapurikuntien mahdollisuutta resurssin jakamiseen, mutta vuonna 2019 tähän ei nähty mahdollisuutta. Tilanne ei muuttunut myöskään vuonna 2020. Rakennusvalvonnan ja kaavoituksen osalta useat Pirkkanmaan kunnat Akaa mukaan lukien tekivät rekrytoimintoja vuoden 2021 aikana. Kaavoituksen järjestämisestä seudullisesti selvitetään vuosien 2021-2022 aikana. Vuonna 2019 organisaatiomuutokset toteutettiin suunnitellusti mittaryhmän ja kaavoituksen osalta.

Perusturvan osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Asumispalvelujen asiakasmaksuja yhdenmukaistettiin julkisen ja yksityisen palvelutuotannon välillä ja lisäksi maksuihin lisättiin peruspalvelumaksu 1.3.2019 lukien. Vuoden 2021 asiakasmaksu-uudistus kuitenkin aiheutti mm. sen, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden käyttövarat nousivat ja siten asiakasmaksut hieman vähenivät. Osa maksuista poistettiin kokonaan. Kaikki asumispalvelut myös kilpailutettiin syksyllä 2018 ja menoja on sen vuoksi saatu hieman vähennettyä. Mäntymäen kiinteistön myyntiin ja palvelutuotannon ulkoistamiseen liittyvät säästöt jäivät kokonaan toteutumatta, koska 16.4.2019 Espero Care Oy ilmoitti lopullisesti, ettei se allekirjoita hankintamenettelyn perusteella neuvoteltuja sopimuksia. Em. liittyneen vahingonkorvausasiaprosessin lopputuloksena Akaan kaupunki ja Espero Care Oy tekivät sovintosopimuksen, jonka mukaan yhtiö maksoi kaupungille sovintosummana 300.000 euroa. Loppuvuonna 2020 perusturvalautakunta antoi selvityksen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle Mäntymäen valvonta-asiassa. Alkuvuonna 2021 kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi, että asukkaat siirretään Mäntymäestä muihin yksiköihin ja tehostetun palveluasumisen palvelutuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyy. Muutos tapahtui maaliskuun 2021 vaihteessa. Palvelutuotanto siirrettiin pääosin Attendon vuokratiloihin Toijalaan ja osa palveluista päätettiin ostaa yksityiseltä palveluntuottajalta. Loppuvuonna 2018 tarkasteltiin Havulinna vuokrasopimusta ja tehtyjen päivitysten johdosta tila-vuokrista saadaan säästöä 1.3.2019 lukien.

Perusturvassa on olennaista kokonaisuuden hallinta ja palvelujen yhteinen suunnittelu ja toteuttaminen, jolloin kustannustehokkuus ja taloudellisuus saadaan toteutettua parhaiten. Perusturvassa palvelut harvoin ovat toisistaan riippumattomia tai vaikutuksiltaan koskisi vain yhtä toimijaa. Siten talouden tasapainottamisessakin on yksittäisten toimenpiteiden kohdalla pystyttävä arvioimaan vaikutuksia muihin toimijoihin ja minimoitava säästöjä tehdessä kustannusten kasvu muissa yksiköissä. Niinpä yksittäisen tavoitteen toteuttaminen ei voi aina olla päämääränä vaan tavoitteena on kokonaiskustannusten alenema. Kaikissa sote-palveluissa kustannuskehitystä pyritään hillitsemään vahvistamalla ehkäiseviä palveluja ja siten vähentämään kalliimpien palvelujen tarvetta.

Monet perusturvan tavoitteista liittyivät hyvinvointikeskuksen rakentamiseen ja palvelutuotannon keskittymiseen niihin tiloihin. Toiminta alkoi uudessa hyvinvointikeskuksessa elokuun 2021 alussa. Toiminnallisten prosessien kehittäminen aloitettiin keuhällä 2020 NHG:n tuella ja sitä jatkettiin syksyllä pilotoimalla perhekeskuksessa, aikuissosiaalityössä ja vastaanottopalveluissa uusia toimintatapoja. Pilotit onnistuivat hyvin ja niiden toimintojen kehittämistä jatkettiin vuonna 2021 ja jatketaan edelleen valtakunnallisten sote-hankkeiden avulla. Tavoitteena on kustannustehokkaat palvelut.

Tulevaisuuden kehittämiskohteena ja taloutta tasapainottavina tekijöinä nähdään, että kuntalaisten hyvä matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus on ensiarvoisen tärkeää kaikilla soten osa-alueilla. Hyvinvointikeskuksessa tuotettavien palvelujen moniammatillinen kehittäminen on erityisen tärkeää, jotta palveluja saadaan kohdennettua kuntalaisille varhaisemmassa vaiheessa ja siten kustannukset pidettyä

paremmin hallinnassa. Tätä työtä aloitettiin vuonna 2020 ja kehittämistyö jatkuu myös vuonna 2022 erityisesti sähköisten palvelujen kehittämisenä. Tulevaisuuden sote-palvelujen kehittämistä tulee ohjaamaan myös Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustukset ja niiden avulla rahoitettavat hankkeet Pirkanmaalla. Pirsote-hanke jatkuu myös tulevina vuosina ja mahdolliset käyttämättä jääneet tuet on vielä kunnilla käytettävissä vuoden 2022 aikana. Akaassa ja Urjalassa Pirsoten hankeavustukset käytettiin noin 95%:sti. Komat toteutui koko Pirkanmaalla huomattavasti arvioitua vaatimattomammin, mutta Akaassa avustusta saatiin kohdennettua mm. Alue-Pegasokseen, OmaOloon ja kuntalaisten digikyselyyn. Komat päättyi vuoden 2021 lopussa.

Sivistyksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuosina 2018-2020 varhaiskasvatuksessa tapahtui henkilöstövähennyksiä. Vuosina 2018-2021 tarvikkeet ja matkakustannukset vähenivät. Ostopalvelun uusi sopimuskausi alkoi 1.8.2018 lukien.

Kouluverkkoratkaisun valmistelu on käynnissä ja yksi osa on konkretisoitunut Kylmäkosken koulun valmistuttua syyslukukaudeksi 2019, toinen Viialan yhtenäiskoulun uudisrakennusratkaisussa kesällä 2019. Viialan alueen koulu-verkkoratkaisun toteutus on edennyt koulun suunnitteluna ja urakoitsijan valinnalla. Toijalan alueen kouluverkkoselvitys on käynnissä. Toijalan alueen ala-koulun, ns. Nap-pilan koulun, rakentamispaiasta tehtiin päätös marraskuussa 2021. Koulun hankesuunnitelma on ollut valmistelussa vuonna 2021. Kehitysvammaisten oppilaiden opetus päätettiin ottaa itselle. Sopimus Valkeakosken kanssa on kuitenkin vielä toiminnassa, koska tilat eivät riitä ennen uuden Viialan yhtenäiskoulun valmistumista. Ensimmäinen pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden pienryhmä perustettiin syksyllä 2020 ja uusia pienryhmiä on perustettu syksyllä 2021. Elokuussa 2021 on käynnistynyt oppimisen tuen ja inklusion kehittämisen hanke, joka päättyy 31.12.2022. Vuonna 2019 koulukuljetukset kilpailutettiin ja uusi sopimuskausi alkoi 1.8.2019. Vuonna 2021 tehtiin päätös koulukuljetusten kahden optiovuoden käyttöönottosta.

Lukion oppilasmäärän tavoiteltu 72 uuden opiskelijan kasvu ei toteutunut, lukiossa aloitti vain 36 uutta opiskelijaa syksyllä 2019. Opiskelupaikkaa hakeneille 9. luokan oppilaille suoritettiin kysely, jonka tulosten pohjalta aloitettiin Akaan lukion markkinoinnin suunnittelu seuraavaa lukukautta varten. Vuonna 2020 Akaan lukiossa aloitti 49 uutta opiskelijaa. Vuonna 2021 Akaan lukiossa aloitti 55 uutta opiskelijaa, joista 49 oli lukion opiskelijana joulukuussa 2021. Akaan lukio toimii yhteistyössä Vantaan Sotungin etälukion kanssa. Lisäksi Akaan lukio tekee yhteistyötä Valkeakosken aikuiskoulun kanssa ja yhteistyö on lisääntynyt vuodesta 2020 alkaen.

Teknisen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Tilahallinnossa on pudotettu tyhjen kiinteistöjen osalta lämmöt peruslämmölle ja ilmanvaihto on pois päältä/ osateholla. Hirvialhon koulun lämmöt, sähköt ja ilmanvaihto katkaistiin syksyllä 2019 ja koulu purettiin vuonna 2020. Vuoden 2019 aikana monitoimitalon kiinteistönhoito otettiin omaan hoitoon. Kiinteistön-hoidon toimintamallia on kehitetty. Talotekniikan seurantalpalveluiden osalta Enegia-energiatallintapalvelusopimus irtisanottiin vuoden 2019 aikana, koskenut 7 kohdetta. Asiantuntijapalvelujen tarve on ollut arvioitua suurempi. Teknisen toimen kokonaisulkoistusta/ toimintamallin muutosta ei ole selvitetty. Vuoden 2019 aikana tehtiin myyntipäätös ns. Vainionlahdesta, mutta ostajat peruivat kaupan, joten yhtään kiinteistöä ei myyty. Vuonna 2020 myytiin Vainiolahti ja As Oy Tuliketan asunto-osake. Vuonna 2021 myytiin As Oy Viialan Valkoapilan asunto-osake.

Siivous- ja ruokapalvelujen organisaation muutoksen johdosta mm. ruokapuolen lähiesimiesten määrä on vähentynyt. Vuoden 2019 alusta ulkoistettiin Akaan alueen kotipalveluateriat ja vuoden 2019 lopussa kilpailutettiin ruokakuljetukset ja uusi sopimuskausi alkoi 1.1.2020. Vuoden 2019 lopussa valtuusto päätti, että Akaan kaupungin ruokapalveluiden uusi palvelutuotantomalli muodostuu uudesta keskuskeittiöstä sekä käytettävissä olevien mahdollisuuksien mukaan teollisuudelta ja elintarviketuottajilta ostettavista raaka-aineista lähiruoka huomioiden. Vuonna 2020 hyväksyttiin Keskuskeittiön hankesuunnitelma ja käynnistettiin suunnittelu. Vuonna 2021 kilpailutettiin Keskuskeittiön urakka ja valittiin urakoitsija. Rakennustyöt alkavat keväällä 2022 ja keittiö valmistuu keväällä 2023. Vuonna 2019 Atop-mitoituksia tarkistettiin koulujen ja päiväkotien osalta. Vuonna 2020 mitoitettiin monitoimihalli, hyvinvointikeskus ja Tor-konkarto ja lisäksi Ylpönpihan päiväkoti toisen kerran. Tässä yhteydessä tehtiin myös palvelukuvaukset päiväkoteihin ja kouluihin. Vuonna 2021 mitoitukset tehtiin Tarpiakotiin, Havulinnaan ja hyvinvointikeskukseen.

Vuosien 2019-2020 aikana alueiden kunnossapidon käytöstä poistettuja välineitä on huutokaupattu. Vuodelle 2021 ei ajoittunut huutokauppaa. Katuvalaistuksessa on vaihdettu led-valaisimiin investointimäärärahojen puitteissa. Vuoden 2019 aikana talvikunnossapito kilpailutettiin ja omana työnä tehtävät alueet tarkasteltiin samassa yhteydessä. Uusi sopimuskausi alkoi 1.1.2019. Vuonna 2019 otettiin alueiden kunnossapidossa käyttöön lupapiste.fi -palvelu lupamaksuihin liittyen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lähtökohtaisesti on toimittu talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys talouden tasapainottamisen onnistumisesta on edelleen päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästötavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla, valmistelijoiden sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin sekä jatkuva tilannekuvan arviointi ja seuranta kokonaisuutena ja toimialoittain. Huomioitavaa on, että talouden tasapainoa edesauttavia muutoksia tehdään jatkuvasti myös ohjelman ulkopuolella. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä ja 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Olennaista on jatkossakin toimia talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti sekä pitää maltillinen linja ns. vapaaehtoisissa/ valinnanvaraisissa henkilöstö- ja menolisäyksissä.

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2024/ Tasapainottamistoimenpiteet 2020-2024

Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024, johon sisältyy uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä 2020-2024, joiden arvioitu vaikutus vuodelle 2020 on 2.254.600 euroa, vuodelle 2021 845.000 euroa, vuodelle 2022 423.700 euroa, vuodelle 2023 ja 2024 1.057.900 euroa.

Em. toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021 on esitetty liitteet-osassa s. 191-192.

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021-2025/ Tasapainottamistoimenpiteet 2021

Valtuusto hyväksyi 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025, johon sisältyy uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä 2021, joiden arvioitu vaikutus vuodelle 2021 on 5.154.400 euroa.

Em. toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021 on esitetty liitteet-osassa s. 193.

1.6 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Akaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös muodostui 3.237.100 euroa ennakoitua paremmaksi ollen 990.000 euroa alijäämäinen. Vuoden 2021 tilinpäätöksen jälkeen taseen yli-/alijäämätillä on ylijäämää yhteensä 1.921.500 euroa.

Akaan kaupungin vuoden 2022 talousarvio on lähtökohdaltaan 1.857.800 euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuodet 2022-2025 yhteensä 1.321.542 euroa ylijäämäinen. Lähtökohtaisesti talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmaan 2022-2026 on sisällytetty valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymien talouden tasapainottamisohjelmien mukaiset toimenpiteet sekä valtuuston talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 ja talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2022-2026 hyväksymisen yhteydessä päättämät tasapainottamistoimenpiteet. Huomioitavaa on, että ilman 1.425.800 euron tasapainottamisriviä kaikki suunnitelmavuodet olisivat alijäämäisiä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Vuoden 2022 aikana viimeistään tammi-kesäkuun talouskatsauksen jälkeen tehdään ns. "perälautatar-kastelu", jolloin arvioidaan mahdollisten käyttöön otettavien lisätoimenpiteiden tarve ja tehdään tarvittavat päätökset.

1.7 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä

Kaupungin organisaatiossa jatkettiin kertomusvuonna talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista. Tasapainottamisohjelmaan sisältyi myös palvelurakenteisiin tai palveluiden organisointiin liittyviä muutoksia, jotka vaikuttavat henkilöstömääriin ja menoihin. Toimenpiteet ovat painottunut toiminnan kehittämiseen ja muuttamiseen sekä uusien toimintatapojen ja johtamismallien- ja käytäntöjen omaksumiseen.

Kertomusvuoden päättyessä Akaan kaupungin henkilöstön kokonaismäärä oli 985 (31.12.2021 995), henkilötyövuosina 945 (958). Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 726 henkilöä (757). Suorassa vertailussa kaupungin henkilöstön kokonaismäärä väheni 10 henkilöllä (+19). Vakinaisen henkilöstön määrä puolestaan väheni edelliseen vuoteen verrattuna 31 henkilöllä (-1). Määräaikaisen henkilöstön osuus henkilöstöstä oli 24,4 % (22,4 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli edelleen noin 14,8 prosenttia (13,0%).

Henkilöstön määrän ja henkilötyövuosien kehitys vuosina 2018 - 2021

Henkilöstön määrä	2018	2019	2020	2021
Vakinaiset	799	789	757	726
Määräaikaiset	206	220	223	240
Tukityöllistetyt ja oppisopimus	16	15	15	19
YHTEENSÄ	1021	1024	995	985
HTV	986,8	969,6	957,6	944,9

Henkilöstön rakenne

Kaupungin koko henkilöstöstä naisia on 88,6 prosenttia (88,8 %). Kertomusvuonna miesten määrä lisääntyi kuudella.

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä 48,1 vuotta (48,1). Koko henkilöstö keski-ikä pysyi samana (46). Naisten ja miesten keski-ikässä ei ole olennaista eroa.

Eläköityminen

Kertomusvuonna kaupungin palveluksesta jäi eläkkeelle 25 (30) henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle jääneiden määrä oli 22 (18) henkilöä. Akaan kaupungin eläköityminen on vähän valtakunnallista keskiarvoa vähäisempää.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannusten kehitys vuosina 2018 – 2021

	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Palkat sivukuluineen (1.000 euroina)	44.088	44.818	44.740	46.010
Osuus toimintakuluista (%:na)	40	40,54	39,90	37,74
Muutos henkilöstökuluissa	-3	1,74	-0,17	2,84

Sairauspoissaolot

Kertomusvuonna sairauspoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin 17,56 (18,90) kalenteripäivää, työpäiviksi muutettuna noin 12 - 13 päivää. Niiden määrä on vuoteen 2020 verrattuna on vähentynyt noin 1,34 päivällä (1,61 pv.) Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolot omalla ilmoituksella esimiehen luvalla) puolestaan ovat pysyneet liki samassa niiden osuuden ollessa noin 12,6 % (12,5 %) kaikista sairauspoissaolopäivistä.

Sairauspoissaolojen kehitys vuosina 2018 - 2021

	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Sairauspoissaolopäiviä (kalenteripäivinä) yhteensä	25.673	20.610	18.099	16.591
Sairauspoissaoloja/henkilötyövuosi (kalenteripäivinä) yhteensä	24,04	20,51	18,90	17,56

Sairauspoissaoloihin pyritään vaikuttamaan varhaisen välittämisen ja aktiivisen puuttumisen mallin käyttöä tehostamalla. Yhteistyössä työterveyshuollon, esimiesten, henkilöstöpalveluiden ja työsuojelun edustajien kanssa selvitetään, miten työssä selviytymistä voidaan tukea pitkien poissaolojen jälkeen, onko työoloilla yhteyttä sairastavuuteen ja miten kaupunki työnantajana voi osaltaan tukea ja kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen terveydestä ja kunnosta huolehtimiseen.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutuspäiviä henkilöstöä kohden oli raportoinnin mukaan keskimäärin 2,53 päivää (1,67). Koulutuspäivien määrä on lisääntynyt 0,86 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna.

Koulutuspäivien määrän kehitys vuosina 2018 - 2021

	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v.2021
Ammatillisen henkilöstökoulutuksen koulutuspäiviä/henkilö	4,08	3,98	1,67	2,53

1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Akaan valtuusto hyväksyi uuden hallintosäännön kokouksessaan 6.2.2021 § 6. Voimaantuloa myöhennettiin 1.8.2021 lukien valtuuston päätöksellä 21.4.2021 § 36, lisäyksiä tai muutoksia tehtiin 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121. Hallintosäännön 11 luku sisältää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat määräykset. Akaan kaupungin sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.3.2010 § 48. Ohjeessa huomioidaan yhtenä osana myös riskienhallinnan järjestäminen. Riskienhallinta on tietoista, suunniteltua ja jatkuvaa työtä kaupungin toimintoja uhkaavien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Valtuusto hyväksyi 30.5.2018 (§ 50) kaupungille uuden seuraavanlaisen strategian VIKSU AKAA:

Akaa on aktiivinen hyvien yhteyksien kaupunki Suomen kasvukolmiossa.

Slogan: Kasvun keskiössä

Arvot: Turvallisuus – Aktiivinen avoimuus ja vuorovaikutus – Yhteisöllisyys – Asukaskeskeisyys – Kestävä kehitys

Strategiset painopisteet ja päämäärät:

AKAA ON VIREÄ

1. Akaa on elinvoimakunta
2. Akaa on tapahtumarikas kunta

AKAA ON INNOVATIIVINEN

3. Akaassa asioidaan sähköisesti
4. Akaan kirjastot ovat informaatiokeskuksia

AKAA ON KAUNIS

5. Akaa on viihtyisä ja tunnettu kaupunki
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy

AKAA ON SAAVUTETTAVA

7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista
8. Akaa edistää sujuvampaa liikkumista

AKAA ON UUDISTUVA

9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään
10. Akaa on hyvä kumppani.

Uusi strategia kertoo suunnat, joilla Akaa katsoo tulevaisuuteen ja antaa viestin, että Akaa on hyvä paikka asua ja elää myös tulevaisuudessa. Strategiaan ei ole kirjattu esimerkiksi jo lainsäädännön suoraan velvoittamia asioita tai konkreettisia yksittäisten asioiden toimenpiteitä. Ne ilmenevät strategian jälkeen valmisteltuihin toimenpideohjelmiin.

Kaupunkistrategiaa toteutetaan toimenpideohjelmien avulla, jotka omistajapolitiikkaa lukuun ottamatta hyväksyttiin valtuustossa 19.12.2018 (§ 102) vuosille 2018-2021 ja 9.12.2020 § 72 vuosille 2021-2022. Ohjelmia on viisi:

- Omistajapolitiikkaohjelma, jossa määritellään kunnan pääoman ja omaisuuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon puitteet. Linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja sen ansiosta pääomien käytön tehokkuus.
- Hyvinvointiohjelma, joka toteuttaa kaupunkistrategiaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta. Hyvinvointiohjelma perustuu hyvinvointikertomukseen sekä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja Suunnitelmaan ikääntyneen väestön tukemiseksi 2017–2019.
- Elinvoima- ja kaupunkiympäristöohjelma, jonka keskeiset teemat ovat elinkeinojen kehittäminen, alueiden kehittäminen ja palvelujen kehittäminen. Elinvoima- ja kaupunkiympäristöohjelma on keskeinen kaupungin elinvoiman ja kehittymisen varmistamisessa.
- Henkilöstöohjelma, jonka päätavoite on varmistaa henkilöstön viihtyminen työssään, lisätä työhyvinvointia ja parantaa työnantajakuvaa. Henkilöstöohjelman avulla edistetään yhdenvertaista ja avointa johtamiskulttuuria.
- Sivistysohjelma, jonka avulla varmistetaan lapsille ja nuorille laadukas kasvun- ja opinpolku sekä edistetään kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Kaupunkistrategiasta ja toimenpideohjelmista johdetaan talousarvion ja suunnitelmakauden sitovat tavoitteet, joita seurataan vuosittain talousraportoinnin ja henkilöstökertomuksen yhteydessä.

Strategian linjausten mukaan Akaan henkilöstö viihtyy työssään. Henkilöstöön liittyvät kriittiset menestystekijät ovat

- henkilöstön määrä ja osaaminen on palvelutarvetta vastaava
- esimiestyötä ja päivittäistä johtamista kehitetään niin, että esimies osaa johtaa ja "valmentaa" niin alaisiaan kuin itseäänkin
- työhyvinvointi lisääntyy
- palkkausjärjestelmään sisällytetään hyvistä työsuorituksista ja tuloksista palkitseminen.

Valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymät talouden tasapainottamisohjelmat ohjaavat sekä strategisella tasolla että yksittäisten toimenpiteiden kautta kiinnittämään erityistä huomiota kustannustehokkuuteen. Strategian jalkauttaminen ja

käytäntöön vieminen vaatii esimiehiltä aktiivista työpanosta. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä ja 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 yhteydessä myös uusia tasapainotamistoimenpiteitä.

Vuoden 2021 aikana varmistui sote- ja maakuntauudistuksen voimaantulo vuoden 2023 lukien. Uudistus muuttaa kuntien toimintakenttää olennaisesti.

Merkittävä kunnallistaloudellinen riski liittyy Suomen elinkeinoelämän kehitykseen jatkossa. Elinkeinoelämän tilanteen vaikutukset työllisyyteen, verotuloihin ja sosiaalimenoihin koskettavat kuntaa.

Kiinteistöjen kunto, erityisesti sisäilmaongelmat sekä mahdollisesti tarvittavien väistötilojen puute on merkittävä toimintaan liittyvä riski. Kaupungilla on myös riski olla huolehtimatta (olla investoimatta) toimitilojensa kunnosta ja käytettävyydestä palveluihin. Tässä tapauksessa riskinä on mm. palveluiden mahdollinen siirtyminen etämmälle kuntalaisista.

Taloudelliset riskit

Vuoden 2021 lopussa kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä on 1,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 talousarvio on 1.857.800 euroa alijäämäinen. Huomioitavaa on, että ilman 1.425.800 euron tasapainottamisriiviä kaikki suunnitelmavuodet 2023-2026 olisivat alijäämisiä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Vuoden 2022 aikana viimeistään tammi-kesäkuun talouskatsauksen jälkeen tehdään ns. ”perälaulatarkastelu”, jolloin arvioidaan mahdollisten käyttöön otettavien lisätoimenpiteiden tarve ja tehdään tarvittavat päätökset. Talouden tasapainottamishelmien mukaisten toimenpiteiden toteuttamisessa onnistuminen onkin keskeistä. Lisäksi edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Vuoden aikana taloudellisia riskejä arvioidaan ja ehkäistään seuraamalla talouden toteumaa säännöllisesti ja puuttamalla negatiivisiin poikkeamiin.

Vuoden 2019 tilinpäätökseen alaskirjattiin Viialan taajamassa sijaitsevan Hirvialhon koulun ja Kylmäkosken taajamassa sijaitsevan Kirkonkylän koulun tasearvo, yhteensä 1.449.441,04 euroa. Vuoden 2020 aikana Hirvialhon koulu purettiin ja purkukustannukset olivat 265.300 euroa. Vuoden 2020 tilinpäätökseen alaskirjattiin Kiinteistö Oy Toijalan Virastotalon ja Suomen Hopealinja Oy:n (aik. Laiva Oy Matkailu) osakkeiden tasearvo sekä Viialan ja Toijalan terveysaseman tasearvot, yhteensä 1.593.021,73 euroa. Vuoden 2021 tilinpäätökseen alaskirjattiin Koivula-kodin ja Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen nuorisotilan saneerauksen tasearvo, yhteensä 36.067,25 euroa. Vuoden 2021 lopussa opetuskäytöstä poistuneiden koulujen tasearvot ovat seuraavat: Viialan taajamassa Keskustan koulun 5.299.223,67 euroa (sis. liikuntahallin osuuden 48.072,29 euroa), Rasin koulun tasearvo 86.442,70 euroa ja päiväkodin tasearvo 254.666,47 yhteensä 341.109,17 euroa, yhteensä em. tasearvot 5.640.332,84 euroa. Akaan kaupunki on yhdessä IdeaScout Oy:n kanssa käynnistänyt hankkeen, jossa valtakunnallisten ja paikallisten toimijoiden kanssa ideoidaan Keskustan koululle uutta käyttöä ja vastaavaa konseptia mietitään Rasin koululle. Jos ao. kiinteistöille ei löydy muuta käyttöä, on riskinä tasearvojen alaskirjaus. Vuoden 2021 aikana tehtyjen päätösten johdosta tehostetun palveluasumisen tuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyi huhtikuussa ja työ- ja päivätoiminta Resinän toiminta siirtyi väliaikaisesti ao. kiinteistöön syksyllä. Ao. kiinteistöjen pidemmän ajan ratkaisut ovat vielä auki. Vuoden 2021 lopussa Mäntymäen kiinteistön tasearvo on 405.523,43 euroa ja työ- ja päivätoiminta Resinän (entinen Kylmäkosken Aseman koulu) tasearvo on 89.799 euroa.

Akaan kaupungin tilinpäätöksiin 2017-2021 on sisällynyt merkittäviä Viialan ja Kylmäkosken taajaman koulujen sisäilmaongelmista ja niiden aiheuttamista väistötilatarpeista aiheutuneita kustannuksia. Viialan taajaman osalta väistötiloista aiheutuu kustannuksia uuden yhtenäiskoulun valmistumiseen asti.

Kaupungilla on myös eri oikeusasteissa vireillä muutostenhakuihin liittyviä asioita, joista voi tulla taloudellisia seuraamuksia.

Kaupungin poistotasoon on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2013 alusta voimassa ollut poistosuunnitelma, jonka mukaan hallinto- ja laitosrakennusten poisto aika on 20 vuotta. Vanhan rakennuskannan lisäksi viime vuosille on ajoittunut isoja rakennushankkeita mm. Akaan uusi hyvinvointikeskus ja myös voimassa oleva taloussuunnitelma sisältää rakennusinvestointeja mm. Viialan yhtenäiskoulu, Viialan liikuntahalli ja Keskuskeittiö. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä, joihin sisältyy myös poistosuunnitelman muutoksia tietyissä kohteissa, mutta niiden toteuttaminen edellyttää valtuuston erillispäätöksiä teknisen toimen laatimien perusteiden pohjalta. Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poistoaikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoaikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilkkou uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poistoaika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poistoaika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poistoaika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poistoaika 50 v.

Vuoden 2021 lopussa kaupungin lainakanta on 68,6 miljoonaa euroa eli noin 4.164 euroa/ asukas. Manner-Suomen kuntien lainakanta on 3.476 euroa/ asukas, joten kaupungin lainakanta on 704 euroa/ asukas enemmän. Vuoden 2022 talousarvion mukaan kaupungin lainakanta kasvaa merkittävästi mm. suurien investointien johdosta.

Vuoden 2021 lopussa kaupungin lainakannasta on kiinteäkorkoisia lainoja noin 54 prosenttia ja vaihtuvakorkoisia lainoja noin 46 prosenttia. Vuoden 2021 lopussa kaupungilla oli kuntatodistusohjelman mukaista, korkotasoltaan erittäin alhaista, lyhytaikaista luottoa 28 miljoonaa euroa. Korkosuojausohjelmalla on nostettu lainasalkun suojausastetta. Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron korkosuojaus. Vuoden 2021 loppupuolella päätettiin yhden lainan osalta olla hyväksymättä marginaalin muutosta, joten ao. laina lyhennettiin kokonaisuudessaan seuraavana lyhennys-/korontarkistusajankohtana. Vuoden 2021 lopussa tehtiin päätös nostaa 16,0 miljoonaa euroa 5 vuoden kiinteänä korkona, ao. lainan nostopäivä ajoittuu vuoden 2022 alkuun.

Kaupungilla on maksuvalmiusriskin hallintatoimenpiteinä 4,0 miljoonan euron luottolimiitti konsernitilissä ja 30 miljoonan euron kuntatodistusohjelma.

Akaan kaupungilla on omavelkaisia takauksia samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta yhteensä 8.373.402,47 euroa 31.12.2021 tilanteessa: Akaan Vuokra-asunnot Oy 452.172,65 euroa, Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä 200.959,72 euroa, Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistöt Oy takaus 4.890.790,10 euroa ja Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 2.829.480 euroa. Akaan Vuokra-asunnot Oy:n toimintaan vaikuttaa olennaisesti vuokra-asuntojen käyttöaste.

Kaupungilla ei ole tällä hetkellä lunastussopimuksia teollisuushalleja koskien. Vuonna 2014 Puskuritie 6:n halli siirtyi lunastussopimuksen purkamisen johdosta kaupungin omistamaksi ja hallinnoimaksi rakennukseksi ja on tällä hetkellä pääosin vuokrattuna SSAB Oy:lle. Vuoden 2020 aikana valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavelkaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 - teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m² ja kiinteistön pinta-ala 4.886+ krsm² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtovero maksettiin 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020, joten vuodelle 2020 kohdentui myynnistä pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 2.109.205,03 euroa. Jatkossa kaupunki maksaa yhtiön vastikkeet kokonaisuudessaan ja saa kuten aiemminkin ulkoiset vuokratulot. Lisäksi kaupunki saa yhtiöltä takausprovision ja kiinteistövero. Vuoden 2021 aikana toimistotiloissa ollut kotihoitoyksikkö muutti hyvinvointikeskukseen ja ao. tila pitäisi saada vuokrattua.

Alkuvuonna 2015 valmistui Elematic Oy:lle sopimuksen mukaisesti rakennettu ja pitkäaikaisesti, 15 vuodeksi, vuokrattu teollisuushalli. Elematic Oy:n ns. vanhan hallin vuokrasopimusta jatkettiin viidellä vuodella 1.1.2017 lukien. Vuoden 2021 aikana neuvoteltiin ja päätettiin em. vanhan hallin vuokrasopimuksen jatkamisesta viidellä vuodella 1.1.2022 lukien. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti myös kaupungin 100 %:n omistuksessa olevan keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisesta, Koy Akaan Elehallit. Valtuusto myönsi yhtiölle 80 % omavelkaisen takauksen em. kahden teollisuushalli-kiinteistökaupan toteuttamiseksi. Valtuuston päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021.

Toiminnalliset riskit

Akaan kaupunki on oman kaupungin perustoiminnan lisäksi vastuussa isäntäkuntamallilla tuotettavien palvelujen järjestämisestä. Urjalan kunnalle järjestetään perusterveydenhuollon ja eräät vammaishuollon palvelut (vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja kehitysvammahuollon avopalvelut) sekä erikoissairaanhoidon tilaamiseen liittyvät lääketieteelliset asiantuntijapalvelut, vanhustenhuollon palvelut ja perhekeskuksen palvelut. Tämä lisää osaltaan haasteita vastata palvelutarpeiden kasvuun ja muutoksiin, henkilöstön saatavuus- ja osaamiskysymyksiin sekä talouden asettamiin vaatimuksiin. Toisaalta samalla tämä antaa osaltaan mahdollisuuksia toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden parantamiseen.

Henkilöstöriskit liittyvät koko palvelussuhteen elinkaareen:

- rekrytointiin eli miten hoidetaan: työhön ottaminen, työhön perehdytys, työhön opastaminen, koulutus, työssä eteneminen, urakierto, erityisosaaminen, avainhenkilöt, palvelussuhteen päättymisen
- palvelussuhteeseen liittyen: onko olemassa ohjeet ja toimintaperiaatteet turvallisuus- ja tietoturvasuhteisiin, onko vastuut määritetty ja tiedostettu, onko ohjeet liike- ja ammattisalaisuuksista ja tietoa-aineiston luokittelusta, sijaisuusjärjestelyistä ja avainhenkilöistä, tilapäistyövoiman käytöstä
- työyhteisön toimintaan
- osaamiseen ja avainhenkilöihin
- turvalliseen työpaikkaan
- matkustamiseen
- työkyvyn ylläpitoon ja työhyvinvointiin
- rikollisuuden ja vahingontekojen ehkäisyyn
- palvelussuhteen päättymiseen.

Henkilöstön saatavuus on eräillä aloilla viime aikoina heikentynyt ja eräillä aloilla (sote-tehtävät, asiantuntijatehtävät) rekrytointiongelmia näkyvät jo resurssivajeena. Ratkaisumalleja haetaan tehtäväalojen ja henkilöstöpalveluiden yhteistyöllä sekä esimerkiksi oppilaitosyhteistyötä tehostamalla ja oppisopimuskoulutusta lisäämällä.

Henkilöstöä koskien noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, virka- ja työehtosopimuksia, kaupungin hallintosääntöä ja muita henkilöstöasioita koskevia määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä.

Henkilöstöpalvelut-yksikössä koordinoidaan työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkaa, kaupungin henkilöstövoimavarojen hallintaa, osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia sekä johdetaan virka- ja työehtosopimusten tulkinta-, sopimus- ja neuvottelutoimintaa. sekä työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa. Kaupunginjohtajalla ja henkilöstöjohtajalla on erityinen valvontavastuu henkilöstötyön osalta. Toimialojen operatiivinen johto vastaa prosessien toimivuudesta, kehittämisestä, ohjeistamisesta ja seurannasta. Kaikki henkilöstöhallintoa koskevat ohjeistukset löytyvät kaupungin intranetista.

Henkilöstön rakenne ja määrä mitoitetaan vastaamaan asetettuja tavoitteita. Tehtävät muuttuvat palvelutarpeen muuttuessa - työnantajälähtöisesti organisaatiomuutosten ja työjärjestelyjen takia sekä työntekijälähtöisesti työuralla uusiin tai vapautuviin työtehtäviin siirtymisten vuoksi. Jatkossa erittäin tärkeä kysymys on, miten kaupunki onnistuu vastaamaan palveluiden tuottamisen ja monipuolisuuden haasteisiin pitäen samalla huolta siitä, että henkilöstömäärä on asetettujen tavoitteiden mukainen.

Tulevaisuudessa muuttuviin olosuhteisiin (mm. talous, sote-ratkaisu, henkilöstön saatavuus) nähden kaupungin tulee toteuttaa erilaisia rakenteellisia ratkaisuja. Toimintatavat vaativat monipuolista kehittämistä ja tehostamista, jotta henkilöstömäärä on hallittua. Henkilöstöresurssit tulee kohdentaa oikein, mikä edellyttää joustavampia toimintatapoja, henkilöstön osaamisen monipuolisuutta ja laaja-alaisuutta ja sen hyödyntämistä, tehtäväkuvamuutoksia ja työnjaon uudelleen organisointia sekä henkilöstön mahdollisuutta ja halua siirtyä tarpeen mukaan tehtävistä ja työyksiköstä toiseen. Hyvä suunnittelu vähentää henkilöstövähennysriskejä oleellisesti. Tavoitteena onkin erilaisin toimenpitein parantaa henkilöstön tuottavuutta kehittämällä mm. johtamista, ylläpitämällä ja parantamalla henkilöstön työhyvinvointia, osaamista ja motivaatiota.

Tietosuojalainsäädäntöä sovelletaan täysin kaikissa organisaatioissa Euroopassa. Lisäksi tietosuojalaki (1050/2019) tuli Suomessa voimaan 1.1.2019. Lailla täsmennetään ja täydennetään toukokuussa 2018 sovellettavaksi tulleen yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679) sääntelyä. Samalla kumottiin vanha henkilötietodirektiiviin perustuva henkilötietolaki. Samanaikaisesti tietosuojalain kanssa astui voimaan laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa (1054/2018), jota sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten käsitellessä henkilötietoja rikosasiassa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.11.2011 § 330 tietoturvastrategian, käyttäjän tietoturvaohjeen tietoturvaperaatteineen. Kaupunginhallitus hyväksyi 27.3.2012 § 102 tietoturvaopkeamiin reagoimisen toimintatavan ja sen organisaation osalta päivitetyn tietoturvastrategian liitteen 1 tietoturvaopkeamiin reagoiminen 16.12.2014 § 317. Akaassa tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain soveltamista valvoo tietoturvatyöryhmä. Jokaiselta toimialalta on edustus tässä ryhmässä. Kaikille toimialoille on nimetty oma tietosuojavastaava. Tietosuojavastaava perehtyy tietosuoja-asetukseen ja -lakiin, sen lisäksi hän ymmärtää toimialan toimintaa säätelevää lainsäädäntöä. Tämä ryhmä käsittelee tietoturva- sekä tietosuojaopkeamat. Ryhmä vastaa kaupungin eri yksiköiden tietoturvallisuuden ohjeistamisesta, yleisten tietoturvavaatimusten määrittämisestä sekä valvonnasta.

Vahinkoriskit

Vuonna 2019 hyväksyttiin Novum Oy:n tarjous meklarivakuutuksesta ja toimeksiantosopimuksesta. Uusi sopimuskausi on voimassa 13.10.2019 - 31.12.2023. Kesällä 2019 Novum Oy:n toimesta kilpailutettiin kaupungin vakuutusturva. Kilpailutuksen tuloksena vuoden 2020 alusta lukien Akaan kaupungin henkilövakuutusturvan tuottaa Fennia Oy ja omaisuuden, toiminnan ja ajoneuvojen vakuutusturvan tuottaa IF Oy. Kilpailutuksen yhteydessä tehtiin myös parannuksia vakuutusturvaan:

- julkisyhteisön vakuutusturvaan lisättiin tapahtumajärjestäjän vastuuvakuutus
- ryhmätapaturmavakuutuksen kuolinkorvaus nostettiin 5.000 euroon
- lisättiin vammaisten ja kehitysvammaisten päivätoiminnalle, avotyössä oleville henkilöille ja kehitysvammaisten työtoiminnan asiakkaille (jos lakisääteinen vakuutus ei ole korvaa) ryhmätapaturmavakuutus
- lisättiin tukiperheissä oleville lapsille ja nuorille ryhmätapaturmavakuutus
- lisättiin huostassa oleville ja avohuollon sijoituksessa oleville lapsille ja nuorille ryhmätapaturmavakuutus
- ajoneuvojen omavastuita ja turvan laajuutta yhtenäistettiin.

Vuonna 2017 tehdyllä kaupunginhallituksen päätöksellä laajennettiin vastuuvakuutusturvaa vuodelle 2018 laajemmalla kansainvälisellä Howden-vastuuvakuutuksella. Laaja hallinnon vastuuvakuutus kattaa julkisyhteisön johdon, viranhaltijoiden johtoasemassaan tekemien virheiden johdosta aiheutuneet vahingot ja niiden puolustuskustannukset. Howden-vastuuvakuutus on uusittu vuosittain.

Vuonna 2018 toiminnan vastuuvakuutusta laajennettiin niin, että kaupungin vakuutusehtoihin on kirjattu erityisehto kaupungin vapaaehtoistyöntekijöistä: Toiminnan vastuuvakuutus korvaa vakuutetussa toiminnassa vapaaehtoistyöntekijöiden aiheuttaman vahingon toiminnan vastuuvakuutusehdon mukaisesti silloin kun henkilö- tai esinevahinko on aiheutettu vakuutuksenottajan lukuun tehtävässä työssä. Omavastuu on 2.000 euroa.

Vakuutusten ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta seurataan ja ylläpidetään jatkuvasti. Vakuutusmeklarin ja valittujen vakuutusyhtiöiden kanssa käydään vuosittain läpi vahinkotilastot. Tilastoja vahingoista/ tapaturmista käytetään mm. arvioitaessa omavastuita sekä materiaalina työsuojelu- ja vahinkoriskejä koskeissa koulutuksissa. Jokaisesta tapaturmasta/vahingosta tehdään ilmoitus vakuutusyhtiölle riippumatta vahingon suuruudesta. Tällä varmistetaan tilastotiedon saatavuus.

Vuoden 2020 alusta lähtien Akaan kaupungin henkilövakuutuksien yhteistyökumppanina aloitti Fennia Oy. Fennia järjesti kaupungin esimiehille koulutuksen marraskuussa 2019. Ensimmäisen puolen vuoden aikana vahingot ilmoitettiin vakuutusyhtiölle erikseen täytettävällä lomakkeella, koska sähköinen ilmoitusjärjestelmä ei ollut toiminnassa. Heinäkuusta 2020 lähtien sähköinen OmaFennia-palvelu tuli mahdolliseksi. Myös tapaturmailmoituskäytäntö on muuttunut uuden järjestelmän myötä. Pääsääntöisesti vahingoittunut henkilö tekee ilmoituksen suoraan Fenniahoitajalle ja Fenniahoitaja tekee järjestelmään lakisääteinen työtapaturmailmoituksen, jonka jälkeen

ilmoitus tulee kaupungille täydennettäväksi. Uudesta käytännöstä järjestettiin esimiehille kertausta joulukuun 2020 esimiesinfon yhteydessä.

Vuoden 2021 osalta vakuutusturvassa ei tapahtunut mitään isompaa muutosta. Ajoneuvoja uusiutui aikaisempaan enemmän ja vanhoja ajoneuvoja poistettiin käytöstä. Omaisuuden (kiinteistöjen) osalta meklarin kanssa tehtävä vuosittainen vakuutusturvan tarkistus siirtyi alkuvuoteen 2022. Jonkin verran myös omaisuusvakuuttamisen puolella tapahtui muutoksia: vuodenvaihteessa 2020-2021 perustettiin kiinteistöosakeyhtiö Akaan Puskuritie oy ja tällöin ao. kiinteistö siirtyi pois kaupungin vakuutuksista. Suurimpana omaisuusvakuutuksien vakuutuskohteena aloitti 1.7 Akaan hyvinvointikeskus. Henkilövakuutuksien puolella Fennian kanssa pidettiin 3 tilannetarkistuskokousta, jossa tarkasteltiin työtapaturmavakuutustilastoja ja muita ajankohtaisia selvitettäviä asioita.

Potilasvahinkoriskit ovat terveydenhuollossa pysyviä riskejä, joita yritetään pitää vähäisinä ammattitaitoisella henkilöstöllä ja hyvällä perehdytyksellä.

Työturvallisuuden osalta työturvallisuuslain mukainen vaarojen arviointityö on suoritettu ja dokumentoitu. Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi tehdään työyksikkötasolla työssä ilmenevien vaaratekijöiden tunnistamiseksi ja niiden merkittävyyden arvioimiseksi sekä niiden pienentämiseksi/poistamiseksi. Lisäksi työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen ja työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön välisellä yhteistyöllä. Tämä on osa henkilöstön työsuojelutoimintaa, mutta myös yksikön tuottaman palvelun turvaamista sekä toimintaan liittyvien vaaratilanteiden ennakointia.

Koko henkilöstölle ja esihenkilöstölle on järjestetty tarpeellista ajankohtaisiin teemoihin liittyvää koulutusta.

1.9 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Rakennuskiinteistöt

Akaan Hyvinvointikeskus valmistui kesäkuussa 2021. Viialan liikuntahallin ja yhtenäiskoulun rakentaminen käynnissä. Keskuskeittiön urakoitsija valittu, rakentaminen käynnistyy toukokuussa 2022.

Vesihuoltotoiminta

Vesihuollosta Akaassa vastaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy sekä Asemanseudun ja Sotkian-Kurijärven alueilla vesiosuuskunnat.

Verkostoyksikkö

Akaan alueella vesihuoltoverkoston operatiivista osaa hoitaa putkimestari ja 5 asentajaa. Lisäksi jätevesipumppaamoita hoitaa kaksi asentajaa.

Rakentaminen

Uudisrakentaminen on toteutettu kiinteänä yhteistyönä teknisen toimen kanssa ns. kolmikantasopimuksiin perustuvana kokonaisurakointina. Johtolinjamateriaalit on hankittu yhtiön puitesopimusten nojalla ja paineellisten verkostojen liittämiset sekä tonttijohtojen kytkentätyöt on hoidettu yhtiön toimesta.

Investoinnit

AkaaPoint-teollisuusalueen rakentaminen jatkui Vaunu- ja Täysperävaununtien rakentamisella. Uudenkylän ja Hukari II alueilla toteutettiin kaavan mukaista vesihuoltoa yhteistyössä HS-Veden kanssa. Torkontien ja Ryödintien alueella saneerattiin vesihuoltoa katusaneerauksen yhteydessä. Lisäksi HS-Vesi toteutti verkoston saneerausinvestointeja omina hankkeina Kylkitien aluesaneerauksessa.

HS-Vesi luovutti Akaan kaupungin käsittelyyn katu- ja vesihuoltosaneerauskohteiden aikatauluehdotuksen Akaan verkostoalueen osalta vuoteen 2030 asti. Ehdotuksesta olisi oleellista yhteensovittaa aikataulut 3-5 vuoden aikajänteellä tulevien vuosien osalta.

Vesijohtoverkosto

Vedenjakelu on HS-Vedellä varmistettu toteuttamalla varavesiyhteydet Valkeakosken, Lempäälän ja Urjalan suuntaan. Vesi- ja viemärlaitosten toiminta-alueiden päivitykset on tehty ja ne ovat lausuntokierroksella. Vahvistaminen 2022 vuoden alkupuolella.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma on valmistunut vuonna 2021. Vesijohtoa on kunnossapidetty ennakoivasti tekemällä suunnitelman mukaisia tarkastuksia runkoverkon laitteille HS-Veden uuden 2021 käyttöön ottaman verkosto-omaisuuden hallintamallin mukaisesti.

Jätevesiverkosto

Viemäriverkon kuntoa on tutkittu kuvaamalla vanhaa verkostoa ja kaikki uudisrakennuskohteet on kuvattu valmistuttuaan. Lisäksi runkoverkoston laitteille on tehty suunnitelman mukaista ennakkoivaa kunnossapitoa HS-Veden uuden 2021 käyttöön ottaman verkosto-omaisuuden hallintamallin mukaisesti. Akaan verkostoalueella muodostuu paljon vuotovesiä ja erityisesti Viialan alueella kyseessä on huomattava ongelma. Jätevesiviemäriin vuotovesien vähentämiseen liittyy usein kaupungin vastuulle kuuluvaa aluekuivatuksen parantamista. Tämän takia katusaneerauksen ja vesihuoltosaneerauksen yhteishankkeita olisi tehtävä jatkossakin.

Hirsikankaan käytöstä poistetusta kaatopaikan suotovesien vastaanottamisesta tehtiin erillinen sopimus.

Jätevedenpuhdistamo

Uusi lupa tuli voimaan 28.1.2013. Lupa mahdollisti entisen Kalvolan kunnan jätevesien johtamiseen Akaan puhdistamolle, mikä toteutettiin HHIT-vesihuoltolinjan myötä 2014.

Vuotovesistä johtuen puhdistamo ei sulamisvesien aikaan ole täyttänyt kaikilta osin sille asetettuja puhdistusvaatimuksia. Vuotovesien pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet on aloitettu mm. isojen valtaojien perkaamisella Viialassa. Vuoden 2021 lopulla aloitettiin jv-viemärien vuotovesitutkimus, jonka tarkoitus valmistua keväällä 2022. Loppuvuodesta 2019 Toijalan puhdistamolle valmistui ohitusvesien käsittelylaitos, joka pystyy käsittelemään mm. sulamisvesien virtaamahuiput.

2.0 MUUT EI-TALOUELLISET ASIAT

Muiden ei-taloudellisten asioiden osalta tuodaan esille mm. miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta ja ihmisoikeusasioista.

Kuntalain 84 §:n mukaan kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu tehtäväänsä. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Akaan kaupungin hallintosäännön 88 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Lisäksi tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa. Valtuusto merkitsi päivitetyn sidonnaisuusrekisterin tiedoksi 21.4.2021 § 21.

Kuntalain 97 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään. Muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27-30 §:ssä. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä, viranhaltijaa eikä työntekijää esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosainen. Jos luottamushenkilö on palvelussuhteensa perusteella esitellyt tai muuten vastaavalla tavalla käsitellyt asiaa, hän on kuitenkin esteellinen. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta kunnan luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettussa asemassa kunnallisessa liikelaitoksessa tai kuntayhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos kunnan edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai kuntayhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn. Myöskään hallintolain 28 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta kunnassa. Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään. Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Akaan kaupungin hallintosäännön 83 §:n mukaan hankintaperiaatteina on ”Hankintojen suorittamisen edellytys on, että hankintaa varten on talousarviossa myönnetty perusteltu määräraha. Hankinnat on suoritettava mahdollisimman taloudellisesti, suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioiden. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet sekä noudatettava avoimuuden, tasapuolisuuden, syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatetta.”

Akaan kaupungin hallintosäännön 58 §:n mukaan ”Sivutoimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien osalta kaupunginhallitus ja muun henkilöstön osalta toimialajohtaja.” Lisäksi Akaan kaupungin hallintosäännössä käsitellään myös mm. kaupungille osoitettujen lahjoitusten vastaanottamista, irtaimen omaisuuden myymistä sekä kiinteän omaisuuden ostamista, myymistä, vaihtamista, vuokraamista ja lunastamista.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisyä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kunnan kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Akaan kaupungin valtuuston 17.2.2021 § 6/ 21.4.2021 § 36 hyväksymän ja 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121 täydentämän hallintosäännön 11 luku sisältää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat pykälät koskien mm. kaupunginhallituksen, valiokunnan ja lautakuntien sekä viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Akaan kaupungin sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.3.2010 § 48.

Selontekoa varten toimialajohtajat laativat oman vastuualueensa osalta selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta. Selonteot käsitellään lautakunnissa. Kaupungin sisäisen valvonnan ohjeen mukaan selonteossa on otettava kantaa esimerkiksi seuraavassa yhteenvedossa oleviin tehtäväalueisiin ainakin siinä tapauksessa, että niissä on vuoden aikana havaittu puutteita.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

- Kaupungin johtoryhmässä käsitellään koko kaupunkia koskevia merkittävimpiä ajankohtaisia asioita ja päätöksiä ja toimialojen johtoryhmissä erityisesti toimialaa koskevia asioita. Tämä on osa operatiivista johtamista ja valvontaa. Henkilöstöjohtajan vetämänä pidetään kesäkuukausia lukuun ottamatta joka kuukausi kaikille esihenkilöille nk. esimiesinfo, jossa käsitellään ajankohtaisten asioiden lisäksi yhteisiä toimintaohjeita ja linjauksia ja annetaan ohjeistus niiden täytäntöönpanoon. Esihenkilöinformin materiaali jaetaan vielä sähköpostitse kaikille esihenkilöille. Osa esihenkilöinfoista on kestoaltaan pidempiä - nk. esihenkilötreenejä, joissa käsitellään eri teemoja. Vuoden 2021 aikana laadittiin myös kolme henkilöstötiedotetta, joissa tiedotettiin ajankohtaisista asioista. Kaupungin intrasta löytyy toimintaohjeet henkilöstön luettavaksi. Henkilöstölle järjestetään koulutusta tarpeen mukaan mm. lainsäädännön uudistuessa tai kaupungin ohjeiden uudistuessa. Uusi hallintosääntö hyväksyttiin valtuuston päätöksellä 6.2.2021 § 6. Valtuusto päätti 21.4.2021 § 36 voimaantulon myöhentämisestä 1.8.2021 uuden valtuustokauden alkaessa. Siihen tehtiin muutoksia päätöksillä 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121, jotka koskivat valmistelutoimielintä ja perusturvatoimen tehtäväaluepäällikkyyttä. Vuoden aikana toiminta on pääsääntöisesti ollut säännösten, määräysten ja päätösten mukaista. Yksittäisiin poikkeamiin esim. teknisessä toimessa on puututtu asianmukaisesti.

Varojen käytön valvonta

- Talouden tiukkuutta ja varojen käytön valvontaa on korostettu koko organisaatiossa. Esimiehillä on käytössään talouden seurantaan varten raportointiohjelma ja heitä on ohjeistettu sen säännönmukaiseen hyödyntämiseen. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa ohjeistetaan seuraamaan ja raportoimaan talouden toteumaa säännöllisesti kiinnittäen erityishuomiota havaittuihin merkittäviin positiivisiin/ negatiivisiin poikkeamiin sekä suunniteltuihin negatiivisten poikkeamien aiheuttamiin korjaustoimenpiteisiin. Vuoden aikana tehtiin valtuustolle talouskatsaus tammi-maaliskuulta, tammi-kesäkuulta ja tammi-syyskuulta. Toimialajohtajat yhdessä toimialojen vastuhenkilöiden kanssa vastaavat vastuualueensa osalta talouskatsauksen perustaksi tuotettavasta talouteen painottavasta seuranta-analysistä. Talouden tasapainotusohjelman hyväksymisen jälkeen taloutta seurataan erittäin tarkasti, jotta samalla voidaan arvioida tasapainotusohjelmassa sovittujen toimenpiteiden onnistumista. Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvistä talouden tasapainotustoimenpiteisiin 2021 sisältyvistä myyntitavoitteista valtaosa jäi toteutumatta ja vuoden aikana tavoitteita otettiin alaspäin talousarviomuutosten yhteydessä. Talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmaan 2022-2026 sisältyykin merkittävästi maltillisemmat pysyvien vastaavien myyntivoittotavoitteet. Vuoden 2021 aikana koronatilanne aiheutti edelleen erilaisia ennakkoimattomia muutoksia toimintaan ja talouteen.

Riskienhallinnan järjestäminen

- Riskienhallintaa on toteutettu osana päivittäistä toimintaa ja päätöksentekoa. Riskejä pyritään arvioimaan etukäteen ja niitä pyritään aktiivisesti minimoimaan päätöksenteossa. Toiminnallisten riskien välttämiseksi henkilöstölle järjestetään koulutusta tarpeen mukaan erityisesti lainsäädännön muuttuessa. Kouluverkkoratkaisuja on työstetty tulevaisuuden tarpeiden näkökulmasta, esittäen huomiota syntyvyyden laskusta ja oppilasmääräennusteiden muutoksista. Taloudellisten riskien valvonta liittyy varojen käytön valvontaan. Rahoitusriskejä pyritään hallitsemaan mm. lainasalkun rakenteella, kuntatodistusohjelmalla ja konsernitilin luottolimiitillä. Vuoden 2021 loppupuolella päätettiin yhden lainan osalta olla hyväksymättä marginaalin muutosta, joten ao. laina lyhennettiin kokonaisuudessaan seuraavana lyhennys-/korontarkistusajankohtana. Lisäksi vuoden 2021 lopussa tehtiin päätös uuden kiin-

teokorkoisen pitkäaikaisen lainan nostamisesta. Vakuutusten kilpailuttamisen yhteydessä on kartoitettu kaupungin riskit ja vakuutusten ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta ylläpidetään ja seurataan jatkuvasti. Myös työturvallisuuslain mukainen vaarojen arviointityö on suoritettu ja dokumentoitu. Koulujen pelastussuunnitelmia on päivitetty. Henkilöstöriskejä vältetään mm. noudattamalla henkilöstöjaoston ja henkilöstöjohtajan toimeenpano-ohjeistusta. Viime aikoina henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita eräillä aloilla (sote-tehtävät, eräät asiantuntijatehtävät). Ratkaisumalleja haetaan tehtävälajien ja henkilöstöpalveluiden yhteistyöllä sekä esimerkiksi oppilaitosyhteistyötä tehostamalla ja oppisopimuskoulutusta lisäämällä. Alkuvuonna 2022 perusturvalautakunta hyväksyi myös sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja palvelujen turvaamisen valmiussuunnitelman. Tietoturvan osalta kaupungilla on nimetty tietoturvavastaava ja perusturvatoimen tietosuojavastaava sekä kaupunginhallitus on hyväksynyt tietoturvastrategian, käyttäjän tietoturvaohjeen sekä tietoturvaperiaatteet. Tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain soveltamista valvoo tietoturvatyöryhmä, jossa on edustus jokaiselta toimialalta. Ryhmä vastaa kaupungin eri yksikköjen tietoturvallisuuden ohjeistamisesta, yleisten tietoturva-vaatimusten määrittämisestä sekä valvonnasta. Kaupungin valmiussuunnittelun yhteyshenkilönä toimii tekninen johtaja. Vuoden 2021 aikana koronatilanteen johdosta valmiusjohtoryhmä linjasi aktiivisesti kaupungin toimenpiteitä ja linjaukset tuotiin säännöllisesti kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

- Kaupungin perustehtävien hoidon kannalta tarpeetonta kiinteistöomaisuutta on myyty ja myyjä pyritään jatkamaan edelleen kuitenkin niin, että hintataso on oikea. Kaupunginhallitus päättää myynneistä. Maakauppojen osalta myynnit tehdään joko kaupunginhallituksen vahvistamilla hinnoilla tai tuodaan erikseen kaupunginhallituksen päätettäväksi. Vuonna 2020 kaupunginhallitus päätti erikseen kaupungin omaisuuden myyntikohteista vähimmäishintoihin sisältyen maa- ja metsäalueita, rakennettuja kiinteistöjä, asunto-osakkeita ja asunto-tontteja; valtuutti teknisen johtajan ja kaupunkikehitysjohtajan suorittamaan kaupat vähintään vähimmäishinnalla sekä päätti, että ao. maa- ja metsätiloja myydään Länsi-Suomen Metsätilat Oy LKV:n toimesta ja muita kohteita Kiinteistövälitys Aninkaisen toimesta. Vuonna 2021 myyntiin asetetuista maa- ja metsätiloista tehtiin yhden osalta myyntipäätös joulukuussa 2021 kaupan konkretisoituessa vuoden 2022 alussa ja lisäksi myytiin yksi asunto-osake. Vuoden 2021 aikana päätettiin myös poistaa myynnistä joitakin kohteita. Lisäksi vuoden 2021 loppupuolella tehtiin päätös rakentamattomien kerros- ja rivitalotonttien asettamisesta myyntiin; myyntitoimista vastaa Aninkainen Tampere/ Omena Asunnot Oy, hinta-arviot ovat kohteiden minimimyyntihintoja ja kohteet myydään parhaan tarjouksen esittäneelle ja valtuutti kaupunkikehitysjohtajan suorittamaan kaupat vähintään kokouksessa esitettyjen minimihintojen mukaisesti ja päättämään esitettyjen kohteiden myynnin jaksottamisesta. Em. lisäksi päätettiin yhden metsä- ja peltoalueen asettamisesta myyntiin. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti myös kaupungin 100 %:n omistuksessa olevan keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisesta, Koy Akaan Elehallit. Valtuusto myönsi yhtiölle 80 % omavalkaisen takauksen kahden teollisuushalli-kiinteistökaupan toteuttamiseksi. Valtuuston päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021. Maaomaisuuden hoito on osittain vuokratilajelijöillä, metsien osalta tekninen toimi ja kaupunginpuutarhuri/ metsänhoitoyhdistys. Irtaimistoa on myyty huutokaupassa, vuodelle 2021 ei kuitenkaan ajoittunut huutokauppaa. Hankintalain säännösten ja sen nojalla annettujen ohjeiden sekä kaupungin hankintaohjeiden noudattamiseen on kiinnitetty huomiota. Poikkeuksellisten, erityisosaamista vaativien asioiden kohdalla on hyödynnetty myös lakiasiantuntijapalvelujen ostoa. Investointihankkeiden toteutuksen ja valmistelun osalta on edelleen selkeytetty toimintaa, hankkeiden ajantasaista valmistelua ja parannettu yhteistoimintaa yhteistyötahojen kanssa. Joulukuussa 2020 kaupunginhallitus päätti Työpaja Horisontin tilajärjestelyistä ja toiminnan oli tarkoitus siirtyä uusiin tiloihin keväällä 2021. Vuoden 2021 aikana uusien tilojen tilanne osoittautui haastavaksi ja siihen liittyviä näkökohtia käsiteltiin useasti toimitilamissä ja käytännössä tilajärjestelyasia oli edelleen vaiheessa vuoden 2021 lopussa. Epäonnistuneesta prosessista otetaan opiksi ja huomioidaan jatkossa mm. teknisen toimen, rakennusvalvonnan ja toimialojen tiiviimpi yhteistyö tilatarpeiden hoidossa sekä vuokrasopimuksen teko päätöksentekoprosessin aluksi. Vuoden 2021 aikana jäi avoimeksi myös ns. kauppiastavaratalon helmikuun 2023 loppuun asti vuokrattujen tilojen jatkokäyttö hyvinvointikeskukseen siirtyneiden toimintojen vapauttaessa tiloja.

Sopimukset

- Sopimusten laadinta, hyväksyminen ja valvonta on toimialoilla pääsääntöisesti asianmukaisesti hoidettu. Sopimuskauden aikaiseen sopimusten hallintaan ja seurantaan on hyvä kiinnittää aktiivista huomiota samoin kuin laskutettavien sopimusten osalta tietojen toimittamiseen laskutukseen. Sopimusten ehtoihin kaupungin edun mukaisesti on kiinnitetty huomiota.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen ja tulokset

- Toimialoilla ei pääsääntöisesti ole tehty erillistä erityistä sisäistä tarkastusta. Sisäistä tarkastusta on pääsääntöisesti suoritettu ns. normaalin työn ohessa mm. viranhaltijapäätöksiä valvomalla, sisäisiä kassoja tarkistamalla ja toimintayksiköissä vierailemalla.

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Yhteenvetona voidaan todeta, että kaupungin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on pääsääntöisesti asianmukaisesti järjestetty. Kokonaisuuden kehittämistoimenpiteinä voidaan todeta, että kireä taloudellinen toimintaympäristö asettaa edelleen selvät haasteet yhä taloudellisempien toimintatapojen kehittämiselle. Toiminnan kehittäminen edellyttää tehtävälajien ja toimialojen välistä tiivistä yhteistyötä ja yhteistä suunnittelua sekä hyvää, kokonaisvaltaista valmistelua. Vuoden 2021 loppupuolella alkanut aktiivinen hyvinvointialuevalmistelu jatkuu vuonna 2022 ja hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alussa tuo merkittävän muutoksen kaupungin toimintaympäristöön. Aktiivinen sisäinen valvonta on edellytys talouden tasapainottamisohjelmien toteutumisen varmistamisessa. Suunnitelmissa on myös sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen. Työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvän sähköisen työalustan käyttöönotto on valmistelussa. Talousarvioon 2021 ja taloussuunnitelmaan 2021-2025 sisältyi ensimmäisen kerran vastuualueittain riskienhallintaosuus sisältäen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman ja ao. osuus sisältyy jatkossakin talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

TULOSLASKELMA, 1000 e

	2021	2020
Toimintatuotot	23 998,8	28 280,3
Valmistus omaan käyttöön	33,0	24,0
Toimintakulut	-121 903,7	-112 143,8
Toimintakate	-97 871,9	-83 839,5
Verotulot	66 852,6	64 150,0
Valtionosuudet	34 427,2	36 698,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	315,9	306,6
Muut rahoitustuotot	388,6	378,4
Korkokulut	-757,4	-207,9
Muut rahoituskulut	1,0	0,3
Vuosikate	3 356,0	17 486,1
Poistot ja arvonalentumiset	-4 349,1	-5 748,5
Tilikauden tulos	-993,1	11 737,6
Tilinpäätössiirrot	3,1	19,6
Tilikauden yli-/alijäämä	-990,0	11 757,2

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,7	25,2
Vuosikate/Poistot, %	77,2	304,2
Vuosikate, e/asukas	203,8	1 066,8
Asukasmäärä	16 467	16 391

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate

Vuosikattea eli kunnan rahoitustulosta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja rahoitus on riittävä. Mikäli kunnan vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja rahoitus heikko.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulo- ja rahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varauksien tai rahastojen vähentäminen.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 \cdot \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista -tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatua prosenttiosuutta vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Tunnuslukuvertailussa kuntien kesken on otettava huomioon eroja aiheuttavina tekijöinä muun muassa kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta.

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Kun vuosikate prosenttia poistoista -tunnusluvun arvo on vähintään 100 prosenttia, oletetaan tulo- ja rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukasluvua tilikauden lopussa.

Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Lisäksi erityisesti silloin kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa.

Toimintatuotot

Toimintatuotot olivat yhteensä 23.998.800 euroa, mikä oli 4.281.600 euroa ja 15,1 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020.

Toimintatuotot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 3.134.900 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät 1.811.000 euroa.

Myyntituottoja kertyi 12.707.600 euroa, mikä oli 309.900 euroa ja 2,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Muita yhteistoimintakorvauksia kertyi 10.881.800 euroa, mikä oli 562.100 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vanhuspalveluissa ao. tulot olivat 4.618.000 euroa ja vammaispalveluissa 1.679.700 euroa, joten ne olivat yhteensä 67.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Terveystuotoissa ao. tulot olivat 4.484.600 euroa, mikä oli 489.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Sosiaalityössä ao. tulot olivat 96.700 euroa, mikä oli 2.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Metsämyyntituotot olivat 26.100 euroa, mikä oli 61.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Ulkoisia hulevesimyyntituottoja oli 365.900 euroa, mikä oli 13.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Muita korvauksia kertyi 161.700 euroa, mikä oli 222.100 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtäväsallalla valtionosuuskaskelmiin liittyvät kotikuntakorvaustulot olivat 274.600 euroa, mikä oli 117.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Myyntituotot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 565.800 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 613.300 euroa.

Maksutuottoja kertyi 5.722.900 euroa, mikä oli 124.300 euroa ja 2,1 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Sosiaalityön tehtäväsallalla maksutuottoja kertyi 51.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vanhuspalvelujen tehtäväsallalla ja vammaispalvelujen tehtäväsallalla maksutuottoja kertyi yhteensä 3.220.900 euroa, mikä oli 50.800 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Terveystuotojen tehtäväsallalla maksutuottoja kertyi 1.016.000 euroa, mikä oli 98.800 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna, mm. vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakoskelle toukokuussa 2020 ja hoitajien käyntimaksut poistuivat 1.7.2021 lukien. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtäväsallalla maksutuottoja kertyi 1.011.400 euroa, mikä oli 82.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Maksutuotot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 36.000 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 58.700 euroa.

Tukia ja avustuksia kertyi 3.244.900 euroa, mikä oli 2.344.000 euroa ja 260,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Työllistämistuki oli 213.800 euroa, mikä oli 89.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Valtion korvaus kuntoutuksavasta työtoiminnasta oli 121.200 euroa, mikä oli 5.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Muut tuet ja avustukset olivat 2.911.100 euroa, mikä oli 2.250.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 tukiin ja avustuksiin sisältyy valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 1.848.200 euroa.

Tuet ja avustukset ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2.197.500 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.161.200 euroa.

Muut toimintatuotot/ vuokratuotot olivat 1.923.500 euroa, mikä oli 75.800 euroa ja 3,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Muiden rakennusten vuokrat olivat 914.700 euroa, mikä oli 13.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Asuntojen vuokrat olivat 814.300 euroa, mikä oli 80.400 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Em. vaikutti mm. Mäntymäen toiminnan muutos huhtikuusta lukien.
- Maa-alueiden vuokrat olivat 164.900 euroa, mikä oli 7.500 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Vuokratuotot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 84.100 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät 12.300 euroa.

Muut toimintatuotot/ Muut tuotot olivat 399.900 euroa, mikä oli 6.735.400 euroa ja 94,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Pysyvien vastaavien myyntivoitot olivat 246.100 euroa, mikä oli 4.403.400 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kiinteistöjen ja osakkeiden osuus oli 1.600 euroa ja tonttien 244.500 euroa, edellisellä vuonna kiinteistöjen ja osakkeiden osuus 2.384.600 euroa ja tonttien 2.264.900 euroa. Vuodelle 2020 sisältyi kiinteistöihin ja osakkeisiin pysyvien vastaavien myyntivoittoja seuraavasti: Puskuritie 6 -teollisuushallin yhtiöittäminen 2.109.205,03 euroa, Vainiolahden myynti 266.056,70 euroa ja As. Oy Tuliketun asunto-osakkeen myynti 9.303,76 euroa. Tontteihin sisältyi pysyvien vastaavien myyntivoittoja seuraavasti: maa-alueiden myynti taajamista -tasapainottamistoimenpide yhteensä 1.465.452,88 euroa, metsän myynti yhteensä 409.761,90 euroa Akaan Vuokra-asunnot Oy:n myynnistä myyntivoittoa yhteensä 156.866,70 euroa ja muusta ns. normaalista myynnistä yhteensä 232.812,40 euroa. Vuodelle 2021 sisältyi kiinteistöihin ja osakkeisiin pysyvin vastaavin myyntivoittoja As Oy Viialan Valkoapilan myynnistä 1.560,58 euroa. Tontteihin sisältyy pysyvien vastaavien myyntivoittoja seuraavasti: kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltöjen ja kiinteistöjen myynti: Akaan Vuokra-asunnot Oy:n myynnistä myyntivoittoa 65.670,47 euroa ja muusta ns. normaalista myynnistä yhteensä 178.852,12 euroa.
- Muut tuotot olivat 151.000 euroa, mikä oli 2.333.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2020 sisältyi sosiaalityön tehtäväsallalle toiselta kunnalta saatuja lastensuojelun korvauksia vuosilta 2012-2020 yhteensä 1.867.000 euroa, hallintopalvelujen tehtäväsallalle Espero Care Oy:ltä saatu vahingonkorvaus ns. Mäntymäki-asiaan liittyen yhteensä 300.000 euroa ja Qvalia Oy:n ostolaskujen auditointiin (tarkastelukskohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2017-2019 liittyvät tuotot 129.300 euroa Vuodelle 2021 ei sisälly vastaavia poikkeavia tuottoja.

Muut toimintatuotot/ Muut tuotot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 5.778.100 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät 82.900 euroa.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön oli 33.000 euroa, mikä oli 9.000 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Toimintakulut

Toimintakulut olivat yhteensä 121.903.700 euroa, mikä oli 9.759.900 euroa ja 8,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Toimintakulut ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2.199.700 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 508.800 euroa.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 46.010.300 euroa, mikä oli 1.270.900 euroa ja 2,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

- Vakinaisten palkat, määräaikaisten palkat ja sijaispalkat olivat yhteensä noin 40.448.700 euroa, mikä oli noin 1.181.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Erilliskorvaukset sivukuluineen olivat yhteensä noin 3.651.500 euroa, mikä oli noin 52.900 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Työllistämispalkat sivukuluineen olivat yhteensä noin 505.100 euroa, mikä oli 19.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Jaksotetut palkat sivukuluineen olivat yhteensä menonlisäystä 77.600 euroa, edellisellä vuonna menonlisäystä 54.100 euroa eli menonlisäystä oli 23.500 euroa edelliseen vuoteen.
- Henkilöstökorvaukset sivukuluineen olivat noin 570.700 euroa, mikä oli noin 27.700 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Eläkekuluissa eläkemenuperusteinen kuukausi-maksu oli 1.688.600 euroa, mikä oli 3.900 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Vuonna 2020 virka- ja työehtosopimuksista saavutettiin neuvottelutulos toukokuussa. Sopimuskausi on 1.4.2020–28.2.2022 ja Kunta-alan ensimmäinen yleiskorotus toteutettiin 1.8.2020. Sen suuruus oli 26 euroa, kuitenkin vähintään 1,22 prosenttia. Toinen, yhden prosentin suuruinen yleiskorotus toteutettiin 1.4.2021. Lisäksi sopimukseen sisältyi 1.4.2021 voimaan tullut paikallinen järjestelyerä, jonka suuruus oli sopimuslajista riippuen keskimäärin 0,8 prosenttia palkkasummasta. Järjestelyerä jaettiin joko tehtäväkohtaisena palkantarkistuksena tai henkilökohtaisena lisänä
- Vuonna 2020 henkilösivukuluihin vaikutti erityisesti sairausvakuutusmaksuprosentin nosto 0,57 -prosenttiyksikköä ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksuprosentin pienennys noin 0,34-prosenttiyksikköä. Vuonna 2021 henkilösivukuluihin vaikutti erityisesti sairausvakuutusmaksun ja työttömyysvakuutusmaksu 0,19-prosenttiyksikön nousu.

Henkilöstökulut ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 49.300 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 487.200 euroa.

Palvelujen ostot/ Asiakaspalvelujen ostot olivat 43.379.600 euroa, mikä oli 5.740.600 euroa ja 15,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Asiakaspalvelujen ostot olivat 42.892.900 euroa, mikä oli 5.689.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2021 sisältyy lastensuojelun korvaus toiselle kunnalle vuosilta 2018–2021 yhteensä 1.585.800 euroa. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävatasolla valtionosuuslaskelmiin liittyvät kotikuntakorvausmenot olivat 1.120.800 euroa, mikä oli 32.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Terveysthuollossa erikoissairaanhoitoon otetut sairaanhoitopiiriltä sisältäen ensihoidon olivat 21.568.200 euroa, mikä oli 2.992.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakoskelle toukokuussa 2020 ja terveydenhuollon tehtävatasolla ao. palvelujen ostot olivat yhteensä 3.961.100 euroa, mikä oli 823.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vammaispalveluissa kehitysvammahuollon laitoshoidon kustannukset olivat 399.600 euroa, mikä oli 74.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Perhehoitopalkkiot (ilman hlöisivukuluja) olivat 486.700 euroa, mikä oli 51.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Asiakaspalvelujen ostot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 829.300 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.020.600 euroa.

Muiden palvelujen ostot olivat 14.804.700 euroa, mikä oli 1.724.200 euroa ja 13,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Asiantuntijapalvelut olivat 1.252.200 euroa, mikä oli 213.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- ICT-palvelut olivat 2.514.800 euroa, mikä oli 155.100 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Työvoiman vuokraus oli 436.900 euroa, mikä oli 154.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Matkustus- ja kuljetuspalvelut olivat 1.859.000 euroa, mikä oli 164.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Mm. kasvatus- ja opetuspalvelujen kustannukset kasvoivat 141.500 euroa.
- Puhtaanapito- ja pesulapalvelut olivat 740.300 euroa, mikä oli 48.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 ao. kustannuksiin sisältyy HS-Vesi Oy:n hulevesiverkoston käyttökorvaus 221.700 euroa, mikä oli 12.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 Mäntymäen toiminnan muutoksen myötä muodostui huhtikuusta lukien ostopalvelukustannuksia yhteensä 28.100 euroa. Lisäksi vuonna 2021 vanhasta kaatopaikasta aiheutui uusia kustannuksia 12.200 euroa.
- Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut olivat 1.525.500 euroa, mikä oli 27.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2020 sisältyi Hirvialhon koulun purkukustannukset 265.300 euroa. Vuodelle 2021 sisältyi Ryödintie 1 b:ssä sijaitsevan varistorakennuksen purkamiseen ja pilaantuneen maaperän kunnostukseen liittyviä kustannuksia yhteensä 197.500 euroa. Lisäksi keskuskeittiön tieltä puretun ns. Holstin tuvan purku-urakan kustannuksiksi muodostui 13.900 euroa. Metsänmyyntiin liittyvät ao. menot olivat 8.600 euroa, mikä oli 5.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 hulevesijärjestelmään liittyvät ao. menot olivat 5.600 euroa, mikä oli 2.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Osuus verotuskustannuksiin oli 379.000 euroa, mikä oli 400 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Koneiden ja kaluston kunnossapitokustannukset olivat 304.000 euroa, mikä oli 78.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Majoitus- ja ravitsemispalvelut olivat 222.600 euroa, mikä oli 20.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuoden 2020 toukokuussa vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakoskelle ja Urjalan vuodeosaston ulkoiset ateriapalvelut olivat 90.200 euroa pienemmät kuin edellisellä vuonna. Kasvatus- ja opetuspalvelujen ulkoiset ateriapalvelut olivat 24.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna, mm. kevään etäopetusjakson ruokailu. Vuonna 2021 Mäntymäen toiminnan muutoksen myötä ulkoiset ateriapalvelut

olivat huhtikuusta lukien 110.400 euroa. Kasvatus- ja opetuspalveluissa ei ollut ulkoista ateriapalvelujen ostoa esim. etäopetuksen takia v. 2021.

- Sosiaali- ja terveystalvet olivat 2.039.800 euroa, mikä oli 210.700 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Mm. terveydenhuollon tehtävätasolla kustannukset kasvoivat 198.000 euroa ja työterveyshuollon menot kasvoivat 8.800 euroa.
- Muut yhteistoimintaosuudet olivat 2.429.100 euroa, mikä oli 500.300 euroa enemmän kuin ed. vuonna. Vuonna 2021 muihin yhteistoimintaosuuksiin sisältyy perusturvalautakunnan vastuualueella terveydenhuollossa ympäristöterveydenhuoltoon Tampereen kaupungin lisälaskutus vuosilta 2018-2020, yhteensä 320.100 euroa.
- Muut palvelut olivat 260.000 euroa, mikä oli 93.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Muiden palvelujen ostot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 937.600 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 219.200 euroa.

Aineet, tarvikkeet, tavarat olivat 6.258.400 euroa, mikä oli 436.300 euroa ja 7,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Toimisto- ja koulutarvikkeet olivat 190.500 euroa, mikä oli 37.000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Elintarvikkeet olivat 767.400 euroa, mikä oli 75.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Lääkkeet olivat yhteensä 179.800 euroa, mikä oli 84.000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hoitotarvikkeet olivat 1.466.700 euroa, mikä oli 20.500 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Siivous- ja puhdistusaineet olivat 209.400 euroa, mikä oli 30.100 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Sähkökustannukset olivat 1.092.400 euroa, mikä oli 56.100 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lämmityskustannukset olivat 848.000 euroa, mikä oli 134.000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Kalustokustannukset olivat 462.700 euroa, mikä oli 138.500 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Rakennus- ja muu materiaali olivat yhteensä 467.900 euroa, mikä oli 65.900 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 372.800 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 77.300 euroa.

Avustukset olivat 6.671.800 euroa, mikä oli 449.700 euroa ja 7,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen kustannukset olivat yhteensä 623.800 euroa, mikä oli 26.500 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Omaishoidon tuen kustannukset olivat 988.400 euroa (ilman sivukuluja), mikä oli 119.700 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Tarveharkintaisen ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen kustannukset olivat yhteensä 88.100 euroa, mikä oli 13.400 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Kuntouttavan työtoimintaan liittyvät avustuskulut olivat yhteensä 31.200 euroa, mikä oli 1.300 euroa vähemmän kuin ed. vuonna.
- Vammaisille annettujen avustusten kustannukset olivat 1.332.900 euroa, mikä oli 177.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Palvelusetelimenot/ palveluasuminen olivat 2.582.700 euroa, mikä oli 26.700 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Muut avustukset kotitalouksille olivat 81.200 euroa, mikä oli 31.100 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 766.500 euroa, mikä oli 173.700 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Avustukset ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 497.300 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 172.800 euroa.

Muut toimintakulut/ Vuokratulot olivat 4.572.200 euroa, mikä oli 251.100 euroa ja 5,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat olivat 3.670.500 euroa, mikä oli 129.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
  - Vuodelle 2020 sisältyi mm. Viialan taajaman koulujen väistötilojen, Parmacon siirtorakennusten, vuokratkustannuksia yhteensä 1.979.300 euroa + vuoden 2020 kertaluonteinen kustannus lisätoista 45.200 euroa = yhteensä 2.024.500 euroa ja Ideaparkin tilavuokria, sisäliikunta, 9.900 euroa sekä Aseman yhteisötilan vuokria 9.700 euroa. Lisäksi sisältyy aivan vuoden 2019 lopussa käyttöön tulleiden Toikan tilojen vuokria 26.500 euroa, vuoden 2020 alussa vuokratun Pätsiniementien liikuntatilan vuokria 7.000 euroa sekä kaupungintalon väistötiloiksi 1.9.2020 lukien vuokrattujen ns. Allin pirtin tilan vuokria 6.900 euroa ja Neliapilan tilan vuokria 7.800 euroa. Aseman yhteisötilan viereisen ns. kontin vuokria sisältyy 8.100 euroa sisältäen laskutuksen ajalta 1.7.2019-27.9.2020.
  - Vuodelle 2021 sisältyi mm. Viialan taajaman koulujen väistötilojen, Parmacon siirtorakennusten, vuokratkustannuksia yhteensä 1.639.400 euroa ja Ideaparkin tilavuokria, sisäliikunta, 8.600 euroa sekä Aseman yhteisötilan vuokria 9.800 euroa. Lisäksi sisältyy aivan vuoden 2019 lopussa käyttöön tulleiden ns. elokuun 2021 alkuun vuokrattuna olleiden Toikan tilojen vuokria 16.000 euroa, vuoden 2020 alussa vuokratun Pätsiniementien liikuntatilan vuokria 7.000 euroa sekä kaupungintalon väistötiloiksi 1.9.2020 lukien vuokrattujen ns. Allin pirtin tilan vuokria 19.900 euroa ja Neliapilan tilan vuokria 23.400 euroa. Vuoden 2021 aikana vuokrattiin uusina tiloina ns. Toivon rakennuksesta tilaa 1.8.2021 lukien, vuokrat yhteensä 21.300 euroa ja ns. Nahkapirtin rakennuksen tilaa 1.7.2021 lukien, vuokrat yhteensä 22.500 euroa sekä Attendo Peltolasta tilaa 1.4.2021 lukien, vuokrat yhteensä 54.800 euroa. Vuodelle 2021 kohdentui ensimmäisen kerran Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 -yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 318.634,10 euroa, josta 286.850,10 euroa oli vuoden 2021 hoito- ja pääomavastikkeita ja 31.784 euroa vuodelle 2021 kohdentuneita vuoden 2020 hoito- ja pääomavastikkeita.
- Koneiden ja laitteiden vuokrat olivat 808.800 euroa, mikä oli 126.500 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Muut vuokrat olivat 89.300 euroa, mikä oli 4.500 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Muut toimintakulut/ Vuokratulot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 572.100 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 139.500 euroa.

Muut toimintakulut/ Muut toimintakulut olivat 206.700 euroa, mikä oli 112.900 euroa ja 35,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Mm.

- Muut toimintakulut olivat 84.700 euroa, mikä oli 76.100 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2020 hallintopalvelujen tehtävätasolle sisältyi Qvalia Oy:n ostolaskujen auditoinnin (tarkastelukohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2017-2019 liittyvät kulut 64.700 euroa.
- Luottotappiot olivat 92.800 euroa, mikä oli 43.000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Muut toimintakulut/ Muut kulut ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 85.500 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 84.000 euroa.

Toimintakate

Toimintakate muodostui 97.871.900 euroa negatiiviseksi, mikä oli 14.032.500 euroa eli 16,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Toimintakate muodostui alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 5.301.600 euroa heikommaksi ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.303.300 euroa paremmaksi.

Verotulot

Verotulot olivat yhteensä 66.852.600 euroa, mikä oli 2.702.600 euroa ja 4,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

- Kunnallisveroa kertyi 60.897.100 euroa, mikä oli 1.792.800 euroa ja 3,0 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Osuus yhteisöveron tuotosta oli 2.439.100 euroa, mikä oli 666.400 euroa ja 37,6 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kiinteistöveroa kertyi 3.516.300 euroa, mikä oli 243.400 euroa ja 7,4 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Vuoden 2020 aikana koronatilanteen johdosta myönnetty verolykkäysten korvaus kompensoitiin valtionosuuksissa, yhteensä 310.000 euroa: kunnallisveron osuus 286.700 euroa, yhteisöveron osuus 6.400 euroa ja kiinteistöveron osuus 16.900 euroa. Lisäksi koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta 359.500 euroa. Vuonna 2021 koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

Verotulot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2.305.600 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.065.200 euroa.

Valtionosuudet

Valtionosuudet olivat yhteensä 34.427.200 euroa, mikä oli 2.271.000 euroa ja 6,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020 (Huomioiden vertailupohjasta pois vuoden 2021 harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen, 1.250.000 euroa, 3.521.000 euroa ja 9,6 % prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020).

- Vuoden 2020 aikana koronatilanteen johdosta myönnetty verolykkäysten korvaus kompensoitiin valtionosuuksissa, yhteensä 310.000 euroa: kunnallisveron osuus 286.700 euroa, yhteisöveron osuus 6.400 euroa ja kiinteistöveron osuus 16.900 euroa. Lisäksi koronatilanteen johdosta myönnettiin valtionosuuksien kautta tukea yhteensä 4.448.700 euroa ja vielä valtionosuuksiin kirjautuvana valtioavustuksena myönnettiin avustus vuoden 2020 aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutulomenetysten kompensoimiseksi, yhteensä 19.400 euroa.
- Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. A.o. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.

Valtionosuudet ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.167.200 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 82.800 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot olivat 315.900 euroa, mikä oli 9.300 euroa ja 3,0 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

- Vuodelle 2020 sisältyi HS-Vesi Oy:ltä saatavia korkotuottoja 259.900 euroa ja vuodelle 2021 259.900 euroa. Valtuusto päätti 25.9.2019 § 47 ehdottaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle, että 30.6.2019 erääntynyt 7.219.238 euron bullet-laina sekä lainan ehdot uudistetaan ja myönsi Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle 7.219.238 euron laina seuraavilla ehdoilla: lainan laina-aika on 7 vuotta ja se erääntyy 30.6.2026. Lainan kokonaiskustannus on 4,6 % vuodessa 1.7.2019 alkaen muodostuen 3,6 %:n korosta ja 1,0 %:n takausmaksusta.

Korkotuotot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 50.900 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 6.100 euroa.

Muut rahoitustuotot olivat 388.600 euroa, mikä oli 10.200 euroa ja 2,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

- Vuodelle 2020 sisältyi HS-Vesi Oy:ltä saatua takausprovisiota 72.200 euroa ja vuodelle 2021 72.200 euroa. Valtuusto päätti 25.9.2019 § 47 ehdottaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle, että 30.6.2019 erääntynyt 7.219.238 euron bullet-laina sekä lainan ehdot uudistetaan ja myönsi Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle 7.219.238 euron laina seuraavilla ehdoilla: lainan laina-aika on 7 vuotta ja se erääntyy 30.6.2026. Lainan kokonaiskustannus on 4,6 % vuodessa 1.7.2019 alkaen muodostuen 3,6 %:n korosta ja 1,0 %:n takausmaksusta. Vuodelle 2020 sisältyi Etelä-Pirkanmaan palvelukiinteistöt Oy:ltä saatua takausprovisiota 50.800 euroa ja vuodelle 2021 48.900 euroa. Vuodelle 2020 sisältyi Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie Oy:ltä saatua takausprovisiota 29.800 euroa ja vuodelle 2021 28.300 euroa.

Muut rahoitustuotot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 3.600 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 23.600 euroa.

Korkokulut olivat 757.500 euroa, mikä oli 549.500 euroa eli 264,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron kynnyksellinen koronvaihotosopimus, johon liittyvät korkokustannukset olivat 624.100 euroa. Korkokuluihin on vaikuttanut erityisesti alhaisen korkotason jatkuminen sekä aktiivinen kuntatodistusohjelman käyttö.

Korkokulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 132.500 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 72.500 euroa.

Muut rahoituskulut olivat 1.000 euroa, mikä oli 800 euroa ja 279,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020.

Muut rahoituskulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja muutettuun talousarvioon verrattuna 8.000 euroa.

Vuosikate

Vuosikate on 3.356.000 euroa, mikä 14.130.100 euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

Vuosikate on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.633.700 euroa vähemmän ja muutettuun talousarvioon verrattuna 2.396.000 euroa enemmän.

Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 4.313.000 euroa, mikä oli 157.600 euroa ja 3,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 638.300 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 877.200 euroa.

- Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poistoaikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoaikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilku uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poisto aika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poisto aika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto aika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto aika 50 v. Poistosuunnitelman muutoksen vähentävä vaikutus vuodelle 2020 oli yhteensä 504.600 euroa ja vuodelle 2021 yhteensä 504.600 euroa. Vuoden 2021 aikana valmistui Akaan hyvinvointikeskus, jonka poisto aika on valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukainen.

Kertaluonteiset poistot olivat 36.100 euroa, mikä oli 1.556.900 euroa ja 97,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020.

- Vuoden 2020 aikana kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 218 mm. että kaupungintaloon ei lähdetä tekemään enää merkittäviä investointeja ja että kaupungintalo tyhjennetään kaupungin toimintojen osalta vuoden 2020 loppuun mennessä tai viimeistään siihen mennessä, kun on valmius muuttaa Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän omistamiin tiloihin Akaan Porttiin. Talousarvion 2021 yhteydessä todetaan seuraavasti: Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaihteittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä. Em. johdosta kaupungin omistamien Kiinteistö Oy Toijalan Virastotalon osakkeiden, 771 kpl, tasearvo, 1.186.429,44 euroa, alaskirjattiin vuodelle 2020. Vuoden 2020 aikana myös Suomen Hopealinja Oy:n tilanne muuttui ja tämän hetken tiedon mukaan Tampereen kaupunki tulee lunastamaan muiden kuntien ja toimijoiden osakkeet hintaa 1 sentti/ osake. Em. johdosta Akaan kaupungin omistuksessa olevat Suomen Hopealinja Oy:n (aik. Laiva Oy Matkailu) osakkeet, yhteensä 3.750 kpl, tasearvoltaan 63.071,98 euroa alaskirjattiin vuodelle 2020. Vuonna 2021 valmistuu uusi hyvinvointikeskus, johon keskitetään mm. Akaan terveydenhuoltopalvelut. Em. tilanteeseen varautuen Viialan ja Toijalan terveysaseman tasearvot, yhteensä 343.520,31 euroa alaskirjattiin vuodelle 2020. Yhteensä vuoden 2020 alaskirjaukset olivat 1.593.021,73 euroa.
- Vuonna 2021 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen nuorisotilan saneerauksen alaskirjaus 6.681,79 euroa johtuen suunnitelmissa olevasta nuorisotilojen osuuden tyhjentymisestä ja Koivula-kodin alaskirjaus 29.385,46 euroa johtuen vuoden 2022 talousarvioon sisältyvästä Koivula-kodin toiminnan päättymisestä. Yhteensä vuoden 2021 alaskirjaukset olivat 36.067,25 euroa.

Kertaluonteiset poistot ylittivät alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 36.100 euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on 993.100 euroa alijäämäinen, mikä on 12.730.800 euroa heikompi kuin vuoden 2020 ylijäämä 11.737.600 euroa.

Tilikauden tulos on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.031.500 euroa heikompi kuin arvioitu 38.400 euron ylijäämä ja muutettuun talousarvioon verrattuna 3.237.100 euroa parempi kuin arvioitu 4.230.200 euron alijäämä.

Poistoeron vähennys

Poistoeron vähennys on 3.100 euroa, mikä on 16.500 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Poistoeron vähennys oli alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 14.700 euroa arvioitua vähemmän ja muutettuun talousarvioon verrattuna arvioidun mukainen.

Tilikauden yli-/ alijäämä

Tilikauden ylijäämä on 990.000 euroa, mikä on 12.747.200 euroa heikompi kuin vuoden 2020 ylijäämä 11.757.200 euroa. Tilikauden ylijäämä on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.046.200 euroa heikompi kuin arvioitu 56.200 euron ylijäämä ja muutettuun talousarvioon verrattuna 3.237.100 euroa parempi kuin arvioitu 4.227.100 euron alijäämä.

Yhteenveto koronatilanteen vaikutuksista vuonna 2021

Vuoden 2021 koronakriisi on vaikuttanut käyttötalouden osalta mm. seuraavasti:

Aiheutuneet tulonmenetykset

Elinvoimalautakunnan vastuualueella työllisyyden hoidossa jouduttiin jonkin verran vähentämään asiakkaiden työtoimintapäivien määrää AVI:n määräämien tilarajoitusten vuoksi tammikuu-kesäkuussa, arvioitu tulomenetys noin 6.000 euroa. Lisäksi uusia asiakkaita ei voitu ohjata palveluihin tammikuu-kesäkuussa, arvioitu tulomenetys noin 3.000 euroa. Elinvoimalautakunnan vastuualueelle aiheutuneet tulonmenetykset olivat yhteensä noin 9.000 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueella kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla varhaiskasvatuksen maksutuotot vähenivät noin 1.700 euroa johtuen yhden päiväkotiryhmän karanteenista touko-kesäkuun vaihteessa. Kulttuuripalveluissa vuokratulot vähenivät noin 2.400 euroa. Liikuntapalveluissa maksutuotot vähenivät noin 12.100 euroa. Sivistyslautakunnan vastuualueelle aiheutuneet tulonmenetykset olivat yhteensä noin 16.200 euroa.

Teknisen lautakunnan vastuualueella koronatilanteen johdosta siivous- ja ruokapalveluissa ruokapalvelujen myyntituotot vähentyivät noin 8.000 euroa, koska henkilöstöruokailijoita oli etätöiden takia jonkin verran vähemmän ja tilauskahvituksia ei ollut lainkaan. Teknisen lautakunnan vastuualueelle aiheutuneet tulonmenetykset olivat yhteensä noin 8.000 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset olivat noin 33.200 euroa.

Aiheutuneet kustannukset

Kaupunginhallituksen vastuualueella etäkokoustamiseen ja -työskentelyyn liittyvien tarvikehankintojen sekä suojarusteiden kustannukset olivat ilman vaaleja yhteensä 6.600 euroa. Kunnallisvaalien järjestämisestä aiheutui koronajärjestelyiden johdosta henkilöstö-, suojaruste- yms. kustannuksia noin 16.000 euroa. Henkilöstöpalveluissa työterveydenhuollon kustannukset lisääntyivät koronatestien ja -rokotusten johdosta 19.000 euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 41.600 euroa.

Elinvoimalautakunnan vastuualueella työllisyyden hoidossa avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus lisääntyi ns. koronayrittäjien johdosta koko vuonna noin 117.400 euroa. Lisäksi suojaruste- ja puhdistuskustannuksia kertyi noin 400 euroa. Elinvoimalautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 117.800 euroa.

Perusturvalautakunnan vastuualueella sosiaalityössä suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat noin 15.600 euroa. Vanhuspalveluissa suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 67.500 euroa, Akaan osuus 54.400 euroa. Kuljetuspalveluihin liittyvät kustannukset olivat noin 7.100 euroa, Akaan osuus noin 1.600 euroa. Korotetun kaksoisvuorokorvaukset kustannukset olivat 19.200 euroa, Akaan osuus 17.500 euroa. Vammaispalveluissa suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 7.700 euroa, Akaan osuus noin 7.200 euroa. Kuljetuskustannusten lisäys oli noin 5.200 euroa, Akaan osuus noin 5.200 euroa. Henkilöstökustannusten lisäys oli yhteensä noin 4.000 euroa, Akaan osuus noin 3.600 euroa. Lisäksi korotetun kaksoisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 600 euroa, Akaan osuus 500 euroa. Terveystieteiden hengitystiepoliklinikan ja tartuntatauti- ja infektioosastin kustannukset olivat noin 1.323.500 euroa, Akaan osuus noin 1.005.800 euroa. Lisäksi muut koronatilanteeseen liittyvät kustannukset (henkilöstö-, suojaruste-, ostopalvelukustannukset ym.) olivat yhteensä noin 257.400 euroa, Akaan osuus noin 214.400 euroa. Perusterveydenhuollossa toteutetun sairaalahoidon kustannukset olivat Akaan osalta arviolta 1.700 euroa Erikoissairaanhoitojen kustannuksiin sisältyi sairaanhoitopiiriin laskuttamia jäljityskustannuksia vuodelta 2021 265.000 euroa ja vuodelta 2020 44.000 euroa, yhteensä 309.000 euroa. Lisäksi erikoissairaanhoitojen kustannuksiin sisältyi arviolta noin 174.000 euroa erikoissairaanhoitossa toteutetun sairaala- ja tehohoidon kustannuksia. Perusturvalautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 2.192.500 euroa, Akaan osuus 1.810.500 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueella kasvatus- ja opetuspalveluissa etäkokoustamiseen ja -työskentelyyn liittyvien tarvikehankintojen sekä suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 56.100 euroa ja muut kustannukset yhteensä noin 1.800 euroa. Lisäksi koko vuoden kestänyt Covid -19 epidemia vaikutti varhaiskasvatuksen sijaistyövoimakuuluihin vakituisen henkilöstön ollessa matalalla kynnyksellä työstä poissaolevia, arviolta 45.000 euroa. Vapaa-aikapalveluissa suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 1.300 euroa. Sivistyslautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset ovat yhteensä 104.200 euroa.

Teknisen lautakunnan vastuualueella teknisen toimen hallinnossa suojaruste- ja puhdistuskustannukset olivat 1.900 euroa. Tilahallinnossa muodostui tiennetystä iv-koneiden suodattimien vaihdoista yhteensä noin 3.000 euroa. Siivouspalveluissa muodostui kustannuksia noin 47.900 euroa johtuen käsisäippuan ja -paperin, käsidesin sekä jätesäkkien ja siivousaineiden suuresta kulutusmäärästä sekä Toijalan terveysaseman jäämisestä käyttöön Hyken käyttöönoton jälkeenkin koronan takia, josta aiheutui henkilöstö- ja muita kuluja. Ruokapalveluissa kertyi kustannuksia noin 24.000 euroa johtuen erityisesti 7.-9 luokkalaisten etäkouluaajan valmistetuista ateriapaketeista 8.-26.3.2021. Näiden ateriapakettien omavalmistuksen takia jouduttiin hankkimaan Toijalan yhtenäiskoulun tuotantokeittölle: jäädytyskaappi, pakkaus- ja pakkausrasiat ja -kalvot ja vuokraamaan kylmäkontti. Lisäksi syntyi ylimääräisiä palkkakuluja, koska ateriapakettien jako suoritettiin 2krt/vko iltaisin Toijalan yhteiskoulun tuotantokeittöltä sekä Viialan yhtenäiskoulun ruokalasta. Osa ateriapakettien ruoista jouduttiin lisäksi ostamaan valmiina Saarioisilta, tuotannollisista syistä sekä tilapuitteiden takia (pienet varastotilat tuotantokeittölle). Alueiden kunnossapidossa ulkoliikuntapaikoilla kävijämäärät nousivat. Nuotiopaikoille toimitettu klapi-määrä kasvoi ja huoltokustannukset nousivat ulkoliikuntareiteillä lisättyjen huoltotoimien johdosta, kustannusvaikutus noin 1.000 euroa. Teknisen lautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 77.800 euroa.

Yhteensä käyttötalouden aiheutuneet kustannukset olivat noin 2.533.900 euroa, Akaan osuus 2.151.900 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset olivat nettomenojen lisäystä noin 2.567.200 euroa, Akaan osuus 2.185.200 euroa.

Koronakriisi on aiheutuneiden tulonmenetysten ja aiheutuneiden kustannusten lisäksi vaikuttanut käyttötalouteen mm. seuraavasti:

Muuta huomioitavaa/ Vähentyneet kustannukset

Kaupunginhallituksen vastuualueella koronatilanteen johdosta etäkokousten johdosta myös matkakustannukset vähentyivät noin 4.600 euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueella kustannusten vähennys oli yhteensä 4.600 euroa.

Perusturvalautakunnan vastuualueella vanhuspalveluissa koulutuskustannukset vähentyivät noin 8.800 euroa, Akaan osuus 6.400 euroa. Vammaispalveluissa vpl-kuljetuspalvelujen käyttö väheni Covid-19 epidemian ja asetettujen rajoitustoimenpiteiden johdosta. Erityisesti ikäihmiset eivät kuljetuspalveluja käyttäneet. Kuljetuspalvelujen vähennys oli Urjalan osalta 41.500 euroa, Akaan osalta käyttö normaalisoi tuu vuoden aikana. Kehitysvammaisten laitoshoidon kustannukset alittuivat alkuperäisestä arviosta yhteensä 50.400 euroa. Osittain syynä saattaa olla ns. normaali vuosittainen tarvevaihtelu esim. lyhytaikaishoitojaksoissa, mutta pääosin syynä on todennäköisesti koronakriisistä aiheutunut palvelujen määrän vähennys. Perusturvalautakunnan vastuualueelle kustannusten vähennykset olivat yhteensä 100.700 euroa, Akaan osuus 56.800 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueelle kasvatus- ja opetuspalveluissa Valkeakoski-opiston kustannukset muodostuivat 64.900 euroa arvioitua pienemmiksi. Vapaa-aikapalveluissa mm. nuorisopalveluissa on ollut yksi nuoriso-ohjaajan vakanssi täyttämättä tammi-maaliskuussa, koska toimintaa ei voitu järjestää normaaliolojen tapaan, vähentävä vaikutus henkilöstökuluihin yhteensä noin 8.500 euroa. Myös matka- ja toimintakulut muodostuivat noin 5.000 euroa pienemmiksi. Kulttuuripalveluissa palvelujen ostot vähentyivät noin 20.000 euroa. Sivistyslautakunnan vastuualueelle kustannusten vähennykset olivat yhteensä 98.400 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen kustannusten vähennykset olivat noin 203.700 euroa, Akaan osuus 159.800 euroa.

Muuta huomioitavaa/ Saatut avustukset

Kaupunginhallituksen vastuualueella hallintopalveluissa kuntavaaleihin maksettiin poikkeuksellisesti koronatukea 1,4 euroa/äänioikeutettu, joten Akaan 13.075 äänioikeutetulla korvaus oli noin 18.300 euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueelle saatut avustukset olivat 18.300 euroa.

Perusturvalautakunnan vastuualueelle sisältyy valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Joulukuun päätöksen mukaan koskien tammi-elokuun hakukierrosta em. valtionavustus on 1.361.866 euroa ja syys-joulukuun hakukierroksen vaikutuksen arvioidaan olevan 486.308 euroa, yhteensä 1.848.174 euroa sisältäen avustuksen testauksen kustannuksiin, tartuntojen jäljittämisen kustannuksiin, rokottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, perusterveydenhuollossa toteutetusta covid-19-taudin sairaalahoidosta aiheutuviin kustannuksiin, erikoissairaanhoidossa toteutetun covid-19-taudin sairaalahoidon kustannuksiin, covid-19-taudin vuoksi potilaalle annetun tehohoidon kustannuksiin ja muihin välittömiin epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Em. valtionavustus kohdentuu perusturvalautakunnan vastuualueelle seuraavasti: sosiaalityö 15.635,40 euroa, vanhuspalvelut 79.549,79 euroa, vammaispalvelut 16.780,13 euroa ja terveydenhuolto 1.736.208,68 euroa. Em. koskee pelkästään Akaan kaupunkia, koska Urjalan kunta on hakenut suoraan omalta osaltaan ao. valtionavustusta. Perusturvalautakunnan vastuualueelle saatut avustukset olivat 1.848.200 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueella kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi luku vuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 20.000 euroa, jonka käyttö kohdentui vuodelle 2021, pakollinen omarahoitusosuus noin 1.100 euroa. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi luku vuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 322.080 euroa, jonka käytöstä noin 195.300 euroa, pakollinen omarahoitus noin 10.300 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Lisäksi Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2022, valtionavustusprosentti 95 %, on 129.000 euroa, jonka käytöstä 22.100 euroa, omarahoitus noin 900 euroa kohdentui vuodelle 2021 ja loput kohdentuu vuodelle 2022. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi luku vuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 18.905 euroa, jonka käytöstä noin 15.200 euroa, pakollinen omarahoitus noin 800 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Lisäksi Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus syksyn 2020 ylioppilastutkinnon lisäresurssitarpeiden korvaamiseen, valtionosuusprosentti 95 %, oli 881 euroa, pakollinen omarahoitusosuus vajaa 100 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Myös Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi luku vuodelle 2021-2023, valtionosuusprosentti 95 %, oli 22.990 euroa, jonka käytöstä noin 4.000 euroa, omarahoitus noin 300 euroa, kohdentui vuodelle 2021 ja loput myöhemmille vuosille. Sivistyslautakunnan vastuualueelle saatujen avustusten seurauksena nettomenojen lisäys oli noin 13.500 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen saatujen avustusten seurauksena nettomenojen vähennys oli 1.853.000 euroa.

Muuta huomioitavaa/ Yhteistoimintakorvaustulot

Perusturvalautakunnan vastuualueella em. seurauksena vanhuspalvelujen tehtävätasolla yhteistoimintakorvaustulot lisääntyivät 17.900 euroa, vammaispalvelussa vähentyivät 40.500 euroa ja terveydenhuollon tehtävätasolla lisääntyivät 360.700 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen yhteistoimintakorvaustulojen lisäys oli noin 338.100 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset sekä kustannusten vähennys ja saadut avustukset ja yhteistoimintakorvaustulot olivat nettomenojen lisäystä noin 172.400 euroa.

Verotulot

Koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

Yhteensä verotulojen lisäys oli noin 359.500 euroa.

Valtionosuudet

Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. Ao. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.

Yhteensä valtionosuuksien vähennys oli noin 96.900 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset sekä kustannusten vähennys ja saadut avustukset yhteistoimintakorvaustulot sekä verotulot ja valtionosuudet olivat nettomenojen vähennystä noin 90.200 euroa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA, 1000 e

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 356,0	17 486,1
Tulorahoituksen korjauserät	-246,1	-4 649,5
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 554,6	-16 000,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561,1	114,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	311,7	6 282,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 571,9	3 232,6
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-8,0	-8,0
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	12 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 893,9	-5 166,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	21 008,3	-8 000,4
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-255,8	3 661,9
Rahoituksen rahavirta	15 850,6	2 487,1
Rahavarojen muutos	278,7	5 719,7
Rahavarat 31.12.	8 942,3	8 663,6
Rahavarat 1.1.	8 663,6	2 943,9

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	-8 489,9	9 757,2
Investointien tulorahoitus, %	17,67	110,07
Lainanhoitokate	0,73	3,29
Kassan riittävyys, pv	22,19	23,69
Asukasmäärä	16 467	16 391

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tulorahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

$$= 100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

(Investointien omahankintameno tarkoittaa rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.)

Investointien tulo-rahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakanasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$$

(Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä: tuloslaskelmasta: toimintakulut – valmistus omaan käyttöön, korkokulut ja muut rahoituskulut, rahoituslaskelmasta: investointimenot, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset).)

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta oli 3.109.900 euroa positiivinen, mikä oli 9.726.700 euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

- Muutoksen taustalla oli erityisesti vuosikatteen heikkeneminen. Vuosikate oli 3.356.000 euroa positiivinen, mikä oli 14.130.100 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Tulorahoituksen korjauserät olivat -246.100 euroa negatiivinen, mikä oli 4.403.400 euroa vähemmän negatiivinen kuin edellisellä vuonna.

Investointien rahavirta oli 18.681.800 euroa negatiivinen, mikä oli 9.077.700 euroa heikompi kuin vuonna 2020.

- Muutoksen taustalla oli erityisesti investointimenojen kasvaminen ja pysyvien vastaavien luovutusvoittojen väheneminen. Investointimenot olivat 19.554.600 euroa, mikä oli 3.553.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Rahoitusosuudet investointimenoihin olivat 561.100 euroa, mikä oli 446.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 311.700 euroa, mikä oli 5.970.400 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 15.571.900 euroa negatiivinen, mikä oli 18.804.400 euroa heikompi kuin vuonna 2020.

Rahoitustoiminnan rahavirta

Antolainauksen muutokset olivat 8.000 euroa, mikä oli 0 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Lainakannan muutokset olivat lisäystä 16.114.400 euroa, mikä oli 17.281.200 euroa enemmän kuin vuoden 2020 vähennys 1.166.800 euroa.

- Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 0 euroa, mikä oli 12.000.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys oli 4.893.900 euroa, mikä oli 272.500 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Lyhytaikaisten lainojen muutos oli lisäystä 21.008.300 euroa, mikä oli 29.008.700 euroa enemmän kuin edellisen vuoden vähennys 8.000.400 euroa.

Muut maksuvalmiuden muutokset olivat vähennystä 255.900 euroa, mikä oli 3.917.800 euroa vähemmän kuin vuoden 2020 lisäys 3.661.900 euroa.

Rahoituksen rahavirta oli 15.850.500 euroa positiivinen, mikä oli 13.363.500 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos oli lisäystä 278.700 euroa, mikä oli 5.441.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

Rahavarat olivat 8.942.300 euroa 31.12.2021, mikä oli 278.700 euroa enemmän kuin 31.12.2020.

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE, 1000 e

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	107 738,5	93 151,7	OMA PÄÄOMA	34 750,5	35 740,4
Aineettomat hyödykkeet	101,8	67,8	Peruspääoma	32 829,0	32 829,0
Muut pitkävaikutteiset menot	101,8	67,8			
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 911,5	-8 845,8
Aineelliset hyödykkeet	80 476,9	65 937,3	Tilikauden yli-/alijäämä	-990,0	11 757,2
Maa- ja vesialueet	9 761,9	9 732,3			
Rakennukset	42 113,2	28 645,7	POISTOERO JA VAP.EHT. VARAUKS.	17,8	20,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 326,6	11 330,9	Poistoero	17,8	20,9
Koneet ja kalusto	466,9	304,6			
Muut aineelliset hyödykkeet	30,3	30,3	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	13 778,0	15 893,5			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	59,2	66,6
Sijoitukset	27 159,8	27 146,6	Valtion toimeksiannot		
Osakkeet ja osuudet	19 488,6	19 483,4	Lahjoitusrahastojen pääomat	59,2	66,6
Muut lainasaamiset	7 655,2	7 647,2	Muut toimeksiantojen pääomat		
Muut saamiset	16,0	16,0			
			VIERAS PÄÄOMA	88 147,9	70 613,1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,0	Pitkäaikainen	37 661,6	41 411,0
Valtion toimeksiannot			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 895,8	40 631,8
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		0,0	Lainat julkisyhteisöiltä	159,5	172,9
			Saadut ennakot	45,7	45,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 236,9	13 289,3	Liittymismaksut ja muut velat	560,6	560,6
Vaihto-omaisuus	0,0	0,0			
			Lyhytaikainen	50 486,3	29 202,1
Saamiset	6 294,6	4 625,7	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 435,9	11 580,6
Pitkäaikaiset saamiset	131,1	131,1	Lainat julkisyhteisöiltä	13,4	13,3
Myyntisaamiset	68,9	68,9	Lainat muilta luotonantajilta	52,8	44,5
Lainasaamiset	52,2	52,2	Saadut ennakot	148,5	110,7
Muut saamiset	10,0	10,0	Ostovelat	10 650,0	8 934,2
Lyhytaikaiset saamiset	6 163,5	4 494,6	Liittymismaksut ja muut velat	1 214,6	1 013,3
Myyntisaamiset	1 550,3	1 384,3	Siirtovelat	6 971,1	7 505,5
Lainasaamiset	207,8	205,8			
Muut saamiset	2 376,5	1 598,2	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	122 975,4	106 441,0
Siirtosaamiset	2 028,9	1 306,3			
Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,0	0,0	TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
			Omavaraisuusaste, %	28,3	33,6
Rahat ja pankkisaamiset	8 942,3	8 663,6	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,2	54,6
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	1 921,5	2 911,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	122 975,4	106 441,0	Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas	117	178
			Lainakanta 31.12., 1000 e	68 557,5	52 443,1
			Lainakanta 31.12., e/ asukas	4163	3 200
			Lainasaamiset 31.12., 1000 e	7 655,2	7 647,2
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	78 304,8	62 678,2
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/ asukas	4 755	3 824
			Asukasmäärä	16 467	16 391

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaisiin pääomaeriin.

Taseen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$= 100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

(Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.)

Omavaraisuusaste, % -tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

(Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötulojen valtionosuuksista.)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

$= \text{edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}$

Kertynyt yli-/alijäämä -tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas

$= (\text{edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasmäärä (tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukainen kunnan asukasmäärä)}$

Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas -tunnusluku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

$= \text{sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tase

Taseen vastaavaa ja vastattavaa oli yhteensä 122.975.400 euroa, mikä oli 16.534.400 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat olivat 107.738.500 euroa, mikä oli 14.586.700 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

- Aineettomat hyödykkeet olivat 101.800 euroa, mikä 34.000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Aineelliset hyödykkeet olivat 80.476.900 euroa, mikä oli 14.539.600 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Aineellisten hyödykkeiden muutos johtuu vuoden aikana tehdyistä investoinneista sekä investointien suunnitelman mukaisista poistoista ja alaskirjauksista.
- Sijoitukset olivat 27.159.800 euroa, mikä oli 13.200 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitusten muutos johtuu vuoden aikana tehdyistä ostoista.

Toimeksiantojen varat olivat 0 euroa, mikä oli sama kuin vuonna 2020.

Vaihtuvat vastaavat olivat 15.236.900 euroa, mikä oli 1.947.600 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

- Saamiset olivat 6.294.600 euroa, mikä oli 1.668.900 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Rahat ja pankkisaamiset olivat 8.942.300 euroa, mikä oli 278.700 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Rahoihin ja pankkisaamiin sisältyy 71.700 euroa konsernitilillä olevien tytäryhtiöiden velkaa.

Vastattavaa

Oma pääoma oli yhteensä 34.750.500 euroa, mikä oli 990.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Muutos johtuu vuoden 2021 tilikauden alijäämästä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset olivat 17.800 euroa, mikä oli 3.100 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Muutos johtuu poistoeron suunnitelmallisesta muutoksesta.

Toimeksiantojen pääomat olivat 59.200 euroa, mikä oli 7.300 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Muutos johtuu valtionperintöjen muutoksesta.

Vieras pääoma oli 88.147.900 euroa, mikä oli 17.534.800 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

- Kaupungin lainakanta oli 68.557.500 euroa 31.12.2021, mikä oli 16.114.400 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Ao. summaan sisältyi konsernitilivelkaa tytäryhtiöille 52.800 euroa. Lainakanta oli 4.163 euroa/asukas, mikä on 687 euroa enemmän kuin Manner-Suomessa keskimäärin.

5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

KOKONAISTULOT JA -MENOT VUONNA 2021

TULOT	1000 e	%
Toiminta		
Toimintatuotot	23 998,8	16,3 %
Verotulot	66 852,6	45,3 %
Valtionosuudet	34 427,2	23,3 %
Korkotuotot	315,9	0,2 %
Muut rahoitustuotot	388,6	0,3 %
Satunnaiset tuotot		0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-246,1	-0,2 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561,1	0,4 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	311,7	0,2 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	21 008,3	14,2 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	147 618,1	100,0 %
MENOT	1000 e	%
Toiminta		
Toimintakulut	121 903,7	82,9 %
- Valmistus omaan käyttöön	-33,0	0,0 %
Korkokulut	757,4	0,5 %
Muut rahoituskulut	-1,0	0,0 %
Satunnaiset kulut		0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		0,0 %
+/- Pakollisten varausten muutos		0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	19 554,6	13,3 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	8,0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 893,9	3,3 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0 %
Oman pääoman vähennykset		0,0 %
Kokonaismenot yhteensä	147 083,6	100,0 %

6 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty, kpl	Ei-yhdistelty, kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiö		
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	2	
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		
Yhteensä	12	

(Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa) ei ole em. huomioitu.)

6.2 KONSERNIRAKENNE

Akaan kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt	Omistusosuus
Akaan Vuokra-asunnot (aik. Viialan Asuntotuotanto Oy)	100,00 %
Kiinteistö Oy Aravaniitty	100,00 %
Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	100,00 %
Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo	82,00 %
Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	77,10 %
Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä	71,93 %

Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa)

Akaan konsernitilinpäätökseen sisältyvät kuntayhtymät	Osuus peruspääomasta
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä	26,13 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	4,19 %
Pirkanmaan liitto ky	3,16 %
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	0,46 %

Akaan konsernitilinpäätökseen sisältyvät osakkuusyhteisöt	Omistusosuus
Kiinteistö Oy Viialan Teponkuja 3	49 %
Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistöt Oy	35 %

6.3 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Akaan valtuusto hyväksyi uuden hallintosäännön kokouksessaan 6.2.2021 § 6. Voimaantuloa myöhennettiin 1.8.2021 lukien valtuuston päätöksellä 21.4.2021 § 36, lisäyksiä tai muutoksia tehtiin 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121. Hallintosäännön 25 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä kaupungin johtoryhmä. Hallintosäännön 26 §:n mukaan konsernijohtoon tehtävät ja toimivallan jako on seuraava:

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä konserni- ja omistajaohjeen mukaisesti
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
7. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista ja nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin
8. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille ja kaupunkia edustaville yhtiöiden hallituksen jäsenille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Akaan kaupungin konserniohje hyväksyttiin valtuustossa 25.3.2009 § 36. Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

6.4 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Tytäryhteisöt

Akaan Vuokra-asunnot Oy, omistusosuus 100 %

Vuokrausaste oli 77 %. Vuokrausaste 2021 laski, mutta asukasvaihtuvuus pieni.

Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 hyväksyä Akaan Vuokra-asunnot Oy:n ostotarjouksen eräistä kiinteistöistä ja määrääloista yhteensä hintaan 67.000 euroa.

Kiinteistö Oy Aravaniitty, omistusosuus 100 %

Asuntojen vuokrausaste oli 94 %. Käyttöaste nousi.

Yhtiö on velkasaneerauksessa 28.2.2035 saakka.

Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6, omistusosuus 100 %

Vuonna 2020 valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavelkaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m² ja kiinteistön pinta-ala 4.886 krsm² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksettiin 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020. Toiminta käynnistyi kokonaisuudessaan vuonna 2021.

Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa)

Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie 1, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie 1, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021.

Kaupungin muut tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalo, omistusosuus 82 %

Akaan kaupunki on päättänyt myydä omistamansa Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalon osakkeet. Myynti ei ole toistaiseksi toteutunut.

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä, omistusosuus 71,93 %

Käytössä olevien liiketilojen osuus kaikista liiketiloista oli 75 %. Tavoitteena on pitää koko kiinteistön liiketilakapasiteetti käytössä. Kiinteistön kapasiteetin tyhjäkäynnin minimoinnilla päästään myös hyvään ekologis-taloudelliseen kiinteistönpitoon.

Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus, omistusosuus 77,1 %

Kaupungin päätös toimintojen siirtämisestä pois Virastokeskuksesta pysäytti rakennukseen investoinnit. Vastedes pyritään pitämään tarvittavat toiminnot kunnossa niin kauan, kunnes rakennus on tyhjä työntekijöistä.

Ulkopuolinen kiinteistöarvioija tekee kiinteistöstä arvion omistajittain / tiloittain. Arvio saadaan kevään 2022 aikana.

6.5 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaihteittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä.

Kiinteistö Oy Säästötalon osakkeet ovat edelleen myynnissä. Talousarvioon 2021 sisältyneisiin ja toteutumatta jääneisiin tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvän Akaan Portin myynnin eli Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän osakkeiden myynti ulkopuoliselle ostajalle jatkuu jollakin aikataululla.

Kiinteistö Oy Akaan Elehallien osalta odotetaan oikeusprosessin päätöstä.

6.6 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konsernivalvonnan järjestämisen selontekoa varten on otettava kantaa esimerkiksi seuraavassa yhteenvedossa esitettyihin konsernivalvonnan kohdealueisiin.

Säännöt ja ohjeet

- Kaupungin hallintosäännössä ja konserniohjeessa on toimintaa ohjaavia määräytyksiä.

Edustajien ohjeistaminen

- Kaupunkia tytäryhteisöissä edustavat ovat hankkineet tarvittaessa ohjeistusta ja selvittäneet kaupungin kantaa käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat ohjeistaneet kaupungin edustajia kaupungin puhe- ja äänivallan käyttämisessä. Kaupunginhallitus nimeää konserniyhteisöjen edustajat ja ohjeistaa tarvittaessa myös kaupungin yhtiökokous/vuosikokousedustajat sekä muut konserniyhteisöjen edustajat päätöksentekoa varten.

Raportointi, seuranta ja arviointi

- Tytäryhtiöt ovat olleet huomioituna talousarviossa ja talouskatsausten yhteydessä on seurattu toteutumista. Tytäryhteisöt ovat raportoineet poikkeamista ja tavoitteiden saavuttamisen vaarantumisesta kaupungin hallintoa tarvittaessa nopeasti. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman seuranta ja analysointia on tehty sekä tytäryhteisöissä että kaupungilla.

Keskittetyt konsernitoiminnot

- Konserniohjeessa edellytetään keskitettyjen konsernitoimintojen käyttöä. Tilintarkastuksen kilpailuttaminen tytäryhtiöille on tehty samalla kuin kaupungille. Myös pankkipalvelut on kilpailutettu, jossa Akaan Vuokra-asunnot Oy on ollut mukana jo kilpailutusvaiheessa. Myös Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus, Kiinteistö Oy Aravaniitty ja Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo ovat olleet mukana konsernitilissä. Akaan Vuokra-asunnot Oy:llä on ollut 130.000 euron luottolimiitti konsernitiliin maksuvalmiuden turvaamiseksi ja vuoden 2020 loppupuolella sitä korotettiin 160.000 eurolla 290.000 euroon kaupungin ja yhtiön välisten tontti-kauppojen mahdollistamiseksi. Vuoden 2019 aikana oli sekä tilintarkastus- että pankkipalvelukilpailutus. Tilintarkastussopimus on vuosille 2019-2022, optiovuodesta 2023 päätetään erikseen. Uusi pankkipalvelusopimus on ajalle 1.1.2020-31.12.2024. Henkilöstöhallinnossa yhtiöt noudattavat kaupungin henkilöstö- ja palkkapolitiikkaa soveltuvin osin ja saavat toimintaohjeita kaupungin henkilöstöjohtajalta.

Riskienhallinta

- Riskienhallinta on osa tytäryhtiöiden jokapäiväistä toimintaa - tiedostetaan ja minimoidaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Vakuutukset vähentävät vahinkotapahtumiin liittyviä riskejä. Teknisen toimivuuden osalta korjausten ennakkoiva suunnittelu ja luotettava toteutus on olennaista. Vuoden 2020 aikana Akaan kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 218 mm. että kaupungintaloon ei lähdetä tekemään enää merkittäviä investointeja ja että kaupungintalo tyhjennetään kaupungin toimintojen osalta vuoden 2020 loppuun mennessä tai viimeistään siihen mennessä, kun on valmius muuttaa Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän omistamiin tiloihin Akaan Porttiin. Kaupungintalon 3 krs:n henkilöstö muutti Akaan Portin tiloihin helmikuussa 2021. Talousarvion 2021 ja 2022 yhteydessä on todettu seuraavasti: Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaiheittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remonteja kohteeseen ei enää tehdä. Vuonna 2021 jatkettiin tonttikauppoja Akaan Vuokra-asunnot Oy:n kanssa: Akaan kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 hyväksyä Akaan Vuokra-asunnot Oy:n ostotarjouksen eräistä kiinteistöistä ja määrääloista yhteensä hintaan 67.000 euroa.

Akaan kaupungin konsernirakenne

- Akaan kaupungin kaupunkikonserni ei ole kovin laaja eikä rakenteeltaan monimutkainen. Tämä antaa hyvän lähtökohdan konsernivalvonnan järjestämiselle. Kaupunkikonsernin merkittävien tytäryhteisö on Akaan Vuokra-asunnot Oy. Sen tarkoitus ja tehtävät sekä taloudelliset vastuut ovat kaupungin kannalta merkittäviä. Vuoden 2020 aikana valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavelkaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m² ja kiinteistön pinta-ala 4.886 krsm² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtovero maksettiin 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020. Toiminta käynnistyi kokonaisuudessaan vuonna 2021. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset huomioiden niin, että takauksen

määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie 1, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie 1, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021. Talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 sisältyviin uusiin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyi Elematic-hallien yhtiöittäminen (asiasta tulee tehdä erilliset päätökset) lisäksi Akaan Portin myynti eli Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän osakkeiden myynti ulkopuoliselle ostajalle, mikä ei toistaiseksi toteutunut. Kiinteistö Oy Säästötalon osakkeet ovat edelleen myynnissä.

Vuonna 2021 BDO Oy teki omistajaohjauksen tuloksellisuuden arvioinnin, jossa arvioitiin omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta. Kaupunginhallitus merkitsi raportin tiedoksi 8.6.2021 § 181 ja velvoitti kaupungin eri toimijat toteuttamaan arvioinnissa esiin nousseita suosituksia.

Em. perusteella voidaan todeta, että kaupungin konsernivalvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on pääsääntöisesti asianmukaisesti järjestetty. Suunnitelmissa on konserniohjeen päivittäminen. Talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmaan 2022-2026 sisältyi ensimmäisen kerran myös tytäryhtiöittäin riskienhallintaosuus sisältäen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman.

6.7 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

	2021	2020
Toimintatuotot	74 746,6	71 150,9
Toimintakulut	-170 101,7	-157 126,9
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/ tappiosta	528,2	530,7
Toimintakate	-94 826,9	-85 445,3
Verotulot	66 852,6	64 150,0
Valtionosuudet	37 078,3	39 506,4
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	326,4	317,0
Muut rahoitustuotot	438,2	436,3
Korkokulut	-1 097,0	-463,9
Muut rahoituskulut	-94,0	-98,4
Vuosikate	8 677,6	18 402,1
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 196,6	-8 693,3
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		-69,8
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 481,0	9 639,0
Tilinpäätössiirrot	0,5	0,5
Tilikauden verot	-328,7	-226,7
Laskennalliset verot	-8,6	-18,2
Vähemmistöosuudet	-620,2	-408,8
Tilikauden yli-/alijäämä	524,0	8 985,8

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,9	45,3
Vuosikate/Poistot, %	120,6	210,0
Vuosikate, e/asukas	527,0	1 122,7
Asukasmäärä	16 467	16 391

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 677,7	18 402,1
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-328,7	-226,8
Tulorahoituksen korjauserät	-134,8	-2 548,6
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-22 861,2	-19 500,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561,1	114,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	151,8	4 017,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 934,1	258,3
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	4,8	-3,1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 124,3	16 451,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 282,7	-6 356,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19 664,2	-8 344,9
Oman pääoman muutokset	-843,1	-416,8
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-12,2	-47,0
Vaihto-omaisuuden muutos	-24,0	-62,1
Saamisten muutokset	-1 401,3	-1 426,6
Korottomien velkojen muutokset	1 801,1	6 033,4
Rahoituksen rahavirta	16 031,1	5 827,5
Rahavarojen muutos	2 097,0	6 085,8
Rahavarat 31.12.	15 423,8	13 173,8
Rahavarat 1.1.	13 326,7	7 088,0

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	-17 826,5	-1 631,2
Investointien tulorahoitus, %	38,91	94,93
Lainanhoitokate	1,53	2,77
Kassan riittävyys, pv	28,23	26,20

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	134 246,7	115 362,4	OMA PÄÄOMA	33 988,9	31 780,3
Aineettomat hyödykkeet	1 825,3	1 283,7	Peruspääoma	32 829,0	32 829,0
Aineettomat oikeudet	277,5	181,2	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	9,3	9,3
Muut pitkävaikutteiset menot	1 356,4	959,0	Arvonkorotusrahasasto	22,6	22,6
Ennakkomaksut	191,4	143,5	Muut omat rahastot	18,7	11,1
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	585,2	-10 077,5
Aineelliset hyödykkeet	114 837,3	96 609,6	Tilikauden yli-/alijäämä	524,1	8 985,8
Maa- ja vesialueet	10 965,8	10 729,6			
Rakennukset	69 086,5	53 304,7	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 466,5	1 273,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 561,1	12 461,1			
Koneet ja kalusto	2 833,7	2 818,5	PAKOLLISET VARAUKSET	1 237,4	1 135,8
Muut aineelliset hyödykkeet	51,0	51,1	Eläkevaraukset		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	16 339,2	17 244,6	Muut pakolliset varaukset	1 237,4	1 135,8
Sijoitukset	17 584,1	17 469,1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	468,7	473,9
Osakkuusyhteisöosuudet	626,3	550,0			
Osakkeet ja osuudet	9 229,1	9 193,7	VIERAS PÄÄOMA	125 637,7	105 642,7
Joukkovelkakirjasaamiset			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	62 274,9	62 285,3
Muut lainasaamiset	7 675,3	7 672,0	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	719,2	740,2
Muut saamiset	53,4	53,4	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	33 733,2	13 493,9
			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	28 910,4	29 123,3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	308,0	301,0			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	162 799,2	140 305,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 244,5	24 642,4			
Vaihto-omaisuus	587,5	563,5	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Saamiset	12 233,2	10 904,4	Omavaraisuusaste, %	21,8	23,6
Pitkäaikaiset saamiset	141,5	169,7	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,2	60,3
Lyhytaikaiset saamiset	12 091,7	10 734,7	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	1 109,3	-1 091,7
			Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas	67	-67
Rahoitusarvopaperit	78,3	90,1	Konsernin lainat, e/asukas	5 830	4 623
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	96 008,1	75 779,2
Rahat ja pankkisaamiset	15 345,5	13 084,4	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 e	7 675,3	7 672,0
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	113 256,3	92 643,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	162 799,2	140 305,8	Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/ asukas	6 878	5 652
			Kunnan asukasäärä	16 467	16 391

Konsernin omavaraisuusaste prosentteina lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} + \text{saadut ennakot})$

(Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.)

Muutoin konsernintaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla kuin kunnan taseen tunnusluvut.

7 KESKEISET LIITETIEDOT

	Kaupunki 2021 euro	2020 euro	Konserni 2021 euro	2020 euro
Pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset				
Takuuvaraus				
Muut pakolliset varaukset			1.229.542	1.132.601
Vastuusitoumukset				
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Takaukset	8.373.402	8.893.876	8.373.402	8.893.876
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta	4.638.345	5.009.176	4.638.345	5.009.939
Muut taloudelliset vastuut				
Täytetakuukset	591.161	726.915	591.161	726.915
Muut liitetiedot				

8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

8.1 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden 2021 tulos on 993.124,27 euroa alijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 3.137,38 euroa, joka on Toijalan Moottoritien sisääntulon rakentamiseen kohdistuvaa poistoeron vähennystä.
- tilikauden alijäämä 989.986,89 euroa kirjataan taseessa oman pääoman erään tilikauden yli-/alijäämä.

8.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Vuoden 2021 alussa taseen yli-/alijäämätilillä on edellisiltä tilikausilta ylijäämää 2.911.476,17 euroa. Vuoden 2021 tilinpäätöksen jälkeen taseen yli-/alijäämätilillä on ylijäämää yhteensä 1.921.489,28 euroa.

Akaan kaupungin vuoden 2022 talousarvio on lähtökohdaltaan 1.857.800 euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuodet 2022-2026 yhteensä 1.321.542 euroa ylijäämäinen. Lähtökohtaisesti talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmaan 2022-2026 on sisällytetty valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymien talouden tasapainottamisohjelmien mukaiset toimenpiteet sekä valtuuston talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 ja talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 hyväksymisen yhteydessä päättämät tasapainottamistoimenpiteet. Huomioitavaa on, että ilman 1.425.800 euron tasapainottamisriiviä kaikki suunnitelmavuodet olisivat alijäämäisiä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Vuoden 2022 aikana viimeistään tammi-kesäkuun talouskatsauksen jälkeen tehdään ns. "perälautatar-kastelu", jolloin arvioidaan mahdollisten käyttöön otettavien lisätoimenpiteiden tarve ja tehdään tarvittavat päätökset.

TOTEUTUMISVERTAILU

9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

9.1 TOIMIELIN: KAUPUNGINHALLITUS VASTUUHENKILÖ: HENKILÖSTÖJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kaupunginhallituksen vastuualue käsittää hallintopalvelujen tehtävätason, joka muodostuu seuraavista tulosalueista:

Luottamustoimielimet

Luottamustoimielinten tulosalue käsittää kaupungin toimielinten ja kaupunginjohtajan toiminnan. Akaan kaupungin toimielimiä ovat keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto, elinvoimalautakunta, perusturvalautakunta, yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunta, perusturvaliokunnan yksilöjaosto, sivistyslautakunta, tekninen lautakunta ja valmistelutoimielin. Lisäksi Akaan kaupungissa toimii vaikuttamistoimieliminä vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalue käsittää päätösten valmistelun ja täytäntöönpanon sekä toimistopalvelut sisältäen kaupungintalon neuvonnan ja arkistoinnin palvelut. Vuoden 2021 alusta keskitetyt toimistopalvelut purettiin ja suurin osa palvelusihteereistä ja hallintosihteereistä siirtyi toimialoilte.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalvelujen tulosalue käsittää kaupungin tietohallinnon yhteistyön sopimuskumppaneiden kanssa, mm. Valkeakosken kaupunki, oman sisäverkon ylläpidon sekä operatiivisten ohjelmien pääkäyttäjätoiminnan. Valkeakosken kaupungin tietohallinto tuottaa tietohallintopalvelut koko seutukunnalle. Seutukunnan kunnat ovat sitoutuneet sopimuksella ottamaan käyttöönsä Valkeakosken kaupungin kanssa yhteiset tietojärjestelmät. Kokonaisuutta hallitaan seutukunnan yhteisellä johtokunnalla.

Talouspalvelut

Talouspalvelujen tulosalue käsittää taloussuunnittelun, talouden seurannan ja raportoinnin, rahoituksen sekä keskitetysti hoidettavan kirjanpidon, osto- ja myyntilaskutuksen, maksuliikenteen ja perintätoimen hoidon sekä talouspalveluihin ja kilpailuttamiseen liittyvän ohjeistuksen ja neuvonnan.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujen tulosalue käsittää henkilöstöhallinnon ja palkkatoimiston, jotka tuottavat keskitetysti henkilöstöhallinnolliset tukipalvelut toimialoilte. Lisäksi henkilöstöpalvelut vastaa keskitetysti työnantajapolitiikasta, sen linjauksista ja ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja koko henkilöstölle. Henkilöstöjohtaja toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja hallintotoimen toimialajohtajana. Työhyvinvointikoordinaattori aloitti kaupungin organisaatioon perustetussa uudessa tehtävässä huhtikuussa.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
I. Akaa on vireä elinvoimakunta	Tasapainoinen kuntatalous	Taseen yli-/alijäämä	Taseeseen kertynyt alijäämä vähenee v. 2021.	Vuoden 2021 alussa taseen ylijäämä on 2.911.476,17 euroa. Vuoden 2021 alijäämä on 989.986,89 euroa. Vuoden 2021 lopussa	Toteutuu osittain

				taseen ylijäämä on 1.921.489,28 euroa.	
3. Akaassa asioi- daan sähköisesti	Asiakas saa palvelua 24/7	Sähköisten asiakaspalve- luprosessien määrä	Tavoite lisätä sähköisiä asiakaspalveluprosesseja 2% vuositaitiin.	Tavoite on toteutunut asiakasnäkökulmasta. Asiakkaille on tuotu 8-10 uutta sähköistä asiakaspolkua uuden internet-sivuston myötä. Akaa on myös hankkinut vuoden 2021 lopussa uuden sähköisten lomakkei- den alustan e-Palvelun käyttöön. Tällä väli- neellä saadaan hel- posti tehtyä sähköisiä lomakkeita uusiin asia- kaspolkuihin.	Toteutuu

Tuotantotavoitteet

Strateginen pää- määrä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
9. Akaan hen- kilöstö viihtyy työssään	Työhyvinvointi li- sääntyy	Sairauspoissaolojen määrä Terveellinen ja tur- vallinen työympä- ristö Henkilöstön tervey- den ja toimintakyvyn ylläpito ja edistämi- nen Yhteiset käytänteet ja toimintatavat	Vähennys 1 pv./hlö vuo- teen 2020 verrattuna Otetaan käyttöön säh- köinen riskien arviointi - työkalu ja riskien arvioin- nit tehty 100 %:sti Hyväksytyt toimintamallit aktiivisessa käytössä (var- hainen tuki, korvaava työ, työterveysneuvotte- lut, kuntoutus) yhteis- työssä työterveyshuollon kanssa siten, että pitkit- tyneissä työkyvyttömyys- tilanteissa löydetään no- peammin pysyviä ratkai- suja siten, että sairaus- poissaolot vähenevät 1 pv./hlö Järjestetään esimiesinfo- jen lisäksi 2 - 3 "esi- miestreeniä" sovituista teemoista	Vähennys vuoteen 2020 verrattuna 1,36 pv. Sähköistä alustaa ei ole otettu käyttöön, riskienar- viointien toteutumisesta ei tietoa, koska on työyksiköi- den vastuulla Hyväksytty henkilöstöjaos- tossa - Varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamalli 28.10.2021/§ 8 - Hyvä käytös sallittu 28.10.2021/§ 89 - Henkilöstön työhyvinvoin- tisuunnitelma 16.9.2021/§ 65 - Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 20.5.2021/§ 38 Työterveysneuvotteluita oli 47, tuunatun työn käyttö li- sääntynyt (31 hlö, 608 työ- päivää) Esimiestreenit järjestetty ai- heesta "Elämää Koronan jälkeen" 14. - 16.9.2021 ja	Toteutuu

				Virtaa ja voimaa, uusia ajatuksia - työstä irtautuminen 14.12.2021	
	Palkkausjärjestelmää ja palkitsemista kehitetään	Palkkausjärjestelmien uudistustyö	Tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmät kaikkien sopimusalojen osalta päivitetty ja otettu käyttöön järjestelyerien jakamiseksi Henkilökohtaisen lisän myöntämisperusteet päivitetty ja otettu käyttöön järjestelyerien jakamiseksi	Tehtävien paikalliset arviointijärjestelmät päivitetty keväällä 2021 kaikkien sopimusalojen osalta (KVTES, SOTE; OVTES, TS, LS) Henkilökohtaisen lisän arviointijärjestelmää ei päivitetty	Toteutuu
10. Akaa on hyvä kumppani	Tehokas ja laadukas asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta	Tiedonhallintalain edellyttämien toimenpiteiden valmiusaste	Tiedonhallintalain §:ien 17, 19, 26 ja 27 edellyttämät toimenpiteet valmiina vuoden loppuun mennessä	Toimenpiteet ovat toteutuneet muuten, mutta sähköistä arkistoa Akaalla ei ole käytössä.	Toteutuu osittain

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	12/2021
Kokousmäärät				
Keskusvaalilautakunta	4	0	6	9
Tarkastuslautakunta	6	7	6	8
Valtuusto	9	7	8	11
Kaupunginhallitus	20	25	20	22
Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	7	8	8	8
Elinvoimalautakunta	8	11	9	11
Perusturvavaliokunta	5	4	9	1
Perusturvavaliokunnan yksilöjaosto	3	4	4	2
Perusturvalautakunta yta	8	11	9	9
Sivistyslautakunta	14	12	9	10
Tekninen lautakunta	10	16	11	11
Puheenjohtajakoalitio 31.7.2021 asti/ Valmistelutoimielin 1.8.2021 lukien	2	4	4	2
YT-toimikunta	6	6	7	8
Vanhus- ja vammaisneuvosto 31.5.2021 asti	7	4	3	5
Vanhusneuvosto 1.6.2021 lukien	0	0	3	3
Vammaisneuvosto 1.6.2021 lukien	0	0	3	2
Nuorisovaltuusto	3	6	4	5
Hyvinvointikeskuksen rakennustoimikunta 20.2.2018 lukien (aiemmin ohjausryhmä)	6	7	5	4

Kylmäkosken koulun rakennustoimikunta 8.5.2018 lukien (aiemmin ohjausryhmä)	5	0	0	0
Viialan yhtenäiskoulun rakennustoimikunta	0	15	10	8
Keskuskeittiön rakentamistoimikunta	0	2	8	5
"Toijalan kouluratkaisut -rakentamistoimikunta"	0	0	4	0

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Luottamustoimielimet

Vuonna 2021 toimitettiin kuntavaalit. Koronapandemia siirsi kuntavaaleja siten, että vaalit toimitettiin 18.4.2021 sijaan vasta 13.6.2021. Toimielinten toimikautta jatkettiin vaalien siirtämisen johdosta 31.7.2021 saakka. Lisäksi valmistauduttiin 23.1.2022 järjestettäviin maakuntavaaleihin.

Keskeisenä asiana oli talouden tasapainottamisohjelmien sekä strategian ja sen toimenpideohjelmien toteuttaminen.

Valtuusto hyväksyi helmikuussa uuden hallintosäännön 1.6.2021 lukien ja huhtikuussa täsmennettiin voimaantulo 1.8.2021 lukien valtuuston toimikauden siirtymisen vuoksi. Loppuvuoden aikana valtuusto teki myös pari päivitystä hallintosääntöön.

Vuoden 2021 aikana varmistui sote- ja maakuntauudistuksen toteutuminen vuoden 2023 alusta lukien. Akaan kaupunginjohtaja nimettiin jäseneksi Pirkanmaan hyvinvointialueen väliaikaiseen valmistelutoimielimeen ajalle 1.7.2021-28.2.2022.

Koronatilanteen johdosta valmiusjohtoryhmä linjasi aktiivisesti kaupungin toimenpiteitä. Mm. luottamustoimielimet siirtyivät sähköiseen etäkokouskäytäntöön ja kaupungin henkilöstölle annettiin vahva etätyösuositus. Linjaukset tuotiin säännöllisesti kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalue organisoitiin vuoden 2021 alusta uudelleen siten, että hallintopalveluihin jäi vain yhteiset koko kaupunkia palvelevat toimistopalvelut ja suoraan toimialoja palvelevat palvelusihteerit ja hallintosihteerit siirtyivät toimialoille. Muutoksen myötä työnjako tehostuu ja yhteistyö toimialoilla yksinkertaistuu. Toimialoille siirtyi yhteensä 13 vakanssia. Muutoksen jälkeen toimistopalveluissa on hallintojohtajan alaisuudessa 3 vakanssia.

Hallintopäällikkö jäi opintovapaalle ajalle 1.1.-30.4.2021 ja hänen sijaisensa aloitti 4.1.2021. Lisäksi opintovapaalle jäänyt hallintopäällikkö irtisanoutui 1.6.2021 lukien, jonka johdosta alkoi rekrytointiprosessi. Hallintopäällikön sijaisen virkasuhdetta jatkettiin vaiheittain lokakuun puoliväliin. Valtuusto valitsi uuden hallintojohtajan syyskuussa ja uusi hallintojohtaja aloitti 1.11.2021.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalveluissa tarkasteltiin erityisesti digitalisaation hyödyntämistä toiminnassa. Yhteistyö digitalisaatiohankkeissa on aloitettu Valkeakosken kaupungin kanssa ja on pyritty neuvottelemaan sellaisesta yhteistyöstä, jossa myös Akaan tarpeet huomioidaan entistä paremmin. Lisäksi Akaan digitalisaatiohankke on käynnistynyt seutukunnalla Kuntien Tieran selvityshankkeen. Jotta digitalisaatiota voidaan kehittää, pitää perustietotekniikka olla kunnossa sekä yhteistyö toimijan kanssa ketterää.

Vuoden 2021 aikana on yhdessä Valkeakosken kanssa selvitetty, miten jatkossa tuotetaan perustietotekniikkapalvelut. Kuntien Tiera Oy on kuntien kokonaan omistama yhtiö, jonka omistajat voivat ostaa siltä palveluita kilpailuttamatta. Valkeakosken, Akaan ja Urjalan johtoryhmät sekä luottamushenkilöt keskustelevalle keväällä 2022 aikana siitä, vaihdetaanko perustietotekniikan toimittajaksi Kuntien Tiera Oy.

Myös Valkeakosken kanssa perustettavaa yhteistä sovellusasiantuntijayksikköä valmisteltiin ja Akaan kaupungin puolella asiasta tehtiin myönteisiä päätöksiäkin. Yhteinen yksikkö ei toteudu, koska vuoden 2022 alkupuolella Valkeakoski vetäytyi hankkeesta.

Alue-Pegasos yhteistyö on siirtynyt toimintavaiheeseen. Hyvinvointialue sekä kunnat ovat järjestäytyneet niin, että ohjelmisto saadaan käyttöön vuoden 2023 alusta koko Pirkanmaan laajuisesti. Muutoksia tulee erityisesti rekisterinpitäjiin ja näin ollen tietosuojaan. Akaan tietohallinto on tehnyt tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa myös muun tietotekniikan osalta, tietoja on kerätty ja kerätään edelleen, jotta hyvinvointialue voi aloittaa toimintansa 2023 alusta.

Tietohallintopalveluissa tapahtui loppukesästä henkilömuutoksia sovellusasiantuntijan tehtävässä oppisopimuskoulutettavan työsuhteen päättyessä 9.8.2021 ja uuden sovellusasiantuntijan aloittaessa 1.9.2021.

Koronatilanteen johdosta tietohallinto oli keskeisessä roolissa edesauttamassa ja tukemassa mm. etäkokoustamiseen ja etätyöskentelelyn siirtymistä.

Talousspalvelut

Talousspalveluissa taloushallinnon ohjelmistokokonaisuus päivitettiin Kuntamalliin vuosina 2019-2020. Kuntamallin käyttöönotto toi uudistuksen mm. tiliointirakenteeseen, joten muutos näyttyi laajasti koko organisaatiossa. Vuodesta 2021 lukien toimintaan vaikuttaa kuntien talousraportointiuudistus.

Talousspalveluissa jatkui alkuvuoden aikana kirjanpito-päällikön rekrytointiprosessi, koska loppuvuonna 2020 sekä virkaan valittu että varalle valittu peruivat tulonsa. Lisäksi eläköityvän kirjanpito-päällikön kanssa neuvoteltiin ja sovittiin työsuhteen jatkumisesta suunniteltua pidemmäksi ajaksi. Uusi kirjanpito-päällikkö aloitti 19.4.2021. Kirjanpitäjän tultua valituksi kirjanpito-päälliköksi alkoi kirjanpitäjän rekrytointiprosessi ja uusi kirjanpitäjä aloitti 9.6.2021. Palvelusihteeri tuli valituksi kirjanpitäjäksi ja em. johdosta oli loppuvuoden henkilöstöressurssina määräaikainen palkkatuettu työntekijä. Em. työntekijä aloitti palvelusihteerin toimessa oppisopimuksella vuoden 2022 alussa. Osa-aikaisen, 60 % ja määräaikaisen palvelusihteerin vakanssia jatkettiin määräaikaisena ajalle 1.5.2021-30.5.2023.

Kaupunginhallitus hyväksyi uuden laskutus- ja perintäohjeen 23.11.2021 § 383.

Vuoden 2023 alusta toteutuvan sote- ja maakuntauudistuksen johdosta tehtiin erilaista selvittelytyötä yms.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluissa keskityttiin erityisesti strategisessa henkilöstöohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtäävät erilaiset toimenpiteet ovat tuottaneet toivottua tulosta, koska niiden määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 1,36 päivää henkilötyövuotta kohden.

Työterveyshuollon toimijana jatkoi edelleen Terveystalo Oy. Yhteistyötä työterveyshuollon asiantuntijoiden kanssa on jatkettu aktiivisesti siten, että tavoitteena on entistä enemmän suunnata työterveyshuollon panostuksia ennaltaehkäisevään toimintaan, ennaltaehkäisevän toiminnan kustannukset olivat 63 %. Lisäksi työkyvyn ylläpitoa on tuettu ja pitkittyneissä työkyvyttömyystilanteissa on pyritty löytämään nopeammin pysyviä ratkaisuja. Työterveysneuvotteluita oli 47. Esihenkilöitä on tuettu edelleen varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamallin käytössä. Tässä työssä merkittävä rooli on ollut työhyvinvointikoordinaattorilla, joka aloitti työt huhtikuussa.

Esihenkilöille järjestettiin kahdet "esihenkilötreenit", joiden avulla on vahvistettu ja kehitetty esimiesten osaamista päivittäisjohtamisessa ja tarjottu mahdollisuus vertaistukeen. Lisäksi koko henkilöstölle järjestettiin koulutusta työyhteisötaitoista.

1.4.2021 lukien kunnallisiin sopimuksiin tuli keskimäärin 0,8 %:n suuruinen yleiskorotus ja samasta ajankohdasta lukien jaettiin myös järjestelyeriä. Ennen järjestelyerien jakoa päivitettiin kaikilla sopimusaloilla tehtävien vaativuuden paikalliset arviointijärjestelmät. Paikallinen järjestelyeriä mahdollisti myös harkinnanvaraisen henkilökohtaisen lisän käytön.

Henkilöstöpalvelut-tulosalueen määrärahoihin sisältyi 20.000 euron määräraha henkilöstön kannustamiseen ja palkitsemiseen vuonna 2021. Kertaluonteisen kannustavan palkkauksen sai 117 yksittäistä työntekijää ja 83 tiimin jäsentä. Pikapalkitsemista jaettiin 90 työntekijälle.

Valtuusto päätti syyskuussa palkita kaupungin henkilöstön 140 euron kertakorvauksella venymisestä ja sitoutumisesta Korona-pandemian aikana. Päätöksen yhteydessä myös päätettiin maksamisen edellytyksistä.

Huhtikuussa otettiin käyttöön nk. aktiivietuna ePassi, joka mahdollisti henkilöstölle 40 euron suuruisen liikuntaan tai kulttuuriin kohdistuvan työnantajan kustantaman edun.

Etätyö jatkui koko vuoden joko vahvana suosituksena tai nk. hybridi-mallina, jossa sekä lähityö että etätyö tai niiden yhdistelmä olivat mahdollisia. Joulukuussa päivitettiin etätyöohjeistus vastaamaan normaaliolosuhteita, uudessa ohjeistuksessa ei enää rajoiteta etätyön viikoittaista määrää.

Syksyllä aloitettiin valmistelu henkilöstön siirtämiseksi Pirkanmaan uudelle hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien ja käynnistettiin yhteis-toimintamenettely jatkuvan neuvottelun periaatteella. Joulukuussa luovutettiin Pirkanmaan hyvinvointialueen väliaikaiselle valmistelu-toimielimelle organisaatietietojen lisäksi tiedot 385 siirtyvän henkilön osalta. Henkilöstöpalveluista siirtyy hyvinvointialueelle yksi palk-kasihteeri.

Muuta

Akaan kaupungin hallinnon henkilöstö siirtyi Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen tiloista Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritieliit-tymän tiloihin Akaanporttiin 5.2.2021.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KAUPUNGINHALLITUS	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2021	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	8 218 500	-3 940 200	4 278 300	4 278 132,63	100,0 %	-167,37
Ulkoiset	3 965 600	-3 676 500	289 100	288 942,04	99,9 %	-157,96
Sisäiset	4 252 900	-263 700	3 989 200	3 989 190,59	100,0 %	-9,41
TOIMINTAKULUT	-6 346 300	-1 115 700	-6 462 000	-6 031 502,06	93,3 %	430 497,94
Ulkoiset	-6 002 600	-170 700	-6 173 300	-5 741 563,55	93,0 %	431 736,45
Sisäiset	-343 700	55 000	-288 700	-289 938,51	100,4 %	-1 238,51
TOIMINTAKATE	1 872 200	-4 055 900	-2 183 700	-1 753 369,43	80,3 %	430 330,57
Ulkoiset	-2 037 000	-3 847 200	-5 884 200	-5 452 621,51	92,7 %	431 578,49
Sisäiset	3 909 200	-208 700	3 700 500	3 699 252,08	100,0 %	-1 247,92

Kaupunginhallituksen vastuualueella hallintopalvelujen tehtävätasolla ulkoiset nettomenot alittuivat 431.600 euroa (alkuperäiseen ta-lousarvioon verrattuna ylittivät 3.415.600 euroa.).

Koronatilanteen johdosta kaupunginhallituksen vastuualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 18.700 euroa.

Luottamustoimielimet

Luottamustoimielimien tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 75.000 euroa.

Luottamustoimielimien tulosalueella oli arvioitu saatavan vuoden 2021 aikana tehtyjen muutosten jälkeen pysyvien vastaavien myynti-voittoja kaupungin omistamien rakennettujen kiinteistöjen mynnistä yhteensä 250.000 euroa - 250.000 euroa = 0 euroa, tasapainot-tamiskeinoin 2020 sisältyvästä erillisosakkeiden/pienyhtiöiden mynnistä 1.600 euroa ja lisäksi tasapainottamistoimenpiteisiin 2021 sisältyvistä seuraavasti.

- Elematic-hallien yhtiöittäminen (Elematic-hallien yhtiöittämisestä tulee tehdä erilliset päätökset.), 1.900.200 euroa-221.600 euroa-1.678.600 euroa=0 euroa

- Akaan Portin myynti, 733.600 euroa-733.600 euroa=0 euroa

- Tietotalon myynti 330.000 euroa-330.000 euroa = 0 euroa

- Kohdistamaton erä 477.000 euroa-477.000 euroa

Yhteensä 3.690.800 euroa-1.762.200-1.678.600 euroa=0 euroa.

Vuodelle 2021 kohdentui seuraava myynti, josta kertyi pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 1.560,58 euroa.

- Marraskuussa tehtiin tasapainottamiskeinoin 2020 sisältyvästä As Oy Viialan Valkoapilan asunto-osakkeesta kauppa hintaan 51.800 euroa. Lisäksi ostaja otti vastatakseen huoneistokohtaisen lainaosuuden 12.693,33 euroa sekä saunan remontin kustannus-osuuden 1.925 euroa, yhteensä 14.618,33 euroa. Em. kaupasta kertyi pysyvien vastaavien myyntivoittoa 1.560,58 euroa.

Vuonna 2021 luottamustoimielimien tulosalueella kohdentui pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 1.560,58 euroa, joten ne toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti (alkuperäinen tavoite alittui 3.689.200 euroa).

Valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteis-töosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie 1, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie 1, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtovero maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hal-linto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021.

Vuoden 2021 toimisto- ja asiantuntijapalvelut olivat 103.700 euroa sisältäen mm. lakiasiantuntijapalvelujen ostoa yhteensä 31.200 euroa (kaupunginjohtajan irtisanomisasian valitusprosessi 27.200 euroa, talousarviovalitusprosessi 300 euroa, muu 3.700 euroa), tilintarkastus, tarkastuslautakunnan loppuvuoden sihteeritehtävät ja arviointikertomuksen laadinnan tuki yhteensä 32.600 euroa, Viialan Peliveikot ry:n erityistilintarkastus 10.500 euroa, omistajaohjauksen arviointi 5.500 euroa, kiinteistönvälityspalkkio 2.400 euroa, muutoliiketoiminnan analyysi ja kuntakortti yhteensä 6.400 euroa, valtuuston kokousten litterointi 6.400 euroa, talous- ja velkaneuvontakorvaus 3.400 euroa, vakuutusten hoitopalkkio 2.000 euroa ja muu 3.300 euroa.

Koronatilanteen johdosta luottamustoimielimien tulosalueella suojavarusteiden kustannukset ilman vaaleja olivat yhteensä 500 euroa. Kunnallisvaalien järjestämisestä aiheutui koronajärjestelyiden johdosta henkilöstö-, suojavaruste- yms. kustannuksia noin 16.000 euroa. Kuntavaaleihin maksettiin poikkeuksellisesti koronatukea 1,4 euroa/äänioikeutettu, joten Akaan 13.075 äänioikeutetulla korvaus oli noin 18.300 euroa. Etäkokousten johdosta myös matkakustannukset vähentyivät noin 4.600 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenot vähenivät yhteensä noin 6.400 euroa.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 92.100 euroa.

Toimistopalvelujen tulosalueella henkilöstökuluissa jaksotetut palkat vähenivät 116.700 euroa johtuen erityisesti keskitettyjen toimistopalvelujen purkamisesta ja yhteensä 13 vakanssin siirtymisestä muille toimialoille ja lisäksi hallintopäällikön/-johtajan ja hallintosihteerin vaihtumisista vuoden aikana.

Koronatilanteen johdosta toimistopalvelujen tulosalueella kertyi suojavaruste- ja puhdistusainekustannuksia yhteensä alle 100 euroa.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 208.800 euroa.

Tietohallintopalvelujen tulosalueella erityisesti palvelujen ostot alittuivat johtuen mm. uusien ohjelmien ylläpitokustannusten kohdentumisesta myöhempään ajankohtaan.

Koronatilanteen johdosta etäkokoustamiseen ja -työskentelyyn liittyvien tarvikkeiden sekä suojavarusteiden kustannukset olivat yhteensä 5.900 euroa.

Talouspalvelut

Talouspalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 31.100 euroa.

Talouspalvelujen tulosalueella henkilöstökulut alittuivat 23.100 euroa johtuen erityisesti vuoden aikana olleiden rekrytointiprosessien vaikutuksista.

Koronatilanteen johdosta suojavarusteiden kustannukset olivat yhteensä alle 100 euroa.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 24.600 euroa.

Koronatilanteen johdosta työterveyden kustannukset lisääntyivät koronatestien ja -rokotuksien johdosta 18.963 euroa. Aikojen kustannukset eivät ole kela-korvattavia. Lisäksi suojavarusteiden kustannukset olivat yhteensä 100 euroa. Koronasta johtuvia muita palkkaukseen liittyviä asioita olivat hoito- ja hoivahenkilöstön kaksoisvuorokorvauksen korottaminen, lääkäreiden puhelinpäivystys, tarjuntaja jäljittävän henkilöstön varallaolo ja koronarokotuksia toteuttavan henkilöstön erilliskorvaus viikonloppuisin tehtävästä työstä (vaikutus perusturvassa).

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riski-arvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Osaavan henkilöstön saata- vuus	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Hyvä työnantajamaine, kilpai- lukykyiset palvelussuhteen eh- dot ja palkkaus, mielekäs työ, mahdollisuus osallistua ja vai- kuttaa oman työn kehittämi- seen ja työyhteisöön	Työnantajamainetta on py- rity parantamaan edellä esi- tetyillä toimenpiteillä ja rek- rytointiin kiinnitetty erityistä huomiota. Yhteistyössä eri tahojen kanssa on jatkettu erilaisin toimenpitein henki- löstön voimavarojen ja jaks- amisen tukemista ja tuettu eri- tyisesti esihenkilöitä työkyky- johtamisessa.
Operatiiviset	Tietoturva- tai tietosuoja- poikkeamat	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Elämme maailmassa, jossa nämä poikkeamat ovat arki- päivää. Riskiin kuuluu inhimilli- set erehdykset ja järjestäyty- nyt kansainvälinen rikollisuus sekä kaikki näiden väliltä. Or- ganisaation on kyettävä rea- goimaan kaikkiin tietoturva- ja tietosuojapoikkeamiin.	Tietoturva- ja tietosuojapoik- keamia on ollut vuoden ai- kana molempia. Kaikki vaadi- tavat viranomaisilmoitukset on tehty näistä poikkeamista. Myös vaadittavat ilmoitukset asianosaisille on tehty. Tieto- turva- ja tietosuojapoik- keamia on rekisteröity 5 kpl vuonna 2021. Määrä on ver- rattain pieni ja niiden aiheut- tama vahinko lievää.
Taloudelliset	Maksuvalmiusriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupungilla on 4,0 miljoonan euron luottolimiitti konserni- tilissä ja 30 miljoonan euron kuntatodistusohjelma.	Lyhytaikaista luottoa kuntato- distusohjelman kautta oli käy- tössä koko vuoden, määräl- tään 7-28 miljoonaa eu- roa/kausi. Ajoittain oli käy- tössä osa konsernitiilin luotto- limiitistä.
	Korkoriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Mm. korkosuojausilla on nostettu lainasalkun suojaus- astetta, vuoden 2021 alussa al- kamassa 22,0 miljoonan euron korkosuojaus.	Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron korko- suojaus. Vuoden 2021 loppu- puolella päätettiin yhden lai- nan osalta olla hyväksymättä marginaalin muutosta, joten ao. laina lyhennettiin kokonai- suudessaan seuraavana lyhen- nys-/korontarkistusajankoh- tana. Vuoden 2021 lopussa tehtiin päätös nostaa 16,0 miljoonaa euroa 5 vuoden kiinteänä korkona vuoden 2022 alussa.
	Taseen alijäämä	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Talouden tasapainottamisoh- jelmien ja tasapainottamistoi- menpiteiden toteuttamisen avulla tavoitellaan taseen ali- jäämän pienentämistä ja katta- mista.	Vuoden 2021 alussa taseen ylijäämä on 2.911.476,17 eu- roa. Vuoden 2021 alijäämä on 989.986,89 euroa. Vuoden 2021 lopussa taseen ylijäämä on 1.921.489,28 euroa.
	Takausriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupunki edellyttää vastava- kuuden ja takausprovision.	Valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Ele- hallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauk- sen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset

				huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Kaupunginhallitus päätti 7.12.2021 § 420 hyväksyä mm. takauksen kohdistumisen, takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksiä ja yhtiöltä perittäväksi takausprovisioksi 1 % taatun lainan maksamattomasta pääomasta 31.12. tilanteessa. Valtuuston päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021.
Vahinko	Vahinkoriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupungilla on vakuutusmeklari, joka kilpailuttaa vakuutukset ja antaa asiantuntijapalvelua sopimuskauden aikana. Vakuutusten ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta ylläpidetään ja seurataan jatkuvasti.	Vuoden 2021 osalta vakuutusturvassa ei tapahtunut mitään isompaa muutosta. Ajoneuvoja uusiutui aikaisempaan enemmän ja vanhoja ajoneuvoja poistettiin käytöstä. Omaisuuden (kiinteistöjen) osalta meklarin kanssa tehtävä vuosittainen vakuutusturvan tarkistus siirtyi alkuvuoteen 2022. Jonkin verran myös omaisuusvakuuttamisen puolella tapahtui muutoksia: vuodenvaihteessa 2020-2021 perustettiin kiinteistöosakeyhtiö Akaan Puskuritie Oy ja tällöin ao. kiinteistö siirtyi pois kaupungin vakuutuksista. Suurimpana omaisuusvakuutuksien vakuutuskohteena aloitti 1.7 Akaan hyvinvointikeskus. Henkilövakuutuksien puolella Fennian kanssa pidettiin 3 tilannetarkistuskousta, jossa tarkasteltiin työtapaturmavakuutusilastoja ja muita ajankohtaisia selvitettäviä asioita.
	Työturvallisuusriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Vaarojen arviointityö on suoritettu ja dokumentoitu.	Vaarojen arviointi on ohjeistettu. Työyksiköt vastaavat itse vaarojen arvioinnin päivittämisestä. Vaarojen arviointi tulee päivittää aina olosuhteiden muuttuessa, mutta kuitenkin kerran vuodessa.

9.2 TOIMIELIN: ELINVOIMALAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: KAUPUNKIKEHITYSJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Elinvoimalautakunnan vastuualueen palvelusuunnitelmana on parantaa Akaan kaupungin elinvoimaisuutta sekä lisätä veto- ja pitovoimaa osana Pirkanmaata. Luoda viihtyisää, turvallista, kaunista ja kestävä elinympäristöä nykyisille ja tuleville Akaalaisille, sekä tarjota yritystoiminnalle erinomaiset edellytykset menestyvän liiketoiminnan aikaansaamiseksi Akaassa.

Elinvoimalautakunnan vastuualue käsittää kaupunkikehityspalvelujen tehtävätason, joka muodostuu seuraavista tulosalueista:

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Yksikön tavoitteina on kehittää Akaan kaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa osana Pirkanmaata ja luoda viihtyisää, turvallista ja kaunista elinympäristöä nykyisille ja tuleville akaalaisille, sekä tarjota yritystoiminnalle maankäytölliset edellytykset menestyvän liiketoiminnan aikaansaamiseksi.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia rakentamista koskevien lupien käsittelemisestä ja valvoa kaavojen toteutumista, antaa rakentamisen neuvontaa sekä valvoa osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut toimii kartta- ja mittauspalvelujen tuottajana, vastaa kiinteistöjen muodostamisesta, sekä hoitaa Toijalan alueen kiinteistörekisteriä.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Elinkeino- ja markkinointipalvelujen tulosalue sisältää mm. kaupungin oman elinkeinopalvelun, viestinnän ja markkinoinnin sekä (ostopalveluna hankekoordinaattorin toiminnan Valkeakosken kaupungilta), Sastamalan kaupungilta (aik. Lempäälän kunnalta) ostettavat maaseutuhallinnon palvelut, Kiinteistö Oy Akaanportin Yritystalon toiminnan, Kiinteistö Oy Säästötalon toiminnan sekä joukkoliikenteen.

Työllisyyden hoito

Työllisyyden hoidon tulosalue sisältää työllisyyden hoidon hallinnon, palkkatuen ja kesätyön, työpajan ja liikkuvat ryhmät, yksipajan sekä kuntaosuudet ja korvaukset. Lisäksi sisältyy työllisyyden kuntakokeilu ajalla 1.3.2021-30.6.2023.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen pää-määrä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
I. Akaa on vireä elinvoimakunta	Yritysalueiden, asemanseutujen sekä kaupunkikeskustojen kehittäminen siten, että Akaassa on riittävää, monipuolista tonttitarjontaa yritysten ja asukkaiden tarpeisiin.	Toteutuneet hankkeet Myytävien tonttien määrä Myytyjen tonttien määrä	Toteutuneita hankkeita 4 kpl Tonttien osalta määritellään tavoitteet 2022-2025	Yritystonttien osalta luovutusehdot toteutettu Akaa Pointin hinnoittelu vauhdissa Tonttien osalta selkeämpi kartoitus 2022	Toteutuu osittain

	Hinku-kunta; tavoite -80% päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta	Ilmasto-ohjelman tilanne	Seudullisen ilmasto-ohjelman laatiminen ja toteuttaminen	Seudullinen ilmasto-ohjelma on tehty ja hyväksytty valtuustossa. Toimenpiteiden toteuttaminen toimialoilla käynnissä.	Toteutuu
5. Akaa on viihtyisä ja tunnettu kaupunki	Akaan imagon parantaminen	Akaan asukastutkimus Akaan yrityskoke-mustutkimus	Parantuvat tulokset	Akaan asukaskokemuks-tutkimuksen tulokset parantuivat vuodesta 2020. Tarkempaa selvitystä tehdään vuoden 2022 aikana.	Toteutuu
8. Akaa edistää sujuvampaa liikku-mista	Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen pa-rantaminen	Vireillä olevien hank-keiden lukumäärä	Lähijunapilotti jatkuu Sisäisen joukkoliiken-teen tunnettuus li-sääntynyt Kevyen liikenteen hanke käynnissä	Lähijunaliikenne laaje-nee Liikunnanohjauksen hanke vireillä Pyöräilyverkoston ke-hittämisen selvitys käynnissä	Toteutuu
6. Akaalaisten hy-vinvointi lisääntyy	Työllisyyden kunta-kokeilussa tunniste-taan työttömien kun-takokeilun asiakkai-den työllistymisen es-teet ja kannustetaan työnhakuun tai opis-keluun.	Työttömyysasteen muutokset	Työttömyysaste mahdollisimman al-hainen	Covid- 19 pandemia vaikutti olennaisesti työllisyystilanteeseen ja työttömyysasteen nou-semiseen. Pandemia vaikutti myös kuntako-keilussa työttömien lä-hipalveluna tapahtuvaan palveluohjaukseen.	Toteutuu osittain

Perustelut: Kaupungin strategiassa yhteinen tahtotila on määritelty. Talousarviossa ja suunnitelmassa pyritään niitä tukeviin johdonmukaisiin toimenpiteisiin.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	12/2021
Työllisyyden hoito				
Siirtymiset kuntouttavasta työtoimin-nasta muihin palveluihin	112 henkilöä	67 henkilöä	100 henkilöä	Tavoitteita ei ole saavutettu. Co-vid- 19 pandemia vähensi tuntuvasti kuntouttavasta työ-toiminnan asiak-kaiden työllisty-mistä ja koulutuk-seen hakeutu-mista. Työllisyy-den kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja se vaikutti mo-nella tavalla myös kunnan työllisyys-palveluiden toi-mintaan.
Työllistyminen			Työllistyminen 30 henkilöä	
Opiskelu			Opintoihin 30 henkilöä	
Muu kaupungin palvelu			Muihin kaupungin palveluihin 30 henkilöä	
Muut			Muut (muutto, eläke) 10 henkilöä	
Pitkäaikaistyöttömien ja alle 25-vuotiaiden työttömien työttömyyden vähene-minen			Vähemmän kuin vuonna 2020	Tavoitetta ei saa-vutettu.

Työmarkkinatuen valtion korvaukset kuntouttavasta työtoiminnasta	149.887	115.894	125.000-9.000=116.000	121.201
Työmarkkinatuen kuntaosuus	511.343	592.808	461.200+267.800=729.000	766.545
Maankäyttö ja kaavoitus				
Myyty tonttima	149 009 €	2 255 590 €	2.350.000 -2.121.800=228.200 €	244 523 €
Ostettu (raakamaa, tontit)	167 086 €	220 964 €	450 000 €	45 035 €
Vuokratuotot (maa-alue)	113 486 €	141 917 €	112 000 +20.400=132.400€	135 502 €
Muut tuotot (maankäytösopimuskorvaukset ym.)	49 201 €	62 345 €	50.000-50.000=0	0
Rakennusvalvonta				
Lupiin liittyvien päätösten määrä	434 kpl	492 kpl	400	502
Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvut (lupamaksut)	123 kpl 83 088 euroa	135 kpl 88.600 euroa	100 kpl 93.000+17.000=110.000€	178 kpl 111.562 euroa

Kaupungin omakotitontteja myytiin vuonna 2021 7 kpl (2020 7 kpl) ja vuokrattiin 2 kpl (2020 3 kpl). Yritystontteja myytiin 0 kpl (2020 1 kpl) ja vuokrattiin 5 kpl (2020 1 kpl). Vuonna 2021 varauksia tuli enemmän kuin ennen ja ne konkretisoituvat kaupoiksi ja vuokrasopimuksiksi ajan myötä.

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Yleistä

Elinvoimalautakunnan vastuualueella haasteita asetti suuri lupahakemusten ja kaavoitusaloitteiden ja töiden määrä. Lisäksi kaupungin talouden tasapainottamistavoitteisiin liittyvät tarpeettomien maa- ja metsäalueiden sekä rakentamattomien tonttien myyntitavoitteet eivät toteutuneet kuten oli suunniteltu. Tämä työ jatkuu osin vuoden 2022 puolella.

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Valtuusto päätti 16.6.2021 § 62-63 lupainsinöörin viran ja kaavasuunnittelijan toimen perustamisesta 2.8.2021 lukien helpottamaan käsittelyruuhkaa. Lupainsinöörin virka täytettiin 3.11.2021 lukien. Kaavasuunnittelijan toimea ei saatu täytettyä vielä vuonna 2021.

Vuoden 2021 aikana selvitettiin vielä myytäväksi esitettävät kohteet. Kaupunginhallitus päätti 10.11.2021 § 347 rakentamattomien kerros- ja rivitalotonttien (13 kpl ja 6 kpl) asettamisesta myyntiin sekä 23.11.2021 § 377 maa-alueen (1 kpl) asettamisesta myyntiin.

Vuonna 2021 kiinteistöveroselvitystä tehtiin Toijalan taajaman keskusta-alueella jo tarkastettujen selvitysalueiden ympärillä. Strategisen yleiskaavan valmistelu eteni.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa käsiteltiin ennätysellisen paljon lupahakemuksia. Henkilöstön vaihtuvuus asetti omat haasteensa toiminnalle.

Paikkatietopalvelut

Ei normaalista poikkeavaa.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän (Akaanportin) omista ja vuokratuista tiloista on osa kaupungintalon väistötilakäytössä, osa tyhjiään väistötilavarauksena mm. kouluja varten ja osa edelleen vuokrattuna yrityksille. Kaupungintalon väistötilakäytön osalta kustannukset kohdentuvat ao. yksiköihin, muilta osin kustannukset kohdentuvat elinkeinopalveluihin ja tilatarpeiden tarkennettua niitä kohdennetaan muualle.

Elinkeinopalveluissa ns. Ensimetri-konseptin käyttö arvioidaan vuoden 2022 aikana, riippuen Tampereen kaupungin päätöksistä.

Viestinnän ja markkinoinnin palvelujen ostojen määrärahoja kohdennettiin mm. televisio- ja radiokampanjaan, Toijalan sataman markkinointiin, omakotitonttikampanjaan sekä Toijalan asemanseudun markkinointiscreeniin. Vuoden 2021 paljuskampanjan kustannukset paljujen osalta konkretisoituvat talojen valmistuttua vuonna 2022.

Liikenteen kehittäminen: Vuosina 2022-2026 toteutetaan sisäisen liikenteen kokonaisvaltaista kehittämistä. Toteutukseen sisältyy joukkoliikenteen kilpailuttamisen valmistelu ja toteutus 2022-2023, sisäisen palveluliikenteen sekä kevyen liikenteen väylien kehittäminen. Lisäksi selvitetään Pirkanmaan maakunnallisen joukkoliikennelipun, Nyssen/Tampereen kaupunkiseudun lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän liittymisen mahdollisuudet sekä reittisuunnittelu ja liikenteen kilpailuttaminen yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennepäätöksen kanssa. Asiointiliikenne muokataan vastaamaan eri käyttäjäryhmien liikkumistarpeita Toijalan taajamassa sijaitsevaan hyvinvointikeskukseen.

Akaa, Lempäälä, Nokia ja Tampere ovat käyneet neuvotteluja VR:n kanssa lähijunaliikenteen kehittämiseksi. Neuvottelujen tuloksena Toijala-Viiala-Lempäälä-Tampere välillä alkaa operoida 1.8.2022 alkaen 50 uutta viikoittaista lähijunavuoroa. Siten Akaan ja Tampereen asemien välillä kulkee jatkossa lähijuna tunnin vuorovälillä. Vaikutukset työvoiman liikkuvuuteen, Hyvinvointikeskuksen saavutettavuuteen sekä Viialan ja Toijalan asemanseudun kehitykseen ovat merkittävät. Akaan kaupungin näkökulmasta lähijunaliikenteen kehittäminen vaikuttaa koko kaupungin kehittymiseen merkittävästi. Kaupungin vuosittainen maksuosuus riippuu uusien lähijunavuorojen käyttäjämäärästä, sillä saadut lipputulot vähentävät suoraan kaupungin nettomenojen määrää. Vuodelle 2022 nettomäärärahavarauksena on 100.350 euroa ja vuosille 2023-2026 223.000 euroa.

Työllisyyden hoito

Akaan kaupunki osallistuu 1.3.2021 alkaneeseen työllisyyden kuntakokeiluun, jossa työllisyyspalveluiden tuotantovastuuta siirrettiin TE-toimistoilta kuntien vastuulle. Työllisyyden kuntakokeilussa on tärkeää tuottaa asiakaslähtöisiä palveluita, jotka edistävät kuntalaisten työllistymisen ja opiskelun mahdollisuuksia sekä parantavat kuntalaisten hyvinvointia.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

ELINVOIMALAUTAKUNTA	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2021	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	3 077 900	-2 081 800	996 100	1 023 921,97	102,8 %	27 821,97
Ulkoiset	3 062 000	-2 082 800	979 200	1 006 090,61	102,7 %	26 890,61
Sisäiset	15 900	1 000	16 900	17 831,36	105,5 %	931,36
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0	31 900	31 900	32 971,60		1 071,60
Ulkoiset	0	31 900	31 900	32 971,60		1 071,60
Sisäiset			0			0,00
TOIMINTAKULUT	-3 129 300	-509 300	-3 638 600	-3 688 147,38	101,4 %	-49 547,38
Ulkoiset	-2 914 500	-502 200	-3 416 700	-3 464 940,77	101,4 %	-48 240,77
Sisäiset	-214 800	-7 100	-221 900	-223 206,61	100,6 %	-1 306,61
TOIMINTAKATE	-51 400	-2 559 200	-2 610 600	-2 631 253,81	100,8 %	-20 653,81
Ulkoiset	147 500	-2 553 100	-2 405 600	-2 425 878,56	100,8 %	-20 278,56
Sisäiset	-198 900	-6 100	-205 000	-205 375,25	100,2 %	-375,25

Kaupunkikehityspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot ylittivät 20.300 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittivät 2.573.400 euroa).

Koronatilanteen johdosta elinvoimalautakunnan vastuualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 126.800 euroa.

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 25.900 euroa.

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueella oli arvioitu saatavan vuoden 2021 aikana tehtyjen muutosten jälkeen pysyvien vastaavien myyntivoittoja tonttien myynnistä yhteensä 350.000 euroa - 196.300 euroa = 153.700 euroa ja tasapainottamistoimenpiteisiin 2021 sisältyvistä seuraavasti.

- Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltöjen ja kiinteistöjen myynti 2.000.000 euroa. Em. oletettu pysyvien vastaavien myyntivoitto on huomioitu kaupunkikehityspalvelujen tehtävätasolle, vuodelle 2021. Osa kohdennetaan tarvittaessa tarkentuneiden tietojen pohjalta myöhemmin muualle.: 2.000.000 euroa - 1.350.000 euroa - 575.500 euroa = 74.500 euroa.

Yhteensä 2.350.000 euroa - 196.300 euroa - 1.350.000 euroa - 575.500 euroa = 228.200 euroa.

Vuonna 2021 maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueelle kohdentui pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 244.522,59 euroa, joten ne ylittyivät 16.322,59 euroa (alkuperäinen tavoite alittui 2.105.477,41 euroa). Vuodelle 2021 kohdentui seuraavat myynnit:

- Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltöjen ja kiinteistöjen myynti: Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 hyväksyä Akaan Vuokra-asunnot Oy:n ostotarjouksen eräistä kiinteistöistä ja määräaloista yhteensä hintaan 67.000 euroa. Em. kaupasta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 65.670,47 euroa.
- Muusta ns. normaalista myynnistä kertyi pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 178.852,12 euroa.

Palvelujen ostoihin sisältyi mm. kiinteistöveroselvitysten kustannuksia yhteensä 65.400 euroa ja strategisen yleiskaavan laadintaan liittyviä kustannuksia 65.800 euroa. Vuoden aikana asiantuntijapalveluiden käyttö oli arvioitua suurempaa johtuen suuresta työmäärästä ja henkilöstövajeesta. Kaavoitusaloitteita ja -töitä oli käsitellyssä ennätyksellisen paljon. Asiantuntijapalvelut ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden 42.100 euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 186.100 euroa.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 14.100 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät 16.700 euroa johtuen erityisesti jaksotetuista palkoista sisältäen mm. palvelusihteerien siirtymisen hallintotoimesta toimialoille sekä henkilöstömuutokset.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 2.500 euroa.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Elinkeino- ja markkinointipalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 49.300 euroa.

Elinkeino- ja markkinointipalvelujen tulosalueella kirjautui vuodelle 2021 noin 22.100 euroa luottotappioita Hopping Brewstersin konkurssin johdosta. Kasvavan kaupungin ja kaupunkikehitysohjohtajan vaihtumisen aikana ostopalvelujen tarve oli suurempi kuin alunperin oli suunniteltu. Myös koronapandemian johdosta markkinointipanostuksia on ollut tarve hankkia ennakoitua enemmän johtuen kriisiviestinnän suuresta tarpeesta.

Työllisyyden hoito

Työllisyyden hoidon tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 71.600 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 86.500 euroa johtuen Työpaja Horisontin tilajärjestelyihin liittyen vuoden aikana kalustoon varatun ilmanvaihtokoneen hankinnan toteutumattomuudesta.

Muut toimintakulut alittuivat 5.400 euroa. Vuoden aikana Työpaja Horisontin tilajärjestelyihin liittyen huomioitiin rakennusten ja huoneistojen vuokriin vähennyksiä johtuen muuttuneista suunnitelmista ja ne alittuivat hieman myös tilinpäätösvaiheessa. Lisäksi vuoden aikana ns. kauppiastavaratalosta helmikuun 2023 loppuun asti vuokrattujen hyvinvointikeskukseen siirtyneiden toimintojen vapautuneiden tilojen vuokrat, yhteensä 27.900 euroa, kohdennettiin ao. tulosalueelle.

Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus oli 766.500 euroa, joten se ylittyi 37.500 euroa (alkuperäinen tavoite ylittyi 305.300 euroa),

Koronatilanteen johdosta työllisyyden hoidossa jouduttiin jonkin verran vähentämään asiakkaiden työtoimintapäivien määrää AVI:n määräämien tilarajoitusten vuoksi tammikuu- kesäkuussa, arvioitu tulomenetys noin 6.000 euroa. Lisäksi uusia asiakkaita ei voitu ohjata palveluihin tammikuu-kesäkuussa, arvioitu tulomenetys noin 3.000 euroa. Aiheutuneet tulonmenetykset olivat yhteensä tammikuu-kesäkuussa noin 9.000 euroa. Loppuvuoden aikana pandemia ei enää rajoittanut niin paljoa asiakasohjausta. Työllisyyden hoidossa avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus lisääntyi ns. koronayrittäjien johdosta koko vuonna noin 117.400 euroa. Lisäksi suojavaruste- ja puhdistuskustannuksia kertyi noin 400 euroa. Aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 117.800 euroa. Kokonaisuuksena aiheutuneet tulonmenetykset ja kustannukset olivat yhteensä noin 126.800 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan on tarkoitus varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riski-arvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Strategiset tavoitteet eivät vastaa tulevaisuuden tarpeisiin	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 5 10	Muutosvalmius	Kaupunkistrategian päivitys on aloitettu
	Työllisyyden kuntakokeiluun vaikuttavassa lainsäädännössä tapahtuu valtakunnallisia muutoksia esimerkiksi kuntoutuksen työtoiminnan lakiuudistus	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Yksittäisellä kunnalla vaikuttamismahdollisuudet vähäiset	Lainmuutokset pystyttiin ennakoidaan ja ottamaan huomioon käytännön palveluissa
Operatiiviset	Operatiivinen toiminta ei ole riittävän laadukasta	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Henkilöstöresursseista ja toimintakyvystä huolehtiminen	Työpajatoiminnan laadukkaaseen toimintaan vaikuttivat olennaisesti epäselvät tila-asiat
	Työllisyyden kuntakokeilun palveluohjaus ja kuntapalvelut eivät toteudu suunnitellusti	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 4 8	Selvitetään palveluohjausprosessi ja parannetaan oman työn toimintaprosessia	Kuntakokeilun alkuvaiheen henkilöstön töihin perehdytys ja töiden haltuunotto vei aikaa ennakoitua enemmän henkilöstön suuren vaihtuvuuden vuoksi
	Osaavan henkilöstön rekrytointi ja työssä pysyminen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Henkilöstön työkyvystä huolehtiminen ja työkuormituksen hallinta	Kuntakokeilussa henkilöstön vaihtuvuuden ja poissaolojen vuoksi tilanne kuormitti olennaisesti muuta henkilöstöä
Taloudelliset	Talouden heikkenemisen seurauksena investointien väheneminen. Rakentamisen taantuma. Työttömyyden lisääntyminen.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Ei vaikuttamismahdollisuutta	Työttömyys lisääntyi Covid-19 pandemian vaikutuksesta
	Korona-pandemia tyypillisen tilanteen pitkittyminen tai vastaavan tilanteen uudelleen tuleminen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Taloudellista riskiä voi vähentää ohjeistuksen noudattamisella, tapahtuneesta oppiminen ja oman toiminnan ja prosessin muuttaminen.	Covid-19 pandemian riskejä käytännön toimintaan pystyttiin työpajoilla vähentämään noudattamalla huolellisesti annettua ohjeistusta sekä muuttamalla toimintaan sen mukaisesti
Vahinko	Toimistotyötä tekevien vahinkoriskit vähäisiä, ulkotöiden mahdollisuus.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 2 4	Riskien tunnistaminen ja ennakointi. Asianmukaiset ohjeet ja varusteet.	Sairauspoissaolot ovat edelleen vähentyneet

9.3 TOIMIELIN: PERUSTURVAVALIOKUNTA JA -LAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: PERUSTURVAJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusturvan toimiala koostuu neljästä tehtäväalueesta; sosiaalityö, vanhuspalvelut, vammaispalvelut ja terveydenhuolto. Vanhus- ja vammaispalvelut jaettiin 1.1.2021 alkaen kahdeksi eri tehtäväalueeksi aiemman yhden sijaan.

Sosiaalityö

Sosiaalityön ja yleisten sosiaalipalvelujen tarkoituksena on mahdollistaa yksilön ja perheen elämäntilanteista selviytyminen sekä tukea yhteisön toimivuutta vaikuttamalla asiakkaiden elinolosuhteisiin. Sosiaalityötä toteutetaan kehittämällä vaikuttavia ennaltaehkäiseviä työmuotoja ja järjestämällä yhteistyössä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa hänelle tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset palvelut ja tukitoimet. Lapsiperheitä tuetaan koulujen oppilashuollossa, sosiaalihuollon palveluin sekä lastensuojelun avulla. Aikuisten hyvinvointia varmistetaan toimeentulotuen myöntämisellä, aikuissosiaalityön moninaisilla palveluilla sekä työllistymisen tukemisella.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut tuottavat ja koordinoivat yksilöllisiä ja palveluntarpeeseen perustuvia ikäihmisten palveluita. Palveluntarpeenselvittely tapahtuu asiakasohjausyksikön kautta. Keskeisiä palveluita ovat kotona asumisen tukemisen palvelut, kuten kotihoito, kotikuntoutus, kotiutustiimi ja omaishoito sekä asumispalvelut palveluasumisessa ja tehostetussa palveluasumisessa. Hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevat palvelut toteutetaan yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa. Kaupungin järjestämä lähitori-palvelu toimii matalankynnyksen kohtaamispaikkana ikäihmisille. Toimintakyvyn ylläpitämisessä yhteistyö kolmannen sektorin on kanssa tärkeässä roolissa.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen keskeisenä tehtävänä on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Palveluilla pyritään poistamaan vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palveluilla pyritään tukemaan omatoimista arjesta selviytymistä.

Terveydenhuolto

Terveydenhuollon tehtävänä Akaan yhteistoiminta-alueella on ennaltaehkäistä ja hoitaa sairauksia, ylläpitää ja edesauttaa terveyttä ja toimintakykyä sekä kaventaa ihmisten välisiä terveyseroja. Tavoitteeseen pääsemiseksi Akaan terveyskeskus järjestää monipuolisia ja korkealaatuisia perusterveydenhuollon palveluja, jotka toimintasuunnitelmakauden alussa toteutuivat neljässä eri toimipisteessä Akaan ja Urjalan kunnan muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

Elokuussa 2021 lähes kaikki Akaan perusturvatoimen alaiset toimipisteet siirtyivät uuteen Akaan Hyvinvointikeskukseen. Kylmäkosken ja Viialan terveysasemien toiminta lakkautettiin ja koronapandemian vuoksi perustettu infektio- ja poliklinikka sekä koronarokotustoiminta siirrettiin vanhalle Toijalan terveysasemalle. Urjalan terveysaseman toiminta jatkuu entiseen tapaan. Vuoden 2021 alusta aiemmin vanhus- ja vammaispalvelujen tehtävätasolle sisältynyt kotisairaaloiminta siirtyi hallinnollisesti terveydenhuollon tehtävätasolle, mutta arjen käytäntöihin eikä esimiestyöhön tehty muutoksia.

Yleistä toiminnasta

Sote-uudistus astuu voimaan 1.1.2023. Siihen asti sote-palvelut ovat edelleen kaupungin järjestämisvastuulla ja toiminnan suunnittelussa on huomiotava pidempiaikaiset vaikutukset. Sote-uudistukseen liittyvää kehittämistyötä on tehty Pirkanmaan kuntien kanssa yhdessä ja pääosin valtion avustamalla hankkeilla. Merkittävimpiä kumppanuuksia suunnitellaan Lempäälän, Urjalan ja Valkeakosken kanssa.

Toiminnan suunnittelua ohjaavat voimassaolevat strategiat ja suunnitelmat: Akaan strategia 2018-2025, Hyvinvointiohjelma 2021-2022, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja talouden tasapainotusohjelmat. Myös hyvinvointikeskuksen suunnittelu ohjasi vahvasti toimintaa ja työn käytänteiden kehittämistä. Sote-palvelut siirtyivät uusiin tiloihin elokuussa 2021.

Hyvinvointityön yleinen kehittäminen on koko kunnan tulevaisuuden haaste. Erityisesti varhaisen tuen palveluja on edelleen vahvistettava, jotta kuntalaiset voivat saada apua oikea-aikaisesti eikä liian myöhään. Akaassa toimintaa on kehitetty vahvistamalla varhaisen tuen palveluja sekä kaupungin toimijoiden välistä yhteistyötä, yhteistä palveluiden kokonaisuuksien suunnittelua ja seurantaa.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy	Akaassa on moniammatillista työtä tukevat toimintatavat ja rakenteet. Asiakkaan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä käytetään palvelutarjonnan ja yhteistyön lähtökohtana.	Asiakkaan yhteydenoton perusteella voidaan tuottaa moniammatillisia palveluja asiantuntijoiden yhteistyöllä ja siten vähentää päällekkäistä työtä ja asiakkaan käyntejä eri palvelun tuottajilla.	Asiakastyössä on käytössä moniammatillisia tiimejä. Asiakkaan erilliset käynnit eri palveluntuottajien vastaanotoilla vähenevät.	Sosiaalityössä on käytössä moniammatillisia tiimejä. Perhekeskuk- sen osalta moniamma- tillisen toimintamallin kehitystyö aloitettu. Kehitystyö jatkuu vuonna 2022. Suun terveydenhuol- lossa työnjakoa on ke- hitetty eri ammattiryh- mien kesken, kun uu- sien tilojen myötä kon- sultaatiomahdollisuu- det ovat lisääntyneet. Sosiaalihuollon ja ter- veydenhuollon kanssa yhteinen Aimo-tiimi on perustettu ja lää- kinnällisen kuntoutuk- sen moniammatillisen tiimin toimintaa on vahvistettu.	Toteutuu osittain
7. Akaassa palve- lut ovat asiakas- lähtöisiä ja niiden tuotanto moni- muotoista	Akaassa palvelut ovat oikea-aikaiset, tarpeenmukaiset ja riittävät. Palautetta kerätään systemaatisesti ja hyödynne- tään palveluproses- seissa tasalaatuisuu- den varmistamiseksi.	Yhteinen asiakaspa- lautejärjestelmä Asiakaspalautteessa vähenee kohtelusta aiheutuvan kritiikin määrä.	Asiakaspalauttejärjestelmä kehitetty palautteen an- tamista varten. Terveystieteiden osallistutaan asiakkaan kohtaaminen -koulutuk- seen.	Vanhuspalveluissa ja vammaispalveluissa to- teutettiin vuosittainen asiakastyötyyväisyysky- sely. Terveystieteiden osallistutaan ja sosiaalipalveluissa yh- teistä asiakaspalautte- järjestelmää ei saatu vielä vuonna 2021 käyttöön, mutta järjes- telmän käyttöönotto tapahtuu keväällä 2022. Osa työntekijöistä on käynyt Asiakkaan koh- taaminen-koulutuksen ja loput koulutautuvat kevään 2022 aikana.	Toteutuu osittain

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
3. Akaassa asioidaan sähköisesti	Akaassa lisätään digitaalisia palveluja sote-palvelutuotannossa. Siten varmistetaan sujuvampaa ja nopeampaa palvelutuotantoa niiden kuntalaisten osalta, joille digitaalisten palvelujen käyttö on mahdollista: Samalla pystytään vahvistamaan mm. vastaanottopalveluja niitä tarvitsevien osalta.	Vahvistetaan palveluiden sujuvuutta ja saatavuutta kehittämällä sähköistä perhekeskusta. Vanhuspalveluissa hyödynnetään etävastauksessa videovisittä palvelua. Kohderyhmänä kotihoidon asiakkaat ja omaishoitajat. Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palveluja.	Sähköinen perhekeskus käynnistyy ensisimmäisillä osioilla. Videovisitillä voidaan korvata kotihoidossa hoitajan fyysinen muistutus- ja ohjauskäynti tai omaishoitajan kannustus- tai valmennuskäynti. Sähköisten palveluiden käyttäjien lukumäärä lisääntynyt.	Sähköisen perhekeskuksen lomakkeet valmiina ja tekniset valmiudet selvitetty. Tekninen toteutus vuoden 2022 aikana. Henkilöstöä on koulutettu Videovisitin käyttöön ja käyttöönottoa valmistellaan erityisesti neuvolahammashoidon osalla. Videovisitin etä-vastaanottoja on kokeiltu, mutta alustapalvelusta johtuvien haasteiden takia laajempi käyttöönotto siirtyy vuoteen 2022. Omaolo palvelu on otettu käyttöön 12/2021. Perustason aikuisten mielenterveyshoidossa on kokeiltu loppuvuonna etäyhteydellä tapahtuvaa matalan kynnyksen psykologista tukea sekä lyhytterapiaa. Klinik 24h-asiointi on kaikissa yksiköissä aktiivisessa käytössä	Toteutuu osittain
9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään	Toimintälähtöisen työvuorosuunnittelun käyttöönoton myötä henkilöstöresurssit vastaavat henkilöstötarvetta ja turvaavat laadukkaan palvelun sekä työskentelyolosuhteet myös lomaja poikkeusaikoina.	Työvuorot vastaavat todellista työntekijätarvetta myös lomajoina. Henkilöstö on sopeutunut hyvinvointikeskuksen mukaan tuomaan työyhteisömuutokseen.	Esimiehet on koulutettu toimintälähtöiseen suunnitteluun ja se voidaan ottaa käyttöön. Hyvinvointikeskuksen henkilöstöstä enemmistö kokee sopeutuneensa uuteen työyhteisöön.	Havulinna otettiin käyttöön ja käyttöä laajennetaan muihin yksiköihin. Enemmistö henkilökunnasta on sopeutunut hyvin uuteen työyhteisöön. Erillistä kyselyä ei ole vielä toteutettu.	Toteutuu osittain

	Työhyvinvointiin kiinnitetään huomioita kaikilla tehtävälueilla ja työkyvyn heikentäessä käytetään aktiivisesti mm. tuunatun työn mallia.	Poissaolojen määrä.	Maltillinen sairauspoissaolojen määrä: 10 % vähemmän kuin vuonna 2020 Vakituisten ja pitkäaikaisten sijaisten kanssa on kehityskeskustelut käyty.	Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa sairauspoissaoloja on yli 30% edellistä vuotta vähemmän, mutta luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska terveyskeskussairaala oli toukokuuhun 2020 vielä omana toimintana. Koko perusturvan osalta sairauspoissaolot vähenivät, mutta eivät 10%:a. Kehityskeskustelut pyrittiin käymään 100%:sti. Toimintavuosi osoittautui kuitenkin ennakoitua haasteellisemmaksi mm. koronan vuoksi eikä kaikkia keskusteluja ole saatu pidettyä.	

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	12/2021
Kotihoidon peittävyys 75 +	Akaa 17% Urjala 20%	Akaa 16,7% Urjala 19,6%	Akaa 21% Urjala 21%	Akaa 10,8% Urjala 15,6%
Sijaishuollossa olevien lasten (alle 18-vuotiaiden) määrä 31.12.	46	44	45	40
Sosiaalihuollon asumispalveluasiakkaiden määrä 31.12.	36	38	40	39
Kiireelliset sijoitukset vuoden aikana	12	15	15	17
Henkilökohtaisen avun asiakkaat vpl/ lkm / vuosi	Akaa 30 Urjala 3	Akaa 72 Urjala 27	Akaa 45 Urjala 10	Akaa 98 Urjala 35
Avosairaanhoidon käynnit lääkärillä ja hoitajalla	Akaa 33 021 Urjala 9 363	Akaa 25 000 Urjala 7 903	Akaa 33 000 Urjala 9 300	Akaa 30 920 Urjala 6 746
Suun terveydenhuollon käynnit	Akaa 19 974 Urjala 4 291	Akaa 16 805 Urjala 2 842	Akaa 20 400 Urjala 4 800	Akaa 18 121 Urjala 3 556

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Yleistä

Sote-uudistus astuu voimaan 1.1.2023. Siten sote-palvelut ovat enää vuoden 2022 ajan kaupungin järjestämisvastuulla. Sote-uudistukseen liittyvää kehittämistyötä on tehty Pirkanmaan kuntien kanssa yhdessä ja pääosin valtion avustamilla hankkeilla. Merkittävimpiä kumppanuuksia toteutettiin naapurikuntien kanssa.

Toimintaa ohjaavat voimassaolevat strategiat ja suunnitelmat: Akaan strategia 2018-2025, Hyvinvointiohjelma 2021-2022, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja talouden tasapainotusohjelmat. Myös hyvinvointikeskuksen suunnittelu ohjasi vahvasti toimintaa ja työn käytänteiden kehittämistä. Sote-palvelut siirtyivät uusiin tiloihin elokuussa 2021. Tilojen käyttö muuttui aiemmista toimintamalleista, kun työtilat painottuvat yhteisiin toimistotiloihin ja erillisiin asiakasvastaanottotiloihin. Toimintatapoja muuttamalla on pyritty turvaamaan hoidon järjestämisen toiminnalliset ja taloudelliset mahdollisuudet lähellä myös tulevaisuudessa. Palvelurakennemuutosten myötä pyritään sekä vähentämään asiakkuuksia, että suuntaamaan niitä toisella tavalla. Palveluja tuotettiin enemmän etänä ja työtä tehdään useammissa tiloissa, myös kotona.

Kaikki nämä muutokset ja käynnissä olevat hankkeet haastavat edelleen sekä esimiehiä että henkilöstöä. Henkilöstöpula on valtakunnallinen ongelma ja myös Akaassa se on muodostunut haasteeksi. Vuoden lopussa alkoi jo näkyä henkilöstöpula konkreettisesti erityisesti lähihoitajissa sekä sosiaalityössä.

Varhaisen tuen palvelujen varmistamista toteutettiin suunnitelmien mukaan. Erityisen tärkeää on vahvistaa erityisesti lasten ja nuorten varhaista tukea ja palvelukokonaisuutta. Siihen pyrittiin mm. uusilla perhekeskuksen moniammatillisilla työtavoilla sekä sähköisen perhekeskuksen avulla, joka on toteutuksessa vuonna 2022. Narikan moniammatillinen toiminta on varhaisen tuen palveluna merkittävää, vaikkakin koronan vuoksi sitä on jouduttu myös tauottamaan. Vanhus- ja vammaispalveluissa kotona asumisen mahdollisuuksia on tuettu mm. kotiutustiimillä ja kotikuntoutuksella sekä kotisairaalapalvelulla. Valkeakosken terveyskeskussairaalaan ostetaan palliativisen erikoisosaamisen konsultaatioita erityisesti kotona hoidettaville saattohoitopotilaille.

Sähköisten palvelujen kehittäminen ja siinä myös asiakasnäkökulman huomioiminen olivat vuonna 2021 painopisteenä. Hyvinvointikeskuksessa on saatavilla digiohjausta olemassaoleviin sähköisiin palveluihin, joita on myös laajennettu vuoden 2021 aikana. Kesällä 2021 toteutetun digikyselyn avulla saatiin kuntalaisilta tietoa siitä, mitä sähköisiä palveluja he haluaisivat. Näiden näkemyksiä suunnitellaan toteutettavaksi Pirsoten hankeavustuksella vuoden 2022 aikana. Sähköisten palveluiden tuominen osaksi toimintakonseptia on merkittävä osa toiminnan kehittämisessä. Palveluiden tuominen lähelle asiakasta ja potilasta kotiin tai lähiympäristöön voi tapahtua digitaalisia järjestelmiä hyödyntäen ja erilaisten mobiili- ja liikkuvien palvelumuotojen avulla. Samalla on myös mahdollistettu entistä työntekijöiden etätö, joka osaltaan lisää työntekijöiden työhyvinvointia ja Akaan houkuttelevuutta työnantajana. Kotiin tuotavia palveluja on saatu lisättyä videovisiitin avulla. Se on sujuvoittanut potilaan ja asiakkaan palvelupolkua ja useimmiten parantanut hänen palvelukokemustaan ja hoidon laatua.

Palveluja on kehitetty niitä yhteensovittaen ja integroiden ja tämä kehittämistyö jatkuu edelleen.

Sosiaalityö

Sosiaalityön tulosalueina ovat sosiaalitoimisto, lastensuojelu, perhekeskus, aikuissosiaalityö, opiskelijahuolto ja sosiaalityön hankkeet. Tulosalueet vastaavat siten sosiaalityön johtamisen tiimimallia ja siten tiimeillä ja esimiehillä on selkeät vastualueet. Sosiaalityön johtamisjärjestelmää muutettiin 1.12.2021 alkaen siten, että aikuissosiaalityön johtavan sosiaalityöntekijän työnkuvaan lisättiin sosiaalityön johtajan tehtäviä. Muutokseen vaikutti perusturvajohtajan työpanoksen vapauttaminen sote-uudistuksen ja hyvinvointialueen muutoksen valmisteluun. Sote-uudistus edellyttää kunnilta virka-avun antamista hyvinvointialueiden valmisteluun.

Erityisesti varhaisen tuen palveluja vahvistetaan edelleen, jotta kuntalaiset voivat saada apua oikea-aikaisesti eikä liian myöhään. Akaassa sekä lapsiperheiden että aikuissosiaalityön toimintaa kehitetään siten myös vahvistamalla varhaisen tuen palveluja sekä kaupungin toimijoiden välistä yhteistyötä, yhteistä palveluiden kokonaisuuksien suunnittelua ja seurantaa. Kehitystyön apuna on ollut PirSote-hanke, jonka avulla kehitettiin perheille kohdennettuja eropalveluita yhteistyössä Akaan, Lempäälän, Urjalan ja Valkeakosken kanssa. Kehitystyön tuloksena eropalveluiden valikoimaa on laajennettu ja monipuolistettu. Hankkeeseen liittyen rakennettiin pohjaa kunnan, seurakunnan ja kolmannen sektorin yhteistyölle ns. kumppanuusverkoston muodossa. Hankkeessa suunniteltiin myös malli sille, miten moniammatillinen asiakastyö Akaan perhekeskuksessa organisoidaan, mutta vuoden 2021 aikana sitä ei vielä päästy toteuttamaan. Moniammatillista työotetta kehitettiin myös aikuissosiaalityössä PirsSote-hankkeen avulla. Painopisteenä oli yli toimialojen välisen moniammatillisen yhteistyön lisääminen Hyvinvointikeskuksessa. Vuoden 2021 aikana vakiinnutettiin moniammatillisen konsultaatiotoimin toiminta ja luotiin pohjaa konsultaatiolomakkeelle.

Korona vaikutti edelleen sosiaalipalvelujen tuottamiseen vuoden aikana merkittävästi. Henkilöstö ja asiakkaat ovat joutuneet totuttelemaan uusiin toimintatapoihin, kun fyysisiä tapaamisia on pyritty välttämään. Suurin osa asiakastyöstä on kuitenkin edelleen toteutettu lähityönä. Lähityön lisäksi sähköisten palvelujen käyttö ja etätapaamiset ovat tulleet osaksi sosiaalityötä sekä asiakas- että viranomaisyhteistyössä. Etätöä tehtiin mahdollisuuksien mukaan. Korona vaikeutti suunniteltujen toimintojen ja tavoitteiden toteutumista edelleen vuonna 2021. Ryhmätoimintaa ei rajoitustoimenpiteiden vuoksi kyetty toteuttaa suunnitellussa laajuudessa. Koronan

vuoksi asiakasaikoja ja -tapaamisia peruuntui tavanomaista enemmän sekä asiakkaiden toimesta että työntekijöiden lisääntyneistä pois-saoloista johtuen. Korona näkyi myös joidenkin asiakasperheiden suhtautumisessa lähitukeen, kaikki eivät olleet valmiita ottamaan kotiin tarjottavaa tukea vastaan. Henkilöstöä vahvistettiin kahdella Nepsy-ohjaajalla.

Aikuissosiaalityössä kehitettiin moniammatillista yhteistyötä yhteistyössä PirSote-hankkeen kanssa. Aikuispalveluiden moniammatillista konsultaatio-tiimimallia (AIMO-tiimi) toteutettiin alkuvuodesta 2021 alkaen. Toiminnan rakenteet osoittautuivat toimivaksi malliksi ja toiminta on saatu vakiinnutettua vuoden aikana. Sisällöllinen kehitystyötä jatketaan edelleen. Myös Kohtaamispaikka Narikan toiminta on vakiintunut osaksi aikuissosiaalityötä. Koronan vuoksi Narikka-toiminta oli katkonaista myös vuonna 2021. Narikka oli tauolla 2,5 kuukautta ja lisäksi Narikka-toiminta tuotettiin etäpalveluna Teams'in välityksellä kuukauden ajan. Kävijöitä Narikassa oli 349 sul-kuu- ja henkilömäärärajoitukset huomioiden. Korona vaikutti myös aikuissosiaalityön ryhmätoimintoihin vähentävästi. Vuoden aikana erilaisia ryhmätoimintoja järjestettiin 4, joista 1 oli päihdekuntoutusrhythmi.

Lastensuojelussa painottuu edelleen työn monimuotoisuus ja erityisen vaativat asiakaskokonaisuudet. Huostaanottoja on tehty vuoden aikana kuusi ja lisäksi valmisteltu hallinto-oikeuden käsittelyyn kolme hakemusta. Se kertoo siitä, että osan asiakkaista on vaikea hyväksyä tilannetta ja sosiaalityöntekijöiden arviota lapsen tarpeista. Tyytymättömyyttä ilmaistaan myös muistutuksilla ja sillä, että asiakirjoja vaaditaan tutustuttavaksi aiempaa useammin. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen osalta hakemusten, yhteydenottojen ja ilmoitusten määrät vähenivät vuodesta 2020 reilut 13 % ollen yhteensä 195 kpl. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuoden aikana 379 ja ne vähenivät edellisvuodesta lähes 5 %. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin 17 ja määrä lisääntyi edellisvuodesta kahdella. Kokonaisuudessaan vuoden lopussa sijoitettuna olevien lasten määrä (40 lasta) on kuitenkin laskenut tasaisesti aiemmista vuosista, mikä on poikkeuksellista yleisessä valtakunnallisessa lastensuojelun tilanteessa. Jälkihuollossa on 54 nuorta, joista 6 on alle 18-vuotiaita. Jälkihuoltoasiakkaiden määrään on vaikuttanut vuoden 2020 alusta voimaantullut lakimuutos, joka nosti jälkihuollon ikärajan 25-vuoteen. Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta tuli päätös, jonka perusteella Akaan kaupunki maksoi toiselle kunnalle lastensuojelukorvauksia vajaa 1,6 miljoonaa euroa. Edellisvuonna Akaan kaupunki sai toiselta kunnalta lastensuojelukorvauksia vajaa 1,9 miljoonaa euroa. Työtä tehdään suunnitelmallisesti, moniammatillisesti ja perheitä tukien, mikä mahdollistaa sekä perheiden selviämistä arjessa että myös huostaanottojen purkamisen tarvittaessa. Yhteistyö perhekeskuksen kanssa on tiivistä.

Koulujen opiskelijahuollossa on ollut paljon vaihtuvuutta työntekijöissä, mutta rekrytointia on suoritettu heti, kun siihen on ollut tarvetta. Pätevien ja pysyvien koulupsykologien sekä koulukuraattoreiden rekrytointi Akaaseen on ollut haasteellista ja työntekijöiden saamisessa on ollut jonkin verran odotusaikaa. Tämä on vaikuttanut oleellisesti palveluihin, tutkimustarpeen arviointiin sekä tutkimusjonoihin. Lakisääteisistä palveluista on pyritty kuitenkin huolehtimaan mahdollisimman hyvin sisäisellä sijaistamisella sekä ostopalveluilla. Koulujen erityistyöntekijät ovat kehittäneet Akaan oppilashuoltoa sekä luoneet uusia toimintamalleja. Toimintamallit ovat tehostaneet työntekoa sekä mahdollistaneet mahdollisimman tasavertaiset palveluprosessit kaikkiin Akaan kouluihin. Myös erilaista ryhmätoimintaa on kehitetty peruskouluista lukioon (mm. erilaiset sosiaalisten taitojen harjoitteluun suunnatut ryhmät ja ahdistuksen, jännityksen ja stressin säätelyn tueksi perustettu ryhmä). Koulujen erityistyöntekijät ovat kehittäneet yhteistyötä sivistystoimen ja terveydenhuollon kanssa. Koulujen nepsy-työn kehittäminen eteni hyvin yhteistyössä lapsiperhepalvelujen nepsy-ohjaajien kanssa.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluissa moniammatillisen tiimityöhön saatiin ohjausta Pirsote-hankkeen kautta. Osittain moniammatillinen työote oli jo käytössä, etenkin kotitutustimissa ja kotikuntoutuksessa. Yli toimialojen yli menevää moniammatillisuutta täytyy kehittää edelleen. Kotitutustimin onnistunut moniammatillinen tiimityöskentely edesauttoi vanhusasiakkaiden nopeaa ja turvallista kotiutusprosessia tk- sairaalasta. Kotikuntoutusta kehitettiin Pirsoten kotikuntoutusmallin suuntaisesti.

Videovisitiin käyttöönotto vakiinnutettiin pilottitoimintana kotihoitoon ja kotikuntoutukseen. Vuoden 2022 alusta etähoivapalvelut Videovisitiillä ovat maksullisia. HR-pilottia (toiminallinen työvuorosuunnittelu) laajennettiin toiseen työyksikköön. Tulosten mukaan kesäajan sijaistarve on toiminnallisen työvuorosuunnittelun mukaan hieman vähentynyt (lomat tasaisemmin pidemmälle ajanjaksolle) samoin kuin kuormittavien työvuorojen määrä.

Alkuvuonna 2021 ikäihmisten lähitori- kuntosal- ja päivätoiminta ovat olleet koronan vuoksi tauolla, joka omalta osaltaan on saattanut vaikuttaa ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitoon.

Toukokuussa 2021 otettiin käyttöön Pirkanmaan yhteiset asumispalveluiden ja kotihoidon myöntämisperusteet, jossa hyödynnetään RAI-arviointimittariston antamaa tietoa. Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2021-2023 hyväksyttiin valtuustossa 9/2021. Keskeistä suunnitelmassa ovat mm. toimintakyvyn ylläpitäminen eri keinoin, tiivis järjestöyhteistyö ja digitaalisten palvelujen vahvistaminen. Vuoden 2021 aikana siirryttiin uuteen yhteiseen aluePegasos-potilastietojärjestelmään sekä RAI-arviointityökalun käyttöön myös tehostetussa palveluasumisessa.

Mäntymäen tehostetun palveluasumisen yksikkö muutti Viialan taajamasta Toijalan taajamaan Attendo Peltolan vuokratiloihin huhtikuussa 2021. Päivätoiminta aloitettiin ostopalveluna Viialan taajamassa syksyllä 2021. Palvelun tuottaa Yrjö- ja Hannakodit Oy. Päivätoiminnan tarkoituksena on ylläpitää kotona asuvien ikäihmisten toimintakykyä ja tukea omaishoitajien jaksamista.

Henkilökunnan saatavuudessa on ollut suuria haasteita, pitovoiman ja vetovoiman kanssa on tehty paljon töitä. Saatavuutta on lähes-tytty useasta eri näkökulmasta ja käyttöön on otettu erilaisia ratkaisuja henkilökunnan saatavuuden turvaamiseksi (koulutusyhteistyö,

näkyvä rekrytointi, osaoppisopimus, ostopalvelut). Lokakuussa 2021 Akaan kaupunki lähti mukaan TAKK (Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen) ja Työ- ja elinkeinotoimiston kanssa (kulttuuri- ja opetusministeriön rahoittama) lähihoitajien rekrytoivaan koulutukseen. Rekrytoiva koulutus muistuttaa oppisopimusmallia ilman palkkakuluja. Koulutusputkeen saatiin viisi (5) lähihoitajaopiskelijaa, jotka myöhemmin työllistyvät Akaan ja Urjalan alueelle. Myös vahvaa oppilaitosyhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa kehitettiin edelleen ja erityisesti lomakausina lisättiin määräaikaista oppisopimuskoulutusjaksoja, jolloin opiskelija saatiin sijaistyövoimaksi esimerkiksi keäloman ajaksi.

Henkilöstön saatavuushaasteista huolimatta, vanhustalveluiden yksiköt pyörivät täydellä volyymilla, eikä lakisäätöisiä toimintoja jouduttu alas ajamaan resurssivajeen vuoksi. Lähitori- ja päivätoimintaan on ajoittain jouduttu sulkemaan covid-19 pandemian vuoksi. Asiakkaissa ei vuonna 2021 esiintynyt laajamittaista covid-19 tartuntaketjuja. Hoitotakuu (3 kk) täyttyi asumispalveluyksiköihin hakeutuneilla asiakkailla, vaikka paikkoja vapautui vuonna 2021 huomattavasti vähemmän, kuin aikaisempina vuosina (yli 50 paikkaa vähemmän).

Vammaispalvelut

Vuoden 2021 alusta alkaen vammaispalvelut eriytettiin omaksi tehtäväalueekseen. Toiminta keskitettiin yhteen pisteeseen eli vammaispalvelutoimistolle syksyllä 2021. Vammaispalvelutoimistossa tapahtui myös henkilöstövaihdoksia eläköitymisen johdosta. Rekrytointi oli haastavaa, mutta vapautuvat vakanssit saatiin täytettyä.

Työ- ja päivätoimintakeskuksen toiminta lakkautettiin Aluehallintoviraston päätöksellä kesällä 2021 sisäilmaongelmien johdosta Kylmäkosken aseman koululla ja toiminta siirrettiin Viialaan vanhustalveluista vapautuneeseen Mäntymäen yksikköön. Toimintaan tuli muodon johdosta katkos kesän aikana. Uudelleen kiihtyneen Covid-19 epidemian rajoittamistoimenpiteiden johdosta käyttöpäivät vähenivät, koska ryhmäkokoja pienennettiin.

Covid-19 tartuntoja on ollut vammaispalveluissa henkilöstöllä ja asiakkailla vähän, mikä on pitänyt Covid-19 johtuvat sairauslomat vähäisinä. Koronaväsymystä on ollut, mikä on heijastunut työssä viihtymiseen. Erilaisilla työhyvinvoinnin toimenpiteillä esim. säännöllisillä palaverilla, teemapäivillä ja työnkierrolla on tuettu työssä jaksamista.

Kehitysvammaisissa laitoshoidon käyttö väheni Covid-19 epidemian myötä, mutta vuonna 2021 akuutteja tilapäisjaksoja toteutui kuitenkin jonkin verran ennalta-arvaamatta. Asumispalveluihin sijoittamistarve oli vähäistä. Koska Pirkanmaan alueella on pula asumispalvelupaikoista erittäin haastaville asiakkaille, ostopalvelut hankittiin Pirkanmaan ulkopuolelta. Vammaispalveluissa palveluntarpeiden ennakoiminen on vaikeaa ja asumispalvelupaikan tarvekin saattaa tulla hyvinkin nopeasti esim. läheisen sairastuttua tai väsyttyä.

Alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuella hoidettavien asiakkaiden määrä on ollut lievässä kasvussa jo muutaman vuoden ajan. Erityisesti neuropsykologiset haasteet ovat kasvaneet lasten ja nuorten kohdalla. Nepsy-asiakkaiden määrän kasvaminen kohdistui erityisesti omaishoidon tuen tarpeen lisääntymiseen.

Omaishoidon tuen vapaiden avulla on annettu kotiin tarjottavaa apua useammalle lapsiperheelle, joissa omaishoidettavalla ja usein myös perheen muilla lapsilla on nepsyhaasteita. Osalla lapsista, jotka tulevat perhepalveluiden kautta omaishoidon tuen piiriin, omaishoidon vapaat toteutuu joko lapsiperhepalveluista tutuksi tulleen perhehoitajan luona tai ostopalveluna kotiin tulevan avun turvin. Usein useamman lapsen perheessä kotiin tuleva konkreettinen apu, on se, mitä omaishoitaja jaksamisensa tukemiseksi kaipaa. Lisäksi hoitajalla tulee usein olla lääkeluvat kunnossa, ja siksi palvelun hinta on kalliimpi.

Pirkanmaan henkilökohtaisen avun yksikkö on vastannut koko Pirkanmaan osalta henkilökohtaisen avun työnantajamallin ja vuonna 2021 alkaen myös ostopalvelumallin ja palveluseteliasiakkaiden ohjauksesta ja neuvonnasta sekä palvelusetelin käytännön järjestelyistä, laskutuksesta ja tuntiseurannasta. Palvelun järjestämisvastuu, asiakkaan palveluntarpeen arviointi ja asiakaspäätösten tekeminen säilyvät edelleen kotikunnalla. Henkilökohtaisen avun hakemukset asiakasmäärät kasvoivat reilusti vuonna 2021. Henkilökohtaisen avulla on tuettu myös pitkälle ikäihmisten kotona asumista vaikeavammaisten lisäksi. Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelun käyttö oli vielä vähäisempää nk. normaaliin ajankohtaan verrattuna. Covid-19 tilanteen jatkuminen vähensi kuljetuspalvelujen käyttöä.

Henkilökohtaisella avulla on tuettu itsenäistymisvaiheessa olevia nuoria, jotka eivät pärjää ilman apua. Nuoret ovat ohjautuneet vammaispalveluihin joko etsivän nuorisotyön, jälkihuollon tai mielenterveystoimiston kautta. Henkilökohtaisella avustajalla, joka toimii tukihenkilön tavoin, tulee olla riittävä osaamista nuorten haasteista ja siksi ostopalveluna tuotetut palvelut maksavat. Nämä nuoret ovat väliinputoajien asemassa ja tukihenkilön merkitys heille on todella merkittävä, että he pääsevät elämässä eteenpäin.

Kehitysvammaisten lasten ja nuorten koulujen loma-ajan hoito toteutettiin palkkaamalla ohjaajat / avustajat sekä vuokraamalla luokahuone toimintatilaksi. Myös kotona toteutettiin loma-ajan hoitoa. Palvelun järjestäminen oli haasteellista, koska ohjaajia / avustajia on vaikea saada.

Pirkanmaalla käynnistettiin hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvät vammaispalveluiden aluekokonaisuuksien valmistelut loppuvuodesta 2021. Akaan vammaispalvelut ovat vahvasti mukana valmistelutyöryhmissä. Suunnittelu- ja valmistelutyötä jatketaan tiiviisti vuonna 2022 ja hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023 alkaen. Vammaispalvelulaki uudistuu 1.1.2023 alkaen, mikä ohjaa myös hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvää valmistelutyötä.

Terveysthuolto

Terveysthuoltoissa on kehitetty vastaanottotyöhön uutta tiimimallia. Uudessa tiimimallissa palvelu käynnistyy jo ensimmäisestä yhteydenotosta. Malliin kuuluu oleellisena osana konsultoiva lääkäri sekä asiantuntijahoitajat, jotka ovat tiimin käytössä koko puhelinajan ja sen avulla pyritään hoitamaan osa potilaiden asioista joko jo puhelinyhteyden aikana tai sitten soittajalle soitetaan takaisin, kun asiasta on konsultoitua joko lääkäriltä tai joltain toista asiantuntijaa. Määräaikaisen sairaanhoitajan lisäresurssi liittyy osana myös tähän uuden mallin sisäänajoon. Toimintamalli on käynnistynyt Urjalan terveysasemalla syksyllä 2020, jonka seurauksena Urjalassa on päästy jonotomaan tilanteeseen, ja lääkärin vastaanotolle pääsyä kuvaava T3-ajan (kolmas vapaa kiireetön aika) mediaani on 9 vrk ja keskiarvo 11,5vrk. Akaassa toimintamallin kehittäminen on alkanut keuhvällä 2021, mutta hyvinvointikeskuksen muutto ja sairaanhoitajasijaisten saatavuuden haasteet ovat hidastaneet kehittämistyötä.

Mielenterveys- ja päihdetyötä kehitetään yhteistyössä Valkeakosken mielenterveyskeskuksen kanssa entistä konsultoivampaan suuntaan ja päihdetyöhön ostetaan päihdepsykiatriin työpanosta 1 päivänä kuukaudessa. Päihdepsykiatri voi tehdä korvaushoitopäätökset kunnassa, kun ne nyt tehdään sairaanhoitopiirissä. Mielenterveyspalveluissa on kokeiltu matalan kynnyksen etävastaanottoja ja etävastaanotolla tapahtuvaa lyhytterapiaa ostopalveluna. Geriatriasta hoitopolkua on kehitetty oman avohoidon geriatriin myötä yhteistyössä vanhustenhoidon kanssa ja siinä ajatuksena on painottaa palveluita entistä varhaisempaan suuntaan ja saada mahdolliset avuntarvitsijat kiinni jo ennen kuin he ovat palveluiden piirissä, jolloin voidaan pitkittää kotona asumisen vuosia. Geriatriksen palvelupolun kehittämisen vaatii myös entistä enemmän muistihoitajan työpanosta ja siitä syystä vastaanotolla muistihoitajan koulutuksen käyneen sairaanhoitajan työpanosta onkin siirretty muistihoitajan tehtäviin. Lääkinnällisen kuntoutuksen osalta on kehitetty kuntoutustyöryhmän työskentelyä ja terveyspalveluissa on otettu käyttöön lain edellyttämät kuntoutussuunnitelmat ja luotu ostopalveluihin selkeät kriteeristöt.

Suun terveydenhuollossa ei ole vielä voitu ottaa käyttöön monihuonemallia, jossa hammaslääkäri liikkuu joustavasti työhuoneiden välillä, nykyisen henkilöstötilanteen ja – rakenteen takia. Työnjaon parantamisessa ja toiminnan tehostamisessa olisi ollut tarpeen saada uusi suuhygienistin toimi Akaaseen. Työnjakoa on kuitenkin kehitetty siten, että hammashoitajan itsenäistä työskentelyä on lisätty. Hyvinvointikeskuksen tilat ovat toimivat ja esim. konsultointia voidaan toteuttaa aikaisempaa paremmin. Hammaslääkärin, hammashoitajan ja välinehoitajan rekrytoinnissa ja sijaisten saamisessa on edelleen vaikeuksia.

Covid-19-epidemia on aiheuttanut suun terveydenhuollossa hoitoon pääsyn viivästymistä, mutta hoitotakuu kuitenkin toteutuu edelleen. Jossain määrin hoitoaikoja on jouduttu perumaan henkilökunnan poissaoloista ja potilaiden aikojen peruutuksista johtuen. Infektiopoliklinikan ja koronarokotustoiminnan osalta toimintaa oli pakko keskittää vanhalle Toijalan terveysasemalle loppuvuoden ajaksi.

Neuvolassa tapahtuvaa työtä kehitetään perhelähtoisemmäksi ja tarkoituksena on arvioida toiminnan muuttamista yhdistetyn äitiys- ja lastenneuvolatomiminnan suuntaan. Toiminnan muutoksen käynnistämiseen vaikuttaa odottavien äitien määrä, koska oheisessa mallissa jokaisella terveydenhoitajalla on oltava riittävä määrä odottavia äitejä, että osaaminen säilyy. Muutosta ei vuoden 2021 aikana ehditty viedä eteenpäin sekä muuton aiheuttaman lisätyön, mutta myös koronarokotustoiminnasta aiheutuneen lasten vuositarkastusten viivästymisten vuoksi. Toimivan perhekeskuksmallin luominen on myös terveydenhuollon osalta tärkeä kehittämiskohde vuoden aikana ja terveydenhuolto on osallistunut tapaamisiin.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

PERUSTURVAVALIOKUNTA JA -LAUTAKUNTA	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2021	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	16 871 200	614 100	17 485 300	19 329 029,48	110,5 %	1 843 729,48
Ulkoiset	16 774 200	614 100	17 388 300	19 121 724,56	110,0 %	1 733 424,56
Sisäiset	97 000	0	97 000	207 304,92	213,7 %	110 304,92
TOIMINTAKULUT	-76 203 400	-1 339 000	-77 542 400	-78 869 449,33	101,7 %	-1 327 049,33
Ulkoiset	-71 373 500	-1 581 500	-72 955 000	-74 157 434,09	101,6 %	-1 202 434,09
Sisäiset	-4 829 900	242 500	-4 587 400	-4 712 015,24	102,7 %	-124 615,24
TOIMINTAKATE	-59 332 200	-724 900	-60 057 100	-59 540 419,85	99,1 %	516 680,15
Ulkoiset	-54 599 300	-967 400	-55 566 700	-55 035 709,53	99,0 %	530 990,47
Sisäiset	-4 732 900	242 500	-4 490 400	-4 504 710,32	100,3 %	-14 310,32

Perusturvalautakunnan ja -lautakunnan ulkoiset nettomenot alittuivat 531.000 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittivät 436.400 euroa).

Perusturvalautakunnan vastuualueella vuoden aikana määrärahoja lisättiin lähes miljoona euroa sekä vanhuspalveluihin että sosiaalityön lastensuojelun kustannusten korvaamiseen toiselle kunnalle. Nämä määrärahalisäykset olivat riittävät. Vammaispalvelujen osalta lisämäärärahan tarvetta arvioitiin vajaa 100.000 euroa, mutta mm. loppuvuoden sijoitusten vuoksi määrärahat olivat silti riittämättömät. Terveysthuollon osalta erikoissairaanhoidon määrärahojen arvioitiin vuoden edetessä alittuvan merkittävästi. Loppulasku osoitti, että

erikoissairaanhoidon alitus jäi arvioitua pienemmäksi mm. ennalta ilmoittamattomien lisälaskujen vuoksi. Valtionavustukset covid-19-epidemiaan mahdollistivat kuitenkin terveydenhuollon tehtäväalueen merkittävän määräraha-alituksen.

Koronatilanteen johdosta perusturvalautakunnan nettomenot vähenivät yhteensä 94.500 euroa.

Sosiaalityö

Sosiaalityön tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 103.800 euroa.

Sosiaalitoimiston tulosalueen nettomenot alittuivat 40.800 euroa, perhekeskuksen tulosalueen 114.600 euroa, ja aikuissosiaalityön tulosalueen 32.800 euroa. Lastensuojelun tulosalueen nettomenot ylittivät 82.700 euroa ja opiskelijahuollon tulosalueen 1.700 euroa. Sosiaalitoimiston tulosalueelle sisältyy tukiin ja avustuksiin valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 15.600 euroa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on velvoittanut Akaan kaupungin korvaamaan toiselle kunnalle lastensuojelun sijaishuollon kustannuksia takautuvasti vuodesta 2018 alkaen. Akaan kaupunki maksoi em. johdosta toiselle kunnalle lastensuojelun korvauksia 1.585.800 euroa, johon haettiin vuoden 2021 talousarvion 3. muutoksena 1.200.000 euroa. Osa korvauksista katettiin säästyneillä määrärahoilla.

Sosiaalityön toimintakulut lisääntyivät vuodesta 2020 erityisesti sosiaalitoimistossa Pirsote- ja Komas- kehittämishankkeiden myötä ja lastensuojelussa henkilöstömenojen kasvun myötä. Pitkäaikaisten sijoitusten määrä on pysynyt sekä lapsiperheiden että aikuispalvelujen osalta maltillisena.

Sosiaalityön tehtävätasolla perhekeskuksen tulosalueella perhekeskuksen yhteistoimintakorvaukset Urjalan kunnalta olivat 68.000 euroa, joten ne ylittivät 19.000 euroa. Aikuissosiaalityön tulosalueella työvoiman palvelukeskuksen yhteistoimintakorvaukset olivat 28.700 euroa, joten ne ylittivät 11.500 euroa. Urjalan kunnan lopullinen yhteistoimintakorvaus oli 20.300 euroa (yhteistoiminta 31.5.2021 asti), Kelan 6.000 euroa ja Pirkanmaan TE-keskuksen 2.400 euroa.

Koronan vaikutukset sosiaalityön menojen kasvuun ovat myös maltilliset, koska merkittävin muutos on suojainten käyttö ja niihin liittyvien kustannusten nousu. Henkilöstössä Covid 19:sta aiheutuneet sairauspoissaolot ovat olleet vähäiset. Työvälineet on päivitetty etätöitä mahdollistaviin ratkaisuihin. Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistuskustannukset olivat noin 15.600 euroa. Valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin kohdennettiin noin 15.600 euroa sosiaalityön tehtävätasolle. Koronatilanteen johdosta nettomenojen muutos oli 0 euroa.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 35.700 euroa.

Avopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 190.700 euroa ja asumispalvelujen tulosalueen nettomenot ylittivät 155.000 euroa. Avopalvelujen tulosalueelle sisältyy tukiin ja avustuksiin valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 79.600 euroa.

Vanhuspalvelujen tehtävätasolla Urjalan kunnan yhteistoimintakorvaukset olivat yhteensä 4.618.000 euroa, joten ne alittuivat 17.200 euroa.

Vuodelle 2021 haettiin 3. talousarviomuutoksessa henkilöstökustannuksiin 416.900 euroa ja ostopalveluihin (ostettu palveluasuminen) 130.000 euroa. Sairauslomia ei saatu vähennettyä samassa suhteessa vuonna 2021 kuin vuonna 2020, joten talousarvion laadinta on ollut tältä osin liian optimistinen ja tavoite jäi täyttämättä. Lisätalousarviomuutoksessa oli myös yksi kotiutustiimin määräaikaisen lähihoitajan vakanssin täyttäminen. Suurin haaste vanhuspalveluissa on ollut henkilöstön riittävyys vuosilomien ja sairauspoissaolojen aikana. Vuonna 2021 vakituiset vakanssit saatiin täytettyä, mutta vuotta 2022 kohti tilanne on vaikeutumassa entisestään.

Kotiutustiimiä vahvistettiin kesken vuoden yhdellä määräaikaisella työntekijällä syyskuusta alkaen. Kotiutustiimi on saanut positiivista palautetta, sen avulla ikäihmisten turvallista kotiutusta terveyskeskussairaalaan on saatu nopeutettua. Kesken vuoden haettiin myös lisätalousarviossa määrärahoja ostettuun palveluasumiseen (asiakkaiden siirto vanhuspalveluihin kesken vuoden ja tilikartan muutos vaikeutti talousarvion suunnittelua).

Mäntymäen palvelutuotannon siirtyminen Attendo Peltolan vuokratiloihin toteutui huhtikuussa 2021. Osa henkilöstöstä siirtyi samassa yhteydessä muihin yksiköihin Akaan vanhuspalveluissa (täyttämään avoimia vakansseja tai vakituisiksi sijaisiksi). Määrärahoja ostettuun tehostettuun palveluasumiseen lisättiin noin 360.000 euroa (osa Mäntymäen asiakkaista siirtyi Mehiläiseen). Mäntymäen toiminnan muutoksen myötä laadittiin uusi taloussuunnitelma, jossa osa henkilöstökustannuksista jyvitetiin työntekijöiden siirtojen mukana muihin vanhuspalveluiden toimintayksiköihin. Palvelutuotannon siirrolla oli vaikutusta myös teknisen toimen taloussuunnitelmaan (vuokratulot vanhasta Mäntymäestä). Myös uuden vuokratilan muutostyöt Attendo Peltolassa aiheuttivat kustannuksia (n. 36.000 euroa).

Uusi asiakasmaksulaki astui voimaan 1.7.2021, joka vähensi kotihoidon maksutuottoja noin 72.000 euroa loppuvuoden aikana. Samassa laissa määriteltiin myös tehostetun palveluasumisen asukkaiden käteenjäävä minimisumma (164 euroa).

Vanhusten omaishoidon tuen hoitopalkkioihin haettiin talousarvionmuutoksessa lisärahoitusta 126.000 euroa. Omaishoidon piiristä ei ole poistunut asiakkaista samassa suhteessa kuin aikaisempina vuosina ja uusia asiakkaita on ohjautunut koko ajan lisää. Omaishoido on kuitenkin verrattaan edullinen tapa järjestää palveluita.

Päivätoiminnan aloitus ostopalveluna Yrjö- ja Hanna-kodeilla 14.9.2022 alkaen Viialan taajamassa. Vanhusten päivätoiminnan tarkoitus on tukea ikäihmisten toimintakykyä, osallisuutta, arjen hallintaa ja omaishoidon vapaiden järjestämistä.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 67.500 euroa, Akaan osuus noin 54.400 euroa. Kuljetuspalveluihin liittyvät kustannukset olivat noin 7.100 euroa, Akaan osuus noin 1.600 euroa. Korotetun kaksoisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 19.200 euroa, Akaan osuus 17.500 euroa. Henkilöstön koulutuspäiviä toteutettiin vähemmän Covid-19 epidemian johdosta, joten koulutuskustannukset vähentyivät noin 8.800 euroa, Akaan osuus noin 6.400 euroa. Yhteistoimintakorvaus-tulot lisääntyivät em. seurauksena noin 17.900 euroa. Valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin kohdennettiin noin 79.600 euroa vanhuspalvelujen tehtävätasolle. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli yhteensä 12.500 euroa.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot ylittyivät 169.300 euroa.

Vammaispalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 159.700 euroa ja kehitysvammahuollon laitoshoidon tulosalueen 9.600 euroa. Vammaispalvelujen tulosalueelle sisältyy tukiin ja avustuksiin valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 16.800 euroa.

Vammaispalvelujen tehtävätason vuoden 2021 yhteistoimintakorvaukset olivat yhteensä 1.679.700 euroa, joten ne alittuivat 7.200 euroa. Urjalan kunnan lopullinen vanhus- ja vammaispalvelujen yhteistoimintakorvaus oli 1.594.000 euroa. Vammaispalvelujen palvelujen piirissä olevien muiden kuntien osalta yhteistoimintakorvauksia kertyi kokonaisuutena 85.700 euroa.

Ulkoisissa menoissa suurimmat ylitykset ovat omaishoidon tuessa ja vammaisille annetuissa avuissa yhteensä n – 170 000 euroa. Omaishoidon tuki ylittyi - 73 000 euroa sekä vammaisille annetuissa avuissa ylittyi erityisesti henkilökohtainen apu. Avustusten ylitys – 15 100 euroa, koska vammaispalvelulain mukaisissa kuljetustuessa ja asunnon muutostöissä säästettiin. Palveluiden ostot ylittyivät – 129 655 euroa ja erityisesti asumispalveluiden osalta.

Vanhus- ja vammaispalveluiden tehtäväalueiden jaon yhteydessä omaishoidon palkkioiden määrärahat jaettiin taloussuunnitelmassa puoliksi. Alle 65- vuotiaiden omaishoitoa saavien osuus on lisääntynyt.

Vammaispalveluissa vakinaisten palkat ylittyivät, mutta sijaismäärärahoissa puolestaan pysyttiin talousarviossa. Eläköitymisten ja henkilöstövaihdosten johdosta sosiaalityöntekijän perehdytys ja päällekkäisyys lisäsi palkkakustannuksia sekä toisen asiakasohjaajan 50% työaika lisättiin jo kolmea kuukautta aiemmin 100% työajaksi lisääntyneen työmäärään johdosta.

Työ- ja päivätoimintakeskus Resiinassa säästettiin kuljetuskustannuksissa, koska toiminta oli muuton johdosta tauolla pidempään. Myös ryhmäkokojen rajoitukset vähensivät käyttöpäiviä. Ylimääräisiä menoja tuli välttämättömän muuton aiheuttamista kustannuksista. Sisäilmahaittojen johdosta siirrettävät kalusteet ja tavarat oli puhdistettava ennen siirtoa uusiin tiloihin.

Asiakasmaksu-uudistus käynnistyi 1.7.2021 alkaen. Muutos ei vaikuttanut kovin merkittävästi vammaispalveluihin. Akaan kaupunki las- kuttaa kaikkien asiakkaiden asiakas- ja ateriamaksut. Maksutuotot lisääntyivät vammaispalveluissa noin 40.000 eurolla. Vuokratuotot puolestaan vähenivät noin -10 000 euroa. Ajulantuvan ryhmäkodin asukkaiden määrää on vähennetty. Myös Ajulantuvan rivitaloilla on pitkään ollut tyhjä asunto.

Kehitysvammahuollon laitoshoidon asiakaspalvelujen ostot olivat 399.600 euroa ylittyen 9.600 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuen 50.400 euroa). Ostot olivat 74.800 euroa eli 23 % suuremmat edellisenä vuonna.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistuskustannukset olivat yhteensä 7.700 euroa, Akaan osuus noin 7.200 euroa. Kuljetuskustannusten lisäys oli noin 5.200 euroa, Akaan osuus noin 5.200 euroa. Henkilöstökustannusten lisäys oli yhteensä noin 4.000 euroa, Akaan osuus noin 3.600 euroa. Lisäksi korotetun kaksoisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 600 euroa, Akaan osuus 500 euroa Kehitysvammaisten laitoshoidon alittui alkuperäisestä arviosta 50.400 euroa. Osittain synnä saattaa olla ns. normaali vuosittainen tarvevaihtelu esim. lyhytaikaishoitojaksoissa, mutta pääosin synnä on todennäköisesti koronakriisistä aiheutunut palvelujen määrän vähennys. Vpl-kuljetuspalvelujen käyttö väheni Covid-19 epidemian ja asetettujen rajoitustoimenpiteiden johdosta. Erityisesti ikäihmiset eivät kuljetuspalveluja käyttäneet. Kuljetuspalvelujen vähennys oli Urjalan osalta 41.500 euroa, Akaan osalta käyttö normalisoitui vuoden aikana. Yhteistoimintakorvaustulot vähentyivät em. seurauksena noin 33.500 euroa. Valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin kohdennettiin noin 16.800 euroa vammaispalvelujen tehtävätasolle. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli yhteensä 50.700 euroa.

Terveydenhuolto

Terveydenhuollon tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 560.800 euroa.

Terveydenhuollon tulosalueina ovat terveysasemapalvelut, hoitotyö, ympäristöterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido. Terveysasemapalvelut sisältävät terveysasemapalvelut yhteiset, vastaanottopalvelut, suun terveydenhuollon, kuntoutuspalvelut sekä tukipalvelut. Hoitotyön sisällä ovat sairaalatoiminta sekä terveysneuvonta. Ympäristöterveydenhuolto sisältää yleisen terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon. Erikoissairaanhoidon alla ovat sairaanhoitopiiri, muu erikoissairaanhoido sekä mielenterveyskeskus.

Terveysasemapalvelut ja hoitotyö

Terveysasemapalvelujen tulosalue alittui 995.400 euroa ja hoitotyön tulosalue alittui 58.300 euroa, perusterveydenhuollon alitus yhteensä 1.053.700 euroa. Terveysasemapalvelujen tulosalueelle kirjautuvat yhteistoimintakorvaukset Urjalan kunnalta olivat yhteensä 4.484.600 euroa, joten ne ylittivät 362.200 euroa.

Terveysasemapalvelujen tulosalueen ulkoiset toimintatuotot ylittivät 1.120.300 euroa ja hoitotyön tulosalueen 11.200 euroa, kokonaisuutena ylitys 1.131.200 euroa.

Myyntituotot toteutuivat arvioitua paremmin ja yksi peruste siihen on tehokas laskutus. Maksutuotot alittuivat kokonaisuutena 160.200 euroa ja suurin syy siihen, miksi tavoitteeseen ei täysin päästy oli hoitajien käyntimaksujen poistuminen heinäkuun alusta. Tuet ja avustukset ylittivät kokonaisuutena 804.100 euroa. Tukiin ja avustuksiin sisältyy valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollossa covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 1.562.200 euroa.

Terveysasemapalvelujen tulosalueen ulkoiset toimintakulut ylittivät 124.900 euroa ja hoitotyön tulosalueen alittuivat 47.100 euroa, kokonaisuutena ylitys 1.042.500 euroa.

Henkilöstökustannukset jäivät kokonaisuutena 357.400 euroa alle arvioidun. Erityisesti suun terveydenhuollossa sekä kuntouttavissa palveluissa on ollut rekrytointiongelmia. Puheterapia- ja toimintaterapiapalveluissa vakanssit ovat olleet koko vuoden täyttämättä, mutta tammikuussa 2022 on aloittanut kaksi puheterapeuttia vakituksina, osa-aikaisina työntekijöinä ja myös toimintaterapeutin vakanssi laitetaan taas alkuvuodesta haettavaksi. Sijaiskustannukset että vuokratyövoiman käyttö ylittivät ja suurin syy ylityksiin ovat rekrytointiongelmien lisäksi koronaepidemiasta johtuvat henkilöstön lisäystarpeet. Erityisesti terveysasemapalveluiden tulosalueella on ollut pakko käyttää ylimääräisiä sijaisia sekä myös vuokratyövoimaa koronarokotusten sekä infektio- ja tartuntatauti- ja tartuntatauti-työn takia. Terveystoimintatilat hoitivat syksyyn asti rokotustoimintaa pääosin omana toimintana, mutta rokotusten pitkittyessä on terveydenhoitajia irrotettu tekemään omaa perustyötään neuvoloihin ja tilalle on jouduttu ostamaan vuokratyövoimaa, että rokotustoiminta on saatu vakiinnutettua.

Palvelujen ostoihin jouduttiin lisäämään määrärahoja talousarviomuutoksessa syyskuussa ja kokonaisuutena palvelujen ostot ylittivät tilinpäätösvaiheessa 347.500 euroa. Palveluiden ostojen kustannusten nousu selittyi koronanäytteenoton kustannuksista, asiakaspalvelun ostoista muista kunnista (terveydenhuollon valinnanvapaus, kiireellinen avosairaanhoido), lääkinnällisen kuntoutuksen sekä terveyskeskussairaalan palveluiden ostoista sekä vuokratyövoiman käytöstä rokotustoimintaan ja suun terveydenhuoltoon. Painatuksiin ja ilmoituksiin käytettiin vuonna 2021 25.909 euroa toteumaprosentin ollessa 355.78%. Ylitys johtui koronarokotusilmoitusten julkaisemisesta paikallislehdissä. Koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapidon kustannukset olivat suunniteltua suuremmat erityisesti suun terveydenhuollossa, jossa tehtiin muuton vuoksi paljon laiteasennuksia. Vuodeosastopalvelujen ostot Valkeakosken kaupungilta olivat yhteensä 3.961.100 euroa, Akaan osuus 2.703.200 euroa ja muista kunnista yhteensä 42.800 euroa, Akaan osuus 35.500 euroa.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varatut määrärahat ylittivät 107.500 euroa. Vuoden 2021 talousarviossa tulosalue- ja kustannuspaikkajako muuttui aiemmasta ja lääkinnällisen kuntoutuksen kustannuspaikalla aiemmin olleet maksuttomat hoitotarvikkeet ovat nyt avosairaanhoidon kustannuspaikoilla. Hoitotarvikkeisiin haettiin syyskuussa lisämäärärahaa ja kokonaisuutena hoitotarvikkeet ylittivät tilinpäätösvaiheessa 28.500 euroa. Hoitotarvikkeiden osalta kustannuksissa näkyy myös se, että henkilökunnan hyvinvointikeskuksessa käyttämät suojaimet hankitaan terveydenhuoltoon yhteishankintana. Toimistotarvikkeiden osalta ylitystä oli monella kustannuspaikalla, koska uuteen Hyvinvointikeskukseen siirryttäessä toimistotarvikkeita ei siirretty vanhoista sisäilmaongelmaisista rakennuksista vaan pääosin ne hankittiin uutena. Siten kustannus on kertaluonteinen. Toteuma oli kokonaisuutena yhteensä 23.500 euroa ja ylitystä oli 12.300 euroa. Myös kalustoon varatut määrärahat ylittivät ja suurin syy siihenkin oli muutto uuteen rakennukseen, koska uuteen rakennukseen siirryttäessä myös uusia hankintoja oli pakko tehdä. Sen lisäksi joitain hankintoja oli pakko tehdä myös uuden rakennuksen ulkopuolelle, esim. kouluterveydenhuoltoon. Toteuma oli 85.500 euroa ja ylitystä 39.500 euroa.

Muut toimintakulut alittuivat kokonaisuutena 19.400 euroa.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 1.200 euroa. Tampereen kaupungin laskuttamat yhteistoimintaosuudet yleisestä terveysvalvonnasta ja eläinlääkintähuollosta toteutuivat muutettuun talousarvioon nähden suunnitellusti. Vuodelle 2021 kustannuksiin sisältyy Tampereen kaupungin lisälaskutus vuosilta 2018-2020, yhteensä 321.100 euroa.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon tulosalue ylittyi 576.100 euroa.

Sairaanhoitopiiriin tukiin ja avustuksiin sisältyy valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 174.000 euroa.

Sairaanhoitopiiriin osalta asiakaspalvelujen ostot olivat yhteensä 21.568.200 euroa ylittyen 655.200 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuen 844.200 euroa); erikoissairaanhoidon osuus 20.954.100 euroa ylittyen 724.100 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuen 775.900 euroa) ja ensihoidon osuus 614.100 euroa alittuen 68.900 euroa. Ostot olivat 2.992.500 euroa eli 16,1 % suuremmat kuin edellisellä vuonna: erikoissairaanhoidon osuus oli 3.013.900 euroa eli 16,7 % suurempi kuin edellisellä vuonna ja ensihoidon osuus oli 21.400 euroa eli 3,4 % pienempi kuin edellisellä vuonna. Ostoihin sisältyvän kalliin hoidon tasauksen nettovaikutus oli 624.400 euroa maksettavaa, edellisellä vuonna 487.800 euroa maksettavaa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin osalta ensimmäisen vuosipuoliskon matalien toteumaprosenttien takia tehtiin talousarviomuutos, jossa palvelujen ostoista poistettiin 1,5 milj. euroa. Tämän jälkeen sairaanhoitopiiri ilmoitti laskuttavansa marras-joulukuussa laskuttamatta ja raportoimatta jääneet vuoden 2020 sekä 2021 koronavirusjäljityskustannukset. Vuoden 2021 jäljityskustannukset ovat 265 000 euroa ja vuoden 2020 44 000 euroa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin laskutus perustuu vuoden 2021 osalta toteumaan. Vertailutietona käytetään sekä PSHP talousarviota, että vuoden 2020 toteumaa, koska virallista tilausta ei ole enää käytössä. Sairaanhoitopiiriin ylläpitämästä TILTU-järjestelmästä voidaan kuukausittain seurata todellista erikoissairaanhoidon palvelujen käyttöä. Joulukuun 2021 Akaan toteuma on 116,5 % vuoden 2020 toteumasta. Koska vuoden 2020 toteumassa näkyi vahvasti covid-19 epidemian vaikutus erikoissairaanhoidon käyttöön, vuoden 2021 osalta toteumaa on verrattu myös vuoden 2019 toteumaan (102 % vuoden 2019 toteumasta). Ilman marras-joulukuun lisääntynyttä laskutusta laskuttamatta jääneiden kustannuksien takia laskutus olisi jäänyt lokakuun tietojen perusteella -1 % vuoden 2019 toteumasta.

Muun erikoissairaanhoidon osalta sen sijaan on ylitystä, toteumaprosentin ollessa 142,6% (ylitys 49 865 euroa). Suurimmat ylitykset liittyvät valinnan vapauteen, jonka mukaan asiakas voi valita hoitopaikakseen myös toisen sairaanhoitopiiriin alueella olevan hoitopaikan. Ylitystä on myös sosiaali- ja terveyspalveluiden ostoissa, joita ovat erilaiset tutkimukset, joita ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta (mm. pääntutkimukset).

Mielenterveyskeskuksen kustannukset olivat 621.000 euroa ylittyen 31.000 euroa. Mielenterveyspalvelujen käyttö väheni edellisestä vuodesta 12,8 %, 90.800 euroa. Valkeakosken kaupungin tuottaman mielenterveyskeskuksen laskutus perustuu sopimuksen mukaan heidän tilinpidokseensa, eikä suoraan käyntimääriin, joten tilaajan on vaikeaa vaikuttaa laskutukseen. Loppuvuonna aloitettiin kehittämistyö yhteistyön lisäämiseksi, mutta tämä on jäänyt tauolle Valkeakosken mielenterveyskeskuksen henkilöstövaihdoksien takia. Akaan terveyskeskuksessa on pyritty vahvistamaan perustason mielenterveystyötä sekä aikuisten että lasten ja nuorten osalta muulla tavoin.

Koronatilanne

Koronatilanteen johdosta terveysasemapaalvelujen tulosalueen ja hoitotyön tulosalueella hengitystiepoliklinikan ja tartuntatautilääkärin kustannukset olivat noin 1.323.500 euroa, Akaan osuus noin 1.005.800 euroa. Lisäksi muut koronatilanteeseen liittyvät kustannukset (henkilöstö-, suojavaruste-, ostopalvelukustannukset ym.) olivat yhteensä noin 257.400 euroa, Akaan osuus noin 214.400 euroa. Perusterveydenhuollossa toteutetun sairaalahoidon kustannukset olivat Akaan osalta arviolta 1.700 euroa, Yhteistoimintakorvaustulot lisääntyivät noin 360.700 euroa. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy sairaanhoitopiiriin laskuttamia jäljityskustannuksia vuodelta 2021 265.000 euroa ja vuodelta 2020 44.000 euroa, yhteensä 309.000 euroa. Lisäksi erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy arviolta noin 174.000 euroa erikoissairaanhoidossa toteutetun sairaala- ja tehohoidon kustannuksia. Valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin kohdennettiin noin 1.736.200 euroa terveydenhuollon tehtävätasolle. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli 31.300 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskienhallinnalla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia perustuen ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, hyväksyttävän riskitason määrittelyyn sekä riittävien riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Koronapandemian vaikutukset toiminnan suunnitelmallisuuteen ja tavoitteellisuuteen	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 3 15	Toiminnan muuttuessa merkittävästi suunnitellusta arvioidaan tavoitteita uudestaan	Vuoden 2021 aikana arvioitiin koronapandemian aiheuttamaa tilannetta aktiivisesti ja tehtiin tarvittavia muutoksia valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti.
	Palveluihin ohjautuminen liian varhain tai liian myöhään	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Asiakkuuksien alkamisen kriteerien päättäminen ja niiden noudattamisen yhdenmukaisuus, moniammatillinen yhteistyö, ongelmien tunnistamisen osaamisen vahvistaminen	Vuoden 2021 aikana terveyspalveluissa jouduttiin tekemään muutoksia ja päivittämään sekä omille toimijoille että kuntalaisille kohdennettuja ohjeistuksia jatkuvasti. Pyrkimyksenä oli vaikuttaa siihen, että asiakkaat saavat palvelua oikeassa paikassa oikeaan aikaan ammattitaitoisesti ja turvallisesti.
Operatiiviset	Henkilöstön saatavuus ja osaaminen	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Henkilöstön koulutus, jatkuva rekrytointi, työhyvinvoinnin varmistaminen, henkilöstön osallistaminen palvelujen tuottamisen kehittämiseen, hykeen henkilöstön ryhmittäminen	Henkilöstön saatavuudessa oli vuoden aikana monella sektorilla ongelmia ja erityisesti sijaisten saanti on ollut haastavaa. Koko ajan on kuitenkin kehitetty myös toimintaa paremmin vastaamaan tämän päivän tarpeisiin. Sen avulla pyritään vaikuttamaan myös työpaikkojen houkuttelevuuteen.
	Koronapandemian vaikutukset henkilöstön määrään ja palvelujen tuottamiseen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Henkilöstön suojautuminen, ohjeiden sisäistäminen ja noudattaminen, nopea reagointi palvelujen tuottamiseen, etätöy, etävastat	Koronapandemia on vaikuttanut laajasti henkilöstön saatavuuteen, koska paljon koulutettua henkilöstöä on ollut koronarokotusten ja infektiovastatottojen piirissä. Henkilöstön suojautumiseen ja ohjeistukseen on koko ajan panostettu ja sen ansiosta työssä tapahtuneita tartuntoja ei ole ollut.
Taloudelliset	Koronapandemian vaikutukset kuntalaisten tarpeisiin ja kaupungin velvoitteisiin	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 3 12	Menojen kirjaaminen erillisinä, palvelujen monimuotoisuuden tuottaminen ja asiakkaiden kohtaaminen ennakkoavasti erityisesti aikuissosiaalityössä (Narikka), henkilöstön lisärekrytointi tarvittaessa, moniammatillisuus lapsi-	Koronasta aiheutuneet kustannukset on kirjattu omalla koodillaan alusta lähtien, joten kustannusten seuranta on siitä syystä ollut mahdollista. Henkilöstöä on palkattu paikkaamaan koronapandemiasta johtuvia ylimääräisiä

			perhepalveluissa ja palvelutarpeiden tunnistaminen ajoissa	tehtäviä ja sen avulla on pyritty samaan palvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeita.
	Ennakoimattomat ja yllättävät palvelutarpeet ja niiden kustannusten kasvu	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Asiakasprosessien yhteinen jatkuva kehittäminen, mahdollisimman ajantasainen talouden ja laskujen seuranta, ehkäisevä työ ja palvelutarpeiden tunnistaminen ajoissa	Koronapandemian aiheuttamien lisätöiden takia talouden ajantasainen seuranta ja osa kehittämistoimista ovat viivästyneet, mutta mikäli toiminta palautuu vähitellen normaalille tasolle, niin molemmissa asioissa aktivoidutaan.
	Asiakasmaksulain myötä asiakasmaksujen vähentyminen merkittävästi	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Talousarvion muutos	Terveystieteidenhuollossa hoitajien käyntimaksujen poisjääminen heinäkuussa näkyy toimintatuottojen kertymisen vähenemisenä selvästi. Asumispalveluissa myös asiakasmaksut pienenevät. Niille ei ole ollut mahdollista löytää korvaavaa säästötoimenpidettä.

9.4 TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: SIVISTYSJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistyslautakunnan vastuualue muodostuu kasvat- ja opetuspalvelujen ja vapaa-aikapalvelujen tehtävätasosta.

Kasvat- ja opetuspalvelut

Kasvat- ja opetuspalvelun tehtävätasoa käsittää varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä vapaan sivistystyön. Akaa toimii yhteistyössä naapurikuntien kanssa erityisopetuksen, musiikkiopistotoiminnan sekä kansalaisopistotoiminnan järjestämisessä. Yhteistyötä eri sidosryhmien välillä tehdään lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelun tehtävätasoa sisältää kirjasto-, kulttuuri-, nuoris- ja liikuntapalveluiden tulosalueet. Akaan kaupunginkirjasto tarjoaa Toijalan ja Viialan taajamissa kirjastopalvelut eri sidosryhmät huomioiden. Kulttuuripalvelut on tarkoitettu vakiinnuttua osaksi yhteisöllistä kulttuurihyvinvointia tekemällä tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelujen tavoitteena on toteuttaa monipuolisesti tekemistä ja toimintaa erilaisissa ympäristöissä, jolloin nuori huomioidaan kokonaisvaltaisesti. Liikuntapalveluiden päämääränä on akaalaisten liikunnan harrastamisen mahdollistaminen kaupungin järjestämän ohjaustoiminnan, liikunta-asioiden koordinoimisen, koulutustoiminnan ja liikuntatilojen ylläpitämisen osalta.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikutavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy	Nuorille on tekemistä ja toimintaa koko kaupungin alueella.	Osallistujamäärät Asiakastyytyväisyyskyselyt	Etsivän nuorisotyön ja starttipajan palkkakustannuksiin saadaan valtionavustusta vuosittain. Nuorille suunnatut palvelut toimivat yhteisissä toimitiloissa. Nuorisopalvelut on tukenut nuoria kokonaisvaltaisesti perusnuorisotyössä, etsivässä nuorisotyössä ja nuorten starttipajassa.	Etsivän nuorisotyön ja starttipajan toimintaan on saatu valtionavustusta yhteensä 90.000 €. Sivistyslautakunta on 11/2021 käsitellyt ns. Tietotalon soveltuvuutta nuorisopalveluiden järjestämiseen ja päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että nuoris- ja liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä Valkeakoskiopiston Akaan toimipiste siirtyvät Tietotaloon. Sen jälkeen on jatkettu tiloihin tarvittavien muutostöiden sekä muuton kustannusten selvitystyötä. Starttipajan ja Yksipajan yhteisessä asiakastyytyväisyyskyselyssä nuoret kokivat erityisesti	Toteutuu osittain

				hyötyneensä keskusteluista pajojen työntekijöiden kanssa sekä työkokeiluista tai työtoiminnasta. Vastaajat kokivat, että olivat saaneet vaikuttaa itseään koskeviin asioihin pajojen ohjaustoiminnassa paljon (48 %) tai melko paljon (38 %). Vastaajista 67 % koki pajojen toiminnan olleen heille erittäin hyödyllistä. Melko ja jonkin verran hyödylliseksi pajojen toiminnan kokivat 28 % vastaajista. Kukaan vastaajista ei kokenut pajatoimintaa hyödyttömäksi. Etsivän nuorisotyön vuosittaisen asiakaskyselyn kunta-kohtaiset tulokset eivät vielä ole käytettävissä. Tulokset julkaistaan keväällä 2022. Tilatoimintaan on osallistunut 20-40 nuorta/päivä. Etsivässä nuorisotyössä oli 126 nuorta, joista tavoitettiin 95 nuorta. Starttipajatoimintaan osallistui yhteensä 23 nuorta. Nuorisopalvelut on ollut nuorten tukena eri tavoin koronatilanteen asettamien rajoitteiden säädelyssä toimintaa. Kaikissa taajamissa ei ole ollut mahdollista järjestää nuorisopalveluiden tilatoimintaa vuonna 2021 johtuen henkilöstöressurssista ja tilaratkaisuista. Tilatoimintaa ei myöskään koronasta johtuen ole voitu täysipainoisesti järjestää. Nuorisopalveluiden	

	Erityisopetusjärjestelyt vastaavat tarpeita.	Nuorisopalvelut ottaa käyttöönsä Akaan nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS) Erityisopetuksen kehittämissuunnitelma valmiina toteutukseen	Uuden nuorisovaltuuston valinta keväällä 2021. Vuoden 2022 talousarvion valmistelussa huomioidaan tarvittavat erityisopetuksen palvelut.	toimintaa on järjestetty koronarajoitusten puitteissa jalkautamalla ja digitaalisen nuorisotyön eri alustoilla. Myös etsivä nuorisotyö on kohdannut nuoria tarveperustaisesti koko kaupungin alueella. Kaikissa taajamissa on ollut mahdollista osallistua harrastustoimintaan koulujen järjestämän kerhotoiminnan myötä (harrastamisen Suomen malli -hanke) sekä kolmannen sektorin järjestämään toimintaan osallistumalla. Akaan nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS) on otettu käyttöön. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa kesäkuussa 2021. Akaan kaupungin ja Hämeenkyrön, Pälkäneen sekä Urjalan kuntien yhteiselle oppimisen tuen ja inklusion edistämisen hankkeelle on myönnetty valtion erityisavustusta vuosille 2021-22. Akaan kaupunki koordinoi hanketta. Hanke on käynnistetty elokuussa 2021. Hankkeessa jatketaan aiemmin laadittuun erityisopetuksen kehittämissuunnitelmaan sisältyneitä kehittämistoimenpiteitä. Talousarvioon 2022 varatuilla määrärahoilla toteutetaan oppilaiden oppimisen tuen järjestäminen (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) lukuvuonna 2022-2023. Hanke jatkuu 31.12.2022 saakka, jotta oppimisen tuen järjestämisen toimin-	

				tatapojen ja käytänteiden kehittäminen jatkuu edelleen vuonna 2022.	
9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään	Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen.	Kriisu suunnitelmien päivitys henkilöstön kanssa	Säännölliset työhyvinvointipäivät	On järjestetty työhyvinvointipäiviä, pääsääntöisesti yksikkö- ja/tai tulosaluekohtaisesti koronan mahdollistamissa rajoissa. Kriisu suunnitelmat päivitetty yksikkökohtaisesti henkilöstön kanssa.	Toteutuu osittain
		Koulutussuunnitelmat / täydennyskoulutus	Työnohjaus tunnetuksi.	Työnohjausta on järjestetty kohdennetusti talousarvioon varattujen määrärahojen mahdollistamissa rajoissa.	
			Työnkuvien säännöllinen tarkistaminen.	Työnkuvia on tarkasteltu muutosprosessien yhteydessä ja tehty tarvittaessa muutoksia.	
		Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut pidetty suunnitelman mukaisesti 100%.	Koulutuksiin osallistuminen on toteutettu pääosin etäkoulutuksina. Koulutusten valinnassa ja niihin osallistumisessa on noudatettu koulutussuunnitelmia. Kehityskeskustelut on järjestetty suunnitelman mukaisesti. Joitakin kehityskeskusteluja on jäänyt toteuttamatta esimerkiksi työntekijän yllättävän pitkäaikaisen poissaolon takia.	
		Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolot vähenevät 10% edelliseen vuoteen verrattuna.	Sairauspoissaolot ovat vuonna 2021 vähentyneet 25,4 % vuoden 2020 poissaolopäivien määrään verrattuna. Sairauspoissaoloja on ollut vuonna 2021 koko sivistystoimessa 11,33 päivää/työntekijä (15,18 päivää/työntekijä vuonna 2020). Kasvatus- ja opetuspalvelut 11,66 pv/hlö ja vapaa-aikapalvelut	

				4,33 pv/hlö (vuonna 2020: kasvatus- ja opetuspalvelut 13,17 pv/hlö ja vapaa-aikapalvelut 17,18 pv/hlö).	

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Terveet, turvalliset, monipuoliset ja kustannustehokkaat tilat - sivistystoimen palveluverkko tarpeita vastaavaksi.	Vertailu muihin kuntiin; kustannukset / lapsi tai kustannukset / oppilas tai opiskelija yksiköittäin. Vertailu muihin kuntiin, kustannukset / asukasluku / asukas.	Päätös kouluverkosta tehty. Päätös päiväkotiverkosta tehty. Päätös vapaa-aikapalvelun tarvitsemista tiloista tehty. Asetettu tavoite opiskelijamäärän suhteen toteutuu.	Vuoden 2021 valtakunnallista tilastotietoa ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2020 kustannustiedot: esiopetus 5393 euroa/oppilas, perusopetus 8831 euroa/oppilas, luokiokoulutus 8061 euroa/opiskelija Vertailu muihin kuntiin saatavilla erillisellä liitteenä vuoden 2020 kustannuksista. Toijalan alueen kouluverkkopäätökset on jaettu kahteen osaan: Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen ns. Nappilan koulun sijoittumisvaihtoehdoista 17.11.2021. Vaihtoehtoiset ratkaisuesitykset Toijalan yhteiskoulun ja Arvo Ylpön koulun osalta ovat olleet valmistelussa syksyllä 2021. Varhaiskasvatuksen palveluverkkopäätöksen valmistelu on vuoden 2019 selvitysten pohjalta käynnistetty uudelleen ja on ollut valmistelussa syksyllä 2021. Vapaa-aikapalvelujen tilatarve on kartoitettu. Vaihtoehtoisia tilaratkaisuja on tarkasteltu ja tiloihin on käyty tutustumassa. Sivistyslautakunta on 11/2021 käsitellyt ns. Tietotalon soveltuvuutta nuorisopalveluiden järjestämiseen ja päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että nuoris-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä Valkeakoski-opiston Akaan toimipiste siirtyvät Tietotaloon. Sen jälkeen on jatkettu tiloihin tarvittavien muutostöiden sekä muuton kustannusten selvitystyötä. Lukion 1. vuosikurssilla opiskeli vuoden 2021 päättyessä 49 opiskelijaa. Lukuvuoden 2021-2022 aloitti 55 opiskelijaa. Lukiossa aloittaneille opiskelijoille on järjestetty oppivelvollisuuslain mukaista ohjausta ja siten edistetty	Toteutuu osittain

		Lukioon hakevien uusien opiskelijoiden määrä asettuu välille 55-72.		osaltaan opiskelijoiden laajennetun oppivelvollisuuden toteutumisesta.	
	Kokemus kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen yhteistyöstä on positiivinen	Asiakaskyselyt / varhaiskasvatuskyselyt - vastaajia vähintään 70% Varhaiskasvatuksen Tullaan tutuiksi-käynnit - 100%	Asiakaskokemus arvioidaan positiiviseksi.	Perusopetuksen asiakaskyselyissä ei vuonna 2021 kuten ei aiempina vuosinakaan ole saavutettu 70 %:n vastausmäärää. Yhtenä syynä alhaisiin vastausprosentteihin on arveltu kyselyn teknistä ratkaisua. Kyselyn järjestäminen jatkossa toisin on tarkastelussa. Varhaiskasvatuksen asiakaskysely on toteutettu keväällä 2021. Asetettua vastaus-tavoitetta ei saavutettu. Vastausprosentti oli n. 43 % Arviointitulos oli 4,8 asteikolla 1-6. Tullaan tutuiksi -käynnit eivät toteutuneet keväällä 2021 koronapandemiasta johtuen.	Toteutuu osittain
4. Akaan kirjastot ovat informaatiokeskukseksi	Digitaalisten toimintaympäristöjen hyödyntäminen.	Lainausluvut Asiakaskäynnit Omatoimisuuden osuus PIKI-kirjastot lisäävät 2021 e-aineistojen hankintaa ja tarjontaa / sähköisen käytön kasvu	Omatoimikirjaston käyttö lisää lainausmääriä 5-10%. E-aineistojen käyttö kasvaa, arvio +10%. Kirjastot ovat hyviä kumppaneita muille hallintokunnille ja voivat tarjota etätyö-, kokous-, ja näyttelytiloja kuntalaisille. Kirjastot tukevat kuntalaisten digiloikkaa.	Lainausluvut +11,5%, asiakaskäynnit -19,3% ja automaateilla tehtyjen lainaukset +83,5% vuoteen 2020 verrattuna. Korona-aikana ei ole ollut omatoimikirjastopalvelua käytössä E-aineistojen käyttö lisääntynyt koronankin johdosta. Etätöiden ja -kokouksien ym. johdosta tilojen käyttö ollut vähäistä (korona). Pääkirjastossa järjestetty digineuvontaa senioreille, tarvetta on.	Toteutuu osittain

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	12/2021
Varhaiskasvatus				
Lapsia varhaiskasvatuksessa	585	578	600	532
Varhaiskasvatuksessa olevien 1-5 v osuus (%) koko ikäryhmästä	79	83	86	80
Kotihoidon tukea saavat 0-3 vuotiaat lapset	196	180	230	210

Bruttokustannus / lapsi / vuosi (Manner-suomi 11.842 € v.2018). Kerroin 1.75= alle 3 v, kerroin 1=yli 3v	11 774	10 835	9 500	9 739
Kirjastopalvelut				
Kirjastojen aukiolotunnit	3445	2356	3550	3060
Kirjastojen lainausluvut	200 003	162 005	201 000	180 832
Kirjastojen e-aineistot	192 e-kirjaa	296	250	350
Kirjastojen tapahtumat	144	vähene - 70 %	ennallaan	34

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Varhaiskasvatus

Akaan varhaiskasvatus on jaettu kahteen varhaiskasvatusalueeseen. Hallinto ja esimiestyö sekä palvelunohjaus on keskitetty varhaiskasvatusjohtajalle ja kahdelle varhaiskasvatuksen aluevastaavalle. Päiväkodeissa on päiväkodin johtajat, jotka toimivat myös oman ryhmänsä varhaiskasvatuksen opettajina. Lisäksi on kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

Akaan varhaiskasvatuksen palvelurakenne on seuraava: Kunnalliset päiväkodit 7, kunnalliset perhepäivähoitokodit 11, ostopalvelupäiväkodit 2 ja yksityiset perhepäivähoitajat 2. Lasten kokonaismäärä vaihtelee vuositasona 520 -600 välillä.

Ostopalvelupäiväkotito Onni aloitti toimintansa kuudella lapsiryhmällä 1.8.2017. Ostopalvelupäiväkotito Toivo jatkoi toimintaa kolmella lapsiryhmällä 1.8.2018. Varhaiskasvatusjohtaja valvoo yksityistä varhaiskasvatusta ja tekee lasten sijoituspäätökset päiväkotito Onniin ja päiväkotito Toivoon ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Yksityisen palvelutuotannon osuus on 26 %.

Perhepäivähoito on hoitajan kotona ja pienessä lapsiryhmässä toteutettavaa ohjattua, tavoitteellista ja suunnitelmallista varhaiskasvatusta. Perhepäiväkodissa on enintään 4 kokopäiväistä paikkaa, hoitajan omat alle kouluikäiset lapset mukaan lukien. Perhepäivähoito suuntautuu pääosin alle 3-vuotiaisiin. Lapsen siirtoa päiväkotitoin suositellaan viimeistään sen vuoden elokuussa, kun lapsi täyttää 5 vuotta. Lapsi hyötyy ikätasoisesta vertaisryhmästä ennen esikouluun siirtymistä.

Kaikilla lapsilla on yhtäläinen oikeus varhaiskasvatukseen 1.8.2020 lähtien, eikä perheen sosioekonominen asema tai asuinpaikka vaikuta enää lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuuteen. Varhaiskasvatuksen osallistumisaika ei enää ole riippuvainen lapsen vanhempien työsäkäynnistä, opiskelusta, työttömyydestä tai perhe- ja hoitovapaista, vaan varhaiskasvatusaika sovitaan lasten ja perheiden tarpeiden pohjalta. Akaan kaupunki ei ole rajoittanut subjektiivista oikeutta, joten muutos ei vaikuttanut henkilöstön määrään.

Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden arviointiryhmän näkemys Akaan varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuosina 2019 – 2025 valmistui vuonna 2019. Selvityksen mukaan Akaan varhaiskasvatus tarvitsee nykyisen päiväkotiverkoston jatkossakin. Päiväkotilojen huono kunto ja lukumäärä otetaan huomioon osana kouluverkkoselvitystä tai erillisenä selvityksenä ja uudisrakentamista Toijalan taajamaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Akaan kaupungille valtionavustuksen 120.430 euroa käytettäväksi 5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeiluun ajalla 1.8.2020-31.7.2021. Kokeiluun osallistuu Akaan lisäksi 26 muuta kuntaa. Kokeiluun osallistui lähes 100 % koko 5- vuotiaiden ikäluokasta. Maksuton 20 viikkotunnin varhaiskasvatus alensi hoitomaksukertymää. Valtionavustus oli tarkoitettu pelkästään hoitomaksukertymän aleneman kompensoimiseen. Hoitomaksukertymän alenemiseen vaikutti myös asiakasmaksulain uudistus. Tulorajojen korottamisen vuoksi usean perheen hoitomaksut alenivat.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Akaan kaupungille avustuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksen tasoittamiseksi ajalla 1.8.2020- 31.5.2021. Varhaiskasvatuksen osuus avustuksesta on 20.000 euroa. Avustusta käytettiin varhaiskasvatuksen avustajaresursseihin keväällä 2021. Lisäksi avustusta käytettiin moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen ja digitoimintakulttuurin kehittämiseen.

Esi- ja perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, erityisopetus sekä lukiokoulutus

Akaan opetuspalvelut on vuonna 2021 toteuttanut hankkeita, jotka tukevat toimialan tavoitteiden saavuttamista. Vuonna 2021 Akaan kaupungille on myönnetty valtion erityisavustusta koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen, oppimisen tuen ja inklusion kehittämiseen, Suomen harrastamisen mallin mukaisen harrastustoiminnan kehittämiseen ja yläkoululaisten lukutaidon edistämiseen. Hankkeiden kokonaisbudjetti vuosina 2021-2022 on lähes 900 000 euroa.

Koulujen oppilasmäärät ovat olleet lukuvuosina 2020-2021 / 2021-2022 seuraavat: Arvo Ylpön koulussa (0-5/6 lk) 279 / 340 oppilasta, Kymäkosken koulussa (0-6lk) 110 / 111 oppilasta, Viialan yhtenäiskoulussa (0-9 lk) 794 / 768 oppilasta, Nahkialan koulussa (0-6lk) 186 / 179 oppilasta, Pappilan koulussa (0-5/6 lk) 176 / 191 oppilasta, Sontulan koulussa (0-6 lk) 63 / 59 oppilasta ja Toijalan yhteiskoulussa (6-9 lk) 483 / 396 oppilasta. Oppilaita oli vuosiluokilla 0-9 keväällä 2021 yhteensä 2091 ja vuoden 2021 lopussa yhteensä 2145, joista esioppilaita oli keväällä 2021 yhteensä 182 ja vuoden 2021 lopussa 177 lasta.

Elokuusta 2021 alkaen kaupungin kaikissa alakouluissa on järjestetty opetusta vuosiluokille 0-6, kun Toijalan yhteiskoulussa aiemmin järjestetty kuudesluokkalaisten opetus siirtyi Arvo Ylpön ja Pappilan koulujen järjestettäväksi. Sekä Arvo Ylpön koululle että Pappilan koululle vuokrattiin lisätiloja opetuksen järjestämisen mahdollistamiseksi.

Erityisopetuksen kehittämistyötä on toteutettu koko vuoden 2021 ajan. Elokuusta 2021 alkaen kehittämistyötä on tehty osana oppimisen tuen ja inkluusion kehittämishanketta. Erityisopetuksen järjestämiskäytänteiden uudistaminen jatkuu edelleen vuonna 2022 osana oppimisen tuen kehittämistyötä. Lisäksi perusopetuksen tulosalue on järjestänyt vuonna 2021 joustavaa perusopetusta sekä Toijalan yhteiskoulussa että Viialan yhtenäiskoulussa.

Vuonna 2021 kouluille hankittiin 200 kpl Chromebook-oppilaslaitteita. Tavoitteena on, että jatkossakin lisätään opetuskäytössä olevien tieto- ja viestintätekniisten laitteiden määrää.

Akaan lukio on pyrkinyt edistämään lukion vetovoimaa toisen asteen opiskelupaikkahaussa ja vahvistamaan toimintaansa turvallisena ja opiskelijoiden yksilölliset tarpeet huomioivana oppimisympäristönä. Opiskelijat voivat valita omaa harrastusta tai kiinnostusta vastaavan taide- tai taitoaineen linjan osaksi lukio-opintojaan. Vuonna 2021 on järjestetty liikunta-, musiikki-, draama- ja kotitalouslinjojen opetusta. Lisäksi vuonna 2021 on kartoitettu yhteistyössä Valkeakosken ammattioppilaitoksen kanssa yrittäjyysharjoitusten perustamismahdollisuuksia Akaan lukioon sekä valmisteltu kyseisen linjan kurssitarjontaa.

Kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut

Kirjastoja käytettiin lähes entiseen malliin, lainaus jopa kasvoi, mutta kävijämäärä väheni. Vuoteen 2020, joka jäänee heikoimmaksi koronasta kärsineeksi vuodeksi, verrattuna lainaus siis kasvoi 11,5 %. Lainaus automaateilla kasvoi 83,5 %. Kävijät vähenivät 19,3 %, vaikka aukiolotunnit kasvoivat + 29,9 %. Vuoden mittaan oli erilaisia koronarajoituksia, joten tiloissa ei oleskeltu pitkiä aikoja eikä yleisötilaisuuksia juuri voitu järjestää. Kouluja palveltiin tarjoamalla opettajille luokkakohtaisia aineistopaketteja. Omatomaisuuden valmistelu on edennyt, mutta tilojen muutoksissa on ollut viivettä.

Vuonna 2021 on kartoitettu nuorisopalveluiden järjestämiseen sopivia toiminta- ja työtiloja. Syksyllä 2021 on toteutettu selvitys Tietotalon soveltuvuudesta nuorisopalveluiden toiminta- ja työtiloiksi. Selvityksessä on todettu, että Tietotaloon olisi tarkoituksenmukaista sijoittaa nuorisopalveluiden lisäksi myös liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä Valkeakoski-opiston toimisto- ja toimintatilat. Laaksolan ja Sampolan tilat ovat olleet kulttuuripalveluiden toimintatilana, eikä tehty selvitys esitä Laaksolan ja Sampolan käyttöön muutoksia vuodelle 2022.

Akaan kaupungilla on Valkeakosken Musiikkiopiston kanssa sopimus, joka on tehty vuonna 2000 Toijalan, Viialan sekä Valkeakosken kaupungin välillä. Voimassa olevaa sopimusta ja laskutusperusteita on tarkasteltu, mutta esitystä sopimuksen muuttamiseksi ei tehty vuonna 2021. Sopimuksen mahdollinen uudistaminen edellyttää monipuolisempaa vaihtoehtojen ratkaisujen kartoitusta ja palvelun järjestämisen laajuuden tarkastelua.

Akaan kaupunki osallistui vuonna 2021 Tampereen Euroopan kulttuuripääkaupunkihaku 2026 -prosessiin. Akaan kaupungin kulttuuripalveluissa ei ollut helmikuusta 2021 alkaen henkilöstöresursseja käytettävissä, joten sivistysjohtaja toimi Akaan kaupungin kulttuuripalveluiden edustajana hankkeen valmistelu- ja verkostoyhteistyössä. Tampereelta ei valittu kulttuuripääkaupungiksi, joten syksyllä 2021 valmisteltiin kulttuuripääkaupunkitoiminnalle vaihtoehtoisen Suunnitelma B:n tarkennettu suunnitelma. Hanke, Operaatio Pirkanmaa, toteutetaan vuosina 2022-2024. Akaan kaupungin rahoitusosuus on 0,80 euroa/asukas/vuosi eli 13.200 euroa/vuosi.

Ympäristötaidenäyttely NÄKYMÄ on järjestetty vuodesta 2002 lähtien. Vuonna 2021 Näkymää ei mm. koronasta johtuen järjestetty.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2021	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	1 882 300	193 700	2 076 000	2 038 632,31	98,2 %	-37 367,69
Ulkoiset	1 873 300	200 200	2 073 500	2 036 139,60	98,2 %	-37 360,40
Sisäiset	9 000	-6 500	2 500	2 492,71	99,7 %	-7,29
TOIMINTAKULUT	-32 418 800	38 600	-32 380 200	-32 171 378,31	99,4 %	208 821,69
Ulkoiset	-25 278 200	-503 000	-25 781 200	-25 570 626,19	99,2 %	210 573,81
Sisäiset	-7 140 600	541 600	-6 599 000	-6 600 752,12	100,0 %	-1 752,12
TOIMINTAKATE	-30 536 500	232 300	-30 304 200	-30 132 746,00	99,4 %	171 454,00
Ulkoiset	-23 404 900	-302 800	-23 707 700	-23 534 486,59	99,3 %	173 213,41
Sisäiset	-7 131 600	535 100	-6 596 500	-6 598 259,41	100,0 %	-1 759,41

Sivistyslautakunnan vastualueen ulkoiset nettomenot alittuivat 173.200 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittivät 129.600 euroa).

Koronatilanteen johdosta sivistyslautakunnan vastualueen johdosta nettomenojen lisäys oli 35.600 euroa.

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 137.600 euroa.

Vuonna 2021 kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle kohdentuneet erilaiset väistötiloihin liittyvät kustannukset olivat yhteensä noin 1,8 miljoonaa euroa sisältäen mm. tilojen vuokra- ja ylläpitokustannuksia, kuljetuksia sisäliikuntatiloihin.

(Vuonna 2021 Viialan taajaman Parmaco-siirtoakennusten vuokrat olivat yhteensä 1.639.400 euroa, joista noin 94,9 % kohdentui kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle ja loput sosiaalityön, terveydenhuollon, tilahallinnon ja siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle. Lisäksi ylläpitokustannukset. Optiokausien matalimmista hinnoista johtuen vuokratkustannukset olivat kokonaisuutena 339.900 euroa pienemmät kuin vuonna 2020 ja vuoden 2020 kertaluonteinen lisätyö huomioiden 385.100 euroa pienemmät kuin vuonna 2020.)

Koronatilanteen johdosta kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason nettomenot lisääntyivät 53.300 euroa.

Opetustoimen hallinto ja yhteistyö

Opetustoimen hallinnon ja yhteistyön tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 55.700 euroa. Tulosalueen toteumaan sisältyvät kotikuntakorvausten nettomenot olivat 846.200 euroa. 4-yhdistyksen kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen kustannukset olivat 18.000 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojavarustekustannukset olivat 700 euroa. Lisäksi Valkeakoski-opiston kustannukset muodostuivat 64.900 euroa arvioitua pienemmiksi: oppitunteja oli normaalia vähemmän koronakeskeytysten vuoksi ja Opetushallitukselta saatiin korona-avustusta menetettyihin kurssimaksuihin. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli yhteensä 64.200 euroa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen ulkoiset nettomenot alittuivat 275.500 euroa. Toimintatuotot ylittivät 105.200 euroa johtuen maksutuottojen, myyntituottojen ja tukien ja avustusten ylityksestä. Maksu- ja myyntituottojen osuus oli arvioitua parempi johtuen osaltaan 5-vuotiaiden maksuttoman 20 - viikkotunnin kokeilun kompensatiosta ja varhaiskasvatuspaikkojen myynnistä toiseen kuntaan. Myös tuloarajojen noston vaikutus hoitomaksukertymään oli arvioitua pienempää. Toimintakulut alittuivat 170.300 euroa johtuen henkilöstökulujen, palvelujen ostojen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ja avustusten alittumisesta.

Koronatilanteen johdosta varhaiskasvatuksen maksutuotot vähenivät noin 1.700 euroa johtuen yhden päiväkotiryhmän karanteenista touko-kesäkuun vaihteessa. Suojavarustekustannukset olivat 2.700 euroa. Lisäksi koko vuoden kestänyt Covid -19 epidemia vaikutti sijaistyövoimakuluihin vakituisen henkilöstön ollessa matalalla kynnyksellä työstä poissaolevia, arviolta 45.000 euroa. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoitamiseksi lukuvuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 20.000 euroa, jonka käyttö kohdentui vuodelle 2021, pakollinen omarahoitisuus noin 1.100 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 50.500 euroa.

Esiopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta

Esiopetus, aamu- ja iltapäivätoiminnan tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 24.100 euroa. Esioppilaiden ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluissa joustavana yhteistyönä.

Koronatilanteen johdosta suojavarustekustannukset olivat noin 100 euroa.

Perusopetus

Perusopetuksen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 102.900 euroa. Toimintatuotot alittuivat 121.700 euroa ja toimintakulut alittuivat 18.800 euroa. Toimintatuottojen toteuman alittuminen johtui hankkeiden ennakoitua vähäisemmistä toimintakuluista, mistä johtuen vähenivät myös hankerahoituksista saadut tuotot vuonna 2021.

Koronatilanteen johdosta yläkoulujen ja lukion siirtyminen määräajaksi, 10.3.-5.4.2021, pääosin etäopetukseen ei vähentänyt koulukuljetuskustannuksia. Ajoja ei jäänyt ajamatta, vaikka osa oppilaista puuttui kyydistä. Etäopetusjakson aikana 7.-9.luokkien oppilaille ja lukiolaisille tarjottiin mahdollisuus hakea omalta koululta kaksi kertaa viikossa koulupäivien kouluateriat. Tämä aiheutti lisäkustannuksia siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle näkyen myöhemmin sisäisessä laskutuksessa. Toimisto-, puhdistus- ja suojavarustekustannuksia on kertynyt noin 50.100 euroa ja muita kustannuksia noin 1.700 euroa, yhteensä 51.800 euroa. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 322.080 euroa, jonka käytöstä noin 195.300 euroa, pakollinen omarahoitus noin 10.300 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Lisäksi Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2022, valtionavustusprosentti 95 %, on 129.000 euroa, jonka käytöstä 22.100 euroa, omarahoitus noin 900 euroa kohdentui vuodelle 2021 ja loput kohdentuu vuodelle 2022. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 63.000 euroa.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 66.700 euroa. Toimintatuotot alittuivat 900 euroa. johtuen tukien ja avustusten alittumisesta. Toimintakulut ylittyivät 65.800 euroa johtuen erityisesti henkilöstökulujen ylittymisestä.

Koronatilanteen johdosta yläkoulujen ja lukion siirtyminen määräajaksi, 10.3.-5.4.2021, pääosin etäopetukseen ei vähentänyt koulukuljetuskustannuksia. Ajoja ei jäänyt ajamatta, vaikka osa oppilaista puuttui kyydistä. Etäopetusjakson aikana 7.-9.luokkien oppilaille ja lukiolaisille tarjottiin mahdollisuus hakea omalta koululta kaksi kertaa viikossa koulupäivien kouluateriat. Tämä aiheutti lisäkustannuksia siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle näkyen myöhemmin sisäisessä laskutuksessa. Toimisto-, puhdistus- ja suojavarustekustannuksia on kertynyt noin 2.600 euroa ja muita kustannuksia noin 100 euroa, yhteensä 2.700 euroa. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021, valtionosuusprosentti 95 %, oli 18.905 euroa, jonka käytöstä noin 15.200 euroa, pakollinen omarahoitus noin 800 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Lisäksi Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus syksyn 2020 ylioppilastutkinnon lisäresurssitarpeiden korvaamiseen, valtionosuusprosentti 95 %, oli 881 euroa, pakollinen omarahoitusosuus vajaa 100 euroa, kohdentui vuodelle 2021. Myös Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2023, valtionosuusprosentti 95 %, oli 22.990 euroa, jonka käytöstä noin 4.000 euroa, omarahoitus noin 300 euroa, kohdentui vuodelle 2021 ja loput myöhemmille vuosille. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 3.900 euroa.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 36.300 euroa.

Koronatilanteen johdosta vapaa-aikapalvelujen tehtävätason nettomenojen vähennys oli yhteensä noin 17.700 euroa.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 23.100 euroa. Toimintatuotot ylittyivät 6.300 euroa johtuen erityisesti tukien ja avustusten ylittymisestä. Toimintakulut alittuivat 16.700 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen alittumisesta.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistustarvikkekustannuksia kertyi noin 1.000 euroa ja muita kustannuksia noin 100 euroa, yhteensä 1.100 euroa. Koska julkinen asiakaspalvelu on pidettävä avoinna, ei henkilökunta vähäisestä määrästänsäkään johtuen juuri voinut tehdä etätöitä.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 29.400 euroa. Toimintatuotot alittuivat 300 euroa. Toimintakulut alittuivat 29.700 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden alittumisesta.

Kulttuuripalvelujen tulosalueen toteumaan sisältyy kulttuuripääkaupunkihankkeen vuoden 2021 maksuosuus, 6.590 euroa.

Koronatilanteen johdosta aiheutuneiden koronarajoitteiden johdosta toimintaa ei ollut mahdollista toteuttaa suunnitelmien mukaisesti, vähentävä vaikutus vuokratuloihin noin 2.400 euroa ja toimintakuluihin noin 20.000 euroa, nettovaikutus menojen vähennystä noin 17.600 euroa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 18.400 euroa. Toimintatuotot ylittyivät 4.400 euroa johtuen tukien ja avustusten ylittymisestä. Toimintakulut alittuivat 14.400 euroa johtuen erityisesti henkilöstökulujen alittumisesta.

Nuorisopalvelujen tulosalueen toimintakuluihin sisältyy Aseman vartiointin kustannukset, yhteensä 11.600 euroa. Aseman seudulla esiintynyt nuorten häiriökäyttäytyminen on edellyttänyt vartijapalveluiden hankintaa. Akaan Tuunauspajan kanssa tehdyn yhteistyöso-
pimuksen kustannukset olivat 5.000 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannuksia kertyi noin 200 euroa. Nuorisopalveluissa on ollut yksi nuorisohjaajan vakanssi täyttämättä tammi-maaliskuussa, koska toimintaa ei voitu järjestää normaaliolojen tapaan, vähentävä vaikutus henkilöstökuluihin yhteensä noin 8.500 euroa. Lisäksi poikkeustilanteen vuoksi tuli säästöjä mm. matka- ja toimintakuluissa, noin 5.000 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli yhteensä 13.300 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 34.600 euroa. Toimintatuotot alittuivat 44.000 euroa johtuen erityisesti arvioitua pienemmistä maksutuotoista. Tuottojen vähäinen toteuma johtui pääsääntöisesti tilojen käytön vähenemisestä. Toimintakulut alittuivat 9.400 euroa johtuen erityisesti aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden alituksesta.

Koronatilanteen johdosta maksutuotot vähenivät arviolta noin 12.100 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Akaan sivistyspalveluissa tavoitellaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteiden yhdistämisellä tehtäväalueille yhteistä hyötyä, jotta ne eivät muodostuisi toisistaan erillään oleviksi irrallisiksi toiminnoiksi. Sivistyspalveluissa on sitouduttu mm. kaupungin täyttölupaprosessin kehittämiseen, jonka hyötyjen merkitys on nähty erityisesti työaikaa säästävänä. Myös päätöksentekoprosesseja on pyritty kehittämään vastuullisempaan, laadukkaampaan ja läpinäkyvämpään suuntaan. Näin onnistuessaan päätöksenteossa on jo huomioitu riskien hallinta ja sisäinen valvontakin. Voimassa ovat edelleen kaikki ne aiemmin kaupungin päätäntäelimissä hyväksytyt toiminta- ja menettelytavat, joiden avulla sivistyspalveluissa halutaan varmistaa Akaan kaupungin laadukas ja tulokellinen toiminta.

Sivistyslautakunta käsittelee vuosittain kouluksiköiden lukuvuosisuunnitelmat, minkä yhteydessä se päätöksellään osaltaan varmistaa, että opetussuunnitelmia, säännöksiä, toimielimen omia ohjeistuksia ja viranomaisohjeistuksia noudatetaan palvelun järjestämisessä.

Sivistystoimen esimiehet ovat sitoutuneet noudattamaan edelleen valtuuston päättämää talouden tasapainotusohjelmaa. Tähän tukeutumalla myös riskienhallinta ja sisäinen valvonta perustuvat hyväksyttyihin talouden tosiseikkoihin. Tuloksellisuuden arviointi on osana sisäisen valvonnan suunnitelmallisuutta.

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Lapsi- ja oppilasmäärän riittävyys tulevaosuudessa uutta palveluverkkoa suunniteltaessa.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Riskit tunnistetaan palveluverkon valmistelussa. Tilat vain tarpeita vastaaviksi.	Lapsi- ja oppilasmäärän laskusta johtuvat riskit on tunnistettu. Lapsi- ja oppilasmääräennusteita on tarkistettu ja tehty tarvittavat päivitykset osana palveluverkkovalmistelua. Tilatarvekartoituksissa on huomioitu lapsi- ja oppilasmääräennusteet. Tilatarve-esityksissä on esitetty vain tarpeita vastaavia tiloja.

9.5 TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: TEKNINEN JOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Tekninen toimi muodostuu teknisen toimen hallinnosta, tilahallinnosta, siivous- ja ruokapalveluista sekä alueiden kunnossapidosta.

Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen hallintoon sisältyy teknisen lautakunnan ja teknisen johtajan tehtävät. Hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää koko teknisen toimen taloutta ja toimintaa. Teknisen toimen hallinto toimii yhteistyötahona vesihuollon, jätehuollon, ympäristönsuojelun ja pelastustoimen tehtävissä.

Lisäksi teknisen toimen hallinto vastaa toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta ja valvonnasta yhteistyössä käyttäjätahojen ja eri toimijoiden kanssa. Hallinnon vastuulle kuuluu myös tarpeettomaksi todettujen rakennusten realisointi kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Teknisen toimen hallinto panostaa yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa siihen, että Akaa on vireä elinvoimakunta, viihtyisä kaupunki ja hyvä kumppani.

Tilahallinto

Tilahallinnon vastuulle kuuluu kiinteistöjen kunnossapito, kiinteistönhuolto, osa uudisrakentamishankkeista sekä tarvittavat kiinteistöjen korjaustyöt. Palveluissa pyritään kustannustehokkaaseen toimintaan. Kaikissa toiminnoissa panostetaan talouden tasapainottamisohjelman toteutumiseen.

Siivous- ja ruokapalvelut

Ruokapalveluja tuotetaan tällä hetkellä kolmessa valmistuskeittiössä ja toimitetaan 25 kohteeseen kuumana. Ruoka-annokset tarjotaan kouluissa linjastoista, päiväkodeissa ateriat syödään ryhmissä, vanhuspalveluissa ateriat syödään pääosin asiakashuoneissa ja pieniltä osin ruokasaleissa.

Siivouspalveluita tuotetaan kaikkiin kaupungin kiinteistöihin sekä muutamiin ulkopuolisiin kohteisiin.

Alueiden kunnossapito

Alueiden kunnossapidon tehtävänä on huolehtia yleisten piha- ja liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, ulkoilu- ja urheilualueiden, hulevesijärjestelmien sekä maa- ja metsätilojen ylläpidosta, toimivuudesta, turvallisuudesta ja siisteydestä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Strateginen pää-määrä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021	Tila
1. Akaa on vireä elinvoimakunta	Lisätään mahdollisuuksia uusien työpaikkojen luomiseen yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.	Monipuolisten liike- ja teollisuustonttien määrä.	Akaa Point-alueen rakentamisen eteneminen suunnitellusti. Jatketaan elinkeinopoliittisesti merkittävien investointihankkeiden valmistelua suunnitelmallisesti yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.	Täysperävaunutien jatkon rakentaminen valmis. Vaunutien rakentaminen valmis. Hämeentien-Satamatie-Ryödintien 2. vaiheen rakentaminen valmis. Elinkeinopoliittisesti merkittävien hankkeiden valmistelua jatkettu yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.	Toteutuu
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy	Sisäilmaongelmien kokonaishallinta ja	Sisäilmaongelmaisten kohteiden lukumäärä,	Kohteita max. 5 %, joissa organisointi ei vielä ole käynnissä	Jatkuvaa toimintaa.	Toteutuu

	korjaavien toimenpiteiden organisointi	joissa ongelmien organisointi asianmukaisesti ei vielä ole käynnissä.			
	Kiinteistöihin laaditut realistiset PTS suunnitelmat	PTS:ien tarkentaminen ja ajantasaisuus.	Varmistettuja PTS:a 50 %	Päivitykset tehty kaikissa kohteissa.	Toteutuu
9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään	Hyvinvoiva henkilöstö	Osaamisen kehittäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, Työhyvinvointikorttikoulutus henkilöstölle	Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Jatkuvaa toimintaa hallinnossa ja tehtävä-alueilla	Toteutuu
7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Laadukas palveluntuottaminen	Palautteet, yhteistyö ja palvelupalaverit	Ajantasaiset sopimukset ja palvelukuvaukset	Jatkuvaa toimintaa hallinnossa ja tehtävä-alueilla	Toteutuu

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2020	TP 2020	TA 2021	12/2021
Tilahallinto				
Rakennusten energiankulutus (sähkö) (MWh)	8 859	4 873	5 100	5 128
Rakennusten energiankulutus (lämmitys) (MWh)	7 320	6 275	6 900	9 782
Siivous- ja ruokapalvelut				
Suoritemäärä	900 000	824 839	850 000	864 387
€/suorite	Lapset ja nuoret 2,60€ ja vanhukset 3,90€	Lapset ja nuoret, 2,42 €/suorite. Ikäihmiset, 3,95 €/suorite.	Lapset ja nuoret 2,60€ ja vanhukset 3,90€	Lapset ja nuoret 2,33 € ja vanhukset 4,49 €
Siivottavat neliöt	67 000	n. 67 000 m ² (Koulut ja päiväkodit mitoitettu yht. 25 727,2 m ²)	67 000	n. 60 000 m ²
€/m ²	29€	29 €	29€	31€
Alueiden kunnossapitopalvelut				
Kunnossapidettävät kadut ja kevyenliikenteenväylät (km)	222,5	222,2	225,5	225,5
Puistot- ja viheralueet (ha)	45,4	45,4	45,4	45,4
Leikkipuistot ja -paikat (kpl)	49	49	49	49
Uimarannat (kpl)	4	4	4	4
Urheilukentät (sisältäen hiekka- ja nurmientä) (kpl)	12	12	12	12
Ulkokoulureitit (sisältäen latuverkostot) (km)	44	44	44	44

Jääkiekkokaukalot ja luistelualueet (kpl)	10	10	10	10
Talous- ja taajamametsät (ha)	575,5	386,5	415	386,5

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Teknisen toimen hallinto

Digitaalisten ohjelmistojen hyödyntämismahdollisuuksien selvittämistä jatkettiin yhdessä tietohallinnon kanssa työn tehostamiseksi teknisessä toimessa. Tavoitteena oli saada käyttöön hulevesilaskutusohjelma, mutta se ei toteutunut vielä vuoden 2021 aikana. Loppuvuonna ohjelmasta tehtiin kuitenkin päätös.

Teknisessä toimessa on vuonna 2019 aloitettu työyhteisövalmennus, jota jatkettiin tehtäväalueittain tarpeen mukaan. Valmennuksen osana käynnistettiin työyhteisön sisäisiä kehittämishankkeita, joiden tavoitteena on mm. työssäjaksamisen parantaminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, perehdytyksen tehostaminen, palaverikäytäntöjen ja tiedonkulun kehittäminen. Näiden kehittämishankkeiden tuloksia ja hyödynnettyä työyhteisössä aktiivisesti.

Teknisen toimen hallinnossa on panostettu talo- ja infrarakennushankkeiden toteutukseen ja valvontaan. Vuonna 2021 käynnissä oli merkittäviä hankkeita: Akaan hyvinvointikeskus valmistui kesäkuussa ja otettiin käyttöön elokuussa, Viialan liikuntahallin rakentaminen on käynnissä ja sen toteutuksen osalta on jouduttu tehostamaan valvontaa urakoitsijan toimintojen johdosta, Viialan uuden yhtenäiskoulun rakentaminen käynnistyi elokuussa ja keskuskeittiön urakoitsija valittiin. Keskuskeittiön rakentaminen käynnistyy keväällä 2022. Infrahankkeista merkittäviä ovat olleet AkaaPointin katuverkoston toteuttamisen jatkaminen (Täysperävaunutie ja Vaunutie rakennettiin valmiiksi), Hämeentie/Satamatie/Ryödintien liittymäratkaisujen valmistuminen sekä mm. panostaminen Sataman alueen kehittämiseen yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa. Osa infrahankkeiden toteutuksista (Sikosuon liikennepuisto ja Toijalan urheilukentän peruskorjaus) viivästyi, koska suunnittelijalta ei saatu suunnitelma-aineistoja sovitussa aikataulussa. Näiden hankkeiden toteuttaminen siirtyy vuodelle 2022. Rakennuttajainsinöörin virkanimike muutettiin katuinsinööriksi, joka kuvaa paremmin infrahankkeiden rakennuttamistehtäviä.

Vuoden 2023 alusta toteutuvan sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu alkoi.

Covid 19-epidemia vaikutti varsin vähän teknisen toimen hallintoon. Toiminnassa hyödynnettiin etätyömahdollisuutta sekä sähköisiä kokouksia.

Tilahallinto

Tilahallinnon toimintaa vahvistettiin vakinaistamalla rakennuttaja-asiantuntijan työsuhde. Rakennuttaja-asiantuntija vastaa korjausrakennushankkeiden mm. projektinjohto- ja valvontatehtävistä, peruskorjaushankkeiden suunnittelun ohjauksesta, sisäilmakorjausten organisoimisesta sekä vuokrasopimuksien laadinnasta. Kiinteistöpäällikkö aloitti 11.1.2021 ja irtisanoutui 19.11.2021. Uusi rekrytointi käynnistettiin loppuvuodesta 2021. Väliajan kiinteistöpäällikön tehtävät hoidettiin teknisen johtajan ja rakennuttaja-asiantuntijan voimin.

Tilahallintoon palkattiin määräaikainen (31.12.2025 asti) tilakoordinaattori kiinteistöpäällikön ja rakennuttaja-asiantuntijan avuksi vastaamaan kiinteistötietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä, suunnittelu- ja urakka-asiakirjojen laadinnasta, korjausurakoiden- ja sisäilma-asioiden hallintotehtävistä sekä huolehtimaan ajantasaisesta kiinteistökohtaisesta tiedottamisesta. Tilakoordinaattori on pannonan sopimusten hallintaan ja ajantasaistamiseen sekä kaupungin tilatarpeiden määrittelyyn muiden toimialojen kanssa.

Sisäilmatutkimusten osalta sisäilmastokyselyt/oireilut määrittävät tutkimustarpeen. Erityisiä tutkimustarpeita ei ole tullut esille vuoden 2021 aikana, mutta olemassa olevissa sisäilmakohteissa on tehty tarvittavia toimenpiteitä, mm. ilmamäärämittauksia ja paine-erojen tasaamisia sekä tiivistyskorjauksia.

Rakennusten ylläpitoluokitus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 14.12.2021. Ylläpitoluokituksessa purettavia kohdekokonaisuuksia on yhteensä 7. Purkukustannukset ovat arvioituna rakennuskohtaisesti 50 000-250 000 euroa (alv 0), riippuen rakennuksen koosta ja tyypistä sekä mahdollisista haitta-aineista ja asbestista rakenteissa. Purun yhteydessä on huolehdittava haitta-ainekartoituksen teettämisestä purkua varten. Arvioitu kartoituskustannus 8 000-15 000 euroa/rakennus.

Kiinteistöjen järjestelmällinen energiakulutuksen seuranta on aloitettu vuonna 2019, jotta pystytään seuraamaan HINKU-tavoitteiden saavuttamisen etenemistä. Vuonna 2021 hyvinvointikeskuksen valmistuminen vaikutti hieman sähkön ja lämmönkulutuksen kasvuun. Lisäksi ilmavaihdon aikaohjelmien muutokset sekä lämpimän veden kulutuksen kasvu koronan vaikutuksesta lisäsivät kulutusta jonkin verran. Lämmönkulutuksen osalta huomattiin, että vuoden 2020 ja 2021 lämmönkulutusarvioista puuttui osa kiinteistöistä, joten niiden lisääminen 2021 kohdeluetteloon nosti kulutusta ja siten vääristi vertailua aikaisempaan vuoteen. Kohde- ja kulutusluettelo tarkastetaan vielä vuoden 2022 alkupuolella.

Vuoden 2023 alusta toteutuvan sote- ja maakuntaudistuksen valmistelu alkoi. Uusi organisaatio vuokraa sote-kiinteistöt vähintään kolmeksi vuodeksi.

Covid-19-epidemian johdosta kiinteistönhoidossa panostettiin ilmanvaihokoneiden suodattaminen vaihtamiseen lyhyemmällä vaihtovälillä.

Siivous- ja ruokapalvelut

Ruokapalveluiden toiminnassa keskityttiin vuoden aikana asiakasyhteistyöhön ja sen kautta sekä tuotantotehokkaaseen että laadukkaaseen toiminnan kehittämiseen sovitun palvelutason mukaisesti, tulevaa keskuskeittiötoimintaa pohjustaen. Tästä esimerkkinä mm ruokalistaryhmä, joka koostui ruokapalveluiden sekä koulujen henkilökunnan ja oppilaiden sekä päiväkotien henkilökunnan hyvästä ja antoisasta yhteistyöstä. Samoin yhteistyötä tehtiin ikäihmisten, asumispalveluiden ja vammaispalveluiden puolella, joissa asiakasryhmittäin ruokalistat koostettiin uudelleen, huomioiden uusimmat ruoka- ja ravitsemussuositukset. Yhteistyö tuotantokeittiöiden välillä vahvistui entisestään ja esihenkilöiden sitoutunut ja ammattitaitoinen työskentelytapa näkyi vahvasti henkilöstöasioiden hoitamisessa, erityisesti omien tiimiensä hyvässä työyhteisöhengessä.

Mäntymäen vanhainkodin keittiön toiminta loppui 7.4.2021, Attendon kanssa tehtiin ateria- ja puhtauspalveluista sopimus Attendo Peltolan kohteeseen.

Toijalan terveysaseman yhteydessä oleva henkilöstöruokala lopetti toimintansa 06/2021.

Keskuskeittiön suunnittelua tehtiin vuoden aikana tehokkaasti ja 10/2021 urakoitsijaksi valittiin NCC Suomi Oy.

Siivouspalveluiden puolella suurin ponnistus oli Hyvinvointikeskukseen siirtyminen ja vanhojen kohteiden poistuminen sen myötä. Siivousmitoitus tehtiin Hyvinvointikeskukseen kolme kertaa ennen käyttöönottoa; rakennusvaiheessa, kalustussuunnittelun jälkeen sekä juuri ennen rakennuksenluovutusta ja neljäs tarkistusmitoitus tehtiin, kun kohteessa oli työskennelty pari kuukautta. Kohteessa työskentelee kolme laitoshuoltajaa, yksi aamuvuorossa ja kaksi iltavuorossa.

Työhyvinvointia pyrittiin ylläpitämään koronasta huolimatta niin, että työntekeä olisi turvallista, terveellistä ja tuottavaa työtä. Työntekijät joutuivat venymään useasti koronan takia mm. sijaistamalla kesken päivän muualla kuin omassa työpisteessä, varautumaan muutoksiin ja vaihtoehtoihin toimintamalleihin. Koko henkilökunta selviytyi kiitettävästi vuoden aikana töistä, riskeistä ja haasteista huolimatta.

Vuoden 2023 alusta toteutuvan sote- ja maakuntaudistuksen johdosta annettiin Pirhalle tiedoksi mm. tarvittavat henkilöstöasiat. Siirtyviä työntekijöitä on ruoka- ja siivouspalveluiden puolelta 24.

Covid-19-epidemian takia oli vuoden aikana paljon muuttuvia tekijöitä siivouspalveluiden puolella mm. korkea siivoustaso ja ohjeistuksen huomioiminen kohteittain, sijaisten rekrytointia paljon, työntekijöiden kohteiden muutoksia tarpeen mukaan kohteittain sisäisesti lähes päivittäin, kohteita oli aika ajoin suljettuina jne.

Alueiden kunnossapito

Alueiden kunnossapidon tavoitteena oli tehdä kuntalaisille asiakastytyytyväisyyskysely kesä- ja talvikunnossapidosta vuoden 2021 aikana. Kysely kesäkunnossapidosta toteutettiin loppuvuodesta 2021, mutta talvikunnossapidon kyselyä ei toteutettu keväällä 2021. Kyselyllä kartoitettiin kuntalaisten tyytyväisyys palveluiden laatuun. Saaduilla palautteilla pyritään parantamaan palvelua, mikäli se on resurssien puitteissa mahdollista. Tavoitteena on ollut myös mahdollisuuksien mukaan parantaa teknisen toimen palautepalvelun käyttäjäkoke-
musta joka osa-alueella.

Infraomaisuuden ajantasainen hallinta on tarpeellinen tulevaisuuden korjaus- ja investointihankkeiden suunnittelun, kustannusvaikutusten sekä aikataulutuksen pohjatietona. Tavoitteena oli saada infraomaisuuden hallintajärjestelmä käyttöön vuoden 2021 aikana. Tämä ei kuitenkaan toteutunut.

Kaupunkikuvan viihtyisyyteen panostettiin mm. leikkipuistojen, puisto- ja viheralueiden sekä urheilu- ja ulkoilualueiden hoidon tehostamisella. Kausityöntekijöiden panostus on ehdottoman välttämätön, jotta pystytään hoitamaan alueet Akaan strategian "Akaa on kaunis"-tavoitteen mukaisesti.

Kunnossapitopäällikkö irtisanoutui 4.6.2021 alkaen ja uusi aloitti 27.9.2021. Väliajan kunnossapitopäällikön tehtävät oli jaettu tekniselle johtajalle, katuinsinööreille ja kaupunginpuutarhurille.

Covid-19-epidemia ei merkittävästi vaikuttanut alueiden kunnossapidon toimintaan.

Kadut

Talvi 2021 oli lumen määrältä työläs, mutta töistä selvittiin varsin hyvin. Keväällä aloitettiin puiden oksimisen ja pajukoiden raivaamisen tienvarsilta niiltä osin, mitkä hättäsivät huoltotyötä tai olivat näköesteinä. Oksinta jatkui pitkälle syksyyn. Toimenpide paransi keskustan alueen kaupunkikuvaa.

Sataman alueella toteutettiin paljon erilaisia töitä kesällä; pyörätelineiden uusiminen, laiturien pesut, hylättyjen veneiden poistot ja sataman alueen hiekkateiden suolaus säännöllisesti pölyntorjumiseksi. Toimenpiteet paransivat osaltaan uuden satama-alueen ilmettä.

Sorateillä karhuttiin, lisättiin murskeita ja tehtiin pintasuolauksia. Asfaltteilla paikattiin reikiä öljysoralla. Liikennemerkkejä uusittiin tarvittaessa. Akaan yleisötahtumiin toimitettiin ylimääräisinä töinä liikenteenohjaukseen tarvittavat puomit ja liikennemerkkit. Vaalitelien pystytys tehtiin poikkeuksellisesti kaksi kertaa vuoden aikana.

Uusia kunnossapitokohteita tuli hyvinvointikeskuksen piha-alueen kesä- ja talvihoidosta sekä Täysperävaununtiestä ja Vaunutiestä AkaaPointin alueella.

Puistot ja viheralueet

Viihtyisän ja kestävän elinympäristön, kauniin kaupunkikuvan saavuttamiseksi panostettiin resurssien puitteissa virkistyskäytön, luontoarvojen ja ihmisten asumisolojen kannalta keskeisimpiin viheralueisiin, kuten leikkipuistoihin, ulkoilualueisiin ja lähimetsiin. Ne tarjoavat monimuotoisia harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia.

Lähimetsien hoitotaso ei edellyttänyt hoitohakkuita, ainoastaan Kirkkokankaalla liikuntareitin ympäristössä kaarnakuoriainen on edennyt rajusti vanhassa kuusipuustoisessa metsässä. Metsään tehdään toimenpiteitä luonnon monimuotoisuus huomioiden tuhojen korjaamiseksi 2022. Yksittäisiä puita on jouduttu poistamaan lähinnä liikennealueilta.

Huhtikuussa määräaikaisten alettua työt, leikattiin kiinteistöjen alueella pensaita ja haravoitiin nurmialueet leikkuuta varten. Myös puisto- ja liikennevihreän alueet haravoitiin oksista, roskista ja talven auroissa syntyneistä hiekkakasoista. Samalla korjattiin aurausvahingot nurmikoilla.

Leikkikenttien vuositarkastukset tehtiin toukokuun aikana. Korjauslista laadittiin riskiarvioinnin pohjalta, jolloin merkittävimpiä vikoja, kuten rikkinäisiä leikkivälineitä alettiin tilata ja korjata siten, että syksyyn mennessä koko korjauslista oli saatu tehtyä. Leikkikentillä uusittiin 11 leikkivälinettä korjauslistan mukaan. Mortin leikkikenttä sai valaistuksen.

Avantokauden loputtua valmisteltiin uimarannat kesäkautta varten, rannat avattiin kesäkuun alussa käyttöä varten. Terveystarkastus tehtiin ennen virallista uintikautta 15.6.

Nurmikon leikkuut alkoivat toukokuun lopulla, Vakituksia määräaikaista saimme töihin kaksi, joiden avustamana kolme muuta määräaikaista aloittivat nurmikon leikkuut koko Akaan alueella. Määräaikaista oli töissä yhteensä 4 yhden jäätyä kesken pois.

Uusia puuistutuksia tehtiin liikenne- ja puistoalueille. n. 40 kpl. Venerantoja peruskorjattiin Toijalan satamassa 20.

Syystöitä tehtiin määräaikaisten voimin lokakuun puoleen väliin asti, jonka jälkeen lehtien puhallusta ja keräämistä jatkoivat katupuolen kunnossapitotyöntekijät. Uimarannat suljettiin ja avantokauden valmistelu saatiin valmiiksi lokakuun alkuun mennessä.

Liikuntapaikat

Riuttamäen kuntoradan perusparannus valmistui marraskuussa. Valtionavustusta kohteeseen saatiin 24.635 euroa. Perusparannuksessa mm. kuntoradan pintamateriaali uusittiin ja alueelle rakennettiin laavu nuotiopaikkoineen. Tekojää avattiin vuoden vaihteessa 2020-2021. Tekojään avulla luistelukausi saatiin pidennettyä maaliskuun puoliväliin asti. Tekojää avattiin syyskaudella marraskuussa.

Luttusen uimarannalle rakennettiin kaksi uutta beachvolley-kenttää mahdollistamaan isompien turnausten järjestämisen alueella. Kylmäkosken urheilukentän moukarinheittokentän maanvaihto ja pintojen tasaukset saatiin loppusuoralle. Ensi kesänä kentälle tulee vielä moukarinheittohäkki, sekä pintojen viimeistelytyöt.

Luontopoluilla ja muilla ulkoilureiteillä on kartoitettu mm. opasteiden ja pitkospuiden parannustarvetta. Nuotio ja laavupaikkojen viihtyisyyttä ja huollon helpottamista on parannettu. Luontoreittien ja talviliikuntapaikkojen käyttö on lisääntynyt erittäin voimakkaasti koronarajoituksista johtuen. Kävijämäärien raju nousu on lisännyt ylläpitotöiden tarvetta ja huoltokäyntejä onkin jouduttu lisäämään useissa kohteissa.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2021	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	10 195 900	-589 500	9 606 400	9 714 992,96	101,1 %	108 592,96
Ulkoiset	1 458 600	-900	1 457 700	1 545 885,31	106,0 %	88 185,31
Sisäiset	8 737 300	-588 600	8 148 700	8 169 107,65	100,3 %	20 407,65
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0,00		0,00
Ulkoiset						0,00
Sisäiset						0,00
TOIMINTAKULUT	-14 718 300	1 092 300	-13 626 000	-13 529 147,03	99,3 %	96 852,97
Ulkoiset	-14 135 200	1 066 500	-13 068 700	-12 969 132,28	99,2 %	99 567,72
Sisäiset	-583 100	25 800	-557 300	-560 014,75	100,5 %	-2 714,75
TOIMINTAKATE	-4 522 400	502 800	-4 019 600	-3 814 154,07	94,9 %	205 445,93
Ulkoiset	-12 676 600	1 065 600	-11 611 000	-11 423 246,97	98,4 %	187 753,03
Sisäiset	8 154 200	-562 800	7 591 400	7 609 092,90	100,2 %	17 692,90

Teknisen lautakunnan ulkoiset nettomenot alittuivat 187.800 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuivat 1.253.400 euroa).

Koronatilanteen johdosta teknisen lautakunnan nettomenojen lisäys oli yhteensä noin 85.800 euroa.

Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 30.100 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 5.900 euroa johtuen erityisesti maksutuotoista. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 36.100 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostoista, mm. aluepelastuslaitoksen maksuosuus alittui tasauslaskun jälkeen 17.600 euroa ja ympäristönsuojelun 2.500 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistuskustannukset olivat 1.900 euroa.

Tilahallinto

Tilahallinnon tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 36.000 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittivät 66.200 euroa. Tuet ja avustukset ylittivät 20.400 euroa johtuen vuoden aikana olleista palkkatukilaisista saaduista palkkatukituloista. Muut toimintatuotot ylittivät 45.300 euroa johtuen arvioitua suuremmista vuokratuloista ja saadusta vakuutuskorvauksesta.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät 30.200 euroa. Palvelujen ostot ylittivät 72.300 euroa sisältäen mm. ylityksen asiantuntijapalveluissa 81.400 euroa, ict-palveluissa 15.000 euroa ja puhtaanapitopalveluissa 14.600 euroa sekä alituksen rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluissa 27.800 euroa ja koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapitopalveluissa 9.500 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät 7.000 euroa sisältäen mm. ylityksen rakennusmateriaalissa 41.900 euroa, muussa materiaalissa 26.800 euroa ja lämmityksessä 6.100 euroa ja alituksen sähkössä 68.700 euroa. Muut toimintakulut alittuivat 28.900 euroa sisältäen mm. alituksen koneiden ja laitteiden vuokrissa 24.200 euroa.

Vuonna 2021 tilahallinnon tehtävätasolle kiinteistönhoitoon sisältyy Ryödyntie 1 b:ssä sijaitsevan varastorakennuksen purkamiseen ja pilaantuneen maaperän kunnostukseen liittyviä kustannuksia yhteensä 197.500 euroa. Lisäksi keskuskeittiön tieltä puretun ns. Holstin tuvan purku-urakan kustannuksiksi muodostui 13.900 euroa.

Vuonna 2021 tilahallinnon tehtävätasolle kohdentui Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 -yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 318.634,10 euroa, josta 286.850,10 euroa oli vuoden 2021 hoito- ja pääomavastikkeita ja 31.784 euroa vuodelle 2021 kohdentuneita vuoden 2020 hoito- ja pääomavastikkeita.

Koronatilanteen johdosta kustannuksia muodostui tihennetystä iv-koneiden suodattimien vaihdoista yhteensä noin 3.000 euroa.

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 93.200 euroa. Siivouspalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 202.800 euroa ja ruokapalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittivät 109.600 euroa.

Siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätason ulkoiset toimintatuotot alittuivat 22.900 euroa johtuen erityisesti myyntituottojen alittumisesta. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 116.200 euroa: henkilöstökulut alittuivat 149.500 euroa, palvelujen ostot alittuivat 63.200 euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät 104.400 euroa ja muut toimintakulut alittuivat 7.700 euroa.

Siivouspalveluissa puhtaanapito- ja pesulapalvelujen osalta ostot jäivät 44.400 euroa pienemmiksi kuin oli arvioitu, koska Viialan palloiluhalli ei ollut vuoden aikana käytössä ja siivousta ei tarvittu. Kalusto-ostot jäivät myös 21.000 euroa pienemmiksi, koska Sote-puolen kiinteistöissä pärjättiin vanhalla kalustolla Hyvinvointikeskuksen valmistumiseen asti hyvin. Henkilöstökulut alittuivat 171.600 euroa, johon vaikutti mm. uudet henkilöstömitoitukset (mm. hyvinvointikeskuksen käyttöönotto ja vanhojen terveysasemien lopetus, Resiinan muutto Mäntymäkeen), yhdistelmätyöntekijöiden töiden mitoitustarkistus ja päivitys (kustannusten jako), uudet työvälineet ja koneet, jotka helpottavat ja nopeuttavat työn tekemistä ja yleisesti ottaen töiden organisoinnin, mitoitusten ym. tarkistus.

Ruokapalveluissa elintarvikkeiden hinnat nousivat mm. kuuman ja kuiva kesän takia sekä uusien toimittajien/sopimusten myötä. Elin-tarvikeostot ylittivät 50.700 euroa Syynä mm. suoritteita oli 14.387 kpl enemmän kuin oli arvioitu, hinnankorotuksia tuli vuoden aikana jaksoittain, koronan takia jouduttiin tekemään erilaisia varautumisia, kaikki kaupungin päiväkodit olivat auki enemmän kesällä kuin oli suunniteltu, ravitsemissuosituksien huomioitiin ruokalistaissa uusien päivitysten myötä, koulujen aterioissa lisättiin mm. kappale-tavaran määriä/asiakas. Elintarvikkeisiin oli varattu rahaa 0,80 €/suorite ja toteuma oli 0,85 €/suorite. Siivous- ja puhdistusaineet kilpailutettiin ajalle 1.9.2021 - 30.9.2023. Niiden ostot ylittivät 7.500 euroa. Henkilöstökulut ylittivät 22.100 euroa. Koneiden, kalus-ton ja laitteiden kunnossapidon menot olivat arviota pienemmät, merkikokoisten huoltotyösopimusten johdosta 22.000 euroa pie-nemmät.

Koronatilanteen johdosta siivouspalvelujen tulosalueella muodostui kustannuksia noin 47.900 euroa johtuen käsisäippään ja -paperin, käsidesin sekä jätessäkkien ja siivousaineiden suuresta kulutusmäärästä sekä Toijalan terveysaseman jäämisestä käyttöön Hyken käyt-töönoton jälkeenkin koronan takia, josta aiheutui henkilöstö- ja muita kuluja. Ruokapalveluissa myyntituotot vähentyivät noin 8.000 euroa, koska henkilöstöruokailijoita oli etätöiden takia jonkin verran vähemmän ja tilauskahvituksia ei ollut lainkaan. Lisäksi kertyi kustannuksia noin 24.000 euroa johtuen erityisesti 7.-9 luokkalaisten etäkoulun valmistetuista ateriapaketeista 8.-26.3.2021. Näiden ateriapaketien omavalmistuksen takia jouduttiin hankkimaan Toijalan yhtenäiskoulun tuotantoketille: jäädytyskaappi, pak-kauskone & pakkausrasiat ja -kalvot ja vuokraamaan kylmäkontti. Lisäksi syntyi ylimääräisiä palkkakuluja, koska ateriapaketien jako suoritettiin 2krt/vko iltaisin Toijalan yhteiskoulun tuotantoketiltä sekä Viialan yhtenäiskoulun ruokalasta. Osa ateriapaketien ruoista jouduttiin lisäksi ostamaan valmiina Saarioisilta, tuotannollisista syistä sekä tilapuutteiden takia (pienet varastotilat tuotanto-keittöillä). Koronatilanteen johdosta siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätason nettomenojen lisäys oli yhteensä 79.900 euroa.

Alueiden kunnossapito

Alueiden kunnossapidon tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 28.400 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittivät 50.900 euroa. Tuet ja avustukset ylittivät 44.800 euroa johtuen erityisesti vuoden aikana olleista palkkatukilaisista saaduista 19.900 euron palkkatukituloista sekä Riuttamäen kuntoradan perusparannukseen saadusta 24.635 euron avustuksesta. Maksutuotot ylittivät 11.900 euroa johtuen katujen ja yleisten alueiden maksutuotoista. Myyntituotot alittuivat 4.600 euroa: katujen ja yleisten alueiden myyntituotot alittuivat 10.900 euroa ja hulevesimaksut ylittivät 5.900 euroa.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät 22.500 euroa. Merkittävimpiä ylityksiä tuli palvelujen ostoissa, ylitystä yhteensä 40.600 euroa. Tähän sisältyy mm. puhtaana- ja pesulapalveluiden (jätehuolto) kulujen ylitystä 11.300 euroa, rakennusten ja alueiden rakentamispalveluiden ylitystä 71.300 euroa sekä koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapitopalveluissa ylitystä 12.100 euroa ja toisaalta mm. muiden palvelujen alitusta 25.000 euroa, ict-palvelujen alitusta 20.000 euroa ja asiantuntijapalveluiden alitusta 8.900 euroa. Palvelujen ostoissa talvikunnossapitourakoiden kustannukset lisätoineen olivat noin 596.800 euroa ja vanhaan kaatopaikkaan liittyvät uudet kustannukset yhteensä 15.100 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 20.300 euroa. Mm. materiaalikonaisuus alittui yhteensä 23.700 euroa ja sähkö alittui 14.600 euroa sekä toisaalta ylitystä tuli mm. poltto- ja voiteluaineissa 7.400 euroa ja vedessä 9.500 euroa. Alueiden kunnossapidon toimintakulujen ylityksiin vaikutti osaltaan Riuttamäen ulkoilureitin kunnostus.

Koronatilanteen johdosta alueiden kunnossapidossa ulkoliikuntapaikoilla kävijämäärät nousivat. Nuotiopaikoille toimitettu klapimäärä kasvoi ja huoltokustannukset nousivat ulkoliikuntareiteillä lisättyjen huoltotoimien johdosta, kustannusvaikutus noin 1.000 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Operatiiviset	Osaavan henkilöstön saata- vuus ja pysyvyys.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Hyvä työnantajamaine, kilpai- lukykyiset palvelussuhteen eh- dot ja palkkaus, mielekäs työ, riittävä henkilöresurssointi työmäärän nähden, terveelli- nen ja turvallinen työympä- ristö, henkilöstön työhyvin- vointiin panostaminen.	Rekrytointeja tehty ja niissä pääosin onnistuttu. Kiinteistö- päällikön haku- ja valintapro- sessi käynnissä vuoden vaih- teessa.
Taloudelliset	Määrärahojen riittävyys eri- tyisesti asiantuntijapalvelui- den ja korjausrakentamisen määrärahojen osalta.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Korjaustarpeiden ennakointi ja ajantasaiset PTS:t rakennuk- sista. Sisäilmakohteiden osalta mahdollisten väistötilatarpei- den ennakointi. Talouden tasapainottamisoh- jelmien ja tasapainottamistoi- menpiteiden toteuttaminen.	PTS:t päivitetty, korjaustarpei- den ennakointi jatkuvaa toi- mintaa. Sisäilmakohteiden osalta mahdollisten väistötilo- jen määrittelyä tehty tarpeen mukaan. Talouden tasapainottamisoh- jelmien ja tasapainottamistoi- menpiteiden toteuttamista on viety eteenpäin. Varikkoselvi- tykseen liittyvä säästötavoite ei toteutunut. Varikkoselvitys jatkuu v. 2022.
Vahinko	Työturvallisuusriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Työpaikkojen vaarojen arvioinnit tehty ja dokumentoitu	Toteutettu.

9.6 KONSERNITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

9.6.1 KAUPUNGIN 100 %-STI OMISTAMAT TYTÄRYHTIÖT

9.6.1.1 TYTÄRYHTIÖ: AKAAN VUOKRA-ASUNNOT OY

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Akaan Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on asuntojen tarjoaminen asetetut kriteerit täyttävälle ihmisille. Uusia asukkaita houkutellaan Akaaseen muilta paikkakunnilta internetin kautta hyvillä kotisivuilla, joita ylläpidetään ja kehitetään tarpeiden mukaan jatkuvasti. Asukkaiden asumisviihtyvyydestä ja -turvallisuudesta huolehditaan huoneistojen ja kiinteistöjen sekä asuin ympäristön kunnossapidolla ja kehittämisellä. Taloudellisen asumisen suunnittelua ja toteutusta tehdään resurssien puitteissa. Myös asukkaita neuvotaan ja kannustetaan taloudelliseen asumiseen.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Asukkaille mahdollisimman sopiva asunto (vuokran määrä, sijainti, koko)	Asukasvaihtuvuus	Mahdollisimman vähän asunnonvaihtoja ja irtisanomisia.	Vuokrausaste 2021 laski, mutta asukasvaihtuvuus pieneni.

Tuotantotavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Vuokra-asuntojen vuokrausasteen nosto	Vuokrausaste	82 %	77 %

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Vuokrausasteen nostoon tähtäävät toimenpiteet: Kiinteistöjen korjausten tehostaminen parantaa vuokrausastetta ja tekee asunnoista haluttavampia. Osoitteessa Uotilantie 12 vuokrakerrostalon korjaaminen viemäreiden ja vesijohtojen osalta on aloitettu. Samoin Aro-tie 2 E rivitalossa.

Likviditeettiongelma on edelleen olemassa. Sitä on kurottu umpeen vuoden 2021 aikana. Työllisyystilanteen paraneminen ei näy vielä vuokra-asuntotarpeessa eikä koulujen alkaminen opiskelija-asunnoissa. Yritykset ovat vuokranneet asuntoja keikkatyöntekijöille. Akaan asukasluku näyttää pysähtyneen vuoden 2020 aikana ja kääntynyt nousuun 2021 aikana, parempaan on odotettavissa. Korona-tilanne on aiheuttanut jonkun verran asuntojen kysynnän lisäämistä.

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Vuokrausaste	80 %	79 %	82 %	77 %

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN: KÄYTTÖTALOUS/ INVESTOINNIT

V. 2020 ja 2021

Kiinteistöjen liittäminen kuituverkkoon niin tietoliikenteen kuin TV:n osalta. Investointi on uusinvestointi. Asukkaiden asumismukavuus paranee, kun edulliset tietoliikenneyhteydet otetaan käyttöön. Kaapeli-tv antaa asukkaille mahdollisuuden saada edullisemmin palvelut keskitetyksi kuin asiakaskohtaisesti operaattorilta. Kustannusarvio 10.000 euroa. Kustannukset katetaan 0,20 euroa/ m²/ kk vuokrankorotuksella, joka kattaa palvelusta tulevat kustannukset.

V. 2020 ostettiin kaupungilta viisi vuokrakiinteistöä omaksi hintaan 160.000 eurolla lisäksi varainsiirtovero 4 %. Luottolimitin nostopäätös mahdollistaa kiinteistöjen oston aloittamisen ja taseen vahvistamisen. V. 2021 lunastettiin lisää vuokrakiinteistöjä kaupungilta. Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 eräiden kiinteistöjen ja määräalojen myynnistä Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle kauppahintaan 67.000 euroa.

V. 2021

Vuokrakiinteistöjä ostettiin Akaan kaupungilta V.2021 67 000,00 eurolla lisäksi varainsiirtovero 4 %.

Keskuskatu 16 Taimela ja Keskuskatu 7 Kauppila: Siirtyminen maalämpöön: suunnittelu siirrettiin vuodelle 2022, valtion energia-avustusta haetaan kumpaankin kohteeseen. Käyttöönotto ja kilpailutus 2022 tarkoituksena siirtyä pois fossiilisesta polttoaineesta, öljy. Kustannusarvio 260.000 euroa. Maalämpöön siirtyminen jää vuodelle 2022 Taimelan osalta jolloin myös Kauppila Keskuskatu 7 on tarkoitus siirtyä maalämpöön 2022.

V 2021-2022

Uotilantie 12 kiinteistö. Remontti. Asukastyytyväisyyden parantaminen. Omarahoitus ja ARA-avustuksia esteettömyyden saavuttamiseen kiinteistössä Kustannusarvio 800.000 euroa. Mahdollinen ulkopuolinen rahoitus 400.000 euroa. Vaikutukset tulevat 2023, jolloin ARA-lainat alkavat jälleen lyhentyä sovitun lykkäyksen jälkeen. Turuntie 5, Keskuskoulun asuntola: Huoltomaalaus katolle. Korjausinvestointi. Samalla asennetaan aurinkopaneeleiden kiinnitystangot, jotka on ostettu ja kiinnitystä paitsi. Kustannusarvio 20.000 euroa.

V. 2021-2025

Ilmalämpöpumpun hankinta asukkaille jotka haluavat säästää lämmityskulujaan suorasähkö rivitaloissa. Kiinteistön kokonaisenergian kulutuksen pienentäminen ja sitä kautta pienentää hiilijalanjälkeä. Investointi on uusinvestointi. 4.000 – 5.000 euroa/ laiteyksikkö Asukkaiden investointi. Pysyvä vaikutus laitteen elinkaaren mukaan n 15v pienentää energian kokonaiskulutusta 20-25% / kohde.

V. 2022

Keskuskatu 7, Kauppila: Siirtyminen maalämpöön. Korjausinvestointi. Siirrytään fossiilisista polttoaineista, öljy, maalämpöön. Kustannusarvio 160.000 euroa.

V. 2022-2025

Teponkuja I Kaukola: Parvekeremontti (lasitus). Asiakastyytyväisyyden parantaminen. Kustannusarvio 100.000 euroa.

V. 2023

Rautatiekatu 16, Rasin asuntola: Siirtyminen maalämpöön. Tarkoituksena siirtyä pois fossiilisesta polttoaineesta, öljy. Kustannusarvio 60.000 euroa.

V. 2024

Asukkaiden viihtyvyyttä on parvekelasituksilla tarkoitus jatkaa useissa kohteissa.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

AKAAN VUOKRA-ASUNNOT OY/ TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT 1-12/2021	TOT-%
Kiinteistön tuotot				
Vuokrat	1 200 159,16	1 366 100	1 248 860,96	91,4 %
Käyttökorvaukset	66 490,06	76 800	71 978,20	93,7 %
Muut kiinteistön tuotot	6 443,67	9 030	8 079,08	89,5 %
Suoritettavat alv:t kiinteistön tuotoista yhteensä	-19 522,76	-24 000	-19 295,44	80,4 %
Kiinteistön tuotot yhteensä	1 253 570,13	1 427 930	1 309 622,80	91,7 %
Luottotappiot ja oikaisuerät	2 598,05	10 000	4 911,44	
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-121 968,70	-138 000	-132 873,64	96,3 %
Hallintopalvelut	-28 962,97	-23 000	-45 896,78	199,6 %
Käyttö- ja huoltopalvelut	-100 255,31	-101 700	-106 430,19	104,7 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	-26 685,33	-27 000	-18 260,65	67,6 %
Siivouspalvelut	-39 930,46	-54 500	-39 965,95	73,3 %
Lämmitys	-213 553,76	-240 000	-238 102,91	99,2 %
Vesi ja jätevesi	-61 918,43	-60 000	-66 596,58	111,0 %
Sähkö	-54 645,74	-60 000	-62 126,04	103,5 %
Jätehuolto	-47 102,50	-50 000	-50 802,91	101,6 %
Vahinkovakuutusmaksut	-15 868,78	-15 000	-21 145,30	141,0 %
Vuokrat	-8 056,18	-5 730	-3 474,21	60,6 %
Kiinteistövero	-46 848,28	-50 000	-46 674,04	93,3 %
Korjaukset	-158 310,74	-150 000	-208 664,31	139,1 %
Erillinen urakka I		-250 000	-5 082,14	2,0 %
Muut hoitokulut	-4 540,53	-4 000	-6 829,09	170,7 %
Vähennettävät arvonalisäverot	6 690,59		5 947,77	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-921 957,12	-1 228 930,00	-1 046 976,97	85,2 %
KAYTTOKATE/HOITOKATE	334 211,06	209 000	267 557,27	128,0 %
Poistot				
Poistot yhteensä	-235 001,25		-235 225,96	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	3 288,84	2 000	5 289,70	264,5 %
Korkokulut	-17 265,40	-21 000	-16 446,89	78,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-13 976,56	-19 000	-11 157,19	58,7 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIA, VARAUKSIA JA VEROJA	85 233,25	190 000	21 174,12	11,1 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	85 233,25	190 000	21 174,12	11,1 %
Tilinpäätössiirrot				
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-85 215,00	0	-21 150,00	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	18,25	190 000	24,12	0,0 %

Taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet siten, että lainakantaa on saatu pienennettyä ja lainojen takaisinmaksun päättymisen helpottaa tulevien investointien tekemistä ja niiden rahoittamista. Maalämpökohteet Taimela ja Kauppila sekä sähköautojen latauspisteiden hankintaan varautuminen.

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 3.201.592,74 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 171.614,04 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskienhallinta kohdistuu lainakantaan ja ennakointi korkojen nousulle 31.12.2013 pitkäaikainen lainakanta yhtiössä oli 5 749 106,74 euroa ja 31.12.2021 2 993 065,19 euroa. Tämä antaa liikkumatilaa tulevaisuuden maltillisille investoinneille erityisesti hiilineutraalisuus tavoitteeseen pääsemiseksi.

9.8.1.2 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY ARAVANIITTY

TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY ARAVANIITTY

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Aravaniityn tehtävänä on asuntojen vuokraus.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Akaan kaupungin omistaman yhtiön on tuottaa asumispalveluja taloudellisesti kannattavasti.	Asukasvaihtuvuus/ vuokrausaste	Tapahtuisi mahdollisimman vähän asunnonvaihtoja ja irtisanomisia.	Tavoitteessa onnistuttiin hyvin, käyttöaste nousi.

Tuotantotavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Vuokra-asuntojen vuokrausasteen nosto	Vuokrausaste	85 %	94 %

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Tilivuoden aikana korjattiin rännit ja piha-aidat tienpuolelle H-talossa. Roskakatos irrotettiin huoltorakennuksen seinästä paloturvallisuuden johdosta.

Kiinteistö Oy Aravaniitty tuottaa asumispalveluja Kylmäkosken alueella, jotka tason, sekä ympäristön puolesta tuottavat asumisviihtyvyyttä turvallisessa asuinympäristössä.

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kiinteistön tuotot	118.465	129.315,84	142.800	136.547,40

Perustelut

Kiinteistö Oy Aravaniitty tuottaa asumispalveluja taloudellisesti kannattavasti ja on pienentänyt ja pienentää olemassa olevaa lainakan- taansa suunnitelmakaudella saneerausohjelman mukaisesti.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN: KÄYTTÖTALOUS/ INVESTOINNIT

Rännit ja syöksytorvet uusittiin kaikkiin asuinrakennuksiin tilivuoden aikana ja H-Taloon pihanpuoleiset aidat. Roskakatos irrotettiin huoltorakennuksen seinästä paloturvallisuuden johdosta.

Huoneisto korjauksia tehdään tarpeen mukaan. Huoneistoinvestoinnit ovat aina korvausinvestointeja. Tavoitteena on asumisviihtyvyyden lisääminen.

I.1.2021 - 31.12.2021 4 kpl I.1.2022 - 31.12.2022 2 kpl
I.1.2023 - 31.12.2023 2 kpl I.1.2024 - 31.12.2024 2 kpl
I.1.2025 - 31.12.2025 2 kpl

Huoneisto korjauksia n: 5.000 euroa/ korjattava huoneisto.

Huoneistokorjauksiin on varattu 12.000 euroa/ vuosi kassavirrasta. Rahatilanteen niin salliessa panostetaan piha-alueiden viihtyvyyteen. Tienpuoleiset aidat uusitaan tilivuoden 2022 aikana I, J- ja K-taloihin.

TALOUEDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kiinteistö Oy Aravaniitty/ TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT 1-12/2021	TOT-%
Kiinteistön tuotot				
Vuokrat	120 771,43	125 000	127 780,40	102,2 %
Käyttökorvaukset	8 266,96	9 800	8 762,00	89,4 %
Muut kiinteistön tuotot	277,45	8 000	5,00	0,1 %
Kiinteistön tuotot yhteensä	129 315,84	142 800	136 547,40	95,6 %
Luottotappiot ja oikaisuerät	-1 288,85		40,77	
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-9 947,90	-7 230	-10 174,92	140,7 %
Hallintopalvelut	-6 447,24	-7 030	-4 775,57	67,9 %
Käyttö- ja huoltopalvelut	-15 717,75	-21 550	-14 234,30	66,1 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	-1 046,56	-1 000	-928,36	92,8 %
Siivouspalvelut	-884,01	-1 000	-983,45	98,3 %
Lämmitys	-34 412,20	-35 000	-36 463,80	104,2 %
Vesi ja jätevesi	-3 898,40	-15 000	-10 044,50	67,0 %
Sähkö	-1 866,72	-1 500	-2 391,90	159,5 %
Jätehuolto	-6 499,33	-6 100	-6 319,58	103,6 %
Vahinkovakuutusmaksut	-4 103,13	-4 250	-4 422,64	104,1 %
Kiinteistövero	-3 875,75	-4 000	-3 784,49	94,6 %
Korjaukset	-11 651,07	-17 700	-27 373,89	154,7 %
Muut hoitokulut	-229,95	-270	-260,17	96,4 %
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-100 580,01	-121 630	-122 157,57	100,4 %
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	27 446,98	21 170	14 430,60	68,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 108,51		-13 544,16	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot			44,77	
Korkokulut	-3 173,01	-3 200	-2 940,39	91,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 173,01	-3 200	-2 895,62	90,5 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	10 165,46	17 970	-2 009,18	-11,2 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	10 165,46	17 970	-2 009,18	-11,2 %
Tilinpäätössiirot				
Tilinpäätössiirot yhteensä	-10 140,00	0	2 035,00	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	25,46	17 970	25,82	0,1 %

Perustelut

Taloudelliset tavoitteet onnistuivat yli odotusten vuokrausasteen nousun johdosta.

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 258.314,07 euroa. Sisältää pääomalainoja 52.166,28 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 12.959,60 euroa.

Yhtiö on velkasaneerauksessa 28.2.2035 saakka.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Naapurikiinteistöt ovat molemmat irrottautuneet Aravaniityn lämpökeskuksesta. Ovat investoineet oman lämmönvaihtimeen, jolloin riski laajemmasta lämpökatkoksesta siirtyi lämmöntoimittajalle.

9.8.1.3 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY AKAAN PUSKURITIE 6

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Akaan kunnassa, osoitteessa Puskuritie 6, sijaitsevaa kiinteistörekisteriyksikköä, jonka kiinteistötunnus on 20-5-9-4, sillä olevine rakennuksineen. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita myös osakkeita, osuuksia ja muita kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6:n toiminta vakiinnutettiin vuoden 2021 aikana. Tavoitteena on kiinteistön kustannustehokas ylläpito vuokralaisten tarpeet huomioiden.

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Toiminta vakiintui ja talousarvio- ja kunnossapitosuunnitelma laadittiin sekä yhtiöjärjestys päivitettiin vastaamaan tarpeita.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY AKAAN PUSKURITIE 6/ TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT 1-12/2021	TOT-%
Liikevaihto				
Hoitovastikkeet	2 000,00	49 265,10	49 265,10	100,0 %
Pääomavastikkeet	29 784,00	237 585,00	237 585,00	100,0 %
LIKEVAIHTO	31 784,00	286 850,10	286 850,10	100,0 %
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		-1 020,00	4,50	
Materiaalit ja palvelut yhteensä	0,00	-1 020,00	4,50	
Henkilöstökulut				
Henkilöstökulut yhteensä	0,00	-2 310,00	-1 435,00	62,1 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot, rakennelmista ja rakennuksista			-182 003,19	
Suunnitelman mukaiset poistot, koneista ja kalustosta			-5 000,00	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0,00	0,00	-187 003,19	
Liiketoiminnan muut kulut				
Toimitilakulut				
Hallinto			-1 012,69	
Käyttö ja huolto			-6 055,61	
Ulkoalueiden huolto			-1 367,72	
Jätehuolto			-668,88	
Kiinteistövero			-14 018,96	
Korjaukset			-5 781,82	
Vartiointi- ja turvallisuuskulut			-2 947,98	
Muut toimitilakulut			-6 651,04	
Toimitilakulut yhteensä	0,00		-38 504,70	
Muut kone ja kalustokulut yhteensä			-6 304,64	
Hallintopalvelut yhteensä			-1 748,52	
Muut hallintokulut yhteensä			-2 223,30	
Muut liikekulut yhteensä	-18,10		-84,88	
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-18,10	-45 948,88	-48 866,04	106,3 %
LIKEVOITTO/TAPPIO	31 765,90	237 571,22	49 550,37	20,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-31 784,00	-50 104,60	-49 305,51	98,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-31 784,00	-50 104,60	-49 305,51	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	-18,10	187 466,62	244,86	
Tuloverot			-45,35	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-18,10	187 466,62	199,51	

Suunnitellussa talousarviossa pysyttiin.

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 3.536.850 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 186.150 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kiinteistötekniikan huollot saatiin toteutettua luotettavien kumppaneiden kanssa.

9.8.1.4 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY AKAAN ELEHALLIT (PERUSTEILLA V. 2021 LOPUSSA)

Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosaakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie 1, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie 1, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtovero maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021.

Yhtiössä ehdittiin tekemään seuraavat toimenpiteet:

- perustamissopimus allekirjoitettiin 24.11.2021
- 2.12.2021 avatulle pankkitilille Etelä-Pirkanmaan Osuuspankkiin Akaan kaupunki maksoi osakepääoman 10.000 euroa (opo 2.000 euroa, svop 8.000 euroa) 10.12.2021
  - o tilin saldo 28.2.2022 9.877,32 euroa (saldosta vähennetty pankin palvelumaksuja)
- 3.12.2021 yhtiön hallituksen allekirjoittamaa perustamisilmoitusta ei lähetty Patentti- ja rekisterihallitukselle, tilintarkastajan lausuntoa ei ehditty saada ja se pyyntö peruttiin kun valitus ilmaantui
- yhtiön hallitus piti järjestäytymiskokouksen 3.12.2021
  - o hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jouni Parikka ja varapuheenjohtajaksi Sami Ahola
  - o kokouksessa hyväksyttiin esitettäväksi yhtiökokoukselle kiinteistön osto, rahoitus- ja vakuusjärjestelyt (lainan ottaminen Etelä-Pirkanmaan Osuuspankista kilpailutuksen jälkeen sekä vakuudet pankille ja Akaan kaupungin takauksen vastavakuudeksi)
- yhtiön hallitus piti Teams-kokouksen 9.12.2021
  - o valittiin isännöitsijäksi Toijalan Tilitoimisto Oy, vastuuisännöitsijä Mika Rajala
  - o yhtiölle oli avattu pankkitili Etelä-Pirkanmaan Osuuspankkiin ja tilinkäyttöoikeus Jukka Turunen, tähän tiliin käyttöoikeus Jukka Turuselta poistettiin ja uusi valtuus Toijalan Tilitoimisto Oy:lle
  - o käsiteltiin kiinteistökaupan kauppakirjaa, joka hyväksyttiin ja päätettiin esittää hyväksyttäväksi yhtiökokoukselle
- yhtiö ei valituksesta johtuen järjestänyt yhtiökokousta päättämään kiinteistön ostopäätöstä ja rahoitus- ja vakuusjärjestelyistä. Rahoitustarjoukset eivät enää ole voimassa.

9.6.2 KAUPUNGIN MUUT TYTÄRYHTIÖT

9.6.2.1 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY KYLMÄKOSKEN SÄÄSTÖTALO, 82 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalon toimiala on omistaa ja hallita Hietämäki-nimistä tilaa RN:o I-44 ja Hietapelto-nimistä tilaa RN:o I-26I Akaan kaupungissa Hautaan kylässä sekä omistaa ja hallita tiloilla sijaitsevaa rakennusta.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Kiinteistön myynti		Kiinteistö on myyty	Kiinteistöä ei myyty

Tuotantotavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Korjausinvestointeja ei tarvitsisi tehdä	euroa	0 euroa	-80,81 euroa

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Mitään olennaista ei kiinteistössä tapahtunut.

Kaupungin omistamat osakkeet on päätetty myydä. Em. johdosta on tavoitteena, että investointeja tehdään vain tarvittaessa.

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kiinteistön tuotot	12.499,20	13.508,20	15.344,40	13.708,80

Perustelut

Kiinteistöä kuljetetaan minimikustannuksin eteenpäin myyntiajankohtaan asti.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY KYLMÄKOSKEN SÄÄSTÖTALO/ TUOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT I-12/2021	TOT-%
Kiinteistön tuotot				
Vastikkeet yhteensä	13 508,20	14 894,40	13 708,80	92,0 %
Muut kiinteistön tuotot yhteensä		450,00		
Kiinteistön tuotot yhteensä	13 508,20	15 344,40	13 708,80	89,3 %
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-3 346,87	-3 115,00	-3 571,28	114,6 %
Hallintopalvelut	-2 861,57	-3 100,00	-1 616,63	52,1 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	0,00	-100,00	0,00	
Lämmitys	-5 341,41	-5 300,00	-5 556,26	104,8 %
Vesi ja jätevesi	-493,97	-440,00	-245,76	55,9 %
Sähkö	-268,26	-660,00	-303,95	46,1 %
Vahinkovakuutusmaksut	-1 543,08	-1 560,00	-1 571,68	100,7 %
Kiinteistövero	-854,87	-900,00	-834,60	92,7 %
Korjaukset	-236,10	-170,00	-80,81	47,5 %
Muut hoitokulut	-341,83		-123,09	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-15 287,96	-15 345,00	-13 904,06	90,6 %
KAYTTOKATE/HOITOKATE	-1 779,76	-0,60	-195,26	
Poistot yhteensä				
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Korkokulut	-0,83		-1,24	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-0,83	0,00	-1,24	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIA,	-1 780,59	-0,60	-196,50	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	-1 780,59	-0,60	-196,50	
Tilinpäätössiirrot				
Tilinpäätössiirrot yhteensä		0,00		
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-1 780,59	-0,60	-196,50	

Perustelut

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat odotetusti, mutta öljyn hinnannousu aiheuttaa painetta.

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 0 euroa. Tilikauden aikana ei lyhennetty lainoja.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta suunnitellun mukaisesti.

9.6.2.2 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY TOIJALAN VIRASTOKESKUS 77,1 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen tehtävänä on kiinteistön ylläpito, kunnossapito ja hallinta. Tavoitteena on kiinteistön kustannustehokas ylläpitäminen.

Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaihteittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä.

Ulkopuolinen kiinteistöarvioija tekee kiinteistöstä arvion omistajittain / tiloittain. Arvio saadaan kevään aikana. Asia on saatu toimeksi kaupungin elinkeinoasiamieheltä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Kiinteistön käytettävyyden ja turvallisuuden ylläpitäminen.

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Turvallinen työ- ja asiointiympäristö	Asiakaspalaute	Hyvä käytettävyys- ja turvallisuustaso	Kaupunginhallituksen päätöksellä investoinnit korjauksiin lopetettiin. Henkilöstö siirtynyt muihin tiloihin. Arkistotoimen yksi työntekijä vielä talossa. Lisäksi nuorisotiloissa vielä henkilöitä, joille on jo osoitettu uusi toimitila.

Tuotantotavoitteet

Pyritään kustannustehokkaaseen hallintoon ja energiankulutukseen niin lämmityksen, ilmanvaihdon kuin sähkönkin osalta. Samalla pyritään säilyttämään kiinteistön käytettävyys loppuun asti hyvänä.

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Edulliset käyttökulut	Sähkön, lämmön ja veden kulutusseuranta	Hoitokulujen minimointi	Toteutui hyvin.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hoitovastike €/m ² /kk	5,20	5,20/ 4,20	4,20	4,20

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kaupungin päätös toimintojen siirtämisestä pois Virastokeskuksesta pysäytti rakennukseen investoinnit. Vastedes pyritään pitämään tarvittavat toiminnot kunnossa niin kauan kunnes rakennus on tyhjä työntekijöistä.

Kaupungin henkilöstö on siirtynyt muihin tiloihin (pl. arkistosihteri). Nuorisotilat ovat edelleen hetken käytössä, samoin LounasPirtti. Kelan tilat ovat tyhjentyneet jo aiemmin. Kelan tiloissa oli pieni vesivahinko. Aiheutti pienen purku- /kuivaustyön.

Vastike tulee pienentymään reilusti tulevan tilikauden aikana, koska mitään suurempaa ei enää investoida rakennukseen.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY TOIJALAN VIRASTOKESKUS/ TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT 1-12/2021	TOT-%
Liikevaihto				
Vastikkeet	170 051,21	149 536,61	149 536,80	100,0 %
- alv kiinteistön tuotoista	-28 637,88	-25 183,07	-25 187,04	100,0 %
LIKEVAIHTO	141 413,33	124 353,54	124 349,76	100,0 %
Henkilöstökulut				
Henkilöstökulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot			-4 508,61	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0,00	0,00	-4 508,61	
Muut kulut				
Kiinteistön muut hoitokulut				
Hallinto	-10 967,80	-11 326,00	-10 183,41	89,9 %
Käyttö ja huolto	-13 581,24	-14 708,00	-13 012,44	88,5 %
Ulkoalueiden huolto	-567,92	-600,00	-1 414,84	
Siivous	0,00	-200,00	0,00	
Lämmitys	-46 721,84	-48 672,70	-54 369,80	111,7 %
Vesi ja jätevesi	-4 320,87	-3 710,12	-2 873,34	77,4 %
Sähkö ja kaasu	-15 406,32	-17 772,12	-13 786,52	77,6 %
Jätehuolto	-6 583,76	-6 385,62	-5 023,45	78,7 %
Vahinkovakuutukset	-2 324,38	-2 400,00	-2 455,92	102,3 %
Kiinteistövero	-11 272,16	-11 800,00	-11 079,54	93,9 %
Korjaukset	-32 459,81	-10 000,00	-2 206,54	22,1 %
Muut hoitokulut	0,00		-19,89	
- alv kiinteistön hoitokuluista	21 407,19	26 594,70	17 224,59	64,8 %
Kiinteistön muut hoitokulut yhteensä	-122 798,91	-100 979,86	-99 201,10	98,2 %
Luottotappiot ja oikaisuerät	0,00	0,00	0,00	
LIKEVOITTO/TAPPIO	18 614,42	23 373,68	20 640,05	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Pääomavastikkeet	16 288,92	0,00	15 131,88	
Muut rahoitustuotot	-10,00	0,00	0,00	
-suoritettava alv povastik.	-3 152,70	0,00	-2 928,66	
Muut rahoitustuotot yhteensä	13 126,22	0,00	12 203,22	
Korkokulut	-3 804,36	0,00	-3 368,03	
Muut rahoituskulut	-32,20	0,00	-32,20	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	9 289,66	0,00	8 802,99	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	27 904,08	23 373,68	29 443,04	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	27 904,08	23 373,68	29 443,04	

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 177.912,78 euroa. Tilikauden aikana on nostettu uutta lainaa 0,00 euroa ja lyhennetty lainoja 20.545,58 euroa.

9.6.2.3 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY TOIJALAN MOOTTORITENLIITTYMÄ, 71,93 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä omistaa liiketalon osoitteessa Satamatie 41, 37800 Akaa. Kiinteistöosakeyhtiön tehtävänä on kiinteistön hallinto ja hoito. Palvelusuunnitelman tavoitteena on muodostaa monipuolisesti palveleva kiinteistökokonaisuus, jonka muuntautumiskykyä asiakkaiden tarpeisiin pidetään yllä. Kiinteistön palvelujen laatua kehitetään nykyaikaisten asiakkaiden vaatimusten mukaisesti huomioiden kiinteistön toiminnallisuuden ja terveellisuuden tason.

Kaupungin tasapainottamistoimenpiteisiin 2021 sisältyi seuraava: Akaan Portin myynti. Asia ei toteutunut vuonna 2021.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Tuottaa yrityksille laadukkaita tiloja palveluiden tuottamiseen sekä pysyä muuntautumiskykyisenä vastaamaan erilaiseen kysyntätarpeeseen	Käytössä olevien liiketilojen osuus kaikista liiketiloista	100 %	75 %

Tuotantotavoitteet

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaa on vireä elinvoimakunta			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2021	Toteuma 2021
Kaikki liiketilat käytössä	Käytössä olevien liiketilojen osuus kaikista liiketiloista	100 %	75 %

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto	94 565,15	128 423,19	112 890,00	119 240,71
Hoitokate	-5 070,26	28120,15	5 000	24674,59
Hoitovastike €/m2/kk	4,68	5,00	5,00	5,00
Liiketilojen käyttöaste	90 %	100%	100 %	75%

PERUSTELUT/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Tavoitteena on pitää koko kiinteistön liiketilakapasiteetti käytössä. Kiinteistön kapasiteetin tyhjäkäynnin minimoinnilla päästään myös hyvään ekologis-taloudelliseen kiinteistönpitoon.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY TOIJALAN MOOTTORITIENLIITTYMÄ/ TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TOT 2021	TOT-%
Kiinteistön tuotot				
Hoitovastikkeet	96 090,00		96 090,00	
Vuokrat	30 641,93		20 832,00	
Käyttökorvaukset	1 691,26		2 318,71	
Kiinteistön tuotot yhteensä	128 423,19	129 731,93	119 240,71	91,9 %
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut	-3 850,00		-4 480,00	
Hallintokulut	-10 446,99		-11 416,83	
Käyttö ja huolto	-9 890,40		-9 160,64	
Ulkoalueiden hoito	-320,00		-6 603,32	
Siivous	-245,00		0,00	
Lämmitys	-21 230,74		-26 316,75	
Vesimaksut	-4 853,19		-3 608,98	
Sähkö	-11 454,14		-11 915,67	
Jätehuolto	-4 671,46		-4 791,00	
Vahinkovakuutus	-2 345,64		-2 522,02	
Tontinvuokra	0,00		0,00	
Kiinteistövero	-6 313,62		-5 628,37	
Korjaukset	-24 681,86		-8 036,04	
Muut hoitokulut			-86,50	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-100 303,04	-123 050,01	-94 566,12	76,9 %
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	28 120,15	6 681,92	24 674,59	369,3 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Rakennukset ja rakennelmat	-80 566,75		-82 474,41	
Koneet ja kalusto	-813,18		-609,89	
Muista pitkävaikutteiset menot				
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-81 379,93	0,00	-83 084,30	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1,55		0,53	
Muut rahoitustuotot	59 881,44	59 881,44	59 881,44	
Korkokulut	-2 309,57		-786,78	
Muut rahoituskulut	-4 314,60		-684,72	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	53 258,82	59 881,44	58 410,47	
Satunnaiset erät			-0,14	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUN.ERIÄ, VARAUKSIA	-0,96	66 563,36	0,62	0,0 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	-0,96	66 563,36	0,62	0,0 %
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-0,96	66 563,36	0,62	0,0 %

Perustelut

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 200.959,72 euroa. Tilikauden aikana lainoja lyhennettiin 57.019,25 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Kiinteistöosakeyhtiön riskienhallinta on omistuspohjan perusteella hallittavissa. Teknisen toimivuuden osalta korjausten ennakoiva suunnittelu ja toimijoiden tunnettavuus on riskienhallinnan pohjana. Valvontaa toteutetaan säännönmukaisen toiminnan ja hallinnon yhteistyöllä.

I0 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

I0.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

30 KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	4 254 800,00	-245 400,00	4 009 400,00	4 008 252,32	-1 147,68	-0,03%	99,97%
MAKSUTUOTOT	100,00	0,00	100,00	482,69	382,69	382,69%	482,69%
TUET JA AVUSTUKSET	227 800,00	6 900,00	234 700,00	235 091,10	391,10	0,17%	100,17%
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 735 800,00	-3 701 700,00	34 100,00	34 306,52	206,52	0,61%	100,61%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 218 500,00	-3 940 200,00	4 278 300,00	4 278 132,63	-167,37	0,0%	100,0%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-1 572 000,00	-63 400,00	-1 635 400,00	-1 459 708,56	175 691,44	10,74%	89,26%
PALKAT JA PALKKIOT	-1 181 500,00	-50 000,00	-1 231 500,00	-1 121 027,02	110 472,98	8,97%	91,03%
HENKILÖSIVUKULUT	-390 500,00	-13 400,00	-403 900,00	-338 681,54	65 218,46	16,15%	83,85%
ELÄKEKULUT	-344 900,00	-8 900,00	-353 800,00	-306 487,38	47 312,62	13,37%	86,63%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-45 600,00	-4 500,00	-50 100,00	-32 194,16	17 905,84	35,74%	64,26%
PALVELUJEN OSTOT	-4 221 800,00	66 600,00	-4 155 200,00	-3 936 157,71	219 042,29	5,27%	94,73%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-56 800,00	-14 700,00	-71 500,00	-65 133,72	6 366,28	8,9%	91,1%
MUUT TOIMINTAKULUT	-495 700,00	-104 200,00	-599 900,00	-570 502,07	29 397,93	4,9%	95,1%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 346 300,00	-115 700,00	-6 462 000,00	-6 031 502,06	430 497,94	6,66%	93,34%
TOIMINTAKATE	1 872 200,00	-4 055 900,00	-2 183 700,00	-1 753 369,43	430 330,57	19,71%	80,29%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-208 200,00	0,00	-208 200,00	-145 102,21	63 097,79	30,31%	69,69%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-208 200,00	0,00	-208 200,00	-145 102,21	63 097,79	30,31%	69,69%
TILIKAUDEN TULOS	1 664 000,00	-4 055 900,00	-2 391 900,00	-1 898 471,64	493 428,36	20,63%	79,37%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 664 000,00	-4 055 900,00	-2 391 900,00	-1 898 471,64	493 428,36	20,63%	79,37%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

33 ELINVOIMALAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	49 700,00	-4 000,00	45 700,00	31 924,05	-13 775,95	-30,14%	69,86%
MAKSUTUOTOT	146 900,00	20 700,00	167 600,00	160 547,00	-7 053,00	-4,21%	95,79%
TUET JA AVUSTUKSET	304 200,00	51 400,00	355 600,00	372 566,30	16 966,30	4,77%	104,77%
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 577 100,00	-2 149 900,00	427 200,00	458 884,62	31 684,62	7,42%	107,42%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 077 900,00	-2 081 800,00	996 100,00	1 023 921,97	27 821,97	2,79%	102,79%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-1 461 400,00	66 800,00	-1 394 600,00	-1 429 890,59	-35 290,59	-2,53%	102,53%
PALKAT JA PALKKIOT	-1 179 200,00	71 200,00	-1 108 000,00	-1 143 774,41	-35 774,41	-3,23%	103,23%
HENKILÖSIVUKULUT	-282 200,00	-4 400,00	-286 600,00	-286 116,18	483,82	0,17%	99,83%
ELÄKEKULUT	-233 900,00	-7 400,00	-241 300,00	-245 676,98	-4 376,98	-1,81%	101,81%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-48 300,00	3 000,00	-45 300,00	-40 439,20	4 860,80	10,73%	89,27%
PALVELUJEN OSTOT	-810 600,00	-267 100,00	-1 077 700,00	-1 110 751,04	-33 051,04	-3,07%	103,07%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-43 900,00	-90 000,00	-133 900,00	-68 382,52	65 517,48	48,93%	51,07%
AVUSTUKSET	-513 500,00	-248 800,00	-762 300,00	-794 765,82	-32 465,82	-4,26%	104,26%
MUUT TOIMINTAKULUT	-299 900,00	29 800,00	-270 100,00	-284 357,41	-14 257,41	-5,28%	105,28%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 129 300,00	-509 300,00	-3 638 600,00	-3 688 147,38	-49 547,38	-1,36%	101,36%
TOIMINTAKATE	-51 400,00	-2 559 200,00	-2 610 600,00	-2 631 253,81	-20 653,81	-0,79%	100,79%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-22 300,00	0,00	-22 300,00	-26 669,86	-4 369,86	-19,6%	119,6%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-22 300,00	0,00	-22 300,00	-26 669,86	-4 369,86	-19,6%	119,6%
TILIKAUDEN TULOS	-73 700,00	-2 559 200,00	-2 632 900,00	-2 657 923,67	-25 023,67	-0,95%	100,95%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-73 700,00	-2 559 200,00	-2 632 900,00	-2 657 923,67	-25 023,67	-0,95%	100,95%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

43 PERUSTURVALAUTAKUNTA 2021 ALK	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	11 215 200,00	-59 300,00	11 155 900,00	11 837 741,37	681 841,37	6,11%	106,11%
MAKSUTUOTOT	4 570 000,00	10 500,00	4 580 500,00	4 555 224,72	-25 275,28	-0,55%	99,45%
TUET JA AVUSTUKSET	109 800,00	768 700,00	878 500,00	2 044 858,30	1 166 358,30	132,77%	232,77%
MUUT TOIMINTATUOTOT	976 200,00	-105 800,00	870 400,00	891 205,09	20 805,09	2,39%	102,39%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	16 871 200,00	614 100,00	17 485 300,00	19 329 029,48	1 843 729,48	10,54%	110,54%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-20 754 000,00	-416 300,00	-21 170 300,00	-20 900 868,48	269 431,52	1,27%	98,73%
PALKAT JA PALKKIOT	-16 126 500,00	-322 400,00	-16 448 900,00	-16 348 799,78	100 100,22	0,61%	99,39%
HENKILÖSIVUKULUT	-4 627 500,00	-93 900,00	-4 721 400,00	-4 552 068,70	169 331,30	3,59%	96,41%
ELÄKEKULUT	-3 979 900,00	-86 900,00	-4 066 800,00	-3 990 548,89	76 251,11	1,87%	98,13%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-647 600,00	-7 000,00	-654 600,00	-561 519,81	93 080,19	14,22%	85,78%
PALVELUJEN OSTOT	-45 967 400,00	-780 800,00	-46 748 200,00	-48 036 160,56	-1 287 960,56	-2,76%	102,76%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 602 800,00	-145 500,00	-1 748 300,00	-1 860 791,88	-112 491,88	-6,43%	106,43%
AVUSTUKSET	-4 852 000,00	-85 400,00	-4 937 400,00	-5 145 843,25	-208 443,25	-4,22%	104,22%
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 027 200,00	89 000,00	-2 938 200,00	-2 925 785,16	12 414,84	0,42%	99,58%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-76 203 400,00	-1 339 000,00	-77 542 400,00	-78 869 449,33	-1 327 049,33	-1,71%	101,71%
TOIMINTAKATE	-59 332 200,00	-724 900,00	-60 057 100,00	-59 540 419,85	516 680,15	0,86%	99,14%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-168 500,00	0,00	-168 500,00	-19 756,06	148 743,94	88,28%	11,72%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-168 500,00	0,00	-168 500,00	-19 756,06	148 743,94	88,28%	11,72%
TILIKAUDEN TULOS	-59 500 700,00	-724 900,00	-60 225 600,00	-59 560 175,91	665 424,09	1,1%	98,9%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-59 500 700,00	-724 900,00	-60 225 600,00	-59 560 175,91	665 424,09	1,1%	98,9%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

50 SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	428 700,00	-7 100,00	421 600,00	443 509,88	21 909,88	5,2%	105,2%
MAKSUTUOTOT	1 021 900,00	-8 500,00	1 013 400,00	1 041 523,33	28 123,33	2,78%	102,78%
TUET JA AVUSTUKSET	405 100,00	209 300,00	614 400,00	526 907,95	-87 492,05	-14,24%	85,76%
MUUT TOIMINTATUOTOT	26 600,00	0,00	26 600,00	26 691,15	91,15	0,34%	100,34%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 882 300,00	193 700,00	2 076 000,00	2 038 632,31	-37 367,69	-1,8%	98,2%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-17 256 300,00	-256 000,00	-17 512 300,00	-17 597 040,92	-84 740,92	-0,48%	100,48%
PALKAT JA PALKKIOT	-13 982 200,00	-207 700,00	-14 189 900,00	-14 297 105,07	-107 205,07	-0,76%	100,76%
HENKILÖSIVUKULUT	-3 274 100,00	-48 300,00	-3 322 400,00	-3 299 935,85	22 464,15	0,68%	99,32%
ELÄKEKULUT	-2 701 500,00	-40 800,00	-2 742 300,00	-2 776 576,12	-34 276,12	-1,25%	101,25%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-572 600,00	-7 500,00	-580 100,00	-523 359,73	56 740,27	9,78%	90,22%
PALVELUJEN OSTOT	-9 069 100,00	523 700,00	-8 545 400,00	-8 345 055,81	200 344,19	2,34%	97,66%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-867 700,00	-96 700,00	-964 400,00	-915 541,34	48 858,66	5,07%	94,93%
AVUSTUKSET	-776 500,00	9 700,00	-766 800,00	-722 756,48	44 043,52	5,74%	94,26%
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 449 200,00	-142 100,00	-4 591 300,00	-4 590 983,76	316,24	0,01%	99,99%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-32 418 800,00	38 600,00	-32 380 200,00	-32 171 378,31	208 821,69	0,64%	99,36%
TOIMINTAKATE	-30 536 500,00	232 300,00	-30 304 200,00	-30 132 746,00	171 454,00	0,57%	99,43%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-53 600,00	0,00	-53 600,00	-44 860,83	8 739,17	16,3%	83,7%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-53 600,00	0,00	-53 600,00	-44 860,83	8 739,17	16,3%	83,7%
TILIKAUDEN TULOS	-30 590 100,00	232 300,00	-30 357 800,00	-30 177 606,83	180 193,17	0,59%	99,41%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-30 590 100,00	232 300,00	-30 357 800,00	-30 177 606,83	180 193,17	0,59%	99,41%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

75 TEKINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	4 785 000,00	-638 400,00	4 146 600,00	4 143 860,59	-2 739,41	-0,07%	99,93%
MAKSUTUOTOT	20 000,00	0,00	20 000,00	25 471,11	5 471,11	27,36%	127,36%
TUET JA AVUSTUKSET	500,00	0,00	500,00	65 481,76	64 981,76	12 996,35%	13 096,35%
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 390 400,00	48 900,00	5 439 300,00	5 480 179,50	40 879,50	0,75%	100,75%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 195 900,00	-589 500,00	9 606 400,00	9 714 992,96	108 592,96	1,13%	101,13%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-4 917 300,00	132 400,00	-4 784 900,00	-4 622 764,49	162 135,51	3,39%	96,61%
PALKAT JA PALKKIOT	-3 806 400,00	86 300,00	-3 720 100,00	-3 604 356,83	115 743,17	3,11%	96,89%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 110 900,00	46 100,00	-1 064 800,00	-1 018 407,66	46 392,34	4,36%	95,64%
ELÄKEKULUT	-957 200,00	41 800,00	-915 400,00	-896 757,91	18 642,09	2,04%	97,96%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-153 700,00	4 300,00	-149 400,00	-121 649,75	27 750,25	18,57%	81,43%
PALVELUJEN OSTOT	-4 908 100,00	394 100,00	-4 514 000,00	-4 515 986,81	-1 986,81	-0,04%	100,04%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 346 400,00	56 100,00	-3 290 300,00	-3 380 342,09	-90 042,09	-2,74%	102,74%
AVUSTUKSET	-32 500,00	0,00	-32 500,00	-32 127,32	372,68	1,15%	98,85%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 514 000,00	509 700,00	-1 004 300,00	-977 926,32	26 373,68	2,63%	97,37%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 718 300,00	1 092 300,00	-13 626 000,00	-13 529 147,03	96 852,97	0,71%	99,29%
TOIMINTAKATE	-4 522 400,00	502 800,00	-4 019 600,00	-3 814 154,07	205 445,93	5,11%	94,89%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 498 700,00	-238 900,00	-4 737 600,00	-4 112 701,15	624 898,85	13,19%	86,81%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 498 700,00	-238 900,00	-4 737 600,00	-4 112 701,15	624 898,85	13,19%	86,81%
TILIKAUDEN TULOS	-9 021 100,00	263 900,00	-8 757 200,00	-7 926 855,22	830 344,78	9,48%	90,52%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-9 021 100,00	263 900,00	-8 757 200,00	-7 926 855,22	830 344,78	9,48%	90,52%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

10.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA, ULKOINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	12 141 800,00	-47 500,00	12 094 300,00	12 707 612,33	613 312,33	5,07%	105,07%
MAKSUTUOTOT	5 758 900,00	22 700,00	5 781 600,00	5 722 898,72	-58 701,28	-1,02%	98,98%
TUET JA AVUSTUKSET	1 047 400,00	1 036 300,00	2 083 700,00	3 244 905,41	1 161 205,41	55,73%	155,73%
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 185 600,00	-5 957 400,00	2 228 200,00	2 323 365,66	95 165,66	4,27%	104,27%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	27 133 700,00	-4 945 900,00	22 187 800,00	23 998 782,12	1 810 982,12	8,16%	108,16%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-45 961 000,00	-536 500,00	-46 497 500,00	-46 010 273,04	487 226,96	1,05%	98,95%
PALKAT JA PALKKIOT	-36 275 800,00	-422 600,00	-36 698 400,00	-36 515 063,11	183 336,89	0,5%	99,5%
HENKILÖSIVUKULUT	-9 685 200,00	-113 900,00	-9 799 100,00	-9 495 209,93	303 890,07	3,1%	96,9%
ELÄKEKULUT	-8 217 400,00	-102 200,00	-8 319 600,00	-8 216 047,28	103 552,72	1,24%	98,76%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 467 800,00	-11 700,00	-1 479 500,00	-1 279 162,65	200 337,35	13,54%	86,46%
PALVELUJEN OSTOT	-56 417 400,00	-965 500,00	-57 382 900,00	-58 184 251,88	-801 351,88	-1,4%	101,4%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 885 600,00	-295 500,00	-6 181 100,00	-6 258 430,68	-77 330,68	-1,25%	101,25%
AVUSTUKSET	-6 174 500,00	-324 500,00	-6 499 000,00	-6 671 821,24	-172 821,24	-2,66%	102,66%
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 265 500,00	431 100,00	-4 834 400,00	-4 778 920,04	55 479,96	1,15%	98,85%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-119 704 000,00	-1 690 900,00	-121 394 900,00	-121 903 696,88	-508 796,88	-0,42%	100,42%
TOIMINTAKATE	-92 570 300,00	-6 604 900,00	-99 175 200,00	-97 871 943,16	1 303 256,84	1,31%	98,69%
VEROTULOT	64 547 000,00	1 240 400,00	65 787 400,00	66 852 587,30	1 065 187,30	1,62%	101,62%
VALTIONOSUDET	33 260 000,00	1 250 000,00	34 510 000,00	34 427 230,00	-82 770,00	-0,24%	99,76%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 000,00	44 800,00	309 800,00	315 886,63	6 086,63	1,96%	101,96%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	385 000,00	-20 000,00	365 000,00	388 627,12	23 627,12	6,47%	106,47%
KORKOKULUT	-890 000,00	60 000,00	-830 000,00	-757 454,80	72 545,20	8,74%	91,26%
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000,00	0,00	-7 000,00	1 032,75	8 032,75	114,75%	-14,75%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-247 000,00	84 800,00	-162 200,00	-51 908,30	110 291,70	68,0%	32,0%
VUOSIKATE	4 989 700,00	-4 029 700,00	960 000,00	3 355 965,84	2 395 965,84	249,58%	349,58%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 951 300,00	-238 900,00	-5 190 200,00	-4 349 090,11	841 109,89	16,21%	83,79%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 951 300,00	-238 900,00	-5 190 200,00	-4 349 090,11	841 109,89	16,21%	83,79%
TILIKAUDEN TULOS	38 400,00	-4 268 600,00	-4 230 200,00	-993 124,27	3 237 075,73	76,52%	23,48%
POISTOERON MUUTOS	17 800,00	-14 700,00	3 100,00	3 137,38	37,38	1,21%	101,21%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	56 200,00	-4 283 300,00	-4 227 100,00	-989 986,89	3 237 113,11	76,58%	23,42%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

TULOSLASKELMA, ULKOINEN JA SISÄINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	20 733 400,00	-954 200,00	19 779 200,00	20 465 288,21	686 088,21	3,47%	103,47%
MAKSUTUOTOT	5 758 900,00	22 700,00	5 781 600,00	5 783 248,85	1 648,85	0,03%	100,03%
TUET JA AVUSTUKSET	1 047 400,00	1 036 300,00	2 083 700,00	3 244 905,41	1 161 205,41	55,73%	155,73%
MUUT TOIMINTATUOTOT	12 706 100,00	-5 908 500,00	6 797 600,00	6 891 266,88	93 666,88	1,38%	101,38%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	40 245 800,00	-5 803 700,00	34 442 100,00	36 384 709,35	1 942 609,35	5,64%	105,64%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	0,00	31 900,00	31 900,00	32 971,60	1 071,60	3,36%	103,36%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-45 961 000,00	-536 500,00	-46 497 500,00	-46 010 273,04	487 226,96	1,05%	98,95%
PALKAT JA PALKKIOT	-36 275 800,00	-422 600,00	-36 698 400,00	-36 515 063,11	183 336,89	0,5%	99,5%
HENKILÖSIVUKULUT	-9 685 200,00	-113 900,00	-9 799 100,00	-9 495 209,93	303 890,07	3,1%	96,9%
ELÄKEKULUT	-8 217 400,00	-102 200,00	-8 319 600,00	-8 216 047,28	103 552,72	1,24%	98,76%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 467 800,00	-11 700,00	-1 479 500,00	-1 279 162,65	200 337,35	13,54%	86,46%
PALVELUJEN OSTOT	-64 977 000,00	-63 500,00	-65 040 500,00	-65 944 111,93	-903 611,93	-1,39%	101,39%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 917 600,00	-290 800,00	-6 208 400,00	-6 290 191,55	-81 791,55	-1,32%	101,32%
AVUSTUKSET	-6 174 500,00	-324 500,00	-6 499 000,00	-6 695 492,87	-196 492,87	-3,02%	103,02%
MUUT TOIMINTAKULUT	-9 786 000,00	382 200,00	-9 403 800,00	-9 349 554,72	54 245,28	0,58%	99,42%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-132 816 100,00	-833 100,00	5,00	-134 289 624,11	-640 424,11	-0,48%	100,48%
TOIMINTAKATE	-92 570 300,00	-6 604 900,00	-99 175 200,00	-97 871 943,16	1 303 256,84	1,31%	98,69%
VEROTULOT	64 547 000,00	1 240 400,00	65 787 400,00	66 852 587,30	1 065 187,30	1,62%	101,62%
VALTIONOSUDET	33 260 000,00	1 250 000,00	34 510 000,00	34 427 230,00	-82 770,00	-0,24%	99,76%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 000,00	44 800,00	309 800,00	315 886,63	6 086,63	1,96%	101,96%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	385 000,00	-20 000,00	365 000,00	388 627,12	23 627,12	6,47%	106,47%
KORKOKULUT	-890 000,00	60 000,00	-830 000,00	-757 454,80	72 545,20	8,74%	91,26%
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000,00	0,00	-7 000,00	1 032,75	8 032,75	114,75%	-14,75%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-247 000,00	84 800,00	-162 200,00	-51 908,30	110 291,70	68,0%	32,0%
VUOSIKATE	4 989 700,00	-4 029 700,00	960 000,00	3 355 965,84	2 395 965,84	249,58%	349,58%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 951 300,00	-238 900,00	-5 190 200,00	-4 349 090,11	841 109,89	16,21%	83,79%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-4 951 300,00	-238 900,00	-5 190 200,00	-4 349 090,11	841 109,89	16,21%	83,79%
TILIKAUDEN TULOS	38 400,00	-4 268 600,00	-4 230 200,00	-993 124,27	3 237 075,73	76,52%	23,48%
POISTOERON MUUTOS	17 800,00	-14 700,00	3 100,00	3 137,38	37,38	1,21%	101,21%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	56 200,00	-4 283 300,00	-4 227 100,00	-989 986,89	3 237 113,11	76,58%	23,42%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Verotulot	TA 2021 alkuperäinen	TA 2021 muutokset	TA 2021 yhteensä	TOT 2021	TOT-%	POIKKEA- MA
Kunnallisvero	58 999 000	976 000	59 975 000	60 897 137,59	101,5 %	922 137,59
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 985 000	285 000	2 270 000	2 439 132,73	107,5 %	169 132,73
Kiinteistövero	3 563 000	-20 600	3 542 400	3 516 316,98	99,3 %	-26 083,02
Yhteensä	64 547 000	1 240 400	65 787 400	66 852 587,30	101,6 %	1 065 187,30

Huom.

Koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus vuodelle 2021, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

Veroprocentit	2017	2018	2019	2020	2021
Tuloveroprocentti	21,25	21,75	22,25	22,25	22,25
Verotettava tulo, e	271 823 398	279 395 695	284 813 329	289 324 313	
Verotettava tulo, muutos-%	-0,5 %	2,8 %	1,9 %	1,6 %	
Kiinteistöveroprocentit					
Yleinen	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,60	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitokset	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10

Valtionosuudet	TA 2021 alkuperäinen	TA 2021 muutokset	TA 2021 yhteensä	TOT 2021	TOT-%	POIKKEA- MA
Valtionosuudet	33 260 000	1 250 000	34 510 000	34 427 230	99,8 %	-82 770
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valtionosuus, ml. tasaukset				28 303 912		
<i>* josta verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>				8 813 775		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden oikaisu vuodelta 2021				8 223		
Verotulomenetysten korvaus				7 876 346		
Veronlykkäysten				-241 928		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-2 769 318		
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				1 250 000		

Huom.

Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa.

Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa.

Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. Ao. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.

10.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2021

Investointiosassa valtuusto on hyväksynyt kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Tilinpäätöskertomuksessa tarkastellaan 31.12.2021 mukaista tilannetta.

I MAA- JA VESIALUEET JA RAKENNUKSET, KAUPUNGINHALLITUS

Maa- ja vesialueet	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-220 964,00	-450 000	-45 035,00	10,0
Investointitulot	2 426 576,58	304 500	259 919,05	85,4
Investoinnit netto	2 205 612,58	-145 500	214 884,05	-147,7

Maa-alueiden ostot ja myynnit (budjetoitu menot yhteensä 450 000 €, tulot maa-alueista 2 400 000 €, muutosbudjetti 304.500 euroa).

Tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyi seuraava:

- Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti
- Em. liittyen oli investointiohjelmaan kirjattu oletettuja tonttien myyntituloja 2.000.000 euroa vuodelle 2021. Osa kohdennetaan tarvittaessa tarkentuneiden tietojen pohjalta myöhemmin muualle.: -1.350.000 euroa - 575.500 euroa =74.500 euroa

Rakennukset	TP 2020	TA +M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot				
Investointitulot	3 824 572,27	0		
Investoinnit netto	3 824 572,27	0		

Rakennusten myynnit (budjetoitu tulot 6 199 500 €, muutosbudjetti 0 euroa).

Tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyi seuraavat:

- Elematic-hallien yhtiöittäminen (Elematic-hallien yhtiöittämisestä tuli tehdä erilliset päätökset.)
- Tietotalon myynti
- Kohdistamaton erä

Em. liittyen oli investointiohjelmaan kirjattu oletettuja rakennusten investointituloja 5.949.500 euroa vuodelle 2021.: -849.500 euroa-345.000 euroa-4.755.000 euroa=0 euroa.

2 TALONRAKENNUS

2.1 TALONRAKENNUS, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-11 255 863,63	-13 485 000	-13 493 315,46	100,1
Investointitulot	79 690,60	420 000	472 250,06	112,4
Investoinnit netto	-11 176 173,03	-13 065 000	-13 021 065,40	99,7

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa tekniselle lautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

- Akaan hyvinvointikeskus (budjetoitu 3 100 000 €)
Toteutuma 2 986 011,26 €. Hanke valmistunut ja vastaanotettu 30.6. Taloudellinen loppuselvitys tehty elokuussa. Urakkasopimuksen mukainen alkuperäinen urakkahinta oli 13 678 000 € ja lopullinen hyväksytty urakkahinta 13 565 410,56 €.
- Viialan uusi yhtenäiskoulu (budjetoitu 5 000 000 €, muutosbudjetti 4 500 000 €)
Toteutuma 4 680 508,62 €. Kilpailutus tehty, urakoitsijaksi valittu NCC Suomi Oy. Urakkasopimus allekirjoitettu 23.6. Työt käynnistyneet elokuussa pintamaiden poistolla ja puiden kaadolla sekä työmaan aitaamisella. Paalutus aloitettu syyskuun lopussa. Pilarianturoiden muotitus ja rauditus tehty. Joulukuun lopussa alapohjan ontelot asennettu ja juotettu. Pilarit asennettu. Muuntamo toimitettu työmaalle. Vuoden 2021 osalta hankkeen kustannusosuudet ylittivät arvioidun, johtuen maksuun tulleista lisä- ja muutostöistä (LMT 1-5, yhteensä 183 580 €).
- Viialan liikuntahalli (budjetoitu 3 500 000 €, muutosbudjetti 4 800 000 €)
Toteutuma 5 212 195,96 €, tulot 472 250,06 € valtionavustusosuudesta. Rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2020. Joulukuun lopussa mm. salien jakoseinät asennettu, salien valaisimet asennettu, katoksien puutyöt ja huopatyöt tehty, sokkelin routaeristys ja seinän vierustäytöt tehty, julkisivupellitys ja Cembit-levytys käynnissä, märkätilojen laatoitus käynnissä. Työmaalle lähetetty 27.4. reklamaatio sääsuojan puuttumisesta, 4.6.2021 reklamaatio koskien lisä- ja muutostöiden laskutusta ja 19.8.2021 toinen reklamaatio koskien lisä- ja muutostöiden laskutusta. Näiden johdosta Akaan kaupunki käynyt 3.9.2021 ja 30.9.2021 neuvotteluja Jatke Pirkkanmaa Oy johtajien kanssa. Valtionavustusta hankkeeseen myönnetty yhteensä 750 000 €. Vuoden 2021 hankkeen kustannusosuudet ylittivät arvioidun, koska hanke eteni arvioitua nopeammin ja maksueristä tuli täten maksuun arvioitua enemmän (maksuerät 24: 80 000 € ja 34: 200 000 €). Lisäksi maksuun tulivat lisä- ja muutostöitä yhteensä 140 268,03 €.
- Keskuskeittiö (budjetoitu 2 000 000 €, muutosbudjetti 700 000 €)
Toteutuma 460 876,12 €. Kilpailutus päättynyt 31.8.2021. Urakoitsijaksi valittu NCC Suomi Oy. Rakennustyömaa aidattu, työt käynnistyneet toukokuussa 2022.
- Toijalan koulut ja liikuntatilat (budjetoitu 2 000 000 €, muutosbudjetti 300 000 €)
Toteutuma 93 763,50 €. Kouluverkkoselvityksen valmistelua jatkettu. Ns. pienten koulun tonttinvaihtoehtojen tarkastelu, vertailu ja käsittely toimitelmissä. Valtuusto tehnyt päätöksen pienten koulun toteutuksesta Toijalan terveysaseman tontille. TYK:n korjausperiaatteet ja alustava kustannusarvio valmiit.
- Toijalan yhteiskoulun/lukion hissi (budjetoitu 70 000 €)
Toteutuma 59 960,00 €. Hissin asennus valmis.

2.2 TALONRAKENNUS, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKERYHMÄ

Talonrakennus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-732 964,11	-510 000	-217 899,57	42,7
Investointitulot				
Investoinnit netto	-732 964,11	-510 000	-217 899,57	42,7

Talousarvion määräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

- Investointihankkeiden ennakosuunnittelu (budjetoitu 50 000 €)
Toteutuma 18 800 €. Tulevien hankkeiden suunnittelua. Ryödyntie I purkusuunnitelma ja Pima-selvitys tehty, Toijalan päiväkotiverkkoselvitys käynnissä.
- PTS-korjaukset (jakamaton) (budjetoitu 850 000 €, muutosbudjetti 450 000 €)
Toteutuma 183 240,27 €. Sisältää Toijalan ja Viialan kirjastojen itsepalveluvalmiuden viimeistelyn. Omalainauspiste valmis. Akaan keskuspalon aseman saunaremontti ja Arajärven ison saunan remontti valmiit. Nuorisotilan lattialaatoituksen korjaus tehty. Luttusen uimarannan pukukopirakennuksen katon korjaus tehty. Sahurin päiväkodin pienkeittiön remontti valmis. TYK:llä viilennyspumpun asennus terveydenhoitajan työhuoneeseen. Sataman kioskin ja pukuhuonerakennuksen esteettömyyden parannustyöt käynnissä, terassin laajennus ja luiskat valmiit. Laakso-lan esteettömyyden parantaminen. Mäntymäen 1. ja 2. kerroksen sekä kellarikerroksen pintaremontit ja läpivientien tiivistykset valmiit, keittiön lattian pinnoitus valmis. Nahkalinnan päiväkodin aitojen korjaus valmis. Mastotien varastorakennuksen vesikatteen pinnoitustyö valmis. Monitoimihallin katon korjaustyö valmis. Huvikummun aitojen korjaus valmis. AYK:n kätevän ja puukoulun vesikourujen ja syksyjen korjaus valmis. Sampolan tiivistys- ja kattoturvatyöt valmiit. Ryödyntien VR-rakennuksen kattoturvatyöt valmiit. Nahkialan koulun ja asuntolan vesikouru- ja kattoturvatyöt valmiit.
- Kiinteistöjen hälytys/kameravalvonta/automaatiojärjestelmät (budjetoitu 10 000 €)
Toteutuma 15 859,30 €. Kamerate asennettu Kylmäkosken koululle ja Tarpiakotiin.

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yht.	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-11 988 827,84	-13 995 000	-13 711 215,03	98,0
Investointitulot	79 690,60	420 000	472 250,06	112,4
Investoinnit netto	-11 909 137,14	-13 575 000	-13 238 964,97	97,5

3 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

3.1 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKKEET

Kiinteät rakenteet ja laitteet	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-2 158 412,58	-5 475 200	-3 143 173,96	57,4
Investointitulot	35 061,42	500 000		
Investoinnit netto	-2 123 351,16	-4 975 200	-3 143 173,96	63,2

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa tekniselle lautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Kaupunginhallitus määrittelee elinkeinopoliittisesti merkittävien hankkeiden kohteet ja toteutusjärjestyksen.

- Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu/valmistelu (budjetoitu 50 000 €)
Toteutuma 72 646,51 €. Tulevien hankkeiden suunnittelua, mm. Uusikylän 3. vaihe ja Hämeentie-Alventie kiertoliittymä.
- Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet (budjetoitu menot 3 300 000 €, muutosbudjetti 3 300 000 €, tulot 500 000 €)
Toteutuma 1 980 536,69 €. Täysperävaunujen jatkon rakentaminen valmis. Täysperäperävaunujen alkuosan PLV 0-170 katusuunnitelman muutos hyväksytty, rakentaminen valmis. Vaunujen jatkon rakentaminen valmis. Vuoritien alueen ("ABC-alueen") suunnittelu käynnissä.
- Ryödintien-Hämeentien+Satamatien-Hämeentien liittymät ja kevyenliikenteen väylät (budjetoitu 350 000 €, muutosbudjetti 470 000 €)
Toteutuma 558 498,42 €. 1-vaiheen (Hämeentie-Satamatie) työt valmistuneet 2020. 2-vaiheen (Hämeentie-Ryödintie) rakentaminen valmis, pieniä viimeistelyitä jää vielä vuodelle 2022. Kustannusten ylittyminen johtui Ryödintien kevyenliikenteen väylällä esiintulleista pilaantuneista maista, Laaksolan pihan uusista istutuksista, hulevesikustannuksista sekä valaistuksen muutostöistä.
- Toijalan urheilukentän perusrakennus (budjetoitu 670 000 €)
Toteutuma 40 699,98 €. 1-vaihe (tekojäärata ja tenniskenttä) valmistuneet 2020. 2-vaiheen suunnitelmat tarkennettu. Kilpailutettu, urakoitsijan valinta tammikuussa 2022.
- Akaa-opasteiden uusiminen (budjetoitu 200 000 €)
Toteutuma 24 091,55 €. Suunnitelmat laadittu 2020, ja niitä on tarkennettu ELY:n ja Väylän kommenttien perusteella. Rakennussuunnitelmien laadinta valmis.
- Uusikylän alue (budjetoitu 400 000 €)
Toteutuma 158 130,00 €. Runkotien alkuosa valmistunut PVL 0-140, jatkorakentamisen alueelle (Runkotien jatko, Rämöntie, Vihmankuja, Vintolantie) työt käynnissä, osa urakan töistä jää vuodelle 2022.
- Asema-alueen kehittäminen ja liityntäpysäköintialueet (budjetoitu 100 000 €)
Toteutuma 65 949,55 €. Rakennustyöt tehty päällystysvalmiuteen, päällystys 2022.
- Yhteishankkeet HS-Veden kanssa (budjetoitu 650 000 €)
Toteutuma 103 296,38 €. Viialan kampusalueen (Hirvialhokatu, Kenttätie, Pohjolankatu) urakoitsija valittu. Työt käynnistyvät 2022.
- Hukari II (budjetoitu 0 €, muutosbudjetti 120 000 €)
Toteutuma 124 456,67 €. Rakentaminen tehty pääosin (90 %) vuonna 2020. Viimeistelytyöt tehty ja urakka kokonaisuudessaan valmis.
- Savolan kentän huoltorakennus (budjetoitu 0 €, muutosbudjetti 15 000 €)
Toteutuma 14 868,21 €. Valmistunut vuonna 2020. Maanrakennuksen urakoitsija jättänyt laskuttamatta viimeisen erän vuonna 2020.

3.2 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKERYHMÄT

Kiinteät rakenteet ja laitteet	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-1 133 888,90	-2 597 000	-2 151 087,06	82,4
Investointitulot				
Investoinnit netto	-1 133 888,90	-2 597 000	-2 151 087,06	82,4

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

	TA+M 2021	TP 2021	Toimenpiteet
KADUT	-1 729 000	-1 453 229,20	
Kadunrakennus (uudis ja saneeraus)			Väinöläntien ja Lyhteentien rakentaminen toteutettu 2020, viimeistelytyöt tehty, päällystämättä. Luhtitien ja Luhtikujan rakentaminen valmis. Torkontie-Ryödintie urakka valmis, pieniä viimeistelytyöitä jää vuodelle 2022. Kurkelantien kevyenliikenteen-väylän rakentaminen valmis. Lehtosalontie valmis.
	-1 099 000	-822 877,78	
Katujen pintausta			Kohdeluettelo hyväksytty teknisessä lautakunnassa, päällystystöitä toteutettu luettelon mukaan. Päällystystyöt ja ajoratamaalaukset v. 2021 osalta tehty.
	-380 000	-363 169,29	
Katuvalaistus			Elenian säävarmaverkon yhteisrakentamiskohteita (mm. Lentilä, Tilihaka, Matomäki). Katuvalaistuksen kaapelointeja ja jalustoja tehty, valaistuksen toteutus 2022-2023
	-250 000	-267 182,13	
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	-668 000	-535 260,41	
Puistoalueet			Toijalan torin toteutussuunnittelu tehty, esiintymislava valmis. Ns. Sikosuon liikennepuiston 1. vaihe urakoitsija valittu, rakentaminen 2022. Tarpiajoen venevalkama valmis. Sataman alueen kehittämistoimenpiteitä ja urakoita tehty kaupunkikehitys-toimen päätöksillä.
	-560 000	-394 473,08	
Ulkoliikuntapaikat ja uimarannat			Luttusten uimarannan beachvolleykentät tehty. Riuttamäen kuntosadan perusrannuksesta osa kustannuksista kohdistui investointeihin, osa käyttötalouteen. Kylmäkosken moukarinheittopaikan työt valmiit pieniä viimeistelytyöitä lukuunottamatta, ne tehdään keväällä samalla kun siirretään moukarinheittohäkki paikalleen.
	-78 000	-114 333,14	
Leikkipaikat			Leikkivälineiden ja -paikkojen uusintaa ja korjausta.
	-30 000	-26 454,19	
KOHDISTAMATTOMAT	-200 000	-162 597,45	
Kohdistamattomat kunnallistekniset työt			Nahkialan koulun parkkialue. Reunapalaiden poistoa eri kohteissa Toijalassa.
	-100 000	-31 707,75	
Kohdistamattomat hulevesityöt			Oikotien, Hirvialhon alueen, Lyhteentien ja Väinöläntien hulevesilinjat, Uusikylä plv 0-140, Ryödintie, Torkontie, Hämeentie.
	-100 000	-130 889,70	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET HANKERYHMÄT	-2 597 000	-2 151 087,06	

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ

Kiinteät rakennelmat ja laitteet yht.	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-3 292 301,48	-8 072 200	-5 294 261,02	65,6
Investointitulot	35 061,42	500 000		
Investoinnit netto	-3 312 040,74	-7 572 200	-5 294 261,02	69,9

4 KULJETUSVÄLINEET

4.1 KULJETUSVÄLINEET / ELINVOIMALAUTAKUNTA

Kuljetusvälineet	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-38 530,29	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-38 530,29	0		

4.2 KULJETUSVÄLINEET / TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kuljetusvälineet	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-31 923,71	-251 000	-246 923,11	98,4
Investointitulot				
Investoinnit netto	-31 923,71	-251 000	-246 923,11	98,4

- Pakettiauto (kiinteistönhoito) (budjetoitu 20 000 €)
Toteutuma 19 613,15 €. Kilpailutettu ja hankittu.
- Pakettiautot 2 kpl (al.kunnossapito) (budjetoitu 40 000 €)
Toteutuma 40 657,38 €. Kilpailutettu ja hankittu.
- Mönkijä (al.kunnossapito) (budjetoitu 10 000 €)
Toteutuma 8 822,58 €. Kilpailutettu ja hankittu.
- Ruohonleikkuri (al.kunnossapito) (budjetoitu 11 000 €)
Toteutuma 10 500,00 €. Kilpailutettu ja hankittu.
- Jäänhoitokone (al.kunnossapito) (budjetoitu 20 000 €)
Toteutuma 17 330,00 €. Kilpailutettu ja hankittu.
- Kuorma-auto (al.kunnossapito) (budjetoitu 0 €, muutosbudjetti 150 000 €)
Toteutuma 150 000,00 €. Kilpailutus ja hankintapäätös tehty 2020. Määräraha oli varattu vuodelle 2020. Auton toimittaminen siirtyi alkuvuoteen 2021.

KULJETUSVÄLINEET YHTEENSÄ

Kuljetusvälineet yht.	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-70 454,00	-251 000	-246 923,11	98,4
Investointitulot				
Investoinnit netto	-70 454,00	-251 000	-246 923,11	98,4

5 IRTAIN OMAISUUS

5.1 IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS / KAUPUNGINHALLITUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-232 595,76	-330 000	-102 507,74	31,1
Investointitulot			88 862,04	
Investoinnit netto	-232 595,76	-330 000	-13 645,70	4,1

- Tietohallintojärjestelmät (budjetoitu 170 000 €)
Toteutuma 80 080,53 €, tulot 88 862,7. AluePegasos-uudistus
- Digitalisaatio (budjetoitu 130 000 €)
Toteutuma 0 €. Digitalisaation investointihankkeet jäivät pääosin toteutumatta vuonna 2021. Yhteistyö digitalisaatiohankkeissa on kuitenkin aloitettu Valkeakosken kaupungin kanssa ja on pyritty neuvottelemaan sellaisesta yhteistyöstä, jossa myös Akaan tarpeet huomioidaan entistä paremmin. Lisäksi Akaan digitalisaatiohanke on käynnistännyt seutukunnalla Kuntien Tieran selvityshankkeen. Jotta digitalisaatiota voidaan kehittää, pitää perustietotekniikka olla kunnossa sekä yhteistyö toimijan kanssa ketterää
- Akaan Portti, ensikertainen kalustus (budjetoitu 30 000 €)
Toteutuma 22 427,21 €.

5.2 IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / PERUSTURVALAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-50 390,82	-600 000	-68 438,52	12,0
Investointitulot				
Investoinnit netto	-50 390,82	-600 000	-68 438,52	12,0

- Hyvinvointikeskus tilaajahankinnat (budjetoitu 500 000 €)
Toteutuma 52 909,11 €. Kilpailutukset ja hankintapäätökset tehty.
- Tietohallintojärjestelmät (budjetoitu 100 000 €)
Toteutuma 15 529,41 €. Hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmä.
- Varavaimajärjestelmät (siirrettävät) (budjetoitu 100 000 €, muutosbudjetti 0)
Toteutuma 0 €.

5.3 IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / ELINVOIMALAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	0	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	0	0		

5.4 IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / SIVISTYSLAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-23 213,00	0	-10 670,00	
Investointitulot				
Investoinnit netto	-23 213,00	0	-10 670,00	

- Viialan yhtenäiskoulun irtaimisto (ensikertainen kalustus ja AV-järjestelmät (budjetoitu 0 €)
Toteutuma 10 670,00 €. Irtaimiston hankinnan ja kilpailutuksen valmistelua. Hankintamääräraha vuodella 2023.

5.5 IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / TEKNINEN LAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-60 866,05	-50 000	-20 140,28	33,2
Investointitulot				
Investoinnit netto	-60 866,05	-50 000	-20 140,28	33,2

- Tiskikone, pata, jääkaapit ruokapalveluiden kohteisiin (budjetoitu 50 000 €)
Toteutuma 16 595,28 €. Hakalehdon uunit.
- Varavaimajärjestelmät (budjetoitu 0 euroa)
Toteutuma 3 545,00 €.

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

Irtain käyttöomaisuus yht.	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-367 065,63	-980 000	-201 756,54	20,1
Investointitulot			88 862,04	
Investoinnit netto	-367 065,63	-980 000	-112 894,5	11,5

6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT

6.1 ARVOPAPERIT / KAUPUNGINHALLITUS

Arvopaperit	TP 2020	TA+M 2021	TP 2021	Käyttö %
Investointimenot	-61 325,88	-55 400	-55 395,00	100,0
Investointitulot	31 000,00	51 800	51 800,00	100,0
Investoinnit netto	-30 325,88	-3 600	-3 595,00	100,0

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.

Tasapainottamistoimenpiteisiin sisältyi seuraava

- Akaan Portin myynti

Em. liittyen oli investointiohjelmaan kirjattu oletettuja osakkeiden investointituloja 1.400.000 euroa vuodelle 2021.-1.400.000 euroa=0 euroa

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.

- Tavase Oy osakeanti 52.675 euroa
- Monetra Oulu Oy:n osakkeen osto (muutosbudjetti 700) 720 euroa.
- Kiinteistö Oy Akaan Elehallien osakkeen osto (muutosbudjetti 2.000 euroa) 2.000 euroa
- As Oy Viialan Valkoapilan asunto-osakkeen myynti (muutosbudjetti 51.800 euroa) 51.800 euroa.

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2020	TA+M 2021	TP +2021	Käyttö %
Investointimenot	-16 00 938,73	-23 788 400	-19 554 586,70	82,2
Investointitulot	6 396 900,87	1 276 300	872 831,15	68,4
Investoinnit netto	-9 604 037,86	-22 512 100	-18 681 755,55	83,0

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9001	Hyvinvointikeskus	-3 100 000,00	0,00	-3 100 000,00	-2 986 011,26	113 988,74	3,68%	96,32%
Menot		-3 100 000,00	0,00	-3 100 000,00	-2 986 011,26	113 988,74	3,68%	96,32%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9003	Viialan uusi yhtenäiskoulu	-5 000 000,00	500 000,00	-4 500 000,00	-4 680 509,62	-180 509,62	-4,01%	104,01%
Menot		-5 000 000,00	500 000,00	-4 500 000,00	-4 680 509,62	-180 509,62	-4,01%	104,01%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9004	Keskuskeittiö	-2 000 000,00	1 300 000,00	-700 000,00	-460 876,12	239 123,88	34,16%	65,84%
Menot		-2 000 000,00	1 300 000,00	-700 000,00	-460 876,12	239 123,88	34,16%	65,84%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9040	Viialan liikuntahalli	-3 125 000,00	-1 255 000,00	-4 380 000,00	-4 739 945,90	-359 945,90	-8,22%	108,22%
Menot		-3 500 000,00	-1 300 000,00	-4 800 000,00	-5 212 195,96	-412 195,96	-8,59%	108,59%
Tulot		375 000,00	45 000,00	420 000,00	472 250,06	52 250,06	12,44%	112,44%
Rahoitusosuudet		375 000,00	45 000,00	420 000,00	472 250,06	52 250,06	12,44%	112,44%
9041	Savolan kentän huoltorakennus	0,00	-15 000,00	-15 000,00	-14 868,21	131,79	0,88%	99,12%
Menot		0,00	-15 000,00	-15 000,00	-14 868,21	131,79	0,88%	99,12%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9050	Toijalan koulut ja liikuntatil	-2 000 000,00	1 700 000,00	-300 000,00	-93 763,50	206 236,50	68,75%	31,25%
Menot		-2 000 000,00	1 700 000,00	-300 000,00	-93 763,50	206 236,50	68,75%	31,25%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9067	Toijalan kirjaston varustamine	0,00	0,00	0,00	-14 863,68	-14 863,68		
Menot		0,00	0,00	0,00	-14 863,68	-14 863,68		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9068	Rakennushankk ennakkosuunni	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-18 800,00	31 200,00	62,4%	37,6%
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-18 800,00	31 200,00	62,4%	37,6%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9069	PTS-korjaukset jakamaton	-850 000,00	400 000,00	-450 000,00	-168 376,59	281 623,41	62,58%	37,42%
Menot		-850 000,00	400 000,00	-450 000,00	-168 376,59	281 623,41	62,58%	37,42%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9070	Kiinteistöjen hälytys/kamerava	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-15 859,30	-5 859,30	-58,59%	158,59%
Menot		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-15 859,30	-5 859,30	-58,59%	158,59%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9199	Rakennusten myynnit	6 199 500,00	-6 199 500,00	0,00	0,00	0,00		
Menot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Tulot		6 199 500,00	-6 199 500,00	0,00	0,00	0,00		
Pysyvien vastaavien myynnit		6 199 500,00	-6 199 500,00	0,00	0,00	0,00		
9200	Kohdistamattomat kunnallistekn	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-31 707,75	68 292,25	68,29%	31,71%
Menot		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-31 707,75	68 292,25	68,29%	31,71%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9202	Akaa Pointin yritysalueen rake	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-621 724,42	-371 724,42	-148,69%	248,69%
Menot		-500 000,00	0,00	-500 000,00	-621 724,42	-121 724,42	-24,34%	124,34%
Tulot		250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet		250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
9203	ABC-alueen yritysalueen rakent	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-67 901,01	182 098,99	72,84%	27,16%
Menot		-500 000,00	0,00	-500 000,00	-67 901,01	432 098,99	86,42%	13,58%
Tulot		250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
Rahoitusosuudet		250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9204	Ryödintien-Hämeentien/Satamati	-350 000,00	-120 000,00	-470 000,00	-558 498,42	-88 498,42	-18,83%	118,83%
Menot		-350 000,00	-120 000,00	-470 000,00	-558 498,42	-88 498,42	-18,83%	118,83%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9206	Hukari II	0,00	-120 000,00	-120 000,00	-124 456,67	-4 456,67	-3,71%	103,71%
Menot		0,00	-120 000,00	-120 000,00	-124 456,67	-4 456,67	-3,71%	103,71%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9207	Uusikylän alue	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-158 130,00	241 870,00	60,47%	39,53%
Menot		-400 000,00	0,00	-400 000,00	-158 130,00	241 870,00	60,47%	39,53%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9208	Asema-alueiden kehittäminen ja	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-65 949,55	34 050,45	34,05%	65,95%
Menot		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-65 949,55	34 050,45	34,05%	65,95%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9209	Yhteishankkeet HS-Veden kanssa	-650 000,00	0,00	-650 000,00	-103 296,38	546 703,62	84,11%	15,89%
Menot		-650 000,00	0,00	-650 000,00	-103 296,38	546 703,62	84,11%	15,89%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9210	Kurkelantien kevyenliikenteen	-350 000,00	-80 000,00	-430 000,00	-387 410,77	42 589,23	9,9%	90,1%
Menot		-350 000,00	-80 000,00	-430 000,00	-387 410,77	42 589,23	9,9%	90,1%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9211	Luhtitien peruskorjaus	0,00	-48 000,00	-48 000,00	-17 832,37	30 167,63	62,85%	37,15%
Menot		0,00	-48 000,00	-48 000,00	-17 832,37	30 167,63	62,85%	37,15%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9212	Lyhteentien oikaisu	0,00	-21 000,00	-21 000,00	-20 622,00	378,00	1,8%	98,2%
Menot		0,00	-21 000,00	-21 000,00	-20 622,00	378,00	1,8%	98,2%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9214	Katujen asfaltointi	-380 000,00	0,00	-380 000,00	-363 169,29	16 830,71	4,43%	95,57%
Menot		-380 000,00	0,00	-380 000,00	-363 169,29	16 830,71	4,43%	95,57%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9215	Taajamakeskustojen kehittäminen	0,00	0,00	0,00	-5 389,75	-5 389,75		
Menot		0,00	0,00	0,00	-5 389,75	-5 389,75		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9216	Kunn.tek ennakkosuunnittelu/va	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-72 646,51	-22 646,51	-45,29%	145,29%
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-72 646,51	-22 646,51	-45,29%	145,29%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9217	Kev.liik turv. ja esteett. par	-140 000,00	0,00	-140 000,00	-61 874,10	78 125,90	55,8%	44,2%
Menot		-140 000,00	0,00	-140 000,00	-61 874,10	78 125,90	55,8%	44,2%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9224	Täysperävaunujen jatko II	-1 500 000,00	0,00	-1 500 000,00	-1 166 442,72	333 557,28	22,24%	77,76%
Menot		-1 500 000,00	0,00	-1 500 000,00	-1 166 442,72	333 557,28	22,24%	77,76%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9225	Sataman tiestön kehittäminen	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-85 367,05	114 632,95	57,32%	42,68%
Menot		-200 000,00	0,00	-200 000,00	-85 367,05	114 632,95	57,32%	42,68%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9226	Lehtosalontie	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-24 525,60	15 474,40	38,69%	61,31%
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-24 525,60	15 474,40	38,69%	61,31%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9227	Köyvärintien kevytliikenneväyl	-50 000,00	50 000,00	0,00	-9 446,05	-9 446,05		
Menot		-50 000,00	50 000,00	0,00	-9 446,05	-9 446,05		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9228	ABC-alueen liikennejärjestelyt	-600 000,00	300 000,00	-300 000,00	-39 101,49	260 898,51	86,97%	13,03%
Menot		-600 000,00	300 000,00	-300 000,00	-39 101,49	260 898,51	86,97%	13,03%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9290	Toijalan yhtkoulun/lukion hiss	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-59 960,00	10 040,00	14,34%	85,66%
Menot		-70 000,00	0,00	-70 000,00	-59 960,00	10 040,00	14,34%	85,66%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9291	Torkontie-Ryödintie parantamin	0,00	-420 000,00	-420 000,00	-301 166,89	118 833,11	28,29%	71,71%
Menot		0,00	-420 000,00	-420 000,00	-301 166,89	118 833,11	28,29%	71,71%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9301	Leikkikenttien turvallisuuden	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-26 454,19	3 545,81	11,82%	88,18%
Menot		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-26 454,19	3 545,81	11,82%	88,18%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9332	Ulkoliikuntapaikkojen ja uimar	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-11 386,78	38 613,22	77,23%	22,77%
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-11 386,78	38 613,22	77,23%	22,77%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9334	Torialueen kehittäminen	-60 000,00	-40 000,00	-100 000,00	-108 235,86	-8 235,86	-8,24%	108,24%
Menot		-60 000,00	-40 000,00	-100 000,00	-108 235,86	-8 235,86	-8,24%	108,24%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9335	Liikennepuiston alue	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-45 911,65	64 088,35	58,26%	41,74%
Menot		-110 000,00	0,00	-110 000,00	-45 911,65	64 088,35	58,26%	41,74%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9336	Toijalan urheilukentän par II	-670 000,00	200 000,00	-470 000,00	-40 699,98	429 300,02	91,34%	8,66%
Menot		-670 000,00	200 000,00	-470 000,00	-40 699,98	429 300,02	91,34%	8,66%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9371	Sataman alueen kehittäminen	-170 000,00	-20 000,00	-190 000,00	-200 775,74	-10 775,74	-5,67%	105,67%
Menot		-170 000,00	-20 000,00	-190 000,00	-200 775,74	-10 775,74	-5,67%	105,67%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9372	Luttusen uimarannan kehittämin	0,00	-28 000,00	-28 000,00	-27 215,51	784,49	2,8%	97,2%
Menot		0,00	-28 000,00	-28 000,00	-27 215,51	784,49	2,8%	97,2%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9373	Tarpiajoen venevalkama	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-28 243,41	31 756,59	52,93%	47,07%
Menot		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-28 243,41	31 756,59	52,93%	47,07%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9374	Haihunkosken alue	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-5 916,67	24 083,33	80,28%	19,72%
Menot		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-5 916,67	24 083,33	80,28%	19,72%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9375	Nahkialanjärven alue	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9376	Vesistöjen kunnostamishanke	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	100,0%	0,0%
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	100,0%	0,0%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9377	Kylmäkosken moukarinheittopaik	0,00	0,00	0,00	-75 730,85	-75 730,85		
Menot		0,00	0,00	0,00	-75 730,85	-75 730,85		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9421	Katuvalojen uusiminen 2020	-100 000,00	-150 000,00	-250 000,00	-267 182,13	-17 182,13	-6,87%	106,87%
Menot		-100 000,00	-150 000,00	-250 000,00	-267 182,13	-17 182,13	-6,87%	106,87%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9503	Pakettiauto kiinteistönhoitoon	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 613,15	386,85	1,93%	98,07%
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 613,15	386,85	1,93%	98,07%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9504	Kuorma-auto	0,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	0,00	0,0%	100,0%
Menot		0,00	-150 000,00	-150 000,00	-150 000,00	0,00	0,0%	100,0%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9505	Pakettiauto al.kunnossapitoon	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-40 657,38	-657,38	-1,64%	101,64%
Menot		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-40 657,38	-657,38	-1,64%	101,64%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9507	Mönkijä alueiden kunnossapitoon	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-8 822,58	1 177,42	11,77%	88,23%
Menot		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-8 822,58	1 177,42	11,77%	88,23%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9602	Jäänhoitokone alueiden kunnoss	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 330,00	2 670,00	13,35%	86,65%
Menot		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 330,00	2 670,00	13,35%	86,65%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9604	Ruohonleikkuri al.kunnossapito	-11 000,00	0,00	-11 000,00	-10 500,00	500,00	4,55%	95,45%
Menot		-11 000,00	0,00	-11 000,00	-10 500,00	500,00	4,55%	95,45%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9705	Hälytys- ja hoitajakutsujärjes	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-15 529,41	84 470,59	84,47%	15,53%
Menot		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-15 529,41	84 470,59	84,47%	15,53%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9706	Tiskikone, pata, jääkaapit	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-16 595,28	33 404,72	66,81%	33,19%
Menot		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-16 595,28	33 404,72	66,81%	33,19%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9803	Viialan uusi yht.koulu irtaimi	0,00	0,00	0,00	-7 400,00	-7 400,00		
Menot		0,00	0,00	0,00	-7 400,00	-7 400,00		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9804	Varavoimajärjestelmät	0,00	0,00	0,00	-3 545,00	-3 545,00		
Menot		0,00	0,00	0,00	-3 545,00	-3 545,00		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9806	Varavoimajärjestelmä	-100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00		
Menot		-100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9807	Kaupungintalon väistöjen kal	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-22 427,21	7 572,79	25,24%	74,76%
Menot		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-22 427,21	7 572,79	25,24%	74,76%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9809	Viialan yhtenäiskoulun AV-väli	0,00	0,00	0,00	-3 270,00	-3 270,00		
Menot		0,00	0,00	0,00	-3 270,00	-3 270,00		
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9812	HYKE, tilaajahankinnat	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-52 909,11	447 090,89	89,42%	10,58%
Menot		-500 000,00	0,00	-500 000,00	-52 909,11	447 090,89	89,42%	10,58%
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9890	Akaa-opasteiden uusiminen	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-24 091,55	175 908,45	87,95%	12,05%
	Menot	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-24 091,55	175 908,45	87,95%	12,05%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9902	Alue-Pegasos uudistus	-70 000,00	0,00	-70 000,00	8 781,51	78 781,51	112,55%	-12,55%
	Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-80 080,53	-10 080,53	-14,4%	114,4%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	88 862,04	88 862,04		
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	88 862,04	88 862,04		
9903	Tietohallintojärjestelmät	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	100 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	100 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9904	Digitalisaatio	-130 000,00	0,00	-130 000,00	0,00	130 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-130 000,00	0,00	-130 000,00	0,00	130 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9950	Maa- ja vesialueet	1 950 000,00	-2 095 500,00	-145 500,00	214 884,05	360 384,05	247,69%	-147,69%
	Menot	-450 000,00	0,00	-450 000,00	-45 035,00	404 965,00	89,99%	10,01%
	Tulot	2 400 000,00	-2 095 500,00	304 500,00	259 919,05	-44 580,95	-14,64%	85,36%
	Pysyvien vastaavien myynnit	2 400 000,00	-2 095 500,00	304 500,00	259 919,05	-44 580,95	-14,64%	85,36%
9990	Osakkeet ja osuudet	1 347 300,00	-1 350 900,00	-3 600,00	-3 595,00	5,00	0,14%	99,86%
	Menot	-52 700,00	-2 700,00	-55 400,00	-55 395,00	5,00	0,01%	99,99%
	Tulot	1 400 000,00	-1 348 200,00	51 800,00	51 800,00	0,00	0,0%	100,0%
	Pysyvien vastaavien myynnit	1 400 000,00	-1 348 200,00	51 800,00	51 800,00	0,00	0,0%	100,0%
9995	Kohdistamattomat hulevesityöt	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-130 889,70	-30 889,70	-30,89%	130,89%
	Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-130 889,70	-30 889,70	-30,89%	130,89%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
RAPORTTI YHTEENSÄ		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
		-14 949 200,00	-7 562 900,00	-22 512 100,00	-18 681 755,55	3 830 344,45	17,01%	82,99%
Menot		-25 823 700,00	2 035 300,00	-23 788 400,00	-19 554 586,70	4 233 813,30	12,87%	82,2%
Tulot		10 874 500,00	-9 598 200,00	1 276 300,00	872 831,15	-403 468,85	-1,95%	68,39%
Rahoitusosuudet		875 000,00	45 000,00	920 000,00	561 112,10	-358 887,90	-39,01%	60,99%
Pysyvien vastaavien myynnit		9 999 500,00	-9 643 200,00	356 300,00	311 719,05	-44 580,95	-0,23%	87,49%

10.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	TA 2021	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA (TOT-TA)
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 989 700	-4 029 700	960 000	3 355 965,84	2 395 965,84
Satunnaiset erät		0	0		0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-6 040 800	5 811 000	-229 800	-246 083,17	-16 283,17
Toiminnan rahavirta yhteensä	-1 051 100	1 781 300	730 200	3 109 882,67	2 379 682,67
Investoinnit					
Investointimenot	-25 823 700	2 035 300	-23 788 400	-19 554 586,70	4 233 813,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	875 000	45 000	920 000	561 112,10	-358 887,90
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 999 500	-9 643 200	356 300	311 719,05	-44 580,95
Investointien rahavirta yhteensä	-14 949 200	-7 562 900	-22 512 100	-18 681 755,55	3 830 344,45
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-16 000 300	-5 781 600	-21 781 900	-15 571 872,88	6 210 027,12
RAHOITUSTOIMINNAN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	-8 000	-8 000	-8 000,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Lainakannan muutokset yhteensä	17 243 282	4 603 000	21 846 282	16 114 409,18	-5 731 872,82
Oman pääoman muutokset			0		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	-255 862,35	-255 862,35
RAHOITUSTOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	17 243 282	4 595 000	21 838 282	15 850 546,83	-5 987 735,17
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	1 242 982	-1 186 600	56 382	278 673,95	222 291,95

Rahavarat

Rahavarat 31.12.	8 942 252,12
Rahavarat 1.1.	8 663 578,17

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1.000 e	-8 489,9
Lainanhoitokate	0,73
Kassan riittävyys, pv	22,19

10.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

KÄYTTÖTALOUSOSA ulkoinen ja sisäinen	SITO- VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT (menonoikaisuna huomioitu valmistus omaan käyttöön)					TULOARVIOT				
		TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA
KAUPUNGINHALLITUS	N	-6 346 300	-115 700	-6 462 000	-6 031 500	430 500	8 218 500	-3 940 200	4 278 300	4 278 100	-200
ELINVOIMALAUTAKUNTA	N	-3 129 300	-477 400	-3 606 700	-3 655 200	-48 500	3 077 900	-2 081 800	996 100	1 023 900	27 800
PERUSTURVALAUTAKUNTA JA PERUSTURVAVALIOKUNTA	N	-76 203 400	-1 339 000	-77 542 400	-78 869 400	-1 327 000	16 871 200	614 100	17 485 300	19 329 000	1 843 700
SIVISTYSLAUTAKUNTA	N	-32 418 800	38 600	-32 380 200	-32 171 400	208 800	1 882 300	193 700	2 076 000	2 038 600	-37 400
TEKNINEN LAUTAKUNTA	N	-14 718 300	1 092 300	-13 626 000	-13 529 100	96 900	10 195 900	-589 500	9 606 400	9 715 000	108 600
		-132 816 100	-801 200	-133 617 300	-134 256 600	-639 300	40 245 800	-5 803 700	34 442 100	36 384 600	1 942 500

* N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

* tehtävätasojen osalta sitova taso on toimintakate, toimielintason toimintakate kokonaisuutena sitova taso

TULOSLASKELMAOSA	SITO- VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA
Verotulot	B			0		0	64 547 000	1 240 400	65 787 400	66 852 600	1 065 200
Vahionosuudet	B			0		0	33 260 000	1 250 000	34 510 000	34 427 200	-82 800
Korkotuotot	B			0		0	309 800		309 800	315 900	6 100
Muut rahoitustuotot	B			0		0	365 000		365 000	388 600	23 600
Korkokulut	B	-890 000	60 000	-830 000	-757 500	72 500			0	0	0
Muut rahoituskulut	B	-7 000		-7 000	1 000	8 000			0	0	0
Satunnaiset erät	B			0		0			0	0	0

INVESTOINTIOSA	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA
KAUPUNGINHALLITUS/ Aineettomat oikeudet											
Hankekohtaiset											
Alue-Pegasos uudistus	B	-70 000		-70 000	-80 100	-10 100			0	88 900	88 900
Tietohallintojärjestelmät	B	-100 000		-100 000	0	100 000			0	0	0
Digitaalisatio	B	-130 000		-130 000	0	130 000			0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS/ Osakkeet ja osuudet											
Hankekohtaiset											
Tavase Oyn osakeanti	B	-52 700		-52 700	-52 700	0			0	0	0
Monetra Oulu Oy/ Osakkeen osto	B		-700	-700	-700	0			0	0	0
Kaupungin omistaman kiinteistöyhtiön perustaminen/ Ekehallit/ Osakkeen osto	B		-2 000	-2 000	-2 000	0			0	0	0
Osakkeiden myynti	B						1 400 000	-1 348 200	51 800	51 800	0
KAUPUNGINHALLITUS/ Maa-alueet											
Hankekohtaiset											
Maa-alueet	B	-450 000		-450 000	-45 000	405 000	2 400 000	-2 095 500	304 500	259 900	-44 600
KAUPUNGINHALLITUS/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Akaan portti, ensikertainen kalustus	B	-30 000		-30 000	-22 400	7 600			0	0	0
PERUSTURVALAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Hyke-tiuhajankinnat	B	-500 000		-500 000	-52 900	447 100			0	0	0
Hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmät	B	-100 000		-100 000	-15 500	84 500			0	0	0
Varavainajärjestelmät (sürettävät)	B	-100 000	100 000	0	0	0			0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Viaalan yhtenäiskoulu irtaimisto	B			0	-7 400	-7 400			0	0	0
Viaalan yhtenäiskoulu AV-välineet	B			0	-3 300	-3 300			0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Rakennukset ja rakennelmat											
Hankekohtaiset											
Akaan hyvinvointikeskus *	B	-3 100 000		-3 100 000	-2 986 000	114 000			0	0	0
Viaalan yhtenäiskoulu *	B	-5 000 000	500 000	-4 500 000	-4 680 500	-180 500			0	0	0
Viaalan liikuntahalli *	B	-3 500 000	-1 300 000	-4 800 000	-5 212 200	-412 200	375 000	45 000	420 000	472 200	52 200
Keskuskeittiö *	B	-2 000 000	1 300 000	-700 000	-460 900	239 100			0	0	0
Toijalan koulut ja liikuntatilat	B	-2 000 000	1 700 000	-300 000	-93 800	206 200			0	0	0
Toijalan yhteiskoulun/ kirkon hissi	B	-70 000		-70 000	-60 000	10 000			0	0	0
Rakennukset	B			0		0	6 199 500	-6 199 500	0	0	0
Hankeryhmä											
Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu	B	-50 000		-50 000	-18 800	31 200			0	0	0
PTS-korjaukset (jakamaton)	B	-850 000	400 000	-450 000	-168 400	281 600			0	0	0
Viaalan/Toijalan kirjasto	B			0	-14 900	-14 900			0	0	0
Kiinteistöjen hälytykset, taloautomaatit ja kameravalvonnat	B	-10 000		-10 000	-15 600	-5 600			0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kiinteät rakenteet ja laitteet											
Hankekohtaiset											
Saneeraus ja uudis											
Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu	B	-50 000		-50 000	-72 600	-22 600			0	0	0
<i>Elinkeinopolitiittisesti merkittävät hankkeet</i>	B	-3 300 000	300 000	-3 000 000	-1 980 500	1 019 500	500 000	0	500 000	0	0
*Täysperivaunujen jatko	B	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 166 400	333 600			0	0	0
*Akaa Pointin yritysalueen rakentaminen	B	-500 000	0	-500 000	-621 700	-121 700	250 000		250 000	0	-250 000
*ABC-alueen yritysalueen rakentaminen	B	-500 000		-500 000	-67 900	432 100	250 000		250 000	0	250 000
*ABC-alueen liikennejärjestelyt	B	-600 000	300 000	-300 000	-39 100	260 900			0	0	0
* Sataman tiestön kehittäminen	B	-200 000		-200 000	-85 400	114 600			0	0	0
Akaa-opasteiden uusiminen	B	-200 000		-200 000	-24 100	175 900			0	0	0
Ryödintien-Häimeentien/Satamati	B	-350 000	-120 000	-470 000	-558 500	-88 500			0	0	0
Hukari II	B		-120 000	-120 000	-124 500	-4 500			0	0	0
Uusikylin alue	B	-400 000		-400 000	-158 100	241 900			0	0	0
Asema-alueiden kehittäminen ja	B	-100 000	0	-100 000	-66 000	34 000			0	0	0
Yhteishankkeet HS-Veden kanssa	B	-650 000		-650 000	-103 300	546 700			0	0	0
Liikuntapaikat											
Savolan kentän huoltorakennus	B		-15 000	-15 000	-14 900	100			0	0	0
Toijalan urheilukentän parantaminen	B	-670 200	200 000	-470 200	-40 700	429 500			0	0	0

		MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
	SITO VUUS B/N*	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kiinteät rakenteet ja laitteet											
Hankeryhmä											
Kadut	B	-1 060 000	-669 000	-1 729 000	-1 453 200	275 800	0	0	0	0	0
Saneeraus ja uudis											
Kurkelantien kevyenliikenteen	B	-350 000	-80 000	-430 000	-387 400	42 600			0		0
Luhitien peruskorjaus	B		-48 000	-48 000	-17 800	30 200			0		0
Lyhteentien oikaisu	B		-21 000	-21 000	-20 600	400			0		0
Lehtosalontie	B	-40 000		-40 000	-24 500	15 500			0		0
Torkontie- Ryödintie parantaminen	B		-420 000	-420 000	-301 200	118 800			0		0
Köyvärintien kevyenliikenteenväylä	B	-50 000	50 000	0	-9 400	-9 400			0		0
Kevyenliikenteen turvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen	B	-140 000		-140 000	-61 900	78 100			0		0
Päällysteet ja katuvalot											
Katujen pinnoitteet	B	-380 000		-380 000	-363 200	16 800			0		0
Katuvalojen uusimiset	B	-100 000	-150 000	-250 000	-267 200	-17 200			0		0
Kohdistamattomat											
Kohdistamattomat kunnallistekniset työt	B	-200 000	0	-200 000	-162 600	37 400	0	0	0	0	0
Kohdistamattomat hulevesityöt	B	-100 000		-100 000	-31 700	68 300			0		0
	B	-100 000		-100 000	-130 900	-30 900			0		0
Puistot ja yleiset alueet											
Leikkipaikat	B	-580 000	-88 000	-668 000	-535 300	132 700	0	0	0	0	0
Leikkikenttien turvallisuuden	B	-30 000	0	-30 000	-26 500	3 500			0		0
Puistoalueet											
Sataman alueen kehittäminen	B	-170 000	-20 000	-190 000	-200 800	-10 800			0		0
Tarpijoen venevalkama	B	-60 000		-60 000	-28 300	31 700			0		0
Liikenenpuiston alue	B	-110 000		-110 000	-45 900	64 100			0		0
Torin alueen kehittäminen	B	-60 000	-40 000	-100 000	-108 200	-8 200			0		0
Haihunkosken alue	B	-30 000		-30 000	-5 900	24 100			0		0
Nahkialajärven alue	B	-20 000		-20 000	20 000	0			0		0
Vesistöjen kunnostushanke	B	-50 000		-50 000	50 000	0			0		0
Taajamakeskustojen kehittämine	B			0	-5 400	-5 400			0		0
Ulkoliikuntapaikat ja uimarannat											
Ulkoliikuntapaikkojen ja umar	B	-50 000		-50 000	-11 400	38 600			0		0
Luttusten uimarannan parantaminen	B		-28 000	-28 000	-27 200	800			0		0
Kyhnäkosken moukarinheittopaikka	B			0	-75 700	-75 700			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Autot, koneet ja laitteet											
Pakettiauto kiinteistöhoitoon	B	-20 000	0	-20 000	-19 600	400			0		0
Pakettiautot (2 kpl) alueiden kunnossapitoon	B	-40 000		-40 000	-40 700	-700			0		0
Mönkijä alueiden kunnossapito	B	-10 000		-10 000	-8 800	1 200			0		0
Ruohonleikkuri alueiden kunnossapito	B	-11 000		-11 000	-10 500	500			0		0
Jäänhoitokone	B	-20 000		-20 000	-17 300	2 700			0		0
Kuorma-auto	B	0	-150 000	-150 000	-150 000	0			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Tiskikone, pata, jääkaapit	B	-50 000	0	-50 000	-16 600	33 400			0		0
Varavomajärjestelmät	B			0	-3 500	-3 500			0		0
		-25 823 900	2 035 300	-23 788 600	-19 554 400	4 234 200	10 874 500	-9 598 200	1 276 300	872 800	96 500
RAHOITUSOSA											
	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA	TA 2021 ALKUPERÄINEN	TA 2021 MUUTOKSET	TA 2021 YHTEENSÄ	TOT 2021	POIKKEAMA
Antolainaukset muutokset	N		-8 000	-8 000	-8 000	0			0		0
Lainakannan muutokset	N			0		0	17 243 282	4 603 000	21 846 282	16 114 400	-5 731 882
Oman pääoman muutokset	B			0		0			0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	N			0	-255 800	-255 800			0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen				0		0	1 242 982	-1 186 600	56 382	278 700	222 318
YHTEENSÄ		-159 537 000	1 286 100	-158 250 900	-154 831 300	3 419 600	168 088 364	-9 495 100	158 593 264	155 634 800	-2 458 464

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

II TULOSLASKELMA

	I.I. - 31.12.2021		I.I. - 31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	12 707 612,33		12 397 681,84	
Maksutuotot	5 722 898,72		5 847 220,63	
Tuet ja avustukset	3 244 905,41		900 903,52	
Muut toimintatuotot	2 323 365,66	23 998 782,12	9 134 551,90	28 280 357,89
Valmistus omaan käyttöön		32 971,60		23 981,01
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-36 515 063,11		-35 360 961,77	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 216 047,28		-7 961 282,03	
Muut henkilösivukulut	-1 279 162,65		-1 417 162,21	
Palvelujen ostot	-58 184 251,88		-50 719 466,89	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 258 430,68		-5 822 172,71	
Avustukset	-6 671 821,24		-6 222 100,27	
Muut toimintakulut	-4 778 920,04	-121 903 696,88	-4 640 684,64	-112 143 830,52
Toimintakate		-97 871 943,16		-83 839 491,62
Verotulot		66 852 587,30		64 149 956,65
Valtionosuudet		34 427 230,00		36 698 215,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	315 886,63		306 609,61	
Muut rahoitustuotot	388 627,12		378 440,84	
Korkokulut	-757 454,80		-207 942,36	
Muut rahoituskulut	1 032,75	-51 908,30	272,37	477 380,46
Vuosikate		3 355 965,84		17 486 060,49
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 313 022,86		-4 155 390,31	
Kertaluonteiset poistot	-36 067,25	-4 349 090,11	-1 593 021,73	-5 748 412,04
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Tilikauden tulos		-993 124,27		11 737 648,45
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		3 137,38		19 591,47
Varausten lisäys (-) tai vähennys(+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys(+)				
Tilikauden yli-/alijäämä		-989 986,89		11 757 239,92

12 RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 355 965,84		17 486 060,49	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-246 083,17	3 109 882,67	-4 649 459,43	12 836 601,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-19 554 586,70		-16 000 938,73	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561 112,10		114 752,02	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	311 719,05	-18 681 755,55	6 282 148,85	-9 604 037,86
Toiminnan ja investointien rahavirta		-15 571 872,88		3 232 563,20
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000,00		-8 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset		-8 000,00		-8 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			12 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 893 878,20		-5 166 390,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	21 008 287,38	16 114 409,18	-8 000 410,88	-1 166 800,92
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-7 347,03		-36 372,76	
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	-1 668 930,98		620 014,29	
Korottomien velkojen muutos	1 420 415,66	-255 862,35	3 078 256,01	3 661 897,54
Rahoituksen rahavirta		15 850 546,83		2 487 096,62
Rahavarojen muutos		278 673,95		5 719 659,82
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	8 942 252,12		8 663 578,17	
Rahavarat 1.1.	8 663 578,17	278 673,95	2 943 918,35	5 719 659,82

13 TASE

VASTAAVAA

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	107 738 502,55	93 151 753,94
Aineettomat hyödykkeet	101 804,08	67 846,17
Aineelliset hyödykkeet	80 476 858,35	65 937 223,23
Maa- ja vesialueet	9 761 918,03	9 732 279,49
Rakennukset	42 113 154,74	28 645 667,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 326 577,51	11 330 876,29
Koneet ja kalusto	466 853,75	304 565,95
Muut aineelliset hyödykkeet	30 333,28	30 333,28
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 778 021,04	15 893 500,61
Sijoitukset	27 159 840,12	27 146 684,54
Osakkeet ja osuudet	19 488 557,05	19 483 401,47
Muut lainasaamiset	7 655 238,07	7 647 238,07
Muut saamiset	16 045,00	16 045,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 236 874,10	13 289 269,17
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset	6 294 621,98	4 625 691,00
Pitkäaikaiset saamiset	131 073,72	131 073,72
Myyntisaamiset	68 907,44	68 907,44
Lainasaamiset	52 166,28	52 166,28
Muut pitkäaikaiset saamiset	10 000,00	10 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	6 163 548,26	4 494 617,28
Myyntisaamiset	1 550 327,21	1 384 338,97
Lainasaamiset	207 838,91	205 762,10
Muut saamiset	2 376 515,66	1 598 184,39
Siirtosaamiset	2 028 866,48	1 306 331,82
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	<u>8 942 252,12</u>	<u>8 663 578,17</u>
VASTAAVAA	<u>122 975 376,65</u>	<u>106 441 023,11</u>

VASTATTAVAA

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
OMA PÄÄOMA	34 750 462,74	35 740 449,63
Peruspääoma	32 828 973,46	32 828 973,46
Edellisten tilikaudien ylijäämä (alijäämä)	2 911 476,17	-8 845 763,75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-989 986,89	11 757 239,92
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	17 778,49	20 915,87
Poistoero	17 778,49	20 915,87
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	59 208,74	66 555,77
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	59 208,74	66 555,77
Muut toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	88 147 926,68	70 613 101,84
Pitkäaikainen	37 661 654,66	41 410 962,59
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta.	36 895 832,84	40 631 772,04
Lainat julkisyhteisöiltä	159 535,97	172 904,70
Saadut ennakot	45 731,18	45 731,18
Muut velat/Liittymism. ja muut velat	560 554,67	560 554,67
Lyhytaikainen	50 486 272,02	29 202 139,25
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	31 435 939,20	11 580 605,96
Lainat julkisyhteisöiltä	13 368,74	13 272,25
Lainat muilta luotonantajilta	52 832,18	44 544,80
Saadut ennakot	148 483,35	110 746,57
Ostovelat	10 649 949,01	8 934 138,04
Muut velat/Liittymism. ja muut velat	1 214 610,42	1 013 328,74
Siirtovelat	6 971 089,12	7 505 502,89
VASTATTAVAA	<u>122 975 376,65</u>	<u>106 441 023,11</u>

14 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toimintatuotot		74 746 639		71 150 927
Toimintakulut		-170 101 739		-157 126 862
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		528 208		530 683
Toimintakate		-94 826 893		-85 445 252
Verotulot		66 852 587		64 149 957
Valtionosuudet		37 078 345		39 506 435
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	326 444		317 004	
Muut rahoitustuotot	438 234		436 246	
Korkokulut	-1 096 983		-463 875	
Muut rahoituskulut	-93 992	-426 299	-98 431	190 945
Vuosikate		8 677 741		18 402 085
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 196 640		-8 693 343	
Omistuksen eliminointierot			66	
Arvonalentumiset		-7 196 640	-69 775	-8 763 052
Satunnaiset erät		0		0
Tilikauden tulos		1 481 101		9 639 033
Tilinpäätösssiirrot		413		438
Tilikauden verot		-328 712		-226 732
Laskennalliset verot		-8 590		-18 225
Vähemmistöosuudet		-620 156		-408 760
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		524 056		8 985 754

Konsernirahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 677 741		18 402 085	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot	-328 712		-226 733	
Tulorahoituksen korjauserät	-134 821	8 214 208	-2 548 620	15 626 731
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-22 861 210		-19 500 427	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	561 112		114 752	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	151 845	-22 148 253	4 017 241	-15 368 434
Toiminnan ja investointien rahavirta		-13 934 045		258 298
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	4 749	4 749	-3 053	-3 053
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 124 330		16 451 300	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 282 729		-6 356 668	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19 664 237	16 505 839	-8 344 902	1 749 730
Oman pääoman muutokset		-843 067		-416 817
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-12 168		-47 010	
Vaihto-omaisuuden muutos	-24 022		-62 149	
Saamisten muutos	-1 401 300		-1 426 635	
Korottomien velkojen muutos	1 801 040	363 550	6 033 442	4 497 649
Rahoituksen rahavirta		16 031 070		5 827 509
Rahavarojen muutos		2 097 025		6 085 806
Rahavarat 31.12.	15 423 769		13 173 821	
Rahavarat 1.1.	13 326 744	2 097 025	7 088 015	6 085 806

Konsernitase

VASTAAVAA

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
	euro	euro
PYSYVÄT VASTAAVAT	134 246 670	115 362 377
Aineettomat hyödykkeet	1 825 288	1 283 734
Aineettomat oikeudet	277 439	181 198
Muut pitkävaikutteiset menot	1 356 385	959 057
Ennakkomaksut	191 465	143 480
Aineelliset hyödykkeet	114 837 263	96 609 508
Maa- ja vesialueet	10 965 800	10 729 584
Rakennukset	69 086 488	53 304 661
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 561 093	12 461 083
Koneet ja kalusto	2 833 653	2 818 479
Muut aineelliset hyödykkeet	51 057	51 057
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	16 339 172	17 244 643
Sijoitukset	17 584 118	17 469 135
Osakkuusyhteisöosuudet	626 279	550 004
Osakkeet ja osuudet	9 229 170	9 193 714
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	7 675 281	7 672 029
Muut saamiset	53 388	53 388
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	307 995	300 992
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 244 539	24 642 467
Vaihto-omaisuus	587 552	563 530
Saamiset	12 233 219	10 904 438
Pitkäaikaiset saamiset	141 545	169 681
Lyhytaikaiset saamiset	12 091 674	10 734 757
Rahoitusomaisuusarvopaperit	78 271	90 113
Rahat ja pankkisaamiset	15 345 497	13 084 386
VASTAAVAA	<u>162 799 204</u>	<u>140 305 836</u>

VASTATTAVAA

	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
	euro	euro
OMA PÄÄOMA	33 988 897	31 780 319
Peruspääoma	32 828 973	32 828 973
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	9 329	9 329
Arvonkorotusrahoitus	22 590	22 590
Muut omat rahastot	18 700	11 173
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	585 248	-10 077 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	524 056	8 985 754
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	1 466 547	1 273 062
PAKOLLISET VARAUKSET	1 237 381	1 135 841
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	1 237 381	1 135 841
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	468 727	473 892
VIERAS PÄÄOMA	125 637 652	105 642 723
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	62 274 914	62 285 296
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	719 141	740 158
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	33 733 165	13 493 944
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	28 910 433	29 123 324
VASTATTAVAA	<u>162 799 204</u> [▼]	<u>140 305 836</u>

LIITETIEDOT

15 LIITETIEDOT

KAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston 19.12.2012 § 84 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

SIJOTUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutus-hinnan määräisenä.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Perusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson kohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana omalle tililleen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olen-naiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintameno-menetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konserni-taseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvo-jen erotus on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi. Aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa on jaettu vapaaehtoisia varauksia vapaaseen omaan pääoman ja laskennalliseen verovelkaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Ulkoiset toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Hallintopalvelut	469 681	3 226 100	288 942	3 039 700
Kaupunkikehityspalvelut	1 006 091	794 500	1 006 091	3 052 400
Sosiaalityö	780 022	2 525 400	780 022	2 525 400
Vanhus- ja vammaistyö (v. 2021 erikseen vanhuspalvelut ja vammaispalvelut, tässä yhdistetty)	10 620 807	10 816 000	10 620 807	10 816 000
Vanhuspalvelut	8 573 734		8 573 734	
Vammaispalvelut	2 047 073		2 047 073	
Terveystieteiden tutkimus	56 698 730	49 250 900	7 720 895	5 623 900
Kasvatus- ja opetuspalvelut	2 138 862	1 712 900	1 886 672	1 507 600
Vapaa-aikapalvelut	149 467	156 200	149 467	156 900
Teknisen toimen hallinto	4 059	24 300	4 059	24 300
Tilalahallinto	2 169 669	1 960 300	923 977	849 800
Siivous- ja ruokapalvelut	112 155	125 700	112 155	125 700
Alueiden kunnossapito	505 694	558 700	505 694	558 700
Yhteensä	74 655 238	71 151 000	23 998 782	28 280 400

Vuoden 2020 alusta sosiaalityön tehtävätasolta siirtyi työllisyyden hoidon tulosalue kaupunkikehityspalvelujen tehtävätasolle.

Vuonna 2020 Akaan ja Urjalan vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakosken kaupungin toiminnaksi ja hoito henkilöstö siirtyi Valkeakosken kaupungin palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Henkilöstön luovutuksen ajankohta oli 1.5.2020 lukien. Akaan vuodeosaston toiminta päättyi 12.5.2020 ja Urjalan vuodeosaston toiminta 7.5.2020.

Vuonna 2020 sosiaalityön toimintatuottoihin sisältyi toiselta kunnalta saatuja lastensuojelun korvauksia vuosilta 2012-2020 yhteensä 1.867.000 euroa.

Vuonna 2020 hallintopalvelujen tehtävätasolle sisältyi Esperin Care Oy:ltä saatu sovintosumma 300.000 euroa.

Vuoden 2021 alusta perusturvalautakunnan vastuualueella vanhus- ja vammaispalvelujen tehtäväalue erottui vanhuspalvelujen tehtäväalueeksi ja vammaispalvelujen tehtäväalueeksi. Lisäksi kotisairaaloiminta siirtyy terveydenhuollon tehtäväalueelle.

Vuonna 2021 perusturvalautakunnan vastuualueelle sisältyi valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Joulukuun päätöksen mukaan koskien tammi-elokuun hakukierrosta em. valtionavustus on 1.361.866 euroa ja syys-joulukuun hakukierroksen vaikutuksen arvioidaan olevan 486.308 euroa, yhteensä 1.848.174 euroa sisältäen avustuksen testauksen kustannuksiin, tartuntojen jäljittämisen kustannuksiin, rokottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, perusterveydenhuollossa toteutetusta covid-19-taudin sairaalahoidosta aiheutuviin kustannuksiin, erikoissairaanhoidossa toteutetun covid-19-taudin sairaalahoidon kustannuksiin, covid-19-taudin vuoksi potilaalle annettujen tehohoidon kustannuksiin ja muihin välittömiin epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Em. valtionavustus kohdentui perusturvalautakunnan vastuualueelle seuraavasti: sosiaalityö 15.635,40 euroa, vanhuspalvelut 79.549,79 euroa, vammaispalvelut 16.780,13 euroa ja terveydenhuolto 1.736.208,68 euroa. Em. koski pelkästään Akaan kaupunkia, koska Urjalan kunta oli hakenut suoraan omalta osaltaan ao. valtionavustusta.

7. Verotulojen erittely		
	2021	2020
Kunnan tulovero	60 897 138	59 104 400
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 439 133	1 772 700
Kiinteistövero	3 516 317	3 272 900
Verotulot yhteensä	66 852 587	64 150 000

Vuoden 2020 aikana koronatilanteen johdosta myönnetty verolykkäysten korvaus kompensoitiin valtionosuuksissa, yhteensä 310.000 euroa: kunnallisveron osuus 286.700 euroa, yhteisöveron osuus 6.400 euroa ja kiinteistöveron osuus 16.900 euroa. Lisäksi koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta 359.500 euroa. Koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus vuodelle 2021, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

8. Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	28 303 912	31 697 922
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	8 813 775	8 617 448
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden oikaisu vuodelta 2021	8 223	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 769 318	-2 633 485
Verotulomenetysten korvaus ja veronlykkäysten korvaus	7 634 418	7 633 778
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 250 000	
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	34 427 230	36 698 215

Vuoden 2020 aikana koronatilanteen johdosta myönnetty veronlykkäysten korvaus kompensoitiin valtionosuuksissa, yhteensä 310.0000 euroa: kunnallisveron osuus 286.700 euroa, yhteisöveron osuus 6.400 euroa ja kiinteistöveron osuus 16.900 euroa. Lisäksi koronatilanteen johdosta myönnettiin valtionosuuksien kautta tukea yhteensä 4.448.700 euroa ja vielä valtionosuuksiin kirjautuvana valtioavustuksena myönnettiin avustus vuoden 2020 aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutulomenetysten kompensoimiseksi, yhteensä 19.400 euroa.

Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. Ao. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.

9. Palvelujen ostojen erittely		
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	43 379 552	37 638 900
Muiden palvelujen ostot	14 804 700	13 080 100
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	58 184 252	50 719 000

10. Valtuustoryhmille annetut tuet valtuustorihmittäin eriteltynä		
	2021	2020
Valtuustoryhmille ei ole annettu tukea	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

11. SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Vuoden 2013 aikana valmistui kaupungin omistamien kiinteistöjen ylläpitoluokitus. Vanhojen rakennusten menojäännös vuodelta 2012 on jaettu ylläpitoluokituksen mukaisesti tasapoistoiksi 5-20 vuodelle. Mikäli ylläpitoluokitus olisi pidentänyt poistoaikaa, on poisto tehty alkuperäisen poistojen mukaisesti.

Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poistoaikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoaikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilku uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poistoaika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poistoaika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poistoaika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poistoaika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poistoaika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poistoaika 50 v. Poistosuunnitelman muutoksen vähentävä vaikutus vuodelle 2020 oli yhteensä 504.600 euroa.

Vuoden 2020 aikana kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 218 mm. että kaupungintaloon ei lähdetä tekemään enää merkittäviä investointeja ja että kaupungintalo tyhjenetään kaupungin toimintojen osalta vuoden 2020 loppuun mennessä tai viimeistään siihen mennessä, kun on valmius muuttaa Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän omistamiin tiloihin Akaan Porttiin. Talousarvion 2021 yhteydessä todetaan seuraavasti: Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaihteittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä. Em. johdosta kaupungin omistamien Kiinteistö Oy Toijalan Virastotalon osakkeiden, 771 kpl, tasearvo, 1.186.429,44 euroa, alaskirjattiin vuodelle 2020. Vuoden 2020 aikana myös Suomen Hopealinja Oy:n tilanne muuttui ja tämän hetken tiedon mukaan Tampereen kaupunki tulee lunastamaan muiden kuntien ja toimijoiden osakkeet hintaa 1 sentti/ osake. Em. johdosta Akaan kaupungin omistuksessa olevat Suomen Hopealinja Oy:n (aik. Laiva Oy Matkailu) osakkeet, yhteensä 3.750 kpl, tasearvoltaan 63.071,98 euroa alaskirjattiin vuodelle 2020. Vuonna 2021 valmistuu uusi hyvinvointikeskus, johon keskitetään mm. Akaan terveydenhuoltopalvelut. Em. tilanteeseen varautuen Viialan ja Toijalan terveysaseman tasearvot, yhteensä 343.520,31 euroa alaskirjattiin vuodelle 2020. Yhteensä vuoden 2020 alaskirjaukset olivat 1.593.021,73 euroa.

Vuonna 2021 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen nuorisotilan saneerauksen alaskirjaus 6.681,79 euroa johtuen suunnitelmissa olevasta nuorisotilojen osuuden tyhjentymisestä ja Koivula-kodin alaskirjaus 29.385,46 euroa johtuen vuoden 2022 talousarvioon sisältyvästä Koivula-kodin toiminnan päättymisestä. Yhteensä vuoden 2021 alaskirjaukset olivat 36.067,25 euroa.

I I. Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista		
	Poistotapa	Poistoaika
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Kehittämismenot	tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 vuotta
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 vuotta
Viemäriverkko	tasapoisto	30 vuotta
Kaukolämpöverkko	tasapoisto	20 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10 vuotta
Maakaasuverkko	tasapoisto	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Muuta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Käytettynä hankittujen hyödykkeiden poistoaika määritellään tapauskohtaisesti.

Perusparannusmenojen poistoaika määritellään tapauskohtaisesti.

Ulkopuolisella rahoituksella toimivien projektien osalta noudatetaan rahoittajan antamien ehtojen mukaista pienhankintarajaa sekä poistoaikoja, mikäli ne poikkeavat tästä poistosuunnitelmasta.

Kylmäkosken, Toijalan ja Viialan taseista siirtyneiden kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistotapa on menojäännöspoisto vanhoilla poistoprosenteilla.

12. Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevaraus l.l.	0	0		
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevaraus 31.12.				
Potilasvahinkovastuuvaraus l.l.	1 118 641	1 164 832		
Lisäys tilikaudella	98 063			
Vähennys tilikaudella		-46 191		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	1 216 704	1 118 641		
Muut pakolliset varaukset l.l.	13 959	14 961		
Lisäykset tilikaudella		3 240		
Vähennykset tilikaudella	-1 121	-1 002		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	12 838	17 199		

13. Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitto	172 349	2 092 230	244 522	2 255 600
Rakennusten myyntivoitot		284 695		2 384 600
Osakkeiden myyntivoitot	1 561		1 561	9 300
Muu pysyvien vastaavien myyntivoitot	2 666	13 851		
Myyntivoitot yhteensä	176 576	2 390 776	246 083	4 649 500
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Osakkeiden myyntitappiot				
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot	6 100	1 415		
Myyntitappiot yhteensä	6 100	1 415	0	0

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Satunnaiset tuotot	0	0		
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0		
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

15. Osinkotuotot ja osuuspääomat		
	Kaupunki	
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	64 189	52 300
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	158 689	158 700
Osinkotuotot omistusyhteisyyksistä		
Yhteensä	222 878	211 000

16. Erittely poistoeron muutoksesta		
	Kaupunki	
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	3 137,38	19 600,00
Poistoeron muutokset yhteensä	3 137,38	19 600,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

18. Arvonkorotukset			
	Konserni		Kaupunki
	2021	2020	2021
Maa-alueet	498 576,60	498 576,60	489 697,75
Rakennukset	13 711,18	13 711,18	
Muut			
Arvonkorotukset yhteensä	512 287,78	512 287,78	489 697,75

Akaa Pointin ja ABC-alueen yritystointtien arvoa on nostettu poistamalla puustoa, tasoittamalla ym. maanrakennustöillä. Töiden arvo peritään ostajalta myynnin yhteydessä.

	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk-	Ennakko-maksut ja keskener. hankinnat	YHTEENSÄ
1.1.2021	0	67 846,17	9 732 279,49	28 645 667,61	11 399 147,62	306 100,95	30 333,28	15 825 229,28	66 006 604,40
Arvonkorotukset									0,00
Käyttöomaisuuden vähennykset			-15 396,46					-16 873 359,22	-16 888 755,68
Käyttöomaisuuden lisäykset		80 080,53	45 035,00	3 188 051,53	3 510 469,23	354 384,12		13 301 029,90	20 479 050,31
Rahoitusosuudet tilikaudella		-88 862,04						-472 250,06	-561 112,10
Siirrot keskener. hankinnoista		183 302,79		12 635 807,55	1 075 484,13			1 997 371,14	15 891 965,61
Siirrot erien välillä									
Kertyneet poistot tilikaudella		-140 563,37		-2 356 371,95	-1 658 523,47	-193 631,32			-4 349 090,11
31.12.2021	0	101 804,08	9 761 918,03	42 113 154,74	14 326 577,51	466 853,75	30 333,28	13 778 021,04	80 578 662,43

Sijoitukset						YHTEENSÄ
	Kuntayhtymä- osuudet	Tytärtyhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisö- osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet		
1.1.2021	8 136 516,23	1 639 487,76		59 723,63	9 647 673,85	19 483 401,47
Lisäykset		2000			3 155,58	5 155,58
Vähennykset						0,00
Siirrot						
31.12.2021	8 136 516,23	1 641 487,76		59 723,63	9 650 829,43	19 488 557,05

20 - 22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta -
Tytärtyhteisöt						
Akaan Vuokra-asunnot Oy	Akaa	100,00 %	100,00 %	655	3 405	0
Kiinteistö Oy Aravaniitty	Akaa	100,00 %	100,00 %	94	292	0
Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo	Akaa	82,00 %	82,00 %	83	9	-1
Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritieliittymä	Akaa	71,93 %	71,93 %	800	176	0
Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	Akaa	77,10 %	77,10 %	1 251	148	23
Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	Akaa	100,00 %	100,00 %	10	3 572	0
Kiinteistö Oy Akaan Elehallit (perusteilla v. 2021 lopussa)	Akaa	100,00 %	100,00 %	10		
Kuntayhtymät						
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	Hämeenlinna	0,46 %	0,46 %	130	35	5
Valkeakosken Seudun Koulutus ky	Valkeakoski	26,13 %	26,13 %	2 481	702	-245
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	4,19 %	4,19 %	9 249	28 772	1 360
Pirkanmaan liitto ky	Tampere	3,16 %	3,16 %	54	131	-1
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Viialan Teponkuja 3	Akaa	49,00 %	49,00 %	24	56	0
Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistö Oy	Valkeakoski	35,00 %	35,00 %	501	4 994	90

23. Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		12 907		7 451
Lainasaamiset	52 166	207 839	60 166	205 762
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	52 166	220 746	60 166	213 213
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		4 315		4 331
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		158 689		0
Yhteensä		163 004		4 331
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		400		
Lainasaamiset	420 000		420 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	420 000	400	420 000	
Saamiset yhteensä	472 166	384 150	480 166	217 544

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	158 689	158 689	158 689	158 689
Saamiset kunnilta	861 567	121 913	861 567	118 960
Projektisaamiset	79 709	73 927		
KELA:lta	520 816	483 892	423 365	390 709
Muut siirtosaamiset muilta	835 128	1 033 268	512 466	637 974
Siirtyvät korot				
Yhteensä	2 455 909	1 871 689	1 956 087	1 306 332

TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT

25. Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	32 828 973	32 828 973	32 828 973	32 828 973
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	32 828 973	32 828 973	32 828 973	32 828 973
Yhdistysten ja säästöt 1.1.	9 329	9 329		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säästöt 31.12.	9 329	9 329		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	22 590	22 590		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	22 590	22 590		
Muut omat rahastot 1.1.	18 700	11 611		
Lisäykset				
Vähennykset	0			
Muut omat rahastot 31.12.	18 700	11 611		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	-10 077 500	-9 927 617	-8 845 764	-8 845 764
Lisäykset	10 662 748		11 757 240	
Vähennykset		-149 883		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	585 248	-10 077 500	2 911 476	-8 845 764
Tilikauden yli-/alijäämä	524 056	8 985 754	-989 987	11 757 240
Oma pääoma yhteensä	33 988 896	31 780 757	34 750 463	35 740 449

26. Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		
Muutortien sisäntulon rakentaminen	17 778,49	20 915,86
Poistoero yhteensä	17 778,49	20 915,86

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua		
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 003 314	5 805 310
Lainat julkisyhteisöiltä	93 271	106 061
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 096 585	5 911 371

28. Joukkovelkakirjalainat		
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
- korko -0,44 %		7 000 000
- korko -0,49 %	28 000 000	
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	28 000 000	7 000 000

29. Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevaraukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus	1 216 704	1 118 641		
Muut pakolliset varaukset	12 838	13 959		
Pakolliset varaukset yhteensä	1 229 542	1 132 601	0,00	0,00

30. Velat saman konsernin yhteisöille				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		7 708		5 286
Muut velat		52 832		44 545
Siirtovelat				
Yhteensä		60 540	0	49 831
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		2 419 614		1 980 493
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		2 419 614		1 980 493
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		2 480 154	0	2 030 324

31. Maksuliikennetilin limiitti		
	2021	2020
Maksuliikennetilin limiitti 31.12.	4 000 000	4 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	4 000 000	4 000 000

32. Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat/ pitkäaikainen				
Liittymismaksut	638 764	682 404	560 555	560 555
Muut velat				
Muut velat/pitkäaikainen yhteensä	638 764	682 404	560 555	560 555
Muut velat/ lyhytaikainen				
Liittymismaksut				
Muut velat	2 003 150	1 733 354	1 214 610	1 013 329
Muut velat/lyhytaikainen yhteensä	2 003 150	1 733 354	1 214 610	1 013 329

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat	165 388	159 679		
Lomapalkkajaksotus	8 302 156	7 725 133	5 094 546	4 682 297
Muut henkilöstökulujen jaksotukset	1 399 784	1 553 144	348 180	764 092
Siirtyvät korot	203 943	74 703	170 558	39 749
Valtionosuusennakot	177 994	372 719	177 994	372 719
Muut siirtovelat muille	2 312 936	2 868 532	1 179 224	1 646 058
Siirtovelat kunnille ja kuntayhtymille	158 561	158 561		
Työnantajamaksut	588	588	588	588
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	12 721 349	12 913 059	6 971 089	7 505 503
Siirtovelat yhteensä				

38. Vuokra- ja leasingvastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokra- ja leasingvastuut				
Vuokravastuut yhteensä	16 100 275	15 694 575	9 186 694	9 674 552
- seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 246 952	5 330 547	4 054 810	4 098 799
- myöhemmin maksettavat	10 853 323	10 364 028	5 131 884	5 575 753
Yhteensä	16 100 275	15 694 575	9 186 694	9 674 552

40. Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
jäljellä oleva pääoma	8 373 402	8 893 876	8 373 402	8 893 876
Takaukset muiden puolesta				
jäljellä oleva pääoma	5 229 507	5 736 854	5 229 507	5 736 091

Muut vastuusitoumukset		
	2021	2020
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 15 887 966,00	109 898 443,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	75 913,00	68 477,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Korkojohdannaisten erittely

Korkojohdannaiset sisältävät lainasalkkuun kohdistuvia koronvaihtosopimuksia. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana omalle korkotilille. Johdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina.

Korkosuojausten tulosvaikutukset realisoituvat sopimusten vaikutusaikana. Sopimukset voidaan purkaa ennen aikaisesti kulloinkin vallitsevaan markkina-arvoon. Koronvaihtosopimusten korot on sidottu Euribor 3 kk ja 6 kk-viitekorkoihin.

2021

2020

Koronvaihtosopimus AKAA I

Nimellisarvo 22.000.000 euroa, bullet

Sopimus tehty ajalle 01/2021-01/2049

Koronvaihtosopimuksella on muutettu 3kk euribor-korko kiinteäksi tasoon 2,28 % euribor-koron ollessa 5 % tai alle. Muutoin euribor – 1 %

Markkina-arvo (pankin 31.12. arvostusraportin mukaan)

-11 888 315,81

-15 463 485,87

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan tulevaa lainanottoa (sisältäen nykyisiä ja tulevia talousarvioon perustuvia pitkäaikaisia lainoja, kuntatodistuksia sekä myös kiinteistöleasingin korkoriskiä).

SOPIMUS	Kaupun id:	Markkina-arvo 31.12.2021	Markkina- arvon muutos, kun korot -1 %	Markkina-arvon muutos, kun korot +1 %	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä -1 %	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä +1 %
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus AKAA I	339540, 339542 & 339544	-11 888 315,81	-7 796 440,08	5 851 944,82	-19 684 755,89	-6 036 370,99

Koronvaihtosopimus 1731703/2654592

Nimellisarvo 4.550.000 euroa, tasalyhenteinen, tilanne 31.12.2021 1.400.000 euroa

Sopimus tehty ajalle 02/2017-08/2023

Koronvaihtosopimuksella on muutettu 6 kk euribor-korko kiinteäksi tasoon 0,049 %

Markkina-arvo (pankin 31.12. arvostusraportin mukaan)

-8 934,00

-20 311,00

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan yksittäistä pankkilainaa. Suojaus ja laina kohtaavat ja ovat peilikuvia toisilleen.

SOPIMUS	Kaupun id:	Markkina-arvo 31.12.2021	Markkina- arvon muutos, kun korot -1 %	Markkina-arvon muutos, kun korot +1 %	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä -1 %	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä +1 %
Koronvaihtosopimus	1731703/26 54592	-8 934,00	-10 614,00	10 637,00	-19 548,00	1 703,00

Markkina-arvo yhteensä

-11 897 249,81

-15 483 796,87

Konsernin vastuu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Markkina-arvo 31.12.2021
4 948 453,86	3.11.2036	-1 179 435,00
7 166 666,61	20.9.2032	-476 673,00
4 618 555,00	2.11.2037	-973 443,72
7 000 000,00	2.5.2022	-96 521,84
17 333 333,33	25.4.2041	-757 699,23
31 200 000,00	25.4.2041	-544 447,00
27 000 000,00	27.12.2039	737 294,21
26 400 000,00	5.12.2043	928 136,92
29 673 917,00	29.7.2029	-1 747 589,68
155 340 925,80		-4 110 378,34

Akaan kaupungin konsernivastuu 4,19 %

-172 224,85

Ympäristövastuut

Vuoden 2017 aikana on paljastunut Akaan alueelle ulottuva, maaperään joutuneista myrkyistä johtuva ympäristön saastumistapaus. Asiasta on annettu tuomio vuonna 2020.

Vielä ei tiedetä, joutuuko kaupunki osallistumaan saastuneiden maa-alueiden puhdistuskustannuksiin ja minkä suuruisista kustannuksista mahdollisesti on kyse.

Oikeudenkäynnit ja valitukset

Hallinto-oikeudessa on vireillä muutoksenhakuihin liittyviä asioita. Niistä kaupungille saattaa koitua vahingonkorvausvastuita.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on vielä kesken lastensuojeluun liittyvä riita-asia (Toijalan kaupungin aikainen), jossa toinen kunta hakee kaupungilta korvauksia kahden lapsen osalta.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2007 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja peruserän kustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista.

Arvonlisäveron palautusvastuu perustuu arvonlisäverolain 11 lukuun.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Hallintotoimi	17	29
Kaupunkikehitystoimi	24	17
Perusturva	417	427
Sivistys	394	387
Tekninen	114	120
Palkkatuella	16	14
Oppisopimuksella	3	1
Yhteensä	985	995

43. Henkilöstökulut		
	2021	2020
Palkat ja palkkiot	36 515 063,11	35 360 961,77
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	8 216 047,28	7 961 282,03
Muut henkilösivukulut	1 279 162,65	1 417 162,21
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	46 010 273,04	44 739 406,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	72 936,31	64 760,41
Henkilöstökulut yhteensä	46 083 209,35	44 804 166,42

Vuonna 2020 Akaan ja Urjalan vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakosken kaupungin toiminnaksi ja hoitohenkilöstö siirtyi Valkeakosken kaupungin palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Henkilöstön luovutuksen ajankohta oli 1.5.2020 lukien. Akaan vuodeosaston toiminta päättyi 12.5.2020 ja Urjalan vuodeosaston toiminta 7.5.2020.

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
AKAAN KESKUSTA	3 504,67	3 591,00
AKAAN KOKOOMUS	4 229,87	3 691,98
AKAAN PERUSSUOMALAISET	1 418,50	842,00
AKAAN SDP/KYLMÄKOSKEN TYÖV.YHD.	1 826,17	1 875,50
AKAAN SDP/TOIJALAN TYÖVÄENYHD.	3 828,08	4 284,00
AKAAN SDP/VIIALAN TYÖVÄENYHDISTYS	4 520,04	4 594,00
AKAAN VASEMMISTOLIITTO	1 775,00	1 946,50
ETELÄ-PIRKANMAAN VIHREÄT	2 621,27	2 796,28
LIBERAALIPUOLUE	82,50	87,50
AKAAN SINISET	125,00	119,50
SUOMEN KRISTILLISDEMOKRAATIT	742,50	933,25
Tilitetyt maksut yhteensä	24 673,60	24 761,51

45. Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	26 033,50	23 822,70
Muut palkkiot	6 528,00	
Yhteensä	32 561,50	23 822,70

ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

16 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

AKAAN KAUPUNKI, HULEVESITOIMINTA

Vaatimus erilliselle tilinpäätökselle

Akaan kaupungin hulevesihuolto on laskennallisesti eriytetty Yleisten piha- ja liikennealueiden tulosityksikössä ja kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen. Tilinpäätös on laadittu nyt kolmatta kertaa. Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää hulevesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma. Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytetty muista toiminnoista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut lausunnon 112 9.3.2015 koskien ko. lain muutosta. Lausunnon mukaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muista toiminnoista laskennallisesti ja huleveden viemäroinnistä ei tehdä erillistä toimintakertomusta. Akaan kaupungin toimintakertomuksessa esitettyihin lukuihin sisältyy hulevesien käsittely ja hulevesien osuudesta on laadittu erillinen tuloslaskelma ja tase.

Vuoden 2017 loppuun asti hulevesitoiminnasta ja laskutuksesta on huolehtinut HS-Vesi Oy. Vuoden 2018 alusta HS-Vesi laski jätevesimaksuaan 8 % ja hulevesilaskutus siirtyi Akaan kaupungille.

Hulevesien hallinta vuonna 2021

Yleistä

Akaassa otettiin 1.1.2018 käyttöön julkisoikeudellinen hulevesimaksu, jonka tuotto vuonna 2021 oli yhteensä 393.150 euroa. Tästä 27.300 euroa on kertynyt kaupungin omien kiinteistöjen maksuista. Hulevesimaksulla katetaan hulevesien hallinnan suunnittelusta, investoinneista ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset.

Suunnittelu

Hulevesien hallintaan liittyvää suunnittelua toteutettiin jokaisen Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankkeen rakennussuunnittelun yhteydessä. Merkittävimmät hankkeet joissa hulevesisuunnitteluun liittyviä kohdetta olivat Viialan kampusalueen infra (Hirvialhonkatu, Kenttätie, Peltokuja) AkaaPointin alueen hulevesiallas, Vuoritien alue, Setserinkuja ja Köyvärintie.

Investoinnit

Uuden alueen kunnallistekniikkaa toteutettaessa Akaan kaupungille muodostuu hulevesien hallintaan liittyviä kustannuksia ojien kaivamisesta ja perkaamisesta sekä rumpujen, salaojituksen, ns. viiksikaivojen ja huleveden tonttiliittymien rakentamisesta. Kustannukset vuonna 2021 olivat yhteensä 152.389,70 euroa. Vuoden 2021 kustannukset muodostuivat seuraavien hankkeiden rakentamisesta: AkaaPoint, Torkontie-Ryödintie, Ryödintie-Hämeentie, Uudenkylän alue (Runkotie, Rämöntie, Vihmankuja, Vintolantie), Kurkelantie, Lehtosalontie ja Hukari 2 rakentaminen. Siinä tapauksessa, että alueelle toteutetaan myös huleveden runkoviemäri, sen rakentamisen kustantaa HS-Hulevesipalvelut Oy, joka laskuttaa kaupunkia erikseen olevan verkoston käyttökorvauksen, mikä oli vuonna 2021 221.677,45 euroa. Summa sisältyy tuloslaskelmassa puhtaanapito- ja pesulapalveluiden ostoon.

Ylläpito

Hulevesien hallinnan ylläpitomenoja olivat hulevesimaksun laskutusperusteiden selvittämisestä, laskutuksesta ja asiakaspalvelusta aiheutuneet hallintomenot, yhteensä n. 12.790,85 euroa sekä olevan hulevesijärjestelmän ylläpitokorjauksiin liittyvät kustannukset, yhteensä 5.596 euroa.

Taloudellinen toteutuminen

Hulevesilaskutuksella perittiin vuoden 2021 aikana 393.150 euroa. Tästä summasta 6,94 % kertyi kaupungin omien kiinteistöjen maksuista.

Summalla pystyttiin kattamaan juoksevat menot sekä kattamaan edellisten vuosien aikana tehtyjä hulevesi-investointeja ja keräämään hieman puskuria myös tulevia investointeja varten. Isoja tulevia hankkeita joissa on mukana paljon hulevesien suunnittelua ja alueelle rakennettavia kuivatusjärjestelmiä on Viialan kampusalueen infra, joka tulee toteutumaan vuoden 2022-2024 aikana.

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2021

AKAAN KAUPUNKI

Hulevedet

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITITUOTOT		
LIIKETOIMINNAN MYYNITITUOTOT	393 150,00	384 510,00
3002 Hulevesimaksut ulkoiset	365 850,00	351 930,00
3002 Hulevesimaksut sisäiset	27 300,00	32 580,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	393 150,00	384 510,00
TOIMINTAKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-10 713,28	-20 174,95
MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT	-10 713,28	-20 174,95
4002 Vakinaisten kk-palkat	-10 573,28	-1 415,06
4011 Määräaikaisten palkat	-140,00	-18 759,89
HENKILÖSIVUKULUT	-2 077,57	-3 961,37
ELÄKEKULUT	-1 733,48	-3 201,42
4100 KuEL-maksut	-1 733,48	-3 201,42
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-344,09	-759,95
4151 Kansaneläke- ja sairausvakuutu	-164,02	-270,34
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-195,04	-354,46
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	13,52	-125,06
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	1,45	-10,09
PALVELUJEN OSTOT 2	-229 376,02	-244 319,74
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-229 376,02	-244 319,74
4340 Toimisto- ja asiantuntijapalve	-2 102,57	-7 352,76
4342 ICT-palvelut	0,00	-19,95
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-221 677,45	-233 670,03
4390 Alueiden rakent ja kpito.palv	-5 596,00	-3 277,00
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	0,00	-138,10
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA 1	0,00	-138,10
4580 Kalusto	0,00	-138,10
4590 Rakennusmateriaali	0,00	0,00
4591 Korjausmateriaali	0,00	0,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 972,70	-6 517,20
VUOKRAT	0,00	-372,00
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	0,00	-372,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 972,70	-6 145,20
4921 Luottotappiot	-1 972,70	-6 145,20
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-244 139,57	-275 111,36
TOIMINTAKATE	149 010,43	109 398,64
VUOSIKATE	149 010,43	109 398,64
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT2		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT1	-15 292,56	-7 557,46
7140 Poistot kiinteistä rakenteista	-15 292,56	-7 557,46
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ		
TILIKAUDEN TULOS	133 717,87	101 841,18
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	133 717,87	101 841,18

TASE
31.12.2021

AKAAN KAUPUNKI
Hulevedet

TASE	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliste hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	277 474,71	140 377,57
Keskeneräiset hankinnat	16 000,00	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	293 474,71	140 377,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	348 605,00	12 190,00
Saamiset kaupungilta	355 794,27	99 790,76
Sisäiset yhdystilit	-611 797,78	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	92 601,49	111 980,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	386 076,20	252 358,33
	31.12.2020	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	252 358,33	150 517,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	133 717,87	101 841,18
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Velat kaupungille		
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	386 076,20	252 358,33
	0,00	0,00
Käyttöomaisuus 1.1.	140 377,57	68 271,33
Vuoden hankinnat	152 389,70	79 663,70
Vuoden poistot	-15 292,56	-7 557,46
Käyttöomaisuus 31.12.	277 474,71	140 377,57

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

I 7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Akaassa 29.3.2022

AKAAN KAUPUNGINHALLITUS

Sami Rajala
puheenjohtaja

Heli Einola-Virtanen
jäsen

Hanni Joronen
jäsen

Hannu Järvinen
jäsen

Arttu Käpylä
jäsen

Inka Loppi
jäsen

Mervi Pulkkinen
jäsen

Janita Puomila
jäsen

Salla Bister
varajäsen

Maija Toivonen
jäsen

Jouni Vaittinen
jäsen

Antti Peltola
kaupunginjohtaja

18 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Akaassa 11.5.2022

KPMG Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

19 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ 20 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Tilivuoden aikana 1.1.-31.12.2021 on käytetty seuraavia tilikirjoja:

- Kirjauspäiväkirja, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
- Tasekirja, paperitulostus (pysyvästi säilytettävä)
- Tase-erittelyt, paperitulostus (10 v)
- Pääkirjat, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
- Ostoreskontran suorituspäiväkirja, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
- Myyntireskontran suorituspäiväkirjat, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
- Talousarvion toteutuminen, ulkoinen/sisäinen
- Käyttöomaisuuskortistot

Kirjanpito on hoidettu CGI Oy:n (ent. WM Data Oy ja Logica Oy) Raindance-ohjelmistolla.

Käytössä on ollut seuraavat ATK-ohjelmat:

RAINDANCE KUNTAMALLI OHJELMAT:

1. Talouden ohjaus: Kirjanpito, myyntireskontra, ostoreskontra, budjetointi

RONDO OHJELMAT:

2. Ostolaskujen käsittelyohjelma ja arkistointi
3. Rondo-laskutus

REPORT MANAGER –RAPORTOINTIOHJELMA

4. Raportointi

PRO CONSONA:

5. Sosiaalitoimen ohjelmat: päivähoito, sosiaalityö

ANALYSTE OHJELMAT:

6. Pankkiyhteysohjelmisto

PEGASOS:

7. Pegasos henkilöstöhallintaohjelmisto (katselukäyttö)
8. Vanhus- ja vammaistyö
9. Terveystietojärjestelmä

WINHIT

10. Hammashuolto

POPULUS

11. Henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan tietojärjestelmä

LUETTELO TOSITELAJEISTA JA NUMEROSARJOISTA

Id	Nimitys	Nsar
ALKUSA	Alkusaldot	1
BUD	Talousarvio	2
BUDKS	Käyttösuunnitelma	5
BUDL	Lisätalousarvio	3
MRP13	Laskulaji 13 Perusturvan laskut	130
MRP18	Laskulaji 18 Sivistystoimen laskut	180
MRP33	Laskulaji 33 Hulevesilaskutus	330
MRP35	Laskulaji 35 Vuokralaskut	350
MRP40	Laskulaji 40 Teknisen toimen laskut	400
MRP51	Laskulaji 51 Hammashuollon laskut	510
MRP54	Laskulaji 54 Vahaiskasvatuksen laskut	540
MRP59	Laskulaji 59 Yleishallinnon laskut	590
MRP74	Laskulaji 74 Terveyskeskusmaksujen laskut	740
MRP75	Laskulaji 75 Kuntalaskut	750
MRP76	Laskulaji 76 Vanhustenhuollon laskut	760
MRP88	Laskulaji 88 Rakennusvalvonnan laskut	880
MRP99	Laskulaji 99 Maksukehotukset	990
MRPHYV	Hyvityslask.kuittaus	531
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	511
MRPVII	Viitesuoritukset	521
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo	15
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo	25
MUISIS	Muistio sisäinen	20
MUIST1	Muistiotositteet 1	10
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	899
OSTOL	Ostolaskut liitt/man	803
OSTOT	Ostolaskut	801
PALKAT	Palkkatositteet	102
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101
SISROP	Sislaskut2 Rondo	40
SOSTYO	Sosiaalityö ProConso	103
VANHAT	Vanhat saldot	6
ZBF	Budjetointitositteet	96

Tositteet säilytetään 10 v.

LIITTEET

Akaa kaupungin talouden tasapainottomistointenpiteet 2020-2024/ Seurantaa 2020-2021

KAUPUNKIKEHTYYS	2020
Akaa-Point Raakapuuterminaali, maan myynti: Maata myydään raakapuuterminaalin rakentamista varten.	400 000
Maa-alueen myynti taajamista	750 000
Asiantuntijapalvelukulujen aktivointi taseeseen: Viedään asiantuntijakustannukset kuten kaavaselitykset suoraan hankkeille, josta ne aktivoidaan taseeseen hankkeen valmistuttua.	0
Yhteensä	1 150 000

SIVISTYS	2020

Parmaco: 1. optiovuoden käyttöönotto ja vuokrien jaksoitus jäljellä oleville vuokra-ajalle (viimeisimpien osalta vuokra-aika päättyisi lokakuussa 2022)	359 600
Erityisluokkien perustaminen Akaaseen lukuvuosien 2020-2021 ja 2021-2022 aikana vuosiluokille 0-9 Teoreettinen sisältö, joka kertyy henkilökohtaisten avustajien ja koulunkäynninohjaajien vähennämisenä olisi molempien lukuvuosien osalta yhteensä: 150.000 euroa.	37 500
Yhteensä	397 100

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA
Lunastustoimitus on siirtynyt kevääseen 2021 (korona).	0,00	Lunastushinta on vähintään taseen verran. Koska kaava ennatti oia teollisuuskaava, lunastushinta on jonkin verran korkeampi. Myyntioitoksi kirjautuu lunastushinnan ja taseen välinen erotus. Puusto tilitetään kaupungille, v. 2020 yhteensä noin 80.300 euroa.
Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 216 kaupungin omaisuuden myynnistä/ maa- ja metsätilojen myymisestä hyväksyen liitteen mukaisten metsätilojen myynnin kahdessa erässä Länsi-Suomen Metsätilat Oy LKV:n toimesta ja valtuutti teknisen johtajan ja kaupunkikehtysohjohtajan suorittamaan kaupat vähintään oheismateriaalissa esitellyyn hintaan. Kaupunginjohtaja korjasi kokouksessa ehdotustaan siten, että kiinteistön Kiivimaa (20-420-5-0) määräaloin 1.1. (10,4 ha) ja 1.2. (n. 33 ha) vähimmäismyyntihintoja korotetaan korjatussa liitteessä (liite 2) esitellyllä tavalla. Kaupunginhallitus päätti 1.9.2020 § 259 maa-alueen myynnistä/ Vanha-Terisvuoren tlla: 1) hyväksyi 3.7.2020 päivätyn ostotarjouksen ja myi tilan Vanha-Terisvuori (20-406-1-07) 200.000 eurolla ja valtuutti kaupunkikehtysohjohtajan laatimaan ja allekirjoittamaan kauppaohjan kaupungin puolesta ja 2) peruutti myytävään tilaan liittyvän Länsi-Suomen Metsätilat Oy LKV:n myyntitoimeksianto.	1 421 310,88	Tasapainottomistointenpiteisiin sisältyvä "Tipuri 20-470-1-152, määräala noin 132 ha metsää" myytiin hintaan 1.320.000 euroa ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 1.320.000 euroa. Tasapainottomistointenpiteisiin sisältyvä "Lannetta 20-435-1-134 ja Anttila 20-435-1-149, määräalat, 13,6 ha metsämaata, sisältyy 100 metriä Vähä Anjärven rantaa, ei kaavaa" myytiin hintaan 151.400 euroa ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 145.452,88 euroa. Em. tasapainottomistointenpiteisiin sisältyvät myynnit ovat yhteensä 1.471.400 euroa, joista kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 1.465.452,88 euroa. Väitättäjän veloitus myynneistä oli 39.600 euroa + 4.542 euroa= 44.142 euroa. Eurovakutus huomioitu pysyven vastaavien myyntivoitot - välityspalkkiot. (Lisäksi muuta talousmetsän myyntiä on tehty yhteensä hintaan 496.810 euroa, josta kirjautui pysyven vastaavien myyntivoittoa 409.761,92 euroa. Väitättäjän veloitus myynneistä oli 8.904 euroa.)
Ei toimenpiteitä.		
	1 421 310,88	

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA

Akaan kaupungilla on seuraavat Parmaco Oy:n vuokrakohteet Vialan taajamassa: PARMACO NS. SUORAHANKINTA vuokra-aika 36 kk, 1.1.2018 lukien vuokra 13.150 e/kk (alv 0 %), optioaika 7.800 e/ kk PARMACO OSA-ALUE 1 vuokra-aika 36 kk, 1.8.2018 lukien vuokra 80.000 e/ kk (alv 0 %), optioaika 45.000 e/ kk lisävuokra 4.992 e/ kk (alv 0 %), optioaika 1.750 e/ kk PARMACO OSA-ALUE 2 vuokra-aika 36 kk, 3.10.2018 lukien vuokra 53.000 e/ kk (alv 0 %), optioaika 27.000 e/ kk PARMACO OSA-ALUE 3 vuokra-aika 36 kk, 12.10.2018 lukien vuokra 13.800 e/ kk (alv 0 %), optioaika 8.400 e/ kk Asiasta käytiin neuvottelu Parmaco Oy:n kanssa tammi-helmikuun 2020 vaihteessa. Parmaco Oy:n totesi seuraavaa: "Jatkovuokrasopitoiden hinnat ovat nyt sopimusten mukaiset. Aiemmin on ollut puhetta vuokrasuunnustusten jättämisestä jatketuille vuokra-ajalle. Tällöin keskustelussa on kuitenkin ollut selvästi pidempi jatko-aika. Parmaco on myynyt vuokratuotot pankkeille ja tämä johtaa siihen, että rahoitussopimukset pitäisi avata ja solmia uudet. Tämän prosessin kustannukset huomioiden emme voi ryhtyä siihen lyhyellä vuokrasopimuksen jatkolla."	0,00	Vaihteluusto merkitä asian tiedoksi 11.6.2020 § 168 sekä myönsi 359.600 euron määrärahan lisäyksen seuraavasti: - Perustunelautakunnan vastuualue yhteensä 5.800 euroa o Sosiaalitoimisto 2.200 euroa o Terveydenhuolto 3.600 euroa - Sivistyslautakunnan vastuualue yhteensä 341.200 euroa o Kasvatus- ja opetuspalvelut 341.200 euroa - Teknisen lautakunnan vastuualue yhteensä 12.600 euroa o Tilihallinto 3.600 euroa o Silvoitus- ja ruokapalvelut 9.000 euroa. Sopimuskauden ja optioajan osalta vuokrat ja kohdennus ovat edellä esitellyn mukaiset. Kaupunginhallitus päätti 17.11.2020 § 337 hyväksyä liitteensä olleet Parmaco Oy:n vuokrasopimusten lisäehdot, joilla sovitään jatkovuokra-ajan ja optiovuosien käyttöönotosta.
Perustettu lukuvuodesta 2020-21 alkaen erityisluokat, joihin on vähentynyt kolmen koulunkäynnin ohjaajan rekrytointitarve elokuusta 2020 alkaen. Suunnitelmissa ei ole kuitenkaan ollut mahdollista huomioida syksyn 2020 osalta uusien koulunkäynnin ohjaajien/henkilökohtaisten avustajien tarvetta.	0,00	Tämän toimenpiteen säästöön on arvioitu olevan syksyn 2020 osalta yhteensä 37.500 euroa. Syksyllä laaditussa pedagogisissa selvityksissä on esitetty oppilaiden oppimisen tuen järjestämiseksi koulunkäynninohjaajaa henkilökohtaista avustajaa ja syyslukuvuoden 2020 aikana on henkilöstöjohto myöntänyt 7 uutta täytlöpäpää perusopetuksen oppilaiden oppimisen tukemiseen. Opetuksen järjestämistavan muutos on kuitenkin hillinnyt kustannusten nousua.
	0,00	

2021
0
0
0
0
0

2021

12 100
75 000
87 100

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Odotetaan kaupan toteutumista.	0,00	Lunastustoimitus on viivästynyt ja toteutunee vuoden 2022 maaliskuussa.
Ks. 2020. Kaupunginhallitus päätti 30.3.2021 § 83 1) hylätä liitteensä olleen ostotarjouksen koskien myyntiä tilalla olevaa kiinteistön Kiivimaa 20-420-5-0 kahta määräalaa, jotka ovat 10,4 ha:n kokoinen metsäalue Komaentien varrella ja 38,6 ha:n kokoinen metsää ja peltoa oleva alue Hämeenlinnantien varrella ja 2) ottaa pois myynnistä Hämeenintien varrella olevan määräalan. Kaupunkikehtysohjohtaja päätti 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-alan tilasta Kiivimaa 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa kauppaohjan kaupungin hallituksen päätöksen 16.6.2020 § 216 valtuutuksen mukaisesti. Aa. kauppa toteutuu aikuvuonna 2022 ja siitä kirjautuu pysyven vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.	0,00	Akaan kaupungin talouden tasapainottomistointenpiteisiin 2021 sisältyy mm. Kaupungin tapettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti. Syksyn 2021 aikana on selvitetty vielä myytäväksi esitettävät kohteet. Kaupunginhallitus päätti 10.11.2021 § 347 rakentamattomien keros- ja rivitalokonttien (13 kpl ja 6 kpl) asettamisesta myyntiin sekä 23.11.2021 § 377 maa-alueen (1 kpl) asettamisesta myyntiin.
Ei toimenpiteitä.		
	0,00	

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA

Ks. 2020.	0,00	Ajanjaksoilta 1-12/2021 ei ole todennettavissa säästöä koulunkäynninohjaaja- ja avustajakustannuksissa. Oppilaiden oppimisen tuen tarpeet ovat lisääntyneet koronapandemian aikana. Kustannusten nousua on saatui hillittyä muuttamalla opetuksen järjestämistavan käytänteitä ja vaihtamalla henkilökohtaisia avustajia ryhmäkohtaisiin koulunkäynninohjaajiin. Muutos lisää oppilaiden tuen saatavuutta ja tasalaatuisuutta sekä edistää työhyvinvointia.
	0,00	

TEKNINEN	2020
Poisto-ohjelman muutos: Tiettyjen rakennusten poisto-aika nostetaan 50 vuoteen, jolloin se vastaa kiinteistön teknistä käyttöikää. Kiinteistökatanta käyty läpi kohteittain. Poisto-aika vastaa taulukon ylinärajaa valittujen kohteiden osalta. * valitut vanhat kohteet+kki koulu 607 500 * uudet: hyke ja koulut (laskentuu, vaikuttaa suunnitelmaosuusille) Kaupungin omistuksessa olevien erillisosakeiden pienytöiden myynti: Myydään kohteen ensisijaisesti markkinoille ja toissijaisesti kaupungin 100 % omistamalle Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle. Kohteista pyydetään hinta-anvot ja ne laletaan myyntiin valittajan toimesta. 100 000 Muu kaupungin rakennusten myynti: Selvitetään muu kaupungin myytävää omaisuus rakennusten osalta. 0	
TEKNINEN	2020
Varikkoselvitys: Selvitetään kaupungin varikkotoimintojen nykytilat ja mahdolliset muut tavat järjestää palvelu 0 Ravituspalveluiden uudelleenjärjestely: Rakennetaan keskuskeittio ja tehostetaan omaa toimintaa luontaisen poistuman myötä / Rakennetaan keskuskeittio ja omaa toimintaa tehostetaan. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös markkinoilta aterioiden valmistuksessa omaa tuotannon rinnalla. 0 Yhteensä 707 500	
Yhteensä	2020
Kaupunkikehitys 1 150 000 Sivistys 397 100 Tekninen 707 500 Yhteensä 2 254 600	

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOTAAVA
Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 1) hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoalkojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2023 poistosuunnitelmaa poiketen 2) että vuoden 2020 talousarvio lisäisin poistoihin 102 900 euron lisä määräraha. Enn. mukaan valitut vanhat kohteet ja mikä kuluu ovat seuraavat: Yöpörähtien päälivoki uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Tarpikot uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkorat uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Kymäläkosken uusi koulu uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Viljan Väkku uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Montimöhlä uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Montimöhlän squash-tieline ja kuntosalin penuskojus uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poistoalko 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poistoalko 30 v. (aik. 20 v.), Akaan hyvienvointikeskus, valmistu v. 2021, uusi poistoalko 50 v., Viljan yhteiskoulu, valmistu v. 2023, uusi poistoalko 50 v., Viljan liikuntahall, valmistu v. 2022/2023, uusi poistoalko 50 v., Keskuskeittö, valmistu v. 2022/2023, uusi poistoalko 50 v.	504 581,92	Huomioltava on, että kirjanpitoaudakunnan kuntajaoston suunnitelman mukaisista poistoista antaman yleisohjen mukaan "Pysyvin vastavain kuulojen aneissalet ja huoneiden hyödykkeiden hankintameno tulee poistaa sekkusalkaakaan. Pysyvin vastavain vaikutusella tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa". Edelelen yleisohjeessa todetaan, että "Taloudellista pitoaikaa tarkoitetaan sitä aikaa, jona pysyvin vastavain hyödykkeen emakoidaan hyödyttävän hankintaa tuota tuottamalla tai aikaa, jona hyödykkeen emakoidaan hyödyttävän kunnan palvelujen tuottamista. Pysyvin vastavain hyödykkeen taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitoaika, joka riippuu hyödykkeen teknisestä käyttökestoajasta mukaan huojuttamassa toiminnassa
Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 217 kaupungin omaisuuden myymistä/ rakennetut kiinteistöt ja asunto-osakkeet sekä asuntokoti hyökyksen liitteen mukaisen huoneisto-osakkeiden ja rakennettujen kiinteistöjen myymistä Kiinteistönvälitys Ankinen toimesta: valuttu tekniikan jolajan ja kaupunkikehitysjohjan suorittamaan kaupat vähintään liitteessä esitellyt hintaan; hyväksyi Kiinteistönvälitys Ankinen tarjouksen Akaan kaupungin asuntokoti; hyväksyi Kiinteistönvälitys Ankinen tarjouksen Akaan kaupungin asuntokoti myymisestä niin, että kaupunkikehitysjohdalla on oikeus osaa Ankinen kanssa kulkorin myyntiin laitetavista kohteista. Kaupunginjohdaja korjai kokouksessa ehdotusta sen, että Asunto Oy Viljan Valkoklaassa sijaitsevan huoneisto-osakkeen ja osotteessa Marttilantie 2 sijaitsevan kiinteistön vähimmäismyymintehintoja muutetaan korjatuissa liitteissä (liite 3 ja 4) esitellyllä tavalla. Kaupunginhallitus päätti 20.10.2020 § 292, että huoneisto-osake As Oy Viljan Puistikoumu (Kirkkokatu 18 A 4) jostetaan myymistä ja Kiinteistönvälitys Ankinen kanssa tehty toimeksianto päätetään sen osalta. Huoneisto-osake As Oy Viljan Puistikoumu (Kirkkokatu 18 A 4) palautetaan myyntiin, mikäli huoneiston tällä hetkellä kohdistuva vuokrausuhde päättyy. Lisäksi kaupunkinhallitus päätti esittää asian tiedoksi valtuustolle ja esitti, että kaupunkinhallituksen vastuualueella hallituspöytäkirja vähermälän pysyvin vastavain myymintöille 90 000 euroa ja ja investointihyölymassa osakkeiden myymintöjä vähermälän 90 000 euroa. Tasapainotamatoimenpiteisiin sisällytää kaupungin omistuksessa olevien erillisosakkeiden/pieniyhtöiden myymän 100 000 euron pysyvin vastavain myymintöittövalute pienenee näin ollen 100 000 eurosta 10 000 euroon. Valtuusto päätti asiasta 28.10.2020 § 50 ja määrärahuuvelu huomiointi vuoden 2020 talousarvio 2. muutoksen yhteydessä 28.10.2020 § 51.	6 924,73	Huoneisto-osake As Oy Tulitukki myyntiin 21.10.2020 hintaan 31 000 euroa ja siitä kirjaudu pysyvin vastavain myymintöits 9 303,76 euroa. Väitälän velutus myymistä jät 2 379,03 euroa. Eurovaikutu huomiointi pysyvin vastavain myymintöit - välityspakkioit.
Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 217 kaupungin omaisuuden myymistä/ rakennetut kiinteistöt ja asunto-osakkeet sekä asuntokoti hyökyksen liitteen mukaisen huoneisto-osakkeiden ja rakennettujen kiinteistöjen myymistä Kiinteistönvälitys Ankinen toimesta, valuttu tekniikan jolajan ja kaupunkikehitysjohjan suorittamaan kaupat vähintään liitteessä esitellyt hintaan; hyväksyi Kiinteistönvälitys Ankinen tarjouksen Akaan kaupungin asuntokoti myymisestä niin, että kaupunkikehitysjohdalla on oikeus osaa Ankinen kanssa kulkorin myyntiin laitetavista kohteista. Kaupunginjohdaja korjai kokouksessa ehdotusta sen, että Asunto Oy Viljan Valkoklaassa sijaitsevan huoneisto-osakkeen ja osotteessa Marttilantie 2 sijaitsevan kiinteistön vähimmäismyymintehintoja muutetaan korjatuissa liitteissä (liite 3 ja 4) esitellyllä tavalla.	9 765,57	Vainiolait myyntiin 18.11.2020 hintaan 269 000 euroa ja siitä kirjaudu pysyvin vastavain myymintöitöä 266 056,70 euroa. Toetusmääräkkeeseen on markatu Vainioladesta saadun pysyvin vastavain myymintöit ja ns. normaalin myymän lausottien 250 000 euron erotus 16 056,70 euroa. Väitälän velutus myymistä jät 6 291,13 euroa. Eurovaikutu huomiointi pysyvin vastavain myymintöit - välityspakkioit.
TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOTAAVA
Varikosohty tehty. Jätetään valmistelu selvityksen pohjalta.		
Valtuusto päätti 18.12.2019 § 77, että Akaan kaupungin ruokapalveluiden uusi palvelutuotantomalli muodostuu uudesta keskuskeittöstä sekä käytettävissä olevien määrärahojen mukaan teollisuudelta ja elintarviketuottajilta ostetavista raaka-aineista lähtevä huomiointi. Valmistu 2023. Hankesuunnitelma on hyväksytty ja suunniteltu käynnistynyt.	521 272,22	Mikäli keskuskeittöto toteutuminen viästyy alkuvuodesta 2023 aiheuttaa se investointi-kojastajapitella olemassa olevin valmistuskeittöihin.
	521 272,22	
	TOT 2020	
	1 421 310,88	
	0,00	
	521 272,22	
	1 942 583,10	

[illegible]

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020	504 581,92	Vaikutus huomioidu talousarvioon 2021 valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaisesti.
Akaan hyvinvointikeskus valmistui v. 2021. Valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaan sen poistoaika on 50 vuotta.	216 969,71	
Ks. 2020.	-818,45	Huoneisto-osake As Oy Vialian Vaikospita (Keskuskatu 36 as 3 osake) myyntin 22.11.2021 hintaan 51.800 euroa ja sillä kijaatui pysyien vastaavien myyntivoittoa 1.500,58 euroa. Valtittajan veloit mynnistai oli 2.379,03 euroa. Eurovaikutus huomioidu pysyien vastaavien myyntivoitot - välityspaikkioit.
Ks. 2020: Kaupunginhallitus päätti 9.3.2021 § 57 1) olla hyväksymättä kiinteistöön Kumpula 20-455-10-252 kohdistuvaa ostarjoatusta ja 2) ottaa kiinteistön Kumpula 20-455-10-252 ja määräälaan kiinteistöistä Salmela 20-422-4-251 pois myytävien kohteiden listalta.	0,00	
TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020. Navco Oy:n tekemän varikkoselvityksen pohjalta tekninen lautakunta päätti 28.4.2021 § 46 valita jatkovalmistelun pohjaksi vaihtoehdon 2: Molemmista varikoista luovutaan, varikko siirtyy yhteisiin vuokratiloihin, vuokratilat remontoidaan toimittaan sopiksi ja vaihtoehdon 3: Molemmista varikoista luovutaan, rakennetaan uusi varikkokiinteistö. Jatko selvitystä tehtiin. Tekninen lautakunta päätti 23.9.2021 § 104 palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Jatkokäsittelyssä 24.11.2021 § 143 tekninen lautakunta päätti, että kaupungin taloudellinen tilanne huomioiden varikkotoimintoja ei tässä vaiheessa yhdistetä, koska ratkaisulla ei pystytä saavuttamaan talouden tasapainotamisohjelmassa määriteltyä säästötavoitetta. Varikkoselvityksen jatkotyöto jatkuu v. 2022 talousarviovaliokunnan mukaisesti: "Varikkotoimintojen järjestämiseksi tehdään ensin strateginen suunnitelma palvelujen ja hankintojen järjestämisestä. Tavoitteena pidetään edelleen yhteen varikkoon siirtymistä. Tämä edellyttää strategista suunnittelua; linjataan mitä oma tuotanto leikkee, mihin keskittyy ja millä resursseilla. Selvitetään, mitä palveluja ja miten niitä ostetaan markkinoilta. Strateginen suunnitelma esitellään valtuustolle viimeistään syyskuussa 2022."	0,00	
Ks. 2020: Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 241 hyväksyä keskuskeittöön rakentamisen tarjouspyyntöasiakirjat. Hankinta-ilmoitus julkaistiin 23.6.2021 ja tarjousaika päättyi 21.8.2021 klo 12. Kaupunginhallitus päätti 12.10.2021 § 317 valita urakoitsijaksi NCC Suomi Oy:n. Rakentaminen käynnistyy 5/2022 ja keskuskeittio valmistuu 5/2023.	0,00	
720 733,18		
TOT 2021		
0,00		
0,00		
720 733,18		
720 733,18		

AKAAN KAUPUNGIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2021/ SEURANTA 2021

Toimenpide	Vuositason vaikutus, 1000 e	Muuta huomioitavaa
1. Elementin hallien yhtiöittäminen, nettovaiikutus 2021 (Elementin hallien yhtiöittämisestä tulee tehdä erilliset päätökset.)	1 613,5	Myydään kiinteistöjä perustettavalle yhtiölle. Myös vuokralaisella on laajennustarvetta, joten selvitetään yhteisen yhtiön mahdollisuus osana kokonaisuusjärjestelyä.
2. Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti.	2 000,0	Mahdolliset pellot, joiden myynti neuvoteltava vuokralaisen kanssa (Vuokrasopimukset katkolla ensi keväänä.) Jäljellä olevat myyntikelpoiset maa-alueet, Akaan vuokra-asunnoille myytävät kohteet, kaupungintalon tontti. Rakennetut kiinteistöt joiden myynti siirtyy. Selvitykset ja mahdollinen myynti tehdään v. 2021 aikana.
3. Akaan Portin myynti	733,6	Kiinteistö Oy Akaan kiertoteliittymän osalta Akaan kaupunki myy omat osakkeensa ulkopuoliselle ostajalle. Kaupunki jää vuokralle kunnes uudet tilaratkaisut ovat löytyneet.
4. Tietotalon myynti	330,0	Tietotalo (rakennus ja tontti) laitetaan myyntiin kun se on tyhjenetty. Sosiaali- ja terveyspalvelut muuttavat uuteen hyvinvointikeskukseen 06/2020. Muut muuttavat Akaan Porttiin. Myynnin toteutus ja vaadittavat toimenpiteet selvitetään Kaupunkikehityksen toimesta.
5. Kohdistamaton erä	477,0	Kohdistetaan myyntivoittoihin ja puretaan vuoden aikana kun sisältö tarkentuu.
Yhteensä	5 154,1	Näillä toimenpiteillä saavutetaan 56.200 euron ylijäämä vuonna 2021.

VANHAN ALUJÄÄMÄN KATTAMINEN

Takoman hallin yhtiöittäminen, nettovaiikutus 1. vuosi	1 742,2	
	3 535,3	Selvitetään ja mahdollisesti erillisin päätöksin toteutetaan kaupungin 100 % omistukseen tulevan kehitys/elinkeinoyhtiön perustaminen. Yhtiön tehtävänä on omistaa, jalostaa ja vuokrata teollisuuslaitoja sekä teollisuustontteja. Perustettava yhtiö ostaa kaupungilta keskeiset yritysalueet Akaa Pointista ja ABC:n alueelta.

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Tojantiellä sijaitsevan suuren teollisuushallin yhtiöittämistä valmisteltiin. Samalla selvitetiin mahdollisuutta laajennukselle ja erilaisia yhtiömuotoja sen osalta. Asiasta tehtiin konsultilla selvitys. Puskuritie 1:ssä olevan varastohallin osalta tilanne ratkeaa samassa yhteydessä. Valtuusto päätti 27.10.2021 § 309 Elementin Oyj:lle vuokrattujen teollisuushallien yhtiöittämisestä. Päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä vähennettiin päivittyneiden tietojen johdosta nettovaiikutusta 303.200 euroa. Joulukuussa vuoden 2021 talousarvion 3. muutoksen yhteydessä muuta-kohdan konkretisoituessa valituksen myötä vähennettiin nettovaiikutusta 1.526.600 euroa. Puskuritiellä olevan hallin vuokrasopimus oli umpeutumassa 31.12.2021 ja sen osalta käytiin myös jatkovuokrausneuvottelut sopimuksen mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.12.2021 § 406 hyväksyä päivitetyn vuokrasopimuksen.
Va. kaupunkikehitysohjelma päätti 26.4.2021 § 35 solmia yhdeksän 30.4.2021 päättyvän sopimuksen osalta uudet peltoalueiden vuokrasopimukset 2021-2022 väliseksi ajaksi. Peltovuokratasua pidennettiin vuodelle keväälle 2022, jotta viljelijöiden jo tehdyt investoinnit eivät mene hukkaan. Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 eräiden kiinteistöjen ja määräalojen myynnistä Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle kauppahintaan 67.000 euroa. Em. kaupasta on kirjautunut pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 65.670,47 euroa. Syksyn 2021 aikana selvitetiin vielä myytävää esitettävää kohteet. Kaupunginhallitus päätti 10.11.2021 § 347 rakentamattomien kerros- ja rivitalotonttien (13 kpl ja 6 kpl) asettamisesta myyntiin sekä 23.11.2021 § 377 maa-alueen (1 kpl) asettamisesta myyntiin. Kaupunkikehitysohjelma päätti 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-alan tilasta Kivimäe 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa Kauppakirjan kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2020 § 216 valtuutuksen mukaisesti. Aa. kauppa toteutuu alkuvuonna 2022 ja siitä kirjautuu pysyvien vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.	65 670,47	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarviota vähennettiin 1.350.000 euroa varovaisuuden periaatteen johdosta. Joulukuussa vuoden 2021 talousarvion 3. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarviota vähennettiin vielä 575.500 euroa. Em. muutosten jälkeen ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarvio oli 74.500 euroa. Kaupungin maapolitiinen ohjelma päivitettiin syksyn 2021 aikana ja asiasta tehdään päätöksiä vuonna 2022.
Neuvottelut ovat vielä aloittamatta.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarvio on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta. Aa. myynnin valmistelu jatkuu, mutta se ei kohdennu ainakaan vuodelle 2021.
Sote muutti kiinteistöistä kesällä 2021. Tilaisissa työskentelee vielä varhaiskasvatuksen sekä tietohallinnon henkilöstöä, jotka asian edetessä siirtyvät muualle. Kaupunginhallitus päätti 19.10.2021 § 342 muut asiat: Selvitetään nuorisotoimen tila-asia viipymättä ja tuodaan asiasta selvitys sekä sisivystautakunnalle, että hallitukselle. Tehdään tietotalon osalta selvitys tilojen käyttömahdollisuudesta nuorisotoimen käyttöön. Sisivystautakunta merkitsi 9.12.2021 § 108 tiedoksi annetun selvityksen Tietotalon käyttömahdollisuuksista nuorisopalveluiden toiminta- ja työtilana sekä esitti kaupunginhallitukselle, että Tietotaloon sijoitetaan selvityksen mukaisesti nuoris- , liikunta- ja kulttuuripalveluiden toiminta- ja työtilat. Asiasta tehdään päätöksiä vuonna 2022.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarvio on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta. Aa. myynnin valmistelu jatkuu, mutta se ei kohdennu ainakaan vuodelle 2021. Lisäksi em. muutoksen yhteydessä huomioitiin rakennuksen poistot 22.600 euroa vuodelle 2021. Mahdollisten uusien suunnitelmien ohjelmia asiaan esitetään valtuustolle tarvittaessa muutosta.
Kytkeytyy kiinteistöi kohtaan 2.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoarvio on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta.
	65 670,47	

Valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavertaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö jn em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tanglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osioteissa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m ² ja kiinteistön pinta-ala 4.886 ksm ² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksetaan 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020, joten vuodelle 2020 kohdentui myynnistä pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 2.109.205,03 euroa. Jatkossa kaupunki maksaa yhtiön vastikkeet kokonaisuudessaan ja saa kuten aiemminkin ulkoiset vuokratulot. Kesällä 2021 aikana toimistotiloissa ollut kotohoitoyksikkö muutti hyvinvointikeskukseen ja ao. tila pitäisi saada vuokrattua. Vuokralaisen haku on käynnissä.	0,00	Vuonna 2021 teknisen toimen vastualueelle tilahallinnon tehtävätasolle kohdentui yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 318.634,10 euroa, josta 286.850,10 euroa oli vuoden 2021 hoito- ja pääomavastikkeita ja 31.784 euroa vuodelle 2021 kohdentuneita vuoden 2020 hoito- ja pääomavastikkeita. Muihin rahoitustuottoihin sisältyi takausprovisiota 28.294,80 euroa. Verotuloihin sisältyi kiinteistövero noin 14.018,96 euroa (yhtiön v. 2021 maksama määrä).
Neuvottelut ovat vielä aloittamatta.	0,00	

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2021

KÄSITTELY:

Yt-toimikunta	29.3.2022
Henkilöstöjaosto	7.4.2022
Kaupunginhallitus	29.3.2022
Kaupunginvaltuusto	15.6.2022

Sisällys

1. Akaan kaupungin henkilöstöohjelma 2021 - 2022	197
2. Henkilöstöpanokset	199
2.1. Henkilöstön määrä	199
2.2. Henkilötyövuodet	203
3. Henkilöstön rakenne	203
3.1. Naiset ja miehet	203
3.2. Henkilöstön ikärakenne	204
3.3. Henkilöstön vaihtuvuus	205
3.4. Eläköityminen	205
3.5. Eläkemaksut	206
4. Työvoimakustannukset, työllistäminen sekä virka- ja työehtosopimukset	206
4.1. Vuoden 2021 työvoimakustannukset	206
4.2. Palkkatuen käyttö, kesätyöllistäminen ja muu työllistäminen	207
4.3. Henkilöstön jakaantuminen eri sopimusaloille ja kertomusvuoden palkan- tarkistukset	208
5. Henkilöstön tila	209
5.1. Osaamisen kehittäminen	209
5.2. Kehityskeskustelut	210
5.3. Työtyytyväisyys	211
5.4. Työajan jakaantuminen	211
5.5. Sairauspoissaolot	212
5.6. Varhainen tuki, puheeksiotto ja sairauspoissaolojen hallinta	215
5.7. Työsuojelu ja työturvallisuus	216
5.8. Työterveyshuolto	217
5.9. Työkykyä ylläpitävä toiminta	219
6. Päätöksenteko ja yhteistoiminta	220
6.1. Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	220
6.2. Yt-toimikunta ja kehittämissuhteet	220
6.3. Sisäilmaan liittyvät työryhmät	220

AKAAN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖKERTOMUS VUODELTA 2021

Vuosi 2020 tulee jäämään historiaan maailmanlaajuisen Korona-pandemian vuoksi. Historiaa on tehty myös vuonna 2021 sen oltua kokonaan Korona-pandemian siivittämä vuosi. Vaikkakin välillä tilanteen vähän rauhoittuen, olemme kuitenkin joutuneet toimimaan pitkälti Koronan ehdoilla. Tilanteet ovat edelleen vaatineet nopeaa reagoitua, sitä kuuluisaa ketteryyttä, jota tarvitaan entistä enemmän. Lisäksi se on vaatinut meiltä kaikilta joustavuutta, uuden oppimista ja varmasti myös asioiden asettamista uusiin arvoihin. Työn muutos on ollut vieläkin nopeampaa kuin mitä olemme osanneet odottaa.

Henkilöstöjohtamisen näkökulmasta Korona on asettanut monet aiemmin itsessään selvytensä pidetyt toimintamallit ja toimenpiteet uuteen valoon. Vaikka henkilöstöjohtamisen painopisteet ja toimenpiteet painoutuivatkin pitkälti Korona-viruksesta johtuneiden muutosten hallintaan, haastavasta tilanteesta huolimatta monet asetetut tavoitteet toteutuivat ainakin lähes suunnitellusti. Raportoinnin tunnuslukuista voimme päätellä, että pandemia on vaikuttanut moneen asiaan, mutta tärkeimmät vaikutukset selviävät ehkä vasta vuosien kuluttua.

Sairauspoissaoloihin vaikutettiin varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamallin käyttöä tehostamalla. Aktiivisessa tuessa selvitetään yhteistyössä työterveyshuollon, esihenkilöiden, henkilöstöpalveluiden ja työsuojelun edustajien kanssa, miten työssä selviytymistä voisi tukea pitkien poissaolojen jälkeen, onko työoloilla yhteyttä sairastavuuteen ja miten kaupunki työnantajana voisi osaltaan tukea ja kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen terveydestä ja kunnosta huolehtimiseen. Varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamalliin lisättiin mm. ohjeistus työhön paluun tuesta.

Kertomusvuoden syksyllä vakinaistettiin ”Tuunatun työn” malli, jonka avulla pyritään parantamaan henkilöstön työssä jaksamista korvaavaa työtä tarjoamalla. Samoin vakinaistettiin etätönn tekeminen ja ohjeistus päivitettiin normaaliolosuhteita ajatellen. Raportoinnin mukaan kertomusvuoden aikana etätönnä teki 149 (234), henkilöä yhteensä 5 471 (8.624) työpäivää. Tuunattua työtä teki kertomusvuonna 31 henkilöä (23) yhteensä 608 päivää (265).

Uudet kunnalliset sopimukset tulivat voimaan takautuvasti 1.4.2020 lukien, koska neuvottelutulos saavutettiin vasta toukokuussa. Sopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka. Palkankorotukset ovat työmarkkinakierroksella syntyneen yleisen linjan mukaisia. Kustannusvaikutus 23 kuukauden sopimuskaudella on 3,04 prosenttia. Kunta-alan toinen yleiskorotus toteutettiin 1.4.2021 lukien ja sen suuruus oli 0,72 prosentista 1,31 prosenttiin. Lisäksi 1.4.2021 lukien oli käytettävissä 0,8 prosentin suuruisen järjestelyerä.

Kertomusvuoden päättyessä Akaan kaupungin henkilöstön kokonaismäärä oli 985 (31.12.201 995), henkilötyövuosina 945 (958). Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 726 henkilöä (757). Suorassa vertailussa kaupungin henkilöstön kokonaismäärä väheni 10 henkilöllä (-29). Edellisvuoteen verrattuna vakituisten määrä vähenyi 31 henkilöllä, määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä oli 24,37 prosenttia (22,4 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli 14,82 % (13,0%), joista 1,93% (19) osa-aikaeläkeläisiä.

Kaupungin koko henkilöstöstä naisia on 88,6 prosenttia (88,8 %).

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä 48,1 vuotta, sama kuin edellisnäkin vuonna. Koko henkilöstö on keski-ikänsä noin kaksi vuotta nuorempaa. Naisten ja miesten keski-ikässä ei ole olennaista eroa.

Koulutuspäiviä henkilöstöä kohden oli keskimäärin 2,53 päivää (1,67). Koulutuspäivien määrä vakinaisen henkilöstön osalta on raportoinnin mukaan lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 0,86 päivällä henkilöä kohden.

Kertomusvuonna sairauspoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin 17,60 kalenteripäivää (18,90), työpäiviksi muutettuna noin 12 - 13 päivää. Niiden määrä on vuoteen 2020 verrattuna vähentynyt 1,3 päivällä. Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolot omalla ilmoituksella esimiehen luvalla) puolestaan ovat lisääntyneet noin edelliseen vuoteen verrattuna noin 300 päivällä. Edellisenä vuonna vähennys oli 865 päivää.

Kertomusvuonna kaupungin palveluksesta jäi eläkkeelle 25 (30) henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle jäävien määrä oli 22 (18) henkilöä. Akaan kaupungin eläköityminen on vähän alhaisempaa kuin kunta-alalla keskimäärin. Eläkepoistuman ennustetaan olevan Akaan kaupungilla tulevina samaa tasoa kuin kertomusvuonnakin.

Henkilöstömenot olivat kertomusvuonna 46.010.273,00 euroa (44.740.000,00), lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,84 prosenttia (-0,17 %). Niiden osuus toimintakuluista oli 37,74 prosenttia (39,90).

Pandemian vaatimia muutoksia kyettiin toteuttamaan nopeasti, mikä kertoo henkilöstön vahvasta osaamisesta ja sitoutumisesta työhönsä. Koronaohjeistuksia laadittiin nopealla tahdilla ja niitä noudatettiin tunnollisesti. Selviydimme vuodesta hienosti ja kiitos siitä kuuluu muutoskykyiselle ja joustavalle henkilöstöllemme, joka otti vastuun pandemian aikaisesta turvallisuudesta työskentelystä ja kykeni työssään säilyttämään keskittymisen olennaiseen Koronan muuttamassa maailmassa. Toivotavasti kuluvana vuonna voimme palata Koronasta vapaaseen toimintaan, tavata toisiamme ja viettää aikaa yhdessä työyhteisössämme.

Lopuksi kiitän vielä kaupungin henkilöstöä ammattitaitoisesta ja osaavasta työstä kaupunkilaisten hyväksi. Toivotan kaikille terveyttä ja jaksamista vaativissa tehtävissä ja uskon vakaasti, että yhdessä selviämme myös tulevaisuuden haasteista. Akaan kaupungilla on hyvä henkilöstö.

Briitta-Liisa Sinivuori, henkilöstöjohtaja

I. Akaan kaupungin henkilöstöohjelma 2021 - 2022

Henkilöstöohjelma on henkilöstöpolitiikan keskeinen ohjausväline. Sen lisäksi, että asiakirja sisältää strategisia linjauksia, on siinä paljon käytännön henkilöstötyöhön ja päivittäiseen johtamiseen liittyviä ohjeistuksia.

Akaan kaupungin henkilöstöohjelma vuosille 2021 - 2022 hyväksyttiin vuonna 2021. Ohjelma toteuttaa henkilöstöasioiden osalta Viksu Akaa-kaupunkistrategiaa 2021 - 2022, jonka henkilöstöä koskeva visio on:

”Akaan henkilöstö viihtyy työssään”

Visio toimii henkilöstöohjelman punaisena lankana, jonka pohjalta henkilöstöohjelmaan on kirjattu seuraavat kriittiset menestystekijät:

- henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat palvelutarvetta
- esimiestyötä ja päivittäistä johtamista kehitetään niin, että esimies osaa johtaa ja valmentaa niin alaisiaan kuin itseäänkin
- työhyvinvointi lisääntyy
- palkkausjärjestelmään sisällytetään hyvistä työsuorituksista ja tuloksista palkitseminen

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaan henkilöstö viihtyy työssään			
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutuminen 2021
Henkilöstön määrä ja osaaminen ovat palvelutarvetta vastaava	Määritellään päätetylle palvelutasolle riittävä ja osaava henkilöstöresurssi, jonka toimialat ennakoivat ja tekevät sen pohjalta palvelutoimintojen kehittämissuunnitelmat ja henkilöstön osaamiskartoitukset Toteutetaan valtuuston päätöksen mukaisesti kartoitus henkilöstön vaihtuvuuden vähentämiseksi	Palvelutarvekartoitukset ja osaamistarvekartoitukset tehty vuosina 2021 – 2022. Toteutetaan kartoituksessa esiin nousseet ratkaisumallit	Valmistelu aloitettu. Osaamista ja osaamistarpeita kartoitetaan kehityskeskusteluissa. Vaihtuvuutta seurataan säännöllisesti.

Esimestyötä ja päivittäistä johtamista kehitetään siten, että esimies osaa johtaa ja "valmentaa" niin alaisiaan kuin itseäänkin	Esimiehet johtavat henkilöstöään Akaan kaupungin strategiassa määriteltyjen arvojen mukaisesti ja heitä tuetaan päivittäisessä johtamisessa kannustamalla ja kouluttamalla. Kehitetään palautteenantokulttuuria mukaan lukien aineeton myönteinen palaute. Noudatetaan oikeudenmukaista ja yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaan kaupungin kaikilla toimialoilla ja kaikilla organisaatiotasolla.	Henkilöstöopas on hyväksytty vuonna 2021. Sähköinen perehdyttämistyökalu on käytössä vuonna 2021. Järjestetty koulutusta itsensä johtamisesta (yksi tilaisuus vuosittain) ja työyhteisötaidoista (1 - 2 kertaa). Henkilöstöhallinnon vuosikello aktiivisessa käytössä. Järjestetään esihenkilöiden lisäksi 2 - 3 "esihenkilötreeniä" sovituista teemoista.	Henkilöstöopas hyväksytty (jaosto 16.9.2021). Sähköisestä perehdyttämistyökalusta ollut esittely esihenkilöille - pyritään ottamaan käyttöön pilottiluonteisesti 1 - 2 tehtäväalueella. Työyhteisötaitokoulutus toteutettu 10.11.2021, 15.11.2021 ja 24.11.2021. Vuosikello käytössä. Esimestreenit järjestetty 14.9.2021, 15.9.2021, 16.9.2021 ja 14.12.2021.
Työhyvinvointi lisääntyy	Sairauspoissaolot vähenevät. Ylläpidetään ja kehitetään hyvää työilmapiiriä ja työntekijöiden työkykyä sekä työntekijöiden työssä jaksamista tuetaan. Edistetään ja kehitetään henkilöstön terveyden ja toimintakyvyn ylläpitoa. Mahdollistetaan työntekijöiden osallistuminen työn ja koko työyhteisön kehittämiseen. Tehostetaan perehdyttämistä ja työhön opastamista. Varmistetaan terve ja turvallinen työympäristö. Toteutetaan säännöllisesti kyselyjä henkilöstön työtyytyväisyydestä ja sitoutumisesta kaupunkistrategiaan. Puututaan esiin nousseisiin epäkohtiin	Vähennys 1 pv/hlö vuosittain vuoteen 2020 verrattuna. Hyväksytyt toimintamallit aktiivisessa käytössä (varhainen tuki, korvaava työ, työterveysneuvottelut, kuntoutus) yhteistyössä esihenkilöiden, työterveyden ja muiden tahojen kanssa siten, että pitkittyneissä työkyvyttömyystilanteissa löydetään nopeammin pysyviä ratkaisuja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Aloitetoiminnan säännöt laadittu vuonna 2021. Kehityskeskustelut käyty vuosittain 100 %:sti. Vuosityöajan käyttö mahdollistettu ja pelisäännöt luotu. Etätyökäytännöt vakiinnutettu. Aktiiviedut käytössä. Työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvä sähköinen alusta on käytössä vuonna 2021.	Sairauspoissaoloja seurataan neljännesvuosittain, sairauspoissaoloja 31.12.2021 16,29 pv/henk. vajaa 2 pv. vähemmän kuin vuonna 2021. Toimintamallit ovat aktiivisessa käytössä - päivitetty Hyvä käytös sallittu ja Varhainen välittäminen ja aktiivinen tuki (jaosto 28.10.2021) sekä henkilöstön työhyvinvointi-suunnitelma 16.9.2021. Aloitetoiminnan säännöt käsittelyyn vuoden 2022 aikana. Kehityskeskusteluohjeistus intrassa, keskustelut käyty arviolta 85 %:sti. Vuosityöajan pelisäännöt valmistelussa. Etätyöohjeistus hyväksytty 16.12.2021 normaalioloihin tarkoitettuna, poikkeuskäytännöt Koronapandemian aikana.

		Tehtävien vaativuuden arviointi- järjestelmät kaikkien sopimusalojen osalta ja henkilökohtaisen lisän myöntämisperusteet on päivitetty ja otettu käyttöön järjestelyerien jakamiseksi vuonna 2021.	Aktiiviedut otettu käyttöön. Työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvän sähköisen työalustan käyttöönotto valmistuksessa. Tehtävien vaativuuden paikalliset arviointijärjestelmät päivitetty kaikilla sopimusaloilla (KVTES ja OVTES 20.5.2021, TS 22.4.2021 ja LS 17.12.2020). Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmän päivittäminen siirtyy vuodelle 2022.

Jokaisen kriittisen menestystekijän alle on kirjattu toimintavuosille niitä tukevat toimenpiteet, arviointikriteerit ja aikataulut sekä vastuut. Henkilöstöpoliittiset tavoitteet vuodelle 2021 määriteltiin talousarviossa ja kertomusvuoden toteutuma ilmenee oheisesta taulukosta.

2. Henkilöstöpanokset

2.1. Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan vuoden lopussa voimassa olevia päätoimisia palvelussuhteita. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka viikkotyöaika on vähintään 19 tuntia (opettajien päätoimisuus määritellään eri tavalla). Henkilöstömäärässä on mukana myös ne viranhaltijat/työntekijät, jotka eivät ole aktiivisissa, mutta heidän palvelussuhteensa on voimassa.

Henkilöstömäärää ohjattiin edelleen täyttölupamenettelyn avulla, 1.8.2015 lukien täyttölupa on tullut hakea myös vähintään puoli vuotta jatkuvilla määräaikaisten palvelussuhteilla. Täyttölupamenettelyä kevennettiin vuonna 2019, kun kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto siirsi päätösvalan henkilöstöjohtajalle sellaisten vakanssien täyttölupien osalta, joiden palkkausmääräraha sisältyy kuluvan vuoden talousarvioon. Täyttölupamenettelyssä käytetään sähköistä järjestelmää.

Akaan kaupungin koko henkilöstön määrä 31.12.2021 oli 985, vuonna 2020 vastaavana ajankohtana henkilöstöä oli 995. Luvussa ovat mukana sekä vakinaisessa että määräaikaisten palvelussuhteissa työskentelevät henkilöt sekä palkkatuella palkatut ja oppisopimussuhteissa olevat henkilöt. Määräaikaisten, alle 13 päivää kestävässä palvelussuhteessa 31.12.2021 yhteensä 20 henkilöä (27). Koko henkilöstön määrä vähentyi kertomusvuonna 10 henkilöllä (3).

Koko henkilöstöstä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 726 henkilöä (757) ja määräaikaisten palvelussuhteessa 240 henkilöä (223), ao. luvussa ei ole huomioon otettu palkkatuella palkattuja eikä oppisopimussuhteessa olevia henkilöitä. Vakinaisen henkilöstön määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 31 henkilöllä (32), määräaikaisten henkilöstön lisäys oli 17 henkilöä (3). Määräaikaisten henkilöstön osuus kokonaishenkilöstöstä oli 24,37 % (22,4 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli 14,82 prosenttia (13,10 %), joista 1,93 % (19) osa-aika-eläkeläisiä. Palkattomalla virka- tai työvapaalla oli tilastointipäivänä 78 henkilöä (73) henkilöä.

Toimiala	Vuosi	Vakituiset	Määräaikaiset	Palkkatuella	Oppisopimuksella	Yhteensä	Naiset	Miehet
Hallintotoimi	2021	13	4	2		19	16	3
	2020	27	2	2	1	32	27	5
	2019	28	1	2		31	27	4
	2018	27	3			30	27	3
	2017	29	4			33	30	3
	2016	33	1			34	30	4
Kaupunkikehitystoimi	2021	18	6	12		36	19	17
	2020	15	2	8		25	15	10
	2019	11	1	1		13	8	5
	2018	11				11	5	6
	2017	13	3			16	6	10
	2016	12	1			13	4	9
Perusturvatoimi	2021	337	80	1	3	421	396	25
	2020	338	89			427	404	23
	2019	371	104	9	2	486	459	27
	2018	376	109	15	1	501	471	30
	2017	396	104	16		516	486	30
	2016	380	95	16	1	492	472	20
Sivistystoimi	2021	259	135			394	345	49
	2020	271	116			387	340	47
	2019	279	90			369	320	49
	2018	283	69			352	300	52
	2017	290	57			347	299	48
	2016	295	72			367	324	43
Tekninen toimi	2021	99	15	1		115	83	115
	2020	106	14	4		124	89	35
	2019	100	24	1		125	94	31
	2018	102	25			127	92	35
	2017	106	26	2		134	100	34
	2016	121	23			144	107	37
Yhteensä	2021	726	240	16	3	985	859	209
	2020	757	223	14	1	995	875	120
	2019	789	220	13	2	1024	908	116
	2018	799	206	15	1	1021	895	126
	2017	834	194	18		1046	921	125
	2016	841	192	16	1	1050	937	113

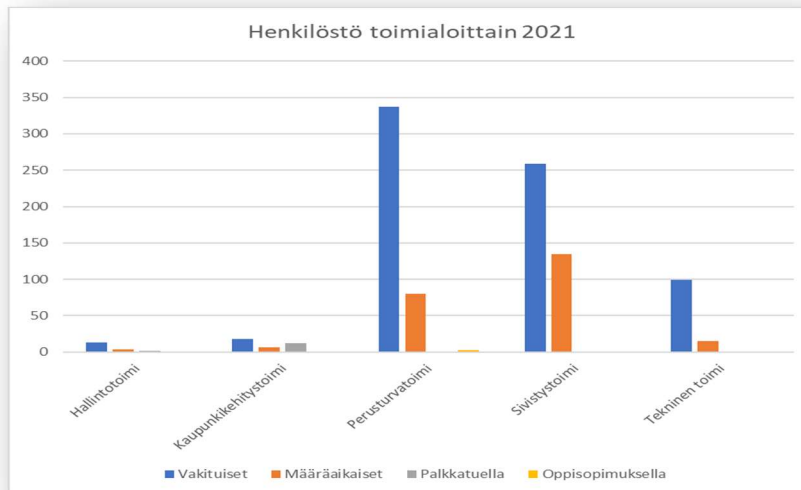
(Lähde: Populus-raportti; Perhe- ja omaishoitajat ovat raportoinnin ulkopuolella, koska eivät ole palvelussuhteessa kaupunkiin. Henkilöä ei ole ilmoitettu määräaikaiseksi, jos hänellä on määräaikaisen tehtävän ohella vakainainen virka- tai työsuhde.)

Organisatorisina muutoksena toteutettiin toimistohenkilöstön siirto (13 vakanssia) hallintotoimen keskitetyistä toimistopalveluista toimialoille.

Toimialoittain tarkasteltuna perusturvan toimialalla työskentelee 42,7 % koko henkilöstöstä (42,9 %). Sivistystoimen osuus on 40 %. Hallintotoimen henkilöstön määrä vähentyi organisatorisesta muutoksesta johtuen ollen nyt noin 2 % koko henkilöstöstä, teknisen toimen henkilöstön osuus henkilöstön kokonaismäärä on noin 12 % ja kaupunkikehitystoimen osuus vajaa 4 %.

Akaan kaupungin henkilöstö palkataan pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin, määräaikaista henkilöstöä otetaan vain laillisin perustein välttämättömään tarpeeseen ja lyhytaikaiset sijaisuudet pyritään hoitamaan ensisijaisesti sisäisesti esimerkiksi työvuorojärjestelyin. Toimialojen esimiesten edellytetään määräaikaista henkilökuntaa palkatessaan kiinnittämään erityistä huomiota perusteiden laillisuuteen.

Määräaikaisesta henkilöstöstä lähes yli 90 prosenttia työskentelee perusturvatoimen ja sivistystoimen toimialalla.

Määräaikaisuuden perusteet 31.12.2021

Määräaikaisuuden peruste	Henkilölukumäärä				
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Lakisääteinen perhevapaa	18	18	15	23	19
Vuosiloma	13	16	21	11	7
Palkkatuki	18	15	13	14	16
Muu työn luonteesta johtuva peruste	20	7	15	36	31
Sairausloma	19	14	13	7	6
Määräaikainen (ei sijainen, tuntiopettajat)	30	24	28	36	38
Avoimen vakanssin hoito	15	17	22	25	47
Vuorotteluvapaa	1	2	1	3	2
Osa-aikaeläke	6	5	5	3	3
Muu sijaisuus	24	43	35	31	30
Kausiluonteinen tehtävä	1	0	1	1	6
Oma pyyntö	9	8	10	3	1
Projektiluonteinen tehtävä	2	6	2	2	4
Oppisopimussuhde	0	1	2	1	3
Palkaton virkavapaus/työloma	1	3	3	5	4
Kuntoutustuki	2	3	2	1	1
Ei kirjattua perustetta työsuhteessa	10	13	2	1	2
Organisaatiouudistuksesta johtuva peruste	5	2	4	0	0
Toiminnan vakiintumattomuus	4	17	28	22	28
Opintovapaan sijainen	14	8	13	13	10
Kelpoisuus puuttuu	0	0	0	0	1

Niiden määräaikaisten, joiden palvelussuhde kestää yli kaksi viikkoa, osuus lukuun ottamatta palkkatuella palkattuja ja oppisopimussuhteessa olevia, oli kertomusvuonna 24,37 %. Vuonna 2020 heitä oli 22,4 %. Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on lisääntynyt noin 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten muutosta (lisäys) kertomusvuoden aikana on tapahtunut avoimien vakanssien hoidossa.

Henkilöstön lkm	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vakinaiset	841	834	799	789	757	726
Määräaikaiset	192	194	206	220	223	240
Tukityöllistetyt ja oppisopimus	17	18	16	15	15	19
YHTEENSA	1050	1046	1021	1024	995	985

Vakinaisen henkilöstön määrän kehitys suhteessa asukaslukuun vuosina 2017 – 2021

Toimiala	vuosi 2017 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2018 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2019 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2020 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2021 työntekijä/ 1.000 asu- kas
Hallintotoimi	1,81	1,63	1,75	1,69	0,81
Kaupunkikehitystoimi	0,81	0,66	0,68	0,94	1,12
Perusturva- toimi	24,75	22,64	23,18	21,13	21,06
Sivistys- toimi	18,12	17,04	17,43	16,94	16,18
Tekninen toimi	6,62	6,14	6,25	6,62	6,18
YHTEENSA	52,12	48,11	49,31	47,31	45,37

Vakinaisen henkilöstön määrä suhteessa asukaslukuun on vähentynyt noin kahdella henkilöllä kahden viime vuoden aikana. Suurin muutos on organisaatiomuutoksesta johtuen kohdistunut hallintotoimeen, kun taas henkilöstön määrä asukasta kohden on lisääntynyt kaupunkikehitystoimessa.

2.2. Henkilötyövuodet

Henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden haikana palvelussuhteessa olleen henkilöstön määrää kuin pelkkä henkilöstön lukumäärä vuoden viimeisenä päivänä, koska henkilöstön määrä vaihtelee olennaisesti vuoden aikana. Osan vuotta kestäneet tai osa-aikaiset palvelussuhteet muutetaan vuosityöntekijöiksi eli henkilötyövuosiksi. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi hänen osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Ylitöitä tai muulla tavalla tehtyä normaalin työajan ylittävää työaikaa ei oteta laskennassa huomioon.

Henkilötyövuoden määrittely

HTV1: palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => töissä koko vuoden

HTV2: palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => vähennetty palkattomat poissaolot

HTV3: palveluksessa olopäivien (vähennetty kaikki poissaolot mukaan lukien vuosiloma sekä koulutus) lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => työssäoloaika (=vähennetty kaikki poissaolot)

Henkilötyövuodet palvelussuhteessa vuosina 2019 – 2021

	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
HTV1	114,9	118,4	118,4	855,0	839,2	826,5	969,9	957,6	944,9
HTV2	111,5	115,8	113,5	810,5	791,0	780,6	922,0	906,8	894,1
HTV3	96,5	102,3	100,9	675,3	660,0	655,9	771,8	762,3	756,8

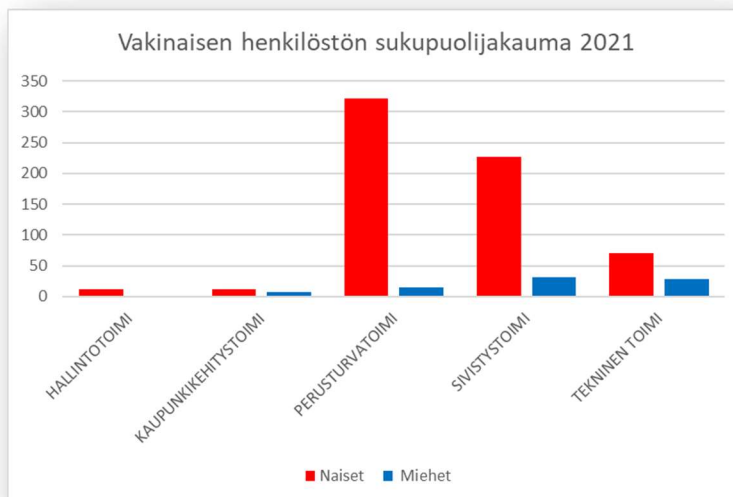
Henkilötyövuodet toimialoittain vuosina 2019 – 2021

Toimiala	HTV 1			HTV 2			HTV 3		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Hallintotoimi	31,8	34,2	21,6	31,4	33,9	21,2	26	28,7	18,2
Kaupunkikehitystoimi	9,8	28,5	33,6	9,7	28,4	32,8	8,2	24,9	28,8
Perusturvatoimi	457	420,9	406,0	431	389,4	374,3	351	318,5	305,0
Sivistystoimi	345	351,3	367,2	328	336,3	351,8	287	294,3	310,7
Tekninen toimi	126	122,7	116,5	122	118,8	113,9	99	96,0	94,1

3. Henkilöstön rakenne

3.1. Naiset ja miehet

Vakituisesta henkilöstöstä oli naisia 88,6 % (88,8) ja miehiä 11,4 % (11,2). Kokonaishenkilöstöstä naisten lukumäärä on 859 (875) ja miesten 126 (120). Sukupuolijakauman muutoksista ilmenee, että edelliseen vuoteen verrattuna miesten lukumäärä on hivenen lisääntynyt. Kuten kunta-alalla yleensä, niin Akaassakin, henkilöstö on hyvin naisvaltaista. Kunta-alan henkilöstöstä miesten osuus on keskimäärin viidennes.

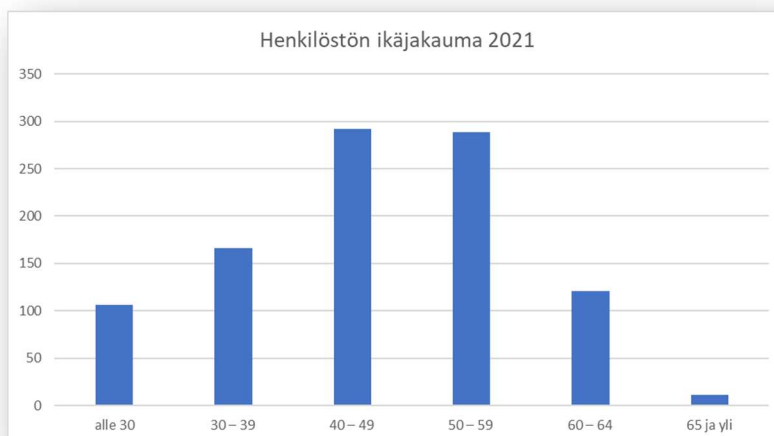
3.2. Henkilöstön ikärakenne

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä 48,1 vuotta (48,1). Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien naisten keski-ikä oli 48,2 vuotta ja miesten 47,2 vuotta. Kaikkien palvelussuhteessa olevien keski-ikä oli 46,2 vuotta (46,2) mikä on noin kaksi vuotta vakinaista henkilöstöä alempi.

Edelliseen vuoteen verrattuna vakinaisen henkilöstön keski-ikä on lähes sama. Kunta-alan keski-ikä oli vuonna 2021 45,6 vuotta, joten Akaan kaupungin henkilöstö on kaikki palvelussuhteet huomioiden noin kaksi ja puoli vuotta vanhempaa kuin mitä kunta-alalla yleensä. Määräaikainen henkilöstö on vakituista henkilöstöä selvästi nuorempaa niin meillä kuin kunta-alalla yleensä.

Ikä vuosi-	Lukumäärä			%osuus koko henkilöstöstä		
	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2019	v. 2020	v. 2021
alle 30	114	107	106	11,10 %	10,75 %	10,76 %
30 – 39	181	178	166	17,70 %	17,89 %	16,85 %
40 – 49	288	289	292	28,10 %	29,05 %	29,64 %
50 – 59	304	286	289	29,70 %	28,74 %	29,34 %
60 – 64	129	123	121	12,60 %	12,36 %	12,28 %
65 ja yli	8	12	11	0,80 %	1,21 %	1,12 %
Yhteensä	1024	995	985	100 %	100 %	100 %

Kertomusvuonna koko henkilöstössä 40-vuotiaita tai vanhempia oli 713 henkilöä (710) eli 72,39 % (71,36 %). Alle 30-vuotiaita oli 106 henkilöä (107) eli 10,76 % (10,75 %). Yli 65-vuotiaita oli 11 henkilöä (12) eli 1,21 % (1,12 %).

3.3. Henkilöstön vaihtuvuus

Lähtövaihtuvuusprosentilla tarkoitetaan päätyneiden palvelussuhteiden ja henkilöstömäärän välistä suhdetta, johon lasketaan myös eläköitymisen johdosta päätyneet palvelussuhteet.

Vakinaisia virka- ja työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana 74 (95). Lähtövaihtuvuusprosentiksi muodostui täten 10,19 % (9,54). Alkaneita vakinaisia palvelussuhteita oli 43 (63) ja näiden osalta vaihtuvuusprosentti oli 5,92 (6,33%). Vakinaisen henkilöstön nettovaihtuvuus oli siten -31 (-32) henkilöä.

Tyypillisimmät syyt palvelussuhteen päättymiselle olivat eläkkeelle jääminen ja irtisanoutuminen.

3.4. Eläköityminen

Kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö voi KuEL-järjestelmän mukaan siirtyä vanhuuseläkkeelle, työkyvyttömyyseläkkeelle tai osa-aikaeläkkeelle. Vanhuuseläkettä voi lisäksi varhentaa ja työkyvyttömyyseläke voi olla joko määräaikainen tai osittainen, jolloin osa-aikainen työ on mahdollista. Vanhuuseläke on kuntatyöntekijän ensisijainen reitti eläkkeelle.

Eläkeuudistus tuli voimaan 1.1.2017. Uudistuksessa vanhuuseläkeikää nostetaan vaiheittain 65 vuoteen siten, että vuonna 1962 syntyneet ovat ensimmäinen ikäluokka, jonka vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläkeuudistuksen merkittävän tavoitteena on työurien pidentäminen. Keskeisintä työurien pidentämisen kannalta on eläkeikärajojen nosto ja niiden sitominen elinajanodotteen kehitykseen. Henkilökohtainen eläkeikä 63 - 65 ikävuoden välillä säilyi ennallaan. Työssä voi edelleen jatkaa 68-vuotiaaksi saakka. Työssä jatkaminen tarkoittaa suurempaa eläkettä, kun taas eläkkeelle jääminen ennen henkilökohtaista vanhuuseläkeikää pienentää eläkettä.

Uudistuksessa osa-aikaeläke poistui ja tilalle tuli osittain varhennettu vanhuuseläke. Varhennettu vanhuuseläke poistui ja eikä sille voi enää jäädä. Uutena eläkelajina tuli työuraeläke. Työkyvyttömyyseläke ja osatyökyvyttömyyseläke säilyivät ennallaan, eivätkä niiden myöntämiskriteerit muuttuneet.

Uudistuksesta johtuen eläkkeelle jäämisen ennustettavuus on heikentynyt. Näyttää kuitenkin siltä, että ainakaan tässä vaiheessa ei ole suurta kiinnostusta jatkaa henkilökohtaisen eläkeiän jälkeen.

Kertomusvuoden aikana vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilöstön eläköityminen oli seuraava:

- vanhuuseläkkeelle henkilöä 22 (18)
- työkyvyttömyyseläkkeelle (kokoaikainen, osittainen, kuntoutustuki) 3(12)
- osa-aikaeläkkeelle jäi 0 (0) henkilöä.
- Yhteensä 25 (30).

Vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 64,5 vuotta (63,5 v.). Kaikki eläkemuodot huomioon ottaen eläkkeelle jääneiden keski-ikä oli kertomusvuonna 63,4 vuotta (61,5), joten eläkkeelle jäämisikä on noussut kahdella vuodella.

Eläköitymistilastosta voidaan päätellä, että työurien pidentäminen on eläköitymisen suhteen toteutunut toivotulla tavalla. Vanhuuseläkkeelle jäävien henkilöiden määrä on noussut edellisestä vuodesta ja eläkkeelle jäämisikä nousi vuodella. Positiivisena kehityksenä voidaan pitää täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja täydelle kuntoutustuelle jääneiden määrä on laskenut yhdeksällä henkilöllä. Osa-aikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle ja osa-aikaeläkkeelle jääneiden määrä pysyi samana edelliseen vuoteen verrattuna.

Kokonaan eläköityneitä koko henkilöstöstä oli 2,33 % (3,0), mikä tarkoittaa eläköitymisen vähentymistä edelliseen vuoteen verrattuna. Kunta-alalla vuosittainen eläkepoistuma vuodessa on keskimäärin 3,0 %. Ennusteen mukaan Akaan kaupungin organisaatiosta eläköityvien määrä on jonkin verran kunta-alan keskimääräistä määrää pienempi.

Eläköitymisen ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen aikasarjana vuosittain. Ennusteessa on huomioon otettu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Eläköitymisennuste vuosina 2022 – 2030 on seuraava (KuEL ja VaEL):

- v. 2022: 40 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 29
- v. 2023: 40 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 29
- v. 2024: 37 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 26
- v. 2025: 36 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 25
- v. 2026: 33 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 25
- v. 2027: 35 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 25
- v. 2028: 35 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 25
- v. 2029: 28 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 18
- v. 2030: 20 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 29

Henkilöstön eläkkeelle jääminen hyödynnetään mahdollisuutena henkilöstörakenteen uudistamiseen ja työn tuottavuuden parantamiseen. Eläkepoistuman myönteisiä vaikutuksia ovat keski-ikä aleneminen, jonka myötä koulutustaso, muutosvalmius

ja innovatiivisuus saattavat parantua. Myönteisenä puolena voidaan nähdä myös tehtävien uudelleen järjestelymahdollisuudet ja töiden monipuolistuminen. Toisaalta taas organisaatiosta poistuu paljon hiljaista tietoa.

3.5. Eläkemaksut

Eläkekustannusten seurannan avulla voidaan ennakoida kustannuksia ja vaikuttaa niihin. Työnantajan KuEl-eläkemaksut koostuvat

- palkkaperusteisesta maksusta, jota seurataan osana työvoimakustannuksia
- eläkemenoperusteisesta maksusta, jota maksetaan niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005

	Maksut 1.000 euroa			% -osuus palkkakustannuksista		
	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Eläkemenoperusteen maksu	1.624	1.690	1.688	3,62	3,78	1,25

4. Työvoimakustannukset, työllistäminen sekä virka- ja työehtosopimukset

4.1. Vuoden 2021 työvoimakustannukset

Työvoimavaltaisella kunta-alalla työvoimakustannukset muodostavat merkittävän osan kunnan taloudesta. Työvoimakustannusten rakenteen ja kehityksen seuranta ovat siten keskeisiä myös henkilöstöraportoinnissa. Työvoimakustannukset kattavat kuntaan palvelussuhteessa olevan henkilöstön.

Työvoimakustannuksissa näkyvät myös kunta- ja palvelurakennemuutokset tai henkilöstöön kohdistuneet talouden sopeuttamistoimenpiteet, mitkä ovat henkilöstöraportissa tarkemmin selitettäviä/kuvattavia tapahtumia ja toimenpiteitä. Myös ostopalveluiden käyttö voi näkyä työvoimakustannusten alenemisena.

Vuosien 2011 – 2021 työvoimakustannukset

Vuosi	Kaikki palkat	Muut henkilöstösivukulut	Eläkekulut	Yhteensä	%:a toimintakuluista	Muutos henkilöstökuluissa
2012	38 428	2 145	9 376	49 950	46,79	5,84
2013	37 679	2 074	9 615	49 369	44,68	-1,16
2014	36 937	1 980	9 655	48 573	43,15	-1,61
2015	35 953	2 016	9 429	47 398	42,94	-2,41
2016	35 777	2 299	8 903	46 979	43,10	-0,89
2017	35 354	1 937	8 200	45 492	42,79	-3,17
2018	34 706	1 372	8 010	44 088	40,00	-3,00
2019	35 694	1 338	7 942	44 818	40,54	1,74
2020	35 361	1 417	7 961	44 740	39,90	-0,17
2021	36 515	1 279	8 216	46 010	37,74	2,84

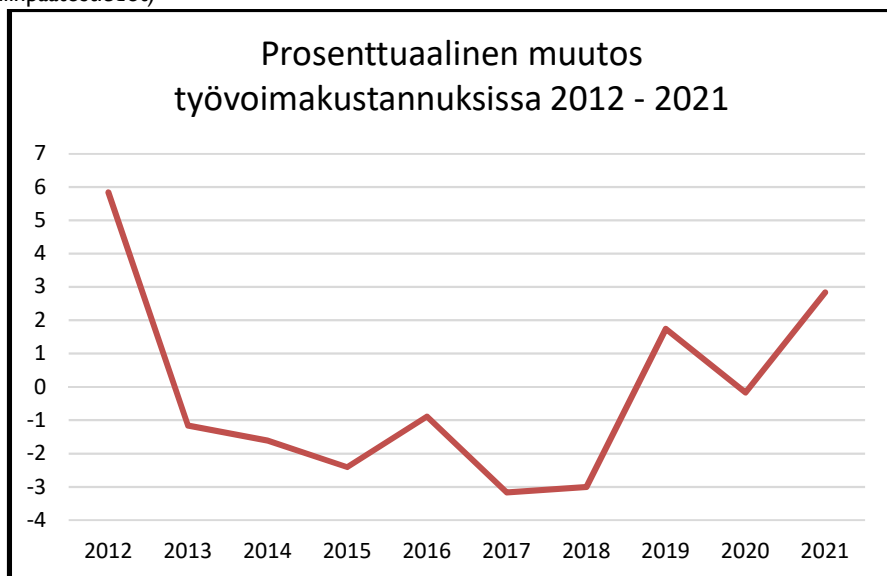
(Lähde: Talousarvion tilinpäätökset)

Henkilöstösivukuluihin sisältyvät kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut, työttömyysvakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksut ja muut sosiaalivakuutusmaksut. Eläkekulut koostuvat Kuntien eläkevakuutuksen KuEL-maksuista, valtion VEL-maksuista ja muista työeläkemaksuista.

Työvoimakustannukset nousivat vuoteen 2020 verrattuna 2,84 % (-0,17 %) ollen kertomusvuonna 46.010 273,04 miljoonaa euroa (44,7 M€).

Työvoimakustannusten osuus toimintamenoista oli 37,74% (39,90 %). Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,84 prosenttia (-0,17%).

(Lähde: tilinpäätöstiedot)

Vuokratyövoimaa käytettiin kertomusvuoden aikana vain pääosin hammashuollossa, jossa lääkäripalveluita ostettiin 317.119 eurolla (274.900 euroa). Nämä työvoiman vuokrauskustannukset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 42.000 eurolla. Akaan osuus vuokratyövoimasta oli alle puolet 110 440, loppuosa oli Urjalan hammashuollon osuutta. Lisäksi lääkäreiden vastaanotolle ostettiin lääkäripalveluita jonojen purkua varten 6.890 eurolla.

Vuoden 2021 päättyessä lomapalkkavelka 5.094.545 euroa (4.682.297 euroa). Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna on yli 400.000 euroa.

4.2. Palkkatuen käyttö, kesätyöllistäminen ja muu työllistäminen

Toimialoilla työskenteli kuntouttavan työtoiminnan työntekijöiden, jotka eivät ole palvelussuhteessa kaupunkiin, lisäksi työkohteissa useita palkkatuella palkattuja työllistettyjä. Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus palkata työllistämismääräytteen piiriin kuuluva henkilö kaupungille määrääjäksi. Palkkatuella palkatut työllisyydenhoidon työsuunnittelijat toimivat työpaikoilla kuntouttavan työtoiminnan ryhmänohjaajina.

Vuonna 2021 palkkatuella palkatut henkilöt sijoituivat eri toimialoille seuraavasti:

- hallintotoimi 3 henkilöä (3)
- kaupunkikehitystoimi 6 henkilöä (11)
- perusturvatoimi 3 henkilöä (4)
- sivistystoimi 0 henkilöä (2)
- tekninen toimi 5 henkilöä (11)
- Yhteensä 17 henkilöä (31).

Velvoitetyöllistettyjä oli kertomusvuoden aikana yhteensä kuusi (6).

Edellä mainittujen lisäksi edelleen sijoituksessa hankkeessa/yhdistyksessä vuonna 2021 ei ollut yhtään henkilöä (2).

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli kertomusvuoden päättyessä toimialoilla voimassa olevia sopimuksia yhteensä 170 (46). Koko vuoden aikana kuntouttavassa työtoiminnassa toimialoilla oli yhteensä 240 (69) asiakasta.

Palkkatuetyöllistämisen palkkamenot ja muut kustannukset henkilöstösivukuluineen olivat kertomusvuonna 155 655 euroa (287.580 euroa). Palkkatuen osuus oli 76 887 euroa (61.644 euroa), tämä sisältää myös velvoitetyöllistettävien osuuden.

Kesätyöllistäminen

Kesätyöntekijöitä oli vuonna 2021 yhteensä 29 (35). Kesätyöllistämisen palkkamenot olivat henkilöstösivukuluineen 27 495 euroa (26.638 euroa). Työllistämisyksöt olivat 2 – 4 viikon pituisia.

Muu työllistäminen

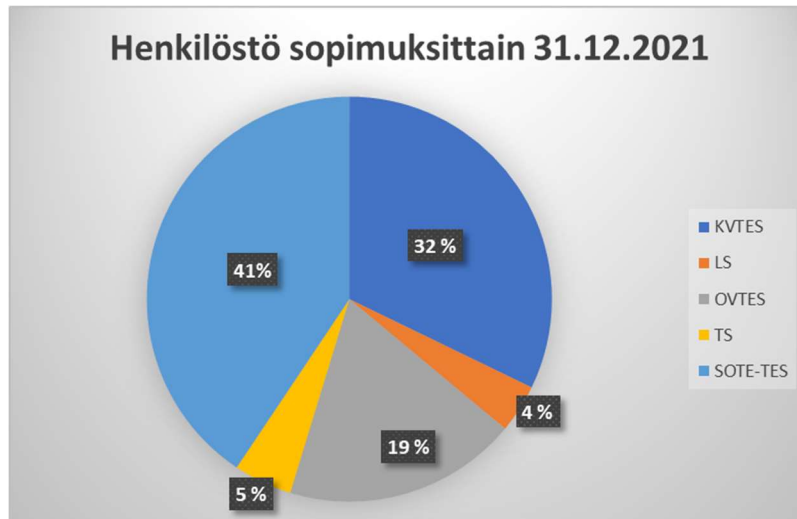
Palkattomassa opiskeluun liittyvä harjoittelussa tms. harjoittelussa oli työpaikoilla kertomusvuoden aikana jonkun verran henkilöitä. Lisäksi eri työpisteissä oli TE-toimiston ja vakuutusyhtiöiden työkokeilijoita. Korona-pandemian jatkuminen vaikutti olennaisesti muuhun työllistämiseen.

4.3. Henkilöstön jakaantuminen eri sopimusaloille ja kertomusvuoden palkantarkistukset

1.9.2020 tuli voimaan SOTE-sopimus, johon siirrettiin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen soveltamispiirissä kaikki sote-alalla työskennellyt henkilöstö nk. teknisellä katkaisulla. Muutama tehtävä siirrettiin hinnoittelun ulkopuoliseksi. Samasta ajankohdasta lukien KVTES:n soveltamispiiristä siirrettiin varhaiskasvatuksen opetushenkilöstö ja osa esihenkilöstöstä Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen soveltamispiiriin. KVTES- sopimusmääräyksiä noudatetaan kuitenkin siirtyneen henkilöstön palvelussuhteen ehtoihin noudatetaan 31.12.2022 saakka.

Eniten henkilöstöä on SOTE-sopimuksen soveltamispiirissä (41 %). Seuraavaksi suurin sopimusala on KVTES, johon kuuluu 32 %. OVTES:n soveltamispiiriin kuuluu 19 % ja teknisten sopimuksen soveltamispiiriin kuuluu 5 % ja lääkäreiden sopimuksen piiriin 4 %. Edellisestä sopimusmuutoksesta johtuen edelliseen vuoteen verrattuna KVTES-henkilöstö on vähentynyt 44 %, opetushenkilöstö noussut kahdella prosentilla, teknisen henkilöstön määrä on noussut prosentilla.

(Lähde: Populus-raportti)

Kunta-alalla palkkausjärjestelmät perustuvat tehtävien vaativuuteen ja henkilökohtaiseen työsuoritukseen.

Akaan kaupungin organisaatiossa on kaikilla sopimusaloilla käytössä tehtävien vaativuuden paikallinen arviointijärjestelmä. Kunkin viran/tehtävän tehtäväkohtainen palkka määritellään tehtävän vaativuuden mukaan. Tehtävän vaativuuden arviointi tulee päivittää aina, kun tehtävässä tapahtuu olennaisia muutoksia.

Henkilökohtainen lisä on osa kannustavaa palkkausta. Se perustuu tuloksellisuuteen henkilökohtaisten työsuoritusten osalta sekä ammatin hallintaan.

Uudet kunnalliset sopimukset tulivat voimaan takautuvasti 1.4.2020 lukien, koska neuvottelutulos saavutettiin vasta toukokuussa. Sopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka. Palkankorotukset ovat työmarkkinakierroksella syntyneen yleisen linjan mukaisia. Kustannusvaikutus 23 kuukauden sopimuskaudella on 3,04 prosenttia.

Kunta-alan toinen yleiskorotus toteutettiin 1.4.2021. Sen suuruus oli 26 euroa, kuitenkin vähintään 1,22 prosenttia. Toinen yleiskorotus toteutettiin 1.4.2021 lukien ja sen suuruus oli 0,72 prosentista 1,31 prosenttiin. Lisäksi 1.4.2021 lukien oli käytettävissä 0,8 prosentin suuruinen järjestelyerä.

Kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020. Sen jälkeen palattiin aiempiin puolta tuntia lyhyempiin viikkotyöaikoihin. Työajan lyhentymistä on kompensoitu useilla sopimusmääräyksillä koskien työaikalukua ja vuosilomalukua, jotka tulivat voimaan samana päivänä. Työajan lyhentäminen ei koskenut lääkärin sopimuksen piiriin kuuluvaa henkilöstöä. OVTES:n osalta työajan lyhentäminen toteutettiin 1.8.2020 lukien.

Kunta-alan pääsopimuksen uudistamisella sovittiin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön sote-sopimuksesta 1.9.2020 lukien, mutta sote-sopimuksen piiriin kuuluvan henkilöstön palvelussuhteen ehtoihin noudatetaan KVTES-sopimusta 31.12.2022 saakka. Sopimuksessa sovittiin myös varhaiskasvatuksen opettajien, erityisopettajien ja esimiesten siirtymisestä kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) piiriin. Siirtymäajat ovat samat kuin sote-sopimuksessa.

Muita sopimusmuutoksia:

- lomarahen vaihtaminen vapaaksi joustavammaksi eli sen vaihtamisesta voi nyt sopia suoraan viranhaltijan/työntekijän ja työnantajan välisellä sopimuksella
- varallaolokorvauksen selkiyttäminen, mm. määrä, määräytymisperusteet sekä varallaolon ehdot
- liukuvassa työajassa työaikasaldon maksimääräksi 50 tuntia.

Kannustavaa palkkauksesta voidaan maksaa hyvää työsuorituksesta, joka tukee työyksikön tavoitteiden toteutumista. Palkkion perusteena ovat esimerkiksi seuraavat kriteerit:

- positiivinen työote
- aktiivisuus työyhteisössä
- palveluhalukkuus ja yhteistyökyky työyhteisön sisällä ja sen ulkopuolella
- hyvä asiakaspalaute
- kehittämisote
- joustavuus
- luotettavuus
- aikataulutavoitteiden alittaminen
- erinomainen toiminta poikkeustilanteissa
- kustannus- ja laatuosaaminen
- päämäärä- ja tavoitetietoisuus
- prosessien ja menettelytapojen hallinta ja kehittäminen.

Kannustavan palkkauksen jako oli kertomusvuonna seuraava (suluissa vuoden 2020 tiedot):

Toimiala	Määräraha	Yksilökohtainen palkitseminen (saajien lkm)	Tiimikohtainen palkitseminen (saajien lkm)	Yhteensä
Johtoryhmä	600,00 (500,00)	644,00 (7) (500,00, 5)	0 (0)	644,00 (500,00)
Hallintotoimi	300,00 (500,00)	300,00 (3) (500,00, 4)	0 (0)	300,00 (500,00)
Kaupunkikehitystoimi	400,00 (400,00)	400,00 (4) (400,00, 4)	0 (0)	400,00 (400,00)
Perusturvatoimi	7.000,00 (5.800,00)	5.100,00 (45) (3.800,00, 31)	1.900,00 (73) (1.925,00, 6)	7.000,00 (5.750,00)
Sivistystoimi	5.200,00 (5.400,00)	5.200,00 (46) (3.800,00, 31)	0 (1.550,00, 8)	5.200,00 (5.450,00)
Tekninen toimi	1.500,00 (1.400,00)	1.200,00 (12) (1.200,00, 11)	250,00 (10) (200,00, 8)	1 450,00 (1.400,00)
Yhteensä	15.000,00 (14.000,00)	12.844,00 (117) (10.300,00, 89)	2.150,00 (83) (3.700,00, 22)	14.994,00 (14.000,00)

Kannustavan palkkauksen määrärahasta varattiin 1 000 euroa nk. pikapalkitsemiseen (lounas- ja pizzalahjakortti, elokuva-lippu, vapaalippu liigapeleihin Akaassa). Pikapalkittuja oli kertomusvuoden päättyessä 90 henkilöä.

5. Henkilöstön tila

5.1. Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisen tavoitteena on turvata se osaaminen, jota tarvitaan kaupungin palvelutuotannossa. Työt muuttuvat ja uudet haasteet edellyttävät jatkuvaa oppimista. Sitä voidaan tukea koulutuksen lisäksi erilaisilla työssäoppimisen ja henkilöstön kehittämisen menetelmillä kuten työkierrolla, mentoroinnilla, tiimityöllä, itseopiskelulla jne. Myös oppimisille ilmapäiri on tärkeä tekijä.

Osaamisen kehittäminen vuosina 2020 - 2021

Osaamisen kehittäminen	Osallistujien määrä		Päiviä/osallistuja		Kalenteripäiviä	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Ammatillinen henkilöstökoulutus,	541	636	2,35	3,20	1269	2038
josta lakisääteinen sosiaali- ja terveyshuollon täydennyskoulutus	448	409	1,90	7,02	236	2872
Opintovapaalla oleva henkilöstö	31	30	134,26	135,37	4162	4061
YHTEENSÄ	572	666	136,61	138,57	5431	6099

Vuonna 2021 koulutuspäiviä vakinaista henkilöstöä kohden henkilöä kohden oli 2,53 päivää (1,67), koko henkilöstön osalta koulutuspäiviä oli 2,07 päivää (1,28). Koulutuspäivien määrä vakinaisen henkilöstön osalta on raportoinnin mukaan lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 0,86 päivällä henkilöä kohden.

Henkilöstökoulutukset on toteutettu edellisten vuosien tapaan pääosin toimialoilla heidän omin määrärahoihin.

Toimialakohtaiset koulutuskustannukset euroina vuosina 2018 – 2020

Toimiala	Toteutuneet kustannukset euroina			
	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Hallintotoimi	29.511	23.761	20.700	22.225,60
Kaupunkikehitystoimi	2.833	11.547	11.049	13.373,46
Perusturvatoimi	79.442	86.118	69.221	113.126,09
Sivistystoimi	100.406	93.629	28.580	39.072,15
Tekninen toimi	7.593	38.386	32.232	26.736,58
YHTEENSA	219.785	253.441	161.782	214.533,88

Panostus henkilöstökoulutukseen on kertomusvuoden aikana lisääntynyt kaikilla toimialoilla, poikkeus on tekninen toimi. Kokonaisuus on lähes 52.000 euroa.

Koulutuskustannuksiin yllä olevassa taulukossa sisältyvät vain osallistumismaksut, koska esimerkiksi majoitus- ja matkustamiskustannuksia juuri koulutuksen osalta ei toistaiseksi pystytty kirjanpidollisesti erittelemään. Myöskään sijaiskuluja koulutuksen osalta ei pystytty erittelemään.

Kertomusvuoden syksyllä järjestettiin kaikille esihenkilöille valmennusta siten, että esihenkilöt oli jaettu kolmeen ryhmään ja etävalmennusiltoja oli yhteensä kolmena eri päivänä. Sparraavien esihenkilövalmennuspäivien viitekehys oli ”Kollegiatuelliset työpajat esihenkilöille”. Työpajat olivat esihenkilöiden tarpeisiin suunniteltuja kokemusten jakamisen, tunteiden tuuletuksen ja yhteisen ideoinnin tilaisuuksia. Työpajojen sisältö jaettiin kolmeen osaan seuraavasti:

- Korona-ajan kokemusten ja tunteiden purkaminen turvallisessa ympäristössä
- Onnistumisen ja uusien toimivien koettujen toimintatapojen ja käytänteiden näkyväksi tekeminen
- Yhteinen keskustelu siitä, mitä poikkeusaika on tuonut ja jota kannattaa jakaa (konkretisointi toiminnan tasolle).

Kertomusvuoden syksyllä järjestettiin kolme saman sisältöistä etäluentoa teemalla Inhimillinen arkkitehtuuri työyhteisössä. Nämä olivat ensi sijassa henkilöstölle suunnattuja luentoja. Luentojen tarkoitus oli, että työyhteisöt saavat intoa edelleen jatkaa oman esihenkilön johdolla työyhteisötyön kehittämistä arjen keskellä.

Joulukuussa esihenkilöille järjestettiin valmennusta Virtaa ja voimaa uusia ajatuksia siihen, kuinka irtautua työasioista, etteivät ne lomalla pyöriä mielessä. Osallistuminen esihenkilövalmennuksiin oli kertomusvuoden aikana lähes sataprosenttista.

Esihenkilöille järjestettiin säännöllisesti kesäaikaa lukuun ottamatta esihenkilöinfoja, joissa käsiteltiin ajankohtaisten asioiden lisäksi ennalta ilmoitettuja teemoja.

5.2. Kehityskeskustelut

Kehityskeskustelut ovat tärkeitä yhteisiä keskustelutilaisuuksia esimiehen ja työntekijän välillä. Kehityskeskusteluiden keskiössä ovat osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen sekä tavoitteiden asettaminen. Tavoitteena on saada esimiehen ja työntekijän välisestä keskustelusta positiivinen, henkilökohtainen ja merkityksellinen tilanne, jossa syvennetään esimiehen ja työntekijän välistä vuorovaikutusta sekä ymmärrystä työn merkityksellisyydestä, onnistumisista ja tavoitteista.

Sitovana tavoitteena vuodelle 2021 asetettiin kehityskeskustelujen käyminen 100-prosenttisesti. Tavoitteesta ei kuitenkaan täysin onnistuttu, koska kehityskeskusteluja käytiin arviolta 85 prosenttisesti (85,00). Raportointi kehityskeskustelujen määrässä on haastava, koska osa käyttää kehityskeskusteluissa muita kuin Populuksen lomakkeita ja näin ollen ne eivät ole mukana raportoinnissa.

5.3. Työtyytyväisyys

Akaan kaupungin henkilöstökysely toteutettiin maaliskuussa 2020 ja sen vastausprosentti oli 43. Edellinen kysely tehtiin vuonna 2018, jolloin vastausprosentti oli 54.

Työhyvinvointikysely käynnistettiin maaliskuussa 2.3.2020 eli noin 10 päivää ennen koronakriisin alkamista Suomessa. Kysymyslomake suljettiin ja tiedonkeruu päätettiin 25.3.2021. Kriisin vaikutukset työhyvinvointikyselyssä liittyvät kuitenkin vain heikentyneeseen vastausinnokkuuteen, sillä niitä saatiin noin 100 vähemmän kuin edellisessä työhyvinvointikyselyssä vuonna 2018. Koronakriisi ei kuitenkaan näytä vaikuttaneen itse tuloksiin. Vastauksia ennen ja jälkeen koronakriisin puhkeamista on verrattu keskenään, eikä niissä ollut kuin marginaalisia eroja ja enemmänkin viitteitä tulosten pienimuotoisesta paranemisesta kuin heikkenemisestä.

Tulokset ovat kokonaisuutena parantuneet merkittävästi. Yleisarvosana eli kokonaistyytyväisyys on parantunut peräti neljä kymmenystä (7,35 -> 7,76). Yleisarvosanan perusteella asioihin hyvin kriittisesti suhtautuvien, eli ovat antaneet yleisarvosanaksi numeron 4-6, työntekijöiden osuus on laskenut kahden vuoden takaisesta melkein kymmenen prosenttia (20 % -> 11 %). Ns. suosittelevien keskiarvo on parantunut vielä enemmän (6,58 -> 7,30).

Väittämäteemoittain tarkasteltuna, eniten on parantunut Muutos ja tulevaisuus-otsikon alla olleet väittämät. Melkein yhtä paljon ovat parantuneet teemat koskien esimiestyötä, omaa työtä, ilmapiirin avoimuutta, työyhteisötaitoja ja viestintää sekä työn organisointia. Tulosten merkittävästä paranemisesta kertoo myös se, että yhdenkään väittämän tulos ei ole heikentynyt. Kaikista vähiten teemakohtaisista on parantunut Hyvinvointi ja työkyky.

Myös tunneilmasto on kehittynyt positiivisempaan suuntaan. Negatiivisten tuntemusten osuus on vähentynyt edellisestä kyselystä ja positiivisten osuus siten noussut. Eniten on noussut luottamus, innostus, sinnikkyys sekä tyytyväisyys.

Erittäin positiivista on se, että vastaajien mielestä töihin on mukava tulla, oma työ tuntuu motivoivalta ja yhteistyö lähimpien työtovereiden kanssa sujuu hyvin. Myös työkyky ja tasa-arvoinen kohtelu koettiin hyviksi. Nämä ovat tärkeitä työhyvinvointia kuvaavia mittareita ja kertovat, että haasteista huolimatta töissä viihtytään, henkilöstö jaksaa työssään ja kohtelu on yhdenvertaista. Lisäksi sitoutuneisuutta toimia kaupungin arvojen ja päämäärien mukaisesti, voidaan pitää vahvuutena.

Kyselyn perusteella kehittämisen tärkeimmät painopistealueena on edelleen esimiestyön kehittäminen.

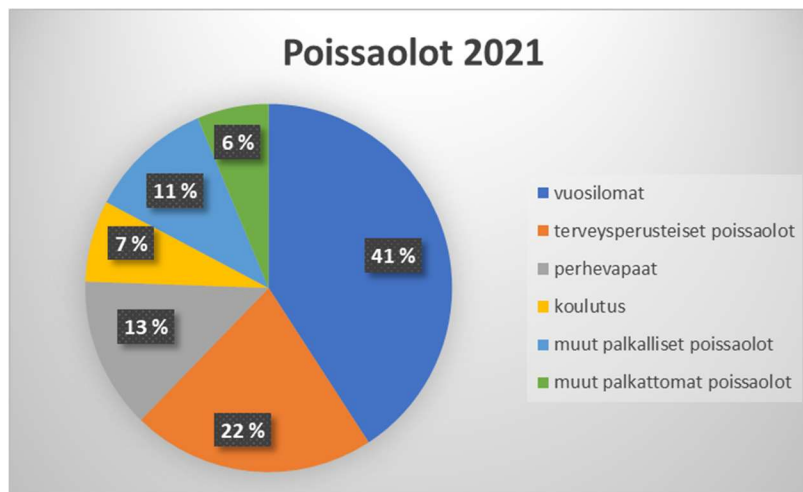
5.4. Työajan jakaantuminen

Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi työnantaja ja työyhteisöt tarvitsevat tietoa siitä, miten työntekoon tarkoitettua työaika todellisuudessa on käytetty. Palvelutarpeiden edellyttämien henkilöstöresurssien oikean mitoituksen, kohdentamisen ja kuormituksen suunnittelu perustuu tietoon työajoista ja poissaoloista.

Alla olevassa taulukossa työajan jakauma on laskettu ja raportoitu työpäivinä. Oleellista tässä on seurata prosenttiosuuksia teoreettisesta säännöllisestä työajasta.

Poissaoloperusteen mukainen tilanne oli seuraava:

	Työpäivät			%osuus teoreettisesta säännöllisestä vuosi-töyajasta		
	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika työpäivinä	248 587	244 778	243 074	100 %	100 %	100 %
	Vähennetään työpäivinä					
	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2019	v. 2020	v. 2021
vuosilomat	24 586	24 180	23 941	9,9	9,9	9,8
terveysperusteiset poissaolot	16 591	14 879	12 576	6,7	6,1	5,2
perhevapaat	5 678	7 497	7 794	2,3	3,1	3,2
koulutus	5 461	4 225	4 202	2,2	1,7	1,7
muut palkalliset poissaolot	1 360	9 549	6 433	0,5	3,9	2,6
josta etätyötä		8 624	5 252		3,5	2,2
muut palkattomat poissaolot	2 444	2 996	3 699	1	1,2	1,5
YHTEENSÄ (tehty vuosityöaika)	192 467	181 452	184 429	77,4	74,1	75,9

Teoreettista säännöllistä vuosityöaikaa laskettaessa kalenterivuoden päivistä vähennetään lauantait, sunnuntait ja työaikaa lyhentävät arkipyhät, mikä tarkoittaa vastaavaa viiden työpäivän ajattelua esimerkiksi jaksotyössä tai toimialueilla, joissa työskennellään ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä (24/7).

Perhevapaisiin sisältyvät äitiys-, isyys- ja vanhempainlomapäivät sekä hoitovapaat, tilapäiset hoitovapaat sairaan lapsen hoidon järjestämiseksi/hoitamiseksi ja poissaolot pakottavista perhesyistä sekä poissaolot perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi. Muihin palkallisiin poissaoloihin sisältyvät mm. lomarahavapaat ja KVTES:n mukaiset eräät muut virkavapaudet. Palkattomia poissaoloja ovat mm. säästösyvypaikat ja harkinnanvaraiset palkattomat vapaat.

Suurimmat kokonaistyöaikaa vähentävät poissaolot vuonna 2021 aiheutuivat vuosilomista ja terveysperusteisista poissaoloista. Perhevapaat aiheuttavat naisvaltaisella kunta-alalla paljon pitkiä poissaoloja, koska naiset pitävät edelleenkin valtaosan perhevapaista. Työelämän ja perheen yhteensovittamisen osalta naisten osuus perhevapaiden käytössä on noin 99 % lain suomien tasa-arvoisista ja yhdenvertaisista mahdollisuuksista huolimatta.

Palkkasummaksi muutettuna poissaolojen hinnaksi vuosina 2018 – 2021 muodostui seuraavat summat:

	vuosi 2018 (€)	vuosi 2019 (€)	vuosi 2020 (€)	vuosi 2021 (€)
Sairauslomat	1.236.563	1.277.899	1.283.602	1.078.301
Työtapaturmat	34.005	52.193	40.010	70.825
Perhevapaat	-529.592	-453.794	-750.560	-593.286
Tilapäinen hoitovapaa	65.229	59.990	54.356	53.257
Koulutus	-318.666	-250.699	-279.192	-335.979
Lomarahavapaat	36.237	32.672	35.525	25.597
Vuosilomat	2.974.217	3.219.144	3.127.597	3.060.027
Muut vapaat josta etätyötä	-533.541	-442.640	670.630 1.142.180	316.242 760.712

Poissaoloissa suurin ryhmä on vuosilomat, joiden hinta on yli kaksi ja puolikertainen verrattuna sairauslomiin. Perhevapaiden ja koulutuksen osuus on negatiivinen, koska niissä on enemmän palkattomia kuin palkallisia päiviä – luonnollisesti niiden aikana jää työpanos saamatta tai sitä paikataan sijaisella.

5.5. Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloilla on yhteys työhyvinvointiin ja työn kuormitustekijöihin. Sairauspoissaolojen kehitykseen vaikuttavat myös mm. resursointi, iäkrakenne ja ikääntyminen yleensä, työn fyysisyys sekä asenteelliset muutokset työelämässä ja organisaatiossa yleensä.

Sairauspoissaoloista on yksinään harhauttavaa tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Sen sijaan sairauspoissaolojen vaikutukset ovat selkeämpiä, sillä usein poissaolot merkitsevät kustannusten lisäksi työyhteisön muille jäsenille kuormituksen lisääntymistä.

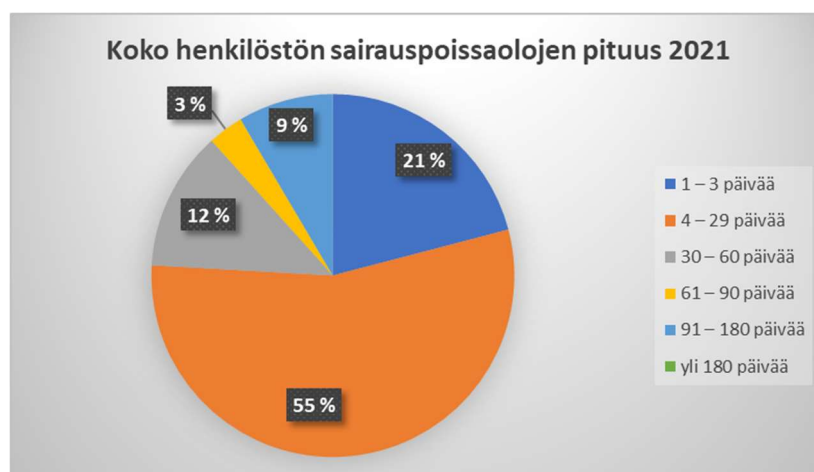
Henkilökunnan sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä toimialoitain vuosina 2016 – 2021 olivat seuraavat:

Toimiala	Kalenteripäivää/henkilötyövuosi					
	V. 2016	V. 2017	V. 2018	V. 2019	V. 2020	V. 2021
Hallintotoimi	10,76	16,11	10,01	9,51	11,53	5,82
Kaupunkikehitystoimi	17,79	19,76	31,07	8,33	5,30	5,36
Perusturvatoimi	24,04	23,00	26,54	20,58	21,67	23,06
Sivistystoimi	18,07	19,33	18,10	20,05	14,70	12,48
Tekninen toimi	33,35	31,84	33,3	28,37	26,63	20,09
YHTEENSÄ	22,7	22,01	24,04	20,51	18,90	17,56

Kertomusvuonna sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohti kaupungin henkilöstöllä oli 17,56 kalenteripäivää (18,90). Työpäiviksi muutettuina tämä tarkoittaa noin 12 - 13 päivää. Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 1,34 kalenteripäivää. Suunta on ollut laskeva ja toivottu kahtena viimeisenä vuonna. Työ niiden vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi jatkuu edelleen aktiivisena.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kertomusvuoden sairauspoissaolot niiden keston mukaan:

Sairauspoissaolot	kalenteripäivää			%osuus sairauspoissaolopäivistä			%:a teoreettisesta työajasta		
	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.
kalenteripäivien lkm	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1 – 3 päivää	4.042	3.177	3.472	19,61	17,56	20,93	1,58	1,3	1,43
4 – 29 päivää	8.516	8.640	9.121	41,32	47,74	54,98	3,34	3,53	3,75
30 – 60 päivää	3.201	2.953	2.066	15,53	16,32	12,45	1,25	1,21	0,85
61 – 90 päivää	1.933	824	524	9,38	4,55	3,16	0,76	0,34	0,22
91 – 180 päivää	2.614	1.771	1.408	12,68	9,79	8,49	1,02	0,72	0,58
yli 180 päivää	304	732	0	1,48	4,04	0	0,12	0,3	0
YHTEENSÄ	20.610	18.097	16.591	100	100	100	8,07	7,39	6,83
keskimäärin/henkilötyövuosi	20,51	18,90	17,32						

Kertomusvuonna vakinaisesta henkilöstöstä 154 henkilöä (233) eivät olleet sairauden takia päivääkään poissa työstä.

Lyhyiden sairauspoissaolojen (1 – 3 pv.) määrät ovat kunta-alalla laskeneet viime vuosina. Akaan kaupungin organisaatiossa kehitys on ollut päin vastainen.

Oheisesta taulukosta ilmenee omalla ilmoituksella esimiehen luvalla sairauspoissaolojen määrän kehitys:

Vuosi	päivien lukumäärä	%-osuus
2016	1.702	7,05
2017	1.513	6,44
2018	2.005	7,82
2019	1.904	9,35
2020	2.265	12,52
2021	2.085	12,57

Vuonna 2021 tällaisten poissaolojen määrä oli yli 12,5 prosenttia kaikista sairauspoissaaloista (12,52 %), joten tilanne on pysynyt samanlaisena.

Sairauspoissaolodiagnoosit vuosina 2018 – 2021

Diagnoosi	osuus %:na kaikista sairauspoissaaloista			
	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v. 2021
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	37,00	38,00	32,00	28,0
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	23,00	27,00	21,00	18,0
Hengityselinten sairaudet	14,00	11,00	8,00	6,0
Muut	26,00	24,00	39,00	48,0
Yhteensä	100,00	100,00	100,00	100,00

Muita diagnooseja ovat mm. kasvaimet, hermoston sairaudet sekä vammat, tapaturmat, myrkytykset, verenkierto- ja aineenvaihduntasairaudet ja eräiden muiden ulkoisten syiden seuraukset.

Diagnoosiluokittelu on jonkin verran muuttunut edellisistä vuosista, mutta yllä olevasta taulukosta voidaan päätellä, että muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut kaikissa diagnoosiryhmissä. Tule-sairausdiagnoosit ovat vähentyneet samoin kuin mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö-sairaudet. Myös hengityselinten sairaudet ovat vähentyneet.

Sairauspoissaolojen vaihtelulle ja niiden syille ei ole löydettävissä yksiselitteistä selvää selitystä. Vaikka määrät ja diagnoositkin pystytään selvittämään, niiden aiheuttajia ei – johtuvatko ne työstä, työyhteisöstä vai henkilön omista elämäntilanteistaan. Tärkeää kuitenkin on, että niitä pystyttäisiin ennalta ehkäisemään mm. puuttamalla mahdollisimman varhain tilanteisiin, jotka saattavat johtaa varsinkin pitkiin ja toistuviin sairauspoissaoloihin.

Syytä on kuitenkin huomioon ottaa se, että Akaan kaupungin organisaatiossa eräillä tehtäväalueilla henkilöstö on varsin ikääntynyt, henkilöstöresurssit vähenevät ja työmäärä lisääntyy. Lisäksi monilla tehtäväalueilla työ on fyysisesti raskasta. Kun työn fyysisyyden yhdistää ikääntymiseen, alentuneeseen työkykyyn ja työmäärän lisääntymiseen, edeltää eläköitymistä monissa tapauksissa pitkät sairauslomat, jotka osaltaan nostavat sairauspoissaolopäivien lukumäärää. Positiivista on, että sisäilmaoireilusta johtuvat sairauspoissaolot näyttävät olevan laskusuunnassa. Sairauspoissaolojen vähentämiseksi pitää edelleen pureutua kaikkiin työhyvinvoinnin osa-alueisiin – työkykyyn, työympäristöön, työyhteisön toimintaan, esimiestyöhön sekä osaamiseen. Koska sairauslomien syyt kohdistuvat ensisijaisesti mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöihin sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksiin, ennaltaehkäisevä toiminta tulee kohdistaa näille alueille. Näin on toimittukin vuonna 2021 yhteistyössä työterveyshuollon ja Kevan kanssa.

5.6. Varhainen tuki, puheeksiotto ja sairauspoissaolojen hallinta

Sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolaki muuttui 1.2.2012. Muutoksen tavoitteena on työkyvyttömyyden pitkittymisen ehkäisy. Muutoksella halutaan parantaa mahdollisuuksia havaita pitkittävät työkyvyttömyydet riittävän varhain ja helpottaa toipumista ja paluuta työhön sairauspoissaolojen jälkeen.

Työntekijän työkyvyn arvioimiseksi ja työssä jatkamismahdollisuuksien selvittämiseksi työnantajan tulee lain mukaan ilmoittaa työntekijän sairauspoissaolosta työterveyshuoltoon viimeistään silloin, kun poissaolo on jatkunut kuukauden ajan.

Laki edellyttää, että sairauspoissaolon aikana on työnantajan ja työntekijän pidettävä yhteyttä, jotta työhön paluuta tukevia järjestelyjä, esimerkiksi työaikoja tai työtehtäviä voidaan suunnitella ajoissa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Työterveyshuoltolain uudistuksen myötä työkyvyttömyyden pitkittyessä työterveyshuolto arvioi työntekijän jäljellä olevan työkyvyn ja työnantaja selvittää yhdessä työntekijän ja työterveyshuollon kanssa työntekijän mahdollisuudet työssä jatkamiseksi.

Sairauspäivärahan maksaminen 90 päivän jälkeen edellyttää työterveyslääkärin lausuntoa työntekijän jäljellä olevasta työkyvystä ja työssä jatkamisen mahdollisuuksista. Lisäksi työnantaja selvittää yhdessä työntekijän ja työterveyshuollon kanssa, voidaanko paluuta työhön helpottaa joillakin toimenpiteillä kuten esimerkiksi osa-aikaisella tai kevennetyllä työllä.

Kaupungin organisaatiossa on käytössä toimintamalli varhaiseksi tueksi, puheeksiottamiseksi ja sairauspoissaolojen hallitsemiseksi. Se sisältää toimintaohjeet siitä, miten esimiehen tulee menetellä sairauspoissaolohälytysrajojen täytyessä.

Varhainen puuttuminen ja tuki ovat aiheellista, kun

- sairausloman hälytysrajat ylittyvät (3 kertaa lyhyitä sairauspoissaoloja tai yli 30 päivää kuuden kuukauden jaksolla)
- sovitut asiat eivät toteudu
- epäillään tai todetaan päihteiden käyttöä
- työssä tai työnteossa esiintyy ongelmia
- työntekijä itse tai työtoverit tekevät aloitteen
- sairausloma pitkittyy.

Puheeksioton tarkoituksena on keskustella työntekijän kanssa ongelmien syistä ja mahdollisista tukitoimenpiteistä, joilla työterveyshuollon, työyhteisön tai muiden toimijoiden avulla voitaisiin auttaa työntekijän tilannetta ja vähentää esimerkiksi poissaoloja. Varhainen puuttuminen on sekä työyhteisön että yksittäisen työntekijän etu – se on merkki siitä, että välitetään.

Akaan kaupungilla on käytössä Populus-henkilöstöhallintajärjestelmään liittyvä sairauspoissaolojen hälytysjärjestelmä. Hälytysrajojen täytyessä esimiehelle tulee sähköpostitse heräte toimenpiteisiin ryhtymiseksi. Henkilöstöpalveluissa seurataan tehostetusti puheeksi ottamisen toteutumista.

Työhön paluun tuki

Varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen malli päivitettiin vuonna 2021 ja malliin lisättiin työhön paluun tuki. Työhön paluussa on keskeistä erityisesti lähiesimiehen ja työyhteisön tuki. Työhön paluuta aletaan valmistella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja tärkeintä siinä on aktiivinen yhteydenpito työhön palaajaan jo poissaolon aikana. Töihin paluuta suunnitellaan yhdessä työntekijän kanssa hyvissä ajoin ennen paluuta. Punnittavia työhön paluun vaihtoehtoja ovat mm.:

- paluu entiseen työhön ilman erityisjärjestelyjä
- paluu entiseen työhön tilapäisin järjestelyin (työtehtävän rajaaminen, apuvälineet, ergonomiset parannukset, korvaavat työtehtävät, työskentely osasairauspäivärahalla, työkokeilu omaan työhön tuunattuna työnä)
- paluu entiseen työhön pysyvin työjärjestelyin (esim. osatyökyvyttömyyseläke)
- työhön paluun nopeuttaminen työjärjestelyin (esim. työkokeilu toiseen tehtävään tai uudelleensijoitus).

Työtapaturmat

Oheisesta taulukosta ilmenevät henkilökunnalle kertomusvuoden aikana sattuneet työtapaturmat, työmatkatapaturmat ja ammattitaudit. Korvauspäivistä ilmenevät niiden päivien lukumäärät, joilta on maksettu päivärahaa. Lain mukaan päivärahaa maksetaan, mikäli työkyvyttömyys kestää vähintään kolme peräkkäistä päivää tapaturmapäivää lukuun ottamatta.

Työtapaturmien jakaumat vuonna 2021 olosuhteen mukaan (suluissa vuoden 2020 luvut)

Olosuhde	Tapaturmien lkm
Työssä/työpaikalla	59 (50)
Työmatkalla	
Työstä johtuva matkustaminen	19 (12)
Ammattitautiepäily	0 (3)
Yhteensä	78 (65)
Tapaturmakorvaukset euroina	65.609 (44.882)

(Lähde: Fennia Oy, tapaturmatilasto 2021)

Tapaturmia sattui vuonna 2021 yhteensä 78 (65), lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 13 tapahtumaa. Tapaturmista työmatka- tai muutoin matkustamisen yhteydessä tapahtuneita tapaturmia oli 19 (12). Kesken olevia ammattitautiepäilyjä ei ollut yhtään (3). Tapaturmat ovat yleensä mm. taakkojen nostamisissa, kompastumisissa ja kaatumisissa tapahtuvia sijoitetaanmenoja ja venähdyksiä sekä haavoja ja muita pinnallisia vammoja.

5.7. Työsuojelu ja työturvallisuus

Työsuojelu on kaikkien niiden toimenpiteiden kokonaisuus, joilla työympäristö tehdään turvallisesti ja terveelliseksi. Se on päivittäistä linjaorganisaation toimintaa ja keskeinen osa työyhteisön johtamista ja kehittämistä. Työsuojelulliset näkökohdat otetaan huomioon ennakoivasti kaupungin toiminnan kaikissa vaiheissa – erityisesti suunnittelussa, hankinnoissa ja johtamisessa. Työsuojelutoiminta tukee omalta osaltaan kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Akaan kaupungin työsuojeluorganisaatio on vuoden 2017 sopuvaalien pohjalta määritelty vuosiksi 2018 - 2021. Työsuojeluvaltuutettuja on kaupungin organisaatiossa edelleen kaksi.

Työsuojelu- ja työturvallisuustoimintaa koordinoi ja seuraa kaupungin yhteistyötoimikunta. Työsuojeluasioiden hoitamista osittain vaikeuttaa ajallisten resurssien niukkuus, koska sekä työsuojelupäällikkö että molemmat työsuojeluvaltuutetut hoitavat työsuojeluasioita varsinaisten työtehtäviensä ohella. Molemmille valtuutetuille on luonnollisesti järjestetty vapautusta omista tehtävistään työsuojeluasioiden hoitamiseksi.

Työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2018 - 2021 hyväksyttiin keväällä 2019. Toimintakauden 2018 - 2021 työsuojelu- ja työturvallisuustoiminnan painopistealueet kehittämiskohteineen ovat:

- Työntekijän työkyvyn ja muutosvalmiuksien ylläpitäminen ja kehittäminen ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen**
  - sairauspoissaolojen ja niiden diagnoosien seuranta ja raportointia tehostetaan yhteistyössä työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön ja työterveyshuollon kanssa
  - työkykyä ja muutosvalmiutta tuetaan ennakoivasti avoimella vuorovaikutuksella sekä havainnoimalla ja tunnistamalla työkyvyn muutoksia
  - varhaisen tuen, tuunatun työn ja sairauspoissaolojen hallinnan toimintamallia sovelletaan aktiivisesti käytäntöön
  - henkilöstöä aktivoidaan oman fyysisen kunnon ylläpitämiseen ja kaupunki panostaa henkilöstönsä työhyvinvointiin mm. liikunnan ja kulttuurin tukimuotoja kehittämällä
  - psykososiaaliseen kuormitukseen ja työstä palautumiseen kiinnitetään erityistä huomiota
  - esimiehille ja henkilöstölle järjestetään muutostukikoulutusta
  - henkilöstön jaksamista lisätään hyödyntämällä erilaisia työaikajoustoja
- Terveen ja turvallisen työympäristön varmistaminen**
  - vaarojen arvioinnin seuranta yhteistyössä henkilöstön kanssa on jatkuvaa ja päivitykset tehdään toiminnan/olosuhteiden muuttuessa tai vähintään vuosittain
  - huolehditaan puhtaasta sisäilmasta ja sisäilmaongelmia koskevat menettelytavat ovat kaikkien tiedossa
  - tuetaan henkilöstön savuttomuutta
  - työpisteiden ergonomia on kunnossa ja työvälineet työhön sopivia ja turvallisia
  - johtaminen on oikeudenmukaista ja perustuu luottamuksen kulttuuriin
  - jokainen työntekijä huolehtii työyhteisötaitoistaan
  - epäasiallista käytöstä ei sallita
- Perehdyttämisen ja osaamisen hallinnan tehostaminen**
  - esimiehet huolehtivat uusien ja pidempään poissaolleiden henkilöiden asianmukaisesta perehdyttämisestä
  - työyksiköissä on käytössä ajantasainen perehdytysmateriaali
  - henkilöstön osaaminen on tasapainossa työn vaatimusten kanssa
  - henkilöstön osaamista kehitetään järjestelmällisesti ja strategialähtöisesti

- työssä oppimiseen kannustetaan oman työnsä, työyhteisönsä ja työprosessien kehittämiseen
- henkilöstö saa säännöllistä palautetta työstään.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tarkastajat suorittivat yhteensä 7 (6) työsuojelutarkastusta. Näistä kaksi (5) on tehty asiakirjojen perusteella. Tarkastukset tehtiin seuraaviin kohteisiin:

- Arvo Ylpön koulu (teknisen työn tilat)
- Kylmäkosken koulu (teknisen työn tilat)
- Pappilan koulu (teknisen työn tilat)
- Hallintotoimi virastotalo
- Viialan yhtenäiskoulun väistötilat (teknisen työn tilat)
- Toimintakeskus Resiina (asiakirjojen perusteella kaksi tarkastusta)

Työsuojeluvaltuutetut ovat kertomusvuoden aikana osallistuneet Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tekemiin työsuojelutarkastuksiin, yhteistyötoimikunnan, kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien ja sisäilman ohjausryhmän kokouksiin.

Työsuojeluvaltuutetut toteavat, että kertomusvuosi 2021 jatkui edelleen poikkeuksellisenä covid-19-epidemia jatkuessa. Kokoukset toteutettiin pääsääntöisesti Teams:n välityksellä. Vallitsevan tilanteen myöten kuitenkin pyrittiin terveysturvallisesti toteuttamaan työpaikkakäyntejä.

Molemmat työsuojeluvaltuutetut ovat havainneet, että korona-aika on näkynyt selvästi henkilöstössä työuupumuksena ja haastavana sijaispulana. Toimintakauden aikana ristiriitatilanteita on esiintynyt enemmän verrattain edelliseen vuoteen. Näihin selvityksiin ovat molemmat työsuojeluvaltuutetut ottaneet osaa.

Työntekijöiden yhteydenotot koskivat lähinnä koronan aiheuttamia toimenpiteitä ja järjestelyjä sekä valmiusryhmän antamien ohjeiden noudattamista. Työsuojeluvaltuutetut eivät osallistuneet kaupungin valmiusjohtoryhmän toimintaan.

Akaan kaupungin organisaatioon on perustettu työkykyjohtamisen ohjausryhmä, joka kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Työpaikkakäynneillä on kiinnitetty huomiota työn ja työolojen aiheuttamaan haitalliseen fyysiseen ja psykososiaaliseen kuormittumiseen. Työsuojeluvaltuutetut ovat tehneet omaehtoisia seurantakäyntejä näihin työyksiköihin.

Kertomusvuoden aikana on toiminut 6 (12) kohdekohtaista sisäilmatyöryhmää. Ryhmät ovat kartoittaneet kohteen nykytilannetta sekä suunnitelleet tilojen tulevaa korjaustarvetta. Kohdekohtaisissa sisäilmatyöryhmissä on myös arvioitu kohteisiin tehtyjen korjausten vaikuttavuutta.

5.8. Työterveyshuolto

Työnantajalla on työterveyshuoltolain perusteella velvollisuus järjestää henkilöstölleen ehkäisevä työterveyshuolto.

Kaupungin henkilökunnan työterveyshuollon palveluiden tuottajana toimii Terveystalo Oy. Palveluiden sisältöön kuuluu la-
kisääteinen, ennaltaehkäisevä työterveyshuolto, työterveyshuoltopainotteinen yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä muun terveydenhuollon palvelut, jotka sisältävät tarvittaessa erikoislääkärin konsultaatiot ja työtapaturmien ja ammattitautien hoidon.

Työterveyshuolto on henkilöstön terveyden ja työolojen kehittämiseen tähtäävää toimintaa, jolla tuetaan henkilön työkykyisyyttä koko työuran ajan. Akaan kaupunki ja Terveystalo suunnittelevat yhdessä työterveyshuollon toiminnan sisällön ja toimenpiteet, jotka perustuvat työyksiköiden tarpeisiin. Kela korvaa työnantajalle työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset sairausvakuutuslain perusteella. Työterveyshuoltosopimus ja voimassa oleva toimintasuunnitelma ovat edellytyksiä korvauksen saamiselle.

Työterveyshuolto on kaupungin henkilöstölle maksutonta.

Työterveyshuollon palvelut kohdistuvat työolosuhteisiin, työyhteisöön tai yksittäiseen työntekijään. Näistä aiheutuvat kustannukset jaetaan kahteen korvausluokkaan:

- korvausluokka I: ehkäisevän toiminnan ja työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset, joita syntyy esimerkiksi työpaikkaselvityksistä, työpaikkakäynneistä, terveystarkastuksista ja ensiapuvalmiuden ylläpitämisestä
- korvausluokka II: työterveyshuollon lisäksi järjestetyn yleislääkäritasoinen sairaanhoito, joka sisältää yleislääkäritasoinen sairaanhoidon ja siihen määritellyt laboratorio- ja röntgentutkimukset sekä erikoislääkärin vastaanoton työterveyslääkärin läheteellä työkyvyn, kuntoutusarvion tai hoitomahdollisuuksien arvioimiseksi.

Sairaanhoito suunnataan keskeisiin, pitkittävää työkyvyttömyyttä aiheuttavien sairauksien varhaiseen toteamiseen ja tehokkaaseen hoitoon. Sairaanhoitopalveluun eivät kuulu mm. vapaa-ajan tapaturmien hoito, luomien poistot eikä fyysiset hoidot, myös osa pitkäaikaissairauksien seurannasta ei kuulu palveluiden piiriin.

Työterveyshuolto on mukana sellaisissa uudelleensijoitustilanteissa, joissa työntekijän työkyvyttömyyden uhka on olemassa.

Kertomusvuonna ennaltaehkäisevän toiminnan painopistealueet olivat seuraavat:

- työntekijöiden työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen
- sairauspoissaolojen vähentäminen
- työterveyshuollon toiminnan painottuminen ennalta ehkäisevään toimintaan
- työstä johtuvien terveys- ja turvallisuusriskien vähentäminen
- fyysisen työergonomian kehittäminen
- korvaavan työn mallin luominen ja sen käyttöönotto
- esimiesten jaksamisen tukeminen
- työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen (aktiivinen tuki) mallin jalkauttaminen

Terveystalo Oy:lle maksettavat menot, jotka on esitetty vuotta 2021 koskevassa Kela-korvaushakemuksessa olivat 484.415 euroa (508.529 euroa), josta Kela korvaa runsaat puolet ottaen huomioon kuitenkin työntekijäkohtaisen enimmäismäärän. Käytännössä korvaus jää alle puolen aiheutuneista kustannuksista.

Työterveyshuollon kustannukset nousivat vuonna 2016 varsin suuresti, noin 13,5 prosentilla. Vuonna 2017 työterveyshuollon menot taas pienentyivät lähes 138.000 eurolla eli yli viidenneksellä. Kertomusvuonna työterveyshuollon kustannukset kääntyivät laskuun ollen lähes 24.000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Korona-testausten ja rokotteiden kulut olivat 18.962,80 euroa (79.000), joten tosiasiasa normaalit kulut olivat edellisvuotta suuremmat.

Kustannukset jakaantuivat siten, että korvausluokka I osuus oli 63,49 % (44,82 %) ja korvausluokka II 36,51 % (55,17%). Kehitys kustannusten jakaantumisesta korvausluokkien välillä on kehittynyt toivottuun suuntaan, sillä korvausluokka I osuuden tulisi olla lähellä 70 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Työympäristöön ja työyhteisöön (ehkäisevä työterveyshuolto) kohdistunut toiminta:

Työpaikkaselvityksiin käytettiin aikaa yhteensä 399 tuntia (211 h), josta työterveyslääkäreiden tekemiä selvityksiä oli 71 tuntia (34 h), työterveyshoitajien 188 tuntia (173 h), työfysioterapeuttien 64,5 tuntia (70,5 h) ja työterveyspsykologien 74 tuntia (37h). Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkaselvityksiin käytetty aika on lisääntynyt 188 tunnilla (-223 h). Lisäystä on erityisesti työterveyspsykologin ja työterveyslääkärin osalta.

Tietojen antamista ja ohjausta oli 231 tuntia (135,5 h), josta lääkäreiden osuus oli 82,0 tuntia (63 h), työterveyshoitajien 107,0 tuntia (42 h), työfysioterapeuttien 3,0 tuntia (7,5 h) ja työterveyspsykologin 24,0 tuntia + etäohjausta 6,5 (23 h). Edellä mainituilla ammattiryhmillä oli lisäksi yksilöihin kohdistuvia neuvonta- ja ohjauskäyntejä yhteensä 756 tuntia (577 h).

Työpaikkaselvityksiä tehtiin yhteensä 20 (17) seuraaviin kohteisiin:

Pappilan koulu, teknisentyön luokka	19.2.2021
Kylmäkosken koulu teknisentyön luokka	3.2.2021
Arvo Ylpön koulu teknisentyön luokka	12.5.2021
Koulujen psykiatriset sairaanhoitajat	25.3.2021
Torkonkartanon palvelukeittiö	16.3.2021
Tarpiakodin keittiö	17.2.2021
Pajantien päiväkodin keittiö	22.2.2021
Havulinnan keittiö	23.2.2021
Hakalehdon keittiö	30.3.2021
Sahurin ja Nahkalinnan palvelukeittiöt	8.2.2021
Torkonkartanon suunnattu selvitys	2.11.2021
Siivous- ja ruokahuolto Toijalan yhtenäiskoulu suunnattu selvitys, kaupungin pyynnöstä	23.4.2021
Teknisen toimen hallinto	20.12.2021
Rautalan päiväkot	29.11.2021
Akaanportin hallintotehtävät	9.9.2021
HYKE lääkärit ja hoitajat	1.12.2021
Kylmäkosken koulu	27.1.2021
Arvo Ylpön koulu	3.2.2021
Toijalan terv.asema, suunnattu	7.4.2021
Toijalan yhtenäiskoulu	28.4.2021

Työfysioterapeutit tekivät erilaisia yksilö- tai ryhmäkohtaisia ergonomiaan liittyviä selvityksiä tms. seuraavasti:

- suunnatut ergonomiaselvitykset sisältäen mahdolliset näyttöpäätelasimittaukset 14 (19)
- perusselvitykset 10 (8)
- koulutukset (potilassiirtoergonomia ja ergonomia työpaikoilla) 0 (0)
- ryhmän ohjaus ja neuvonta työpaikalla 3 (4)
- ryhmätoimintaa ei ollut kertomusvuoden aikana (0).

Lisäksi työterveyshuolto on osallistunut kaupungin sisäilmatyöryhmän ja kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien toimintaan.

Työntekijään kohdistunut toiminta

	Terveystarkastukset (korvausluokka I)	Sairaanhoitokäynnit/ muu terveydenhuolto
työterveyslääkäri	711 (390)	1.059 (1.807)
työterveydenhoitaja	82 (159)	102 (133)
työfysioterapeutti	31 (32)	0 (0)
työterveyspsykologi	71 (38)	0 (0)
erikoislääkäri	140 (129)	9 (102)
ravitsemusterapeutti	12 (0)	0 (10)
laboratoriotutkimukset	532 (709)	1.937 (2.742)

Etäkäyntejä tai vastaavia yhteydenottoja oli yhteensä 152 (131).

Terveystarkastukset jakaantuvat työhönsijoitus- ja alkutarkastuksiin, tarkastuksiin, joita tehdään työntekijöille, jotka työskentelevät tehtävissä, mihin sisältyy riski erityisestä sairastumisvaarasta sekä tietyille ammattiryhmittäin tietyin välein suoritettavista tarkastuksista.

Osatyökykyisten työkyvyn tukeminen ja erilaisen ammatillisen kuntoutuksen prosessien suunnittelu ovat vieneet huomattavan osan työterveyshoitajien työpanoksesta kertomusvuoden aikana. Varhaista eläköitymistä on pyritty ehkäisemään ja vähentämään työterveyshuollon, työsuojelun, työnantajan ja asianomaisen välisellä nk. kolmikantayhteistyöllä. Tähän kolmikantayhteistyöhön liittyviä työkykyneuvotteluja pidettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 47 (46).

Tuunattu työ

Korvaavan työn, akaalaisittain Tuunattu työ-malli, otettiin käyttöön kokeiluluonteisesti ajalla 1.4.2019 – 31.8.2020 lukien ja henkilöstöjaoston päätöksellä 10.6.2020 sen voimassaolo vakiinnutettiin. Tuunatulla työllä tarkoitetaan sitä, että työntekijä on tilapäisesti sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä täysipainoisesti kaikkia tehtäväkuvaansa tavanomaisesti kuuluvia töitä, mutta kykenee terveystään tai toipumistaan vaarantamatta tekemään väliaikaisesti ja rajallisesti tehtäväkuvansa töitä tai muita työpaikalla osoitettuja tarpeellisia töitä, jotka vastaavat työntekijän osaamista ja työkykyä. Tuunattu työ työntekijälle aina vapaaehtoista.

Tuunattu työ voi olla esimerkiksi omien työtehtävien tekemistä ilman tehtäviin normaalisti kuuluvia fyysisesti raskaita tehtäviä ja nostoja (jos henkilöllä on esim. tuki- ja liikuntaelinvaivoja) tai omien tehtävien tekemistä siten, että työssä ei joudu käyttämään ääntä (esimerkiksi jos henkilön ääni on käheytynyt). Tuunattu työ voi olla myös henkilön tehtäviin kiinteästi liittyvää täydennyskoulutusta.

Tuunattuna työnä voidaan töitä tehdä työaikajärjestelyin siten, että esim. vuorotyössä työskentelevän voi olla perusteltua työskennellä tehtävänkuvan muutoksen ajan päivätyössä, kuitenkin siten, että viikoittainen työaika pysyy samana.

Tehtäväjärjestelyt ovat aina määräaikaista, tuunattu työ voi kuitenkin kestää enintään kahdeksan viikkoa. Kertomusvuonna tuunattua työtä teki 31 (23) henkilöä yhteensä 608 (265) työpäivää.

5.9. Työkykyä ylläpitävä toiminta

Henkilöpalvelut on esihenkilöstön ja työntekijöiden kanssa yhteistyössä laatinut henkilöstön työhyvinvointisuunnitelman vuosille 2021 – 2022. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt työhyvinvointisuunnitelman kertomusvuoden syyskuussa. Työhyvinvointisuunnitelman tavoitteena on, että henkilöstö viihtyy työssään. Työhyvinvointisuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, jotka osaltaan tukevat työntekijöiden viihtymistä työssään ja työyhteisössään.

Kaupungilla on henkilöstön työhyvinvointiohjelma, joka sisältää yleiset asiat ja sitä täydentävät kaupungin kerran vuodessa tarjoama liikunta- ja kulttuurietu ePassin muodossa. Sen saavat vakituksessa palvelussuhteessa ja yli kuuden kuukauden palvelussuhteessa olevat määräaikaisten työntekijät. ePassin arvo on 40 euroa vuodessa.

Vuonna 2021 ePassi liikunta- ja kulttuurietuuden on saanut 1.043 henkilöä. Heistä 518 henkilöä (49,66 %) on käyttänyt etua vähintään yhden kerran kuluvaan vuoden aikana.

Kuntosalikäyntejä Akaan monitoimitalolla oli 473 kertaa (1.618). Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi henkilöstön kuntosaleilla käynteihin. Kaupungin omistamilla kuntosalilla on mahdollisuus käydä maksutta kahdesti viikossa maksutta. Kuntosalin käyttömahdollisuus oli Monarin ohella myös Viialassa Rasin koululla ja Kylmäkosken kuntoilusalilla.

Nahkialan koululla järjestettiin tyhy-liikuntaa (DanFITce, RVP, lihaskuntojumppa) vuoden aikana eri ryhmissä, joita oli kertomusvuoden osalta yhteensä 38 (59) kertaa. Osallistujia oli keskimäärin (12) 10 henkilöä/kerta. Ohjaajan toimi kaupungin palveluksessa oleva perhepäivähoitaja Titta Torkkel ilman korvausta. Siitä hänelle kaupungin puolesta suuret kiitokset. Sählyä pelattiin keskiviikkoisin Toijalan yhteiskoululla. Osallistujia oli noin kahdeksan henkilöä/kerta.

6. Päätöksenteko ja yhteistoiminta

6.1. Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

Henkilöstöjaosto kokoontui kahdeksan kertaa kahdeksan (7) ja käsitteli mm. seuraavia asioita:

- vuosien 2021 – 2022 henkilöstöohjelmaa
- vakansseihin liittyviä muutoksia ja täyttölupia
- henkilöstösuunnitelmaa vuodelle 2022
- perhepäivähoitajien palkkausta
- yksittäisiä palkkaussasioita
- Korona-pandemiaan liittyviä toimenpiteitä ja siihen liittyvää kyselyä
- TVA-järjestelmien päivittämistä
- järjestelyerien jakamista
- henkilökohtaisia lisiä
- pikapalkitsemista
- henkilöstön siirtymistä Pirkanmaan hyvinvointialueelle
- työkykyjohtamista ja sen kehittämistä
- sairauspoissaoloseurantaa
- vuoden 2021 henkilöstösuunnitelmaa ja virkajärjestelyitä
- talouden tasapainottamisohjelman henkilöstösäästöjen seurantaa ja raportointia
- vapaaehtoisuuteen perustuvia toimenpiteitä henkilöstömenojen vähentämiseksi
- vuoden 2019 henkilöstökertomusta
- työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa ja kustannuksia
- Oppisopimuskoulutusasioita.

Lisäksi laadittiin tai päivitettiin seuraavat koko organisaatiota koskevat toiminta- tai menettelytapaohjeistukset

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Varhainen välittäminen ja aktiivisen tuen malli
- Hyvä käytös sallittu
- Henkilöstön työhyvinvointisuunnitelma vuosille 2021 - 2022
- Etätyöohjeistus
- Palkitsemisen periaatteet.

6.2. Yt-toimikunta ja kehittämistyöryhmät

Kaupungin yt-toimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana kahdeksan kertaa (8). Yt-toimikunta käsittelee osan kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäviksi kuuluvista asioista.

6.3. Sisäilmaan liittyvät työryhmät

Kaupungin organisaatiossa toimii sisäilman ohjausryhmä, joka koostuu eri tahojen asiantuntijoista. Ryhmän jäsenet ovat tila- palveluiden, työsuojelun, henkilöstöpalveluiden, työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon edustajia. Sen kokouksiin kutsutaan myös käsiteltävien kohteiden edustajat.

Kohdekohtaisia sisäilmatyöryhmiä oli 6 (11). Ryhmät ovat selvittäneet ongelmaisen kohteen nykytilannetta sekä suunnitelleet tilojen tutkimis- ja korjaustarvetta. Ryhmässä on myös arvioitu kohteisiin tehtyjen korjausten vaikuttavuutta.